

EDİP CANSEVER

yerçekimli karanfil

(Toplu Şiirleri I)

Dirlik Düzenlik
Yerçekimli Karanfil
Umutsuzlar Parkı
Petrol
Nerde Antigone
Tragedyalar
Çağrılmayan Yakup
Kirli Ağustos
Sonrası Kalır

EDİP CANSEVER

yerçekimli karanfil

(Toplu Şiirleri I)

Dirlik Düzenlik
Yerçekimli Karanfil
Umutsuzlar Parkı
Petrol
Nerde Antigone
Tragedyalar
Çağrılmayan Yakup
Kirli Ağustos
Sonrası Kalır

yerçekimli karanfil

(Toplu Şiirleri I)

Edip Cansever'in yayımlanmasına izin verdiği bütün şiirlerini içeren iki ciltlik "Toplu Şiirleri" derlememizin

birincisi olan bu kitapta yayım sırasına göre şairin şu yapıtları yer almaktadır:

Dirlik Düzenlik (1954); Yerçekimli Karanfil (1957); Umutsuzlar Parkı (1958); Petrol (1959);

**Nerde Antigone (1961); Tragedyalar (1964); Çağrılmayan Yakup (1966); Kirli Ağustos (1970);
Sonrası Kalır (1974).**

**"Şairin ele aldığı konular kendi durumunu değil, çevresini kaplayan yığınların iç dünyasını
ışıtacak, onların
yaşayışlarını yenileştirecek, başka başka görüşler katabilecek özellikler taşımalıdır. Kuvvetin,
dayanıklılığın, ha-
yata bağlılığın, günden güne uygarlığa gitmenin kökleri şiire de bağlıdır. Demek oluyor ki şiir
yalnız lüks
olmaktan çıkmış, gerçeği gösteren, insanı inceleyen bir güzellik olmanın yolunu tutmuştur."**

(1954)

— Edip Cansever

ADAM YAYINLARI

©

Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Daha önce *Dirlik Düzenlik* (1954); *Yerçekimli Karanfil* (1957); *Umutsuzlar Parkı* (1958); *Petrol* (1959); *Nerde Antigone* (1961); *Tragedyalar* (1964); *Çağrılmayan Yakup* (1966); *Kirli Ağustos* (1970); *Sonrası Kalır* (1974) adlarıyla 9 ayrı kitap olarak yayımlanan bu şiirler 1981'de şairin bütün yapıtlarını bir araya toplayan *Yeniden* adlı derlemede yer almış, 1982'de ise Adam Yayınları'nda iki cilt olarak üçüncü basımları yapılmıştır.

Adam Yayınları'nda İkinci Basım : Aralık 1980

Adam Yayınları'nda Üçüncü Basım : Şubat 1992

Adam Yayınları'nda Dördüncü Basım : Ekim 1993

Adam Yayınları'nda Beşinci Basım : Temmuz 1995

Adam Yayınları'nda Altıncı Basım : Ekim 1996

Adam Yayınları'nda Yedinci Basım : Mayıs 1997

Adam Yayınları'nda Sekizinci Basım : Mayıs 1998

Adam Yayınları'nda Dokuzuncu Basım : Kasım 1998

Adam Yayınları'nda Onuncu Basım : Nisan 2000

Adam Yayınları'nda On Birinci Basım : Mart 2001

Adam Yayınları'nda On İkinci Basım : Nisan 2002

Adam Yayınları'nda On Üçüncü Basım : Şubat 2003

03.34Y.0016.89

ISBN 975-418-041-5

YAZIŞMA ADRESİ: ADAM YAYINLARI, KÜÇÜKPARMAKKAPI SOK., NO. 17, 80060
BEYOĞLU - İSTANBUL

TEL: (0-212) 293 41 05 (3 HAT) FAKS: (0 212) 293 4108

İçindekiler

DİRLİK DÜZENLİK (1954)

MASA DA MASAYMIŞ HA

DİPSİZ TESTİ

MESİRE YERLERİ

ŞEKERLİ GERÇEK

YERÇEKİMLİ KARANFİL (1957)

EY

KESİN

Aaaa

AŞKIN RADYOAKTİVİTESİ

VAR VAR

YANGIN

TÜFEKKK

YERÇEKİMLİ KARANFİL

GÜZEL ATOMLARIN YAPTIĞI AYAK

ALÜMİNYUM DÜKKÂN

HOROZLA MERDİVEN

KAYBOLA

BUZ GİBİ

GÖZLERİ

UYANINCA ÇOCUK OLMAK

BAKMALAR DENİZİ

BORAZAN

UMUTSUZLAR PARKI

AMERİKAN BİLARDOSUYLA PENGUEN!

ÇEMBER

UMUTSUZLAR PARKI

ÇOĞULLAMA

ÇOĞULLAMA

ÇOĞULLAMA

PETROL

(1959)

PETROL

BEYAZ ATLAR SURLARA

BİR AY ALDIM DİYARBAKIRDAN TOKATTA BİRİ ÖLDÜ O ZAMAN

ŞEY ŞEY ŞEY VE ŞEYLERDEN

PHOENİX

KONYAK

ACI BAHRİYELİ

SESLİ HARFLER

BEN BU KADAR DEĞİLİM

TAHTAKALE

İNFİLAK

ROBESPIERRE

KAVGA

UZUN

NERDE ANTİGONE (1961)

BAŞIM DÖNÜYOR İKİMİZDEN

KAR YANGINI

KUMCUL

MEDÜZA

BEDEVİ

YILKI

BAKIR HEYKEL

ÖLÜ ÖLDÜ

ŞAIRİN KANI

SEVİŞEN

DAĞILGAN

NE GELİR ELİMİZDEN İNSAN OLMAKTAN BAŞKA

TRAGEDYALAR

(1964)

TRAGEDYALAR I

TRAGEDYALAR II

TRAGEDYALAR III

TRAGEDYALAR IV

TRAGEDYALAR V

ÇAĞRILMAYAN YAKUP (1966)

ÇAĞRILMAYAN YAKUP

CADI AĞACI

PESÜS

DÖKÜMCÜ NİKO VE ARKADAŞLARI

KİRLİ AĞUSTOS (1970)

ODA

CİN

OTEL

UÇURUM

DÖRT GÜNEŞ

O YALNIZ

KİRLİ AĞUSTOS

UÇAK ALANI

KIRDA KARANLIK

KESİT

YILAN

CÜCELER

ÜRPERTİ

ÖĞLE SONU

ÖLÜMÜN KONUMU

ESKİ BİR TAKVİM İÇİN ŞİİRLER

ESKİ BİR TAKVİM İÇİN ŞİİRLER

ESKİ BİR TAKVİM İÇİN ŞİİRLER

YENGEÇ

ÖLÜ SİRENLER

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

GÖKANLAM

HA YANIP SÖNDÜ

HA YANIP SÖNMEDİ BİR ATEŞ BÖCEĞİ

BİR YİTİŞTEN SONRA

KAR YAĞACAK

KUŞ SÜRÜLERİNDEN BİR DUVAR

NACİ İLE TURGUT'UN AKŞAMI

METİNİN AKŞAMI

ŞAHİNİN KOPARDIĞI ELMAS

DÜŞ SUDA

GÜL DÖNÜYOR AVUCUMDA

AKDENİZ SALGINI

KÜL

SONRASI KALIR (1974)

SU

ELMAS YÜKLÜ BİR GEMİ

PAS

SAATE BAKMAK

SUÇTUR ÇOCUĞUN OLMAK

İDRİS'LE KONUŞMA

GELİNCİKLER

DOSTLAR

FLAŞ

DALLARDAN YAPRAKLARA

YOK MU, VAR

MENDİLİMDE KAN SESLERİ

O MAVİLİK DERDİ

GÜL KOKUYORSUN

ÖLÜ KALMIŞ BİRİ YAŞIYOR HER İKİSİ DE

AŞKLAR İÇİNDE

UZAK YAKINLIK

KURT

GÜNLERDEN

YAZ MUTLULUĞU

SONRASI KALIR

ALAŞIM

YER DEĞİŞTİRİYOR KORKU

ÖLÜ MÜ DENİR

Edip Cansever
Yer çekimli Karanfil

Toplu Şiirleri I

Dirlik Düzenlik/Yerçekimli Karanfil/Umutsuzlar Parkı
Petrol/Nerde Antigone/Tragedyalar
Çağrılmayan Yakup/Kirli Ağustos/Sonrası Kalır

DİRLİK DÜZENLİK
(1954)

MASA DA MASAYMIŞ HA

Adam yaşama sevinci içinde
Masaya anahtarlarını koydu
Bakır kâseye çiçekleri koydu
Sütünü yumurtasını koydu
Pencereden gelen ışığı koydu
Bisiklet sesini çıkrık sesini
Ekmeğin havanın yumuşaklığını koydu
Adam masaya

Aklında olup bitenleri koydu
Ne yapmak istiyordu hayatta
İşte onu koydu

Kimi seviyordu kimi sevmiyordu
Adam masaya onları da koydu
Üç kere üç dokuz ederdi
Adam koydu masaya dokuzu
Pencere yanındaydı gökyüzü yanında
Uzandı masaya sonsuzu koydu
Bir bira içmek istiyordu kaç gündür
Masaya biranın dökülüşünü koydu
Uykusunu koydu uyanıklığını koydu
Tokluğunu açlığını koydu.

Masa da masaymış ha
Bana mısın demedi bu kadar yüke
Bir iki sallandı durdu
Adam ha babam koyuyordu.

DİPSİZ TESTİ

Beni dinlersen Üsküdar'a gitme
İbrahim'i görme şiir yazma
Şu herkesin bildiği düzlük
Bu deli alacası çayır
Ardıç kuşu türkülü sokak
Senin için değil.

Sen yoksun

Çevrende kimseler yok
Zengin de olsun
Yoksulluğun gitmez.

MESİRE YERLERİ

Sonra yavaş yavaş siz de
Kırlara gömüldünüz
Yaşayan bir âleme doğru
Açıldı hafifçe şemsiyeniz.

Nasıl da kaynaşıyordu meydan
Değişmemişti kırların hali
Otlar fidanlar gibiydiniz
Uzakta şimdi.

Sıcakla beraber upuzun
Dereyle akıyordunuz
Yahut sallanıyordu rüzgârda
Başaklar gibi kollarınız.

Devam edin devam edin
Gittikçe otlar karıncalar gibi
İşte serçeler buğday sapları
Günün civcivli vakti.

Güneşle karıştırmış
Kırın içinde ne varsa
Öyle gürültüsüz ferah
Sıcak sığına dünya.

Bir de şöyle düşünün
Otlar fidanlar uzanmış
Arasında insanlar
Kaynayıp gitmiş.

ŞEKERLİ GERÇEK

Ev karanlık kapacak iğne üstünde
Karısı çocukları var mı yok mu belli değil
Masa iskemle ocak
Arama öyle şeyleri
Bir sofra bir yaygı
Bir sedir olsun yok mu
Yok o da yok işte
İğreti bir yaşayış içinde adam
Duvarları yalnızlık yemiş bitirmiş
Gökyüzü üstünde yıldızlar daha üstünde
Kim örtsün damı duvarları kim koysun yerine
Adam bir hiçliğin üstüne uzanmış
Kimseler görmez
Kıl bir torba içinde sabunlar kımıldaşır
Sabaha kadar
Adam bıktığını anlayınca hiçlikten
Gelsin pencere gelsin duvar
Gelsin karısı çocukları
Islak taşlar sabah işleri
Adam dükkâna döner gene
O gerçek dediğimiz şey ışıl ışıl
Yapışık sesler çıkarır şekerlerin üstünde.

YERÇEKİMLİ KARANFİL
(1957)

EY

Bu böyle kimin gittiği? Sen dur ey!

Belki de ellerimiz mi? biraz ince, biraz da çok kelimeli!
Bu sanki niye durduğumuz mu? açıkken sevişme bölgeleri

Ay, pencere, göz! Siz git ey!

Kimbilir neyi saldıığımız bu da, yalnızlığımız gel
Yırtıcı kuşları mı gözlerimizin, onlar mı bu sürüyen
Yoksa onlar mı işte seninle sevişme biçiminde
Oysa sevgimiz yerde, kara sevda sen uç ey!

Sen usul, ben yavaş, kime yaraşır bu sessizlik
Kim biner bu gemiye insandan kıyıları yapılıırken
Yetmez mi dalgası vursundu azıcık gözlerimize
Gözlerini gözlerime, siz bak ey!

Şu sen de olmasan insan çıldırarak mı
Hiç yoktan bir yerlere mi gidecek belki
Olsun neresi olursa, git karanlık ama git
Gecemizde duranı sen kal ey!

Benim bu çok elli, bu çok gözlü delişmen
Çok bildim sana yaraşır olmayı günlerce
Şunu sevdim, şuna özendim, şununla yetindim sonunda
Ben miyim şimdi nerede, ben çok ey!

KESİN

Gözlerim bir balığın onu tutma denizlerinde

Gözlerim bir balığın

Bir balık ellerimde

Balıktan bir göz ellerimde

Kirpiksiz, tuzlu, diri

Bakışları günlerce.

Aaaa

Bir Süleyman gördüm hiçbir yanı kımıldamıyor

Oturmuş bir iskemleye

Pek de oturmuşluğu yok iskemle ayaksız

O nasıl şey, bu adam soyut mu ne

Baksan bir ilgisi var elleriyle

Uzamış uzamış uzamış doğrusu elleri

Sevmeye domuzlanıyor gittikçe

Konuştum konuşmuyor

Dürttüm dürtülmüyor

Kızdım, bir bıçak salladım karnına

Aaaa!

Yok yahu bana mısın demiyor.

Şaşırdım, yokladım kendimi iyice

Bir çağ mı değiştik sabah sabah ne

Artık ölüm insanlardan olmuyor.

AŞKIN RADYOAKTİVİTESİ

AŞkı duydum mu bir başıma kalıyorum
Kasıklarımı ovuyorum bir güzel
En küçükleri var ya ayak parmaklarımın
İlk peşin onları görüyorum.

Bir çelik mavisı damar tam da çenemin üstünde
Çoğu zaman gün ışığında seçtiğim
Tıp tıp atıyor yüzümün kenarcığında
Saçlarım kapkalin geliyor elime.

Gündüzün, ama tam gündüzün oluyor bu iş
Kırlarım, pis kokularım belliyken iyice
Soluyup dururken, bir şeyler geçirirken aklımdan
Uzanıp kalıyorum ta pencerenin dibinde.

Yukarıyı düşünüyorum, bir aşağı katta oluşumdan
Dört duvar, bir buz dolabı, naylona benzer bir gök
Bütün o zehir gibiliği soğumuş şeylerin
Anlıyorum bir aşk akımıdır dolanıyor üstümde.

Durmadan aŐklanıyorum ama hep böyle
Karanfiller gibi taze omzum, dizlerim, ayaklarım
Toplanıp gidiyor derken o deli fiŐek şey
Gün gibi parlıyor tırnaklarım.

VAR VAR

Yok denecek bir şey ama var var
Yılan yılan çinkoya mavi
Damın altında kaç sıra tuğla eksik eksik
Niyedir bilmiyorum pencere koysak mıydı adını
Bir ördek, bir keçi yavrusuyla dışarısı
Gebe karnıyla bir kadının
Güneşin döndüğü tepsiye vurmuşlukla
Vay çiçekleri, kedileri bakmak bakmak yapan elim
Nedendir bilmiyorum ellerim tutsak mıydı.
Bizi bir pencere gösteriyor ama gösteriyor
Işıklar sırtımıza vurmuşlukla
Vay ışıklar vay! hep birden çinkoya mavi
Akıntısı aya doğru uzanan
Bir komşum var kesin gözlü, uzağa baktıkça rahat
Bana ay diye yutturdu pembecikleriyle bir kızı
Onunla birlikte yatıyoruz şimdi
Onunla birlikte kılların uzunluğu
Aramızda bir odada olmaktan başka neyimiz var
Yok denecek bir şey ama var var.
Vay! mendili dörtlere katlayıp cebine koyan ben
Çok ağrıyan yerlerim pembeye mavi
Bir gün üç kişi tam bıçakla çekip alacaklar
Bilirim ondan öyle ne ağrı, ne sızı
Aklıma damların üstünde koşmak, koşmak
Bu uçanlar serçe cıva gibileri serçe
Gittikçe unuttum o kadar insan sevdim de
Çekik gözlü, kıvrırcık saçlı, düz beyaz yüzlü o kadar
Diyorum elleri nerde, benimkisi bu bu
Hani o büyücek sevgiler şimdi de yok mu
Yok denecek bir şey ama var var.

YANGIN

Dışarı çıkıyorsanız dikkat! çiçeklerle karşılaşmayın
Ya da koklamayın onları, iyisi mi, yüzünüzü örtün şapkanızla
Ya da düşünmeyin hiç, ben bakın öyle yapıyorum
Neden diyeceksiniz, insandaki sevgiliyi eskitiyor bu çiçekler
Güneşe benzetiyorlar adamı, masaya vurmuş koyun butlarına
Pek tuhaf! ben de sahanda yumurtayı kıskanırım.

Beni seviyorsanız dikkat! köşe başındaki camcıya sorun
O ne derse doğrudur, dalga geçmeyin adamlarla
Üstelk beni sevmek haşlanmış pirinçleri beyazlatır Günaydın!
Sabahlarınız gibidir beni sevmek, horozun renkleri gibidir
Beni sevdiniz mi yangındır artık parmaklarınız.

Sizi görmüyor muyum dikkat! trenlere çikolata yediriyorum
Bunu her zaman yapıyorum akılla oynamak yani
Öyle trenler var ki, insanı şımartıyor
Çıkıp kuruluyorum pencere yanına gel keyfim gel
Gidip duruyorum böylece, adımı bileceksiniz, çok ülkeli adam
Üstelik daha kalkma saati gelmeden trenlerin.

Sokağa dökülüyorsam dikkat! bu da doğrudur oldukça
Bir kanunu vardır belki, ya su içmişimdir ya da yıkamışım
yüzümü

Ya su kovalarına bakmışım çok çok
Olmayacak şey mi, niye bakmayayım denizlere
Eh akıllı tarafımdır balıkla deniz tutmak.

Bir cümle tuhafsa dikkat! pek tuhaftır insanın tırnak çıkardığı
Sonra da boyadığı, ne demeli sonra da kestiği
Korkum yok, ben güpegündüz rakılar boğazlıyorum
Gözlerimi batırıyorum İstakozlara
Oh ne güzel şişenin de bir anlamı oluyor böylece
Kim konuşuyor ben konuşmuyorum.

Bir gün çok yürürseniz dikkat! sinekler şehirde kalıyor
Bütün taşıtlar paslanıyor ayrıca

Pencereli yıldız, misafirli oda, bol bol öttürüyorsunuz onları
Çünkü kırlara çıkıyorsunuz, şemsiyenizi bırakın ayıp
Mana parmağınızdaki çiçekleri gösterin.

Bir yere kapanıyorsanız dikkat! yanınızda olsun elleriniz
Kim ne der bakındı işte durmadan ellerinize
Dünyayı dolaşan damarlar içinde
En kemikli taraflarıyla zencileri döversiniz
En kirli yerleriyle çat kapı fakir mahalleleri
Ayıptır yani insan elini temiz tutmalı biraz.

Bir gün ölümü beğenmeyecekseniz dikkat! ölmeyin kolayla

Kadınlara sarkıntılık edin, hoşça giden bardaklar satın alın

Ya da bir aptalın yalnızlığını seçin, çiçekler sulamakla olsun bu

Tıkır da tıkır işleyen apartmanlar vardır ya, sakın ha

Ya da her sabah

Göge bir yüz metre kollarınızla.

TÜFEKKK

Alışılmış yerlerde alışılmış adam

Tuhaf adam, çok tuhaf adam, ya da bundan böyle tuhaf

Bir tuhafıktır ama doğrusu

Omuza asılmış tüfek

Bir tüfektir her sokağın ucu

Siyaha kapalı at

Patladı patlayacak

İçine dönük pencere

Sert adım

Tek kelime

Adının çıkardığı ses

Bir çekmece, bir kutu

Bir tüfektir bunlar doğrusu

Dopdolu bir tüfek.

İskemle kendini saklar — böyle de şaka olmaz —

Ansızın görünmek için yapar bunu

Bakarız odanın güttüğü bir şeydir iskemle

Beyaza eğik, sarıya aç.

Bir olaydır belki de bir olay
Hem ne güzel — eğer işiniz yoksa —
Birden güzele yer ederiz, ben şapkamla
Sen saçlarınla, adının çıkardığı seslerle sen

Bir kalınlıktır hava

Bir eğlenidir şapka

Birinde bine katlı güvercin

Birinde çıplacık bir baş

Bir tüfektir ama doğrusu

Ansızın görünen bir şey

Kesile kalmış bir ot

Bir çıkıntı ay yuvarlağında

Susmak, o ölüme denk susmak

Var ya

Bir tüfektir işte insanda

Hem de pırıl pırıl bir tüfek

Çocuklar korktuğuyla.

YERÇEKİMLİ KARANFİL

Biliyor musun az az yaşıyorsun içimde

Oysaki seninle güzel olmak var

Örneğin rakı içiyoruz, içimize bir karanfil düşüyor gibi

Bir ağaç işliyor tıkr tıkr yanımızda

Midemdi aklımdı şu kadarcık kalıyor.

Sen o karanfile eğilimlisin, alıp sana veriyorum işte

Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel

O başkası yok mu bir yanındakine veriyor

Derken karanfil elden ele.

Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle

Sana değiniyorum, sana ısınıyorum, bu o değil

Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk

Birleşiyoruz sessizce.

GÜZEL ATOMLARIN YAPTIĞI AYAK

Bir menekşe duyuyorum ellerimsiz
O kadar güzel ki, Amerika bile güzel
Sen bile güzelsin bensizce
Atomlar bile güzel
Moleküller bile

Toplanıp ayak oluyorlar bende
Ağız oluyorlar biraz
Diş oluyorlar keskince
İki göz parlakça
On tırnak sivrice.

Bir menekşe duyuyorum ellerimle
Bir molekül duyuyorum
Bir atom
Korkunç

Birleşip ayak olmuyorlar bende
Ağız, diş, tırnak
Göz olmuyorlar
Hep birden,

Hep birden bir şey oluyoruz işte
Ağız, burnu, elleri, kolları
O korkunç güzelliğe karşı.

ALÜMİNYUM DÜKKÂN

Bir göz atıyorum denize

Çın çın ötüyor balıklar

Bu bir giyilmiş ayakkabıdır diyorum

Bu bir sulanmış peynirdir diyorum

Bu bir haşlanmış patates elinizdeki

Bu insandaki sezgi

Bu insandaki akıl

Bu kanundur kanun

Çileğin çilek oluşu gibi.

İşte bu gerçektir diyorum, siz de bilirsiniz gerçeği

Bu çivinin çakılışı

Bu ekmeğin sürülüşü

Bu aşkın, bu ayıbın, bu insanın bilinişi

Bu duymak, bu düşünmek, bu yüksünmek insanda

Bu toplum içinde, bu toplum dışında

Bu sizin durumunuz, bu tabiattaki iş

Bu akılsız çiçek

Bu bilisiz ağaç

Bu düpedüz ileri görüş

Bu su, bu nehir, bu rüzgâr

Bu taş, bu bulut, bu hava

Bu bilinen, bu bilinmeyen

Bu İsa'dan önce, bu İsa'dan sonra.

İşte bu yeninin yenisi insan

Dizilmiş kutu

Bükülmüş teneke

Alüminyum dükkân.

HOROZLA MERDİVEN

Yukarısı yukarda, aşağısı aşağıda biraz

Horozla merdiven ortada

Canım horoz! merdivende renkleniyor

Çocuğu çocukluyor bu düdüğün kırmızısı

Annemi çağırıyor on kulaçlık bir iplik

Başımı içiyorum su kovaşına

Ne kadar balık düşünüyorsam o kadar balık.

KAYBOLA

Sana her zaman söylüyorum senin yüzünde gülmek var

Bakınca bir yaşama ordusu çıkıyor aydınlığa

Bir çiçek geliyorsun yeraltı çevresinden

Bir kartal gidiyorsun çıplağın ayaklarla

Şimdi bir pembeyi kovuşturuyor

Omzundan yukarıya üç polis

Deli ediyor onları saçlarında

Bir karanfil çok

Bir karanfil azala azala.

En saklı yerlerinden en güzelliğin çıkıyor

Ansızın doğan hayvanlar gibi güzel

Bakınca bir şiir canlıyorum dünyaya

Yapılan bir şeydir şiir, yuvarlak, kırmızı, geniş

En geniş en kırmızısı o ezilmişler katında

Şimdi bir gizliyi kovuşturuyor

Gözlerinden içeriye üç polis

Deli ediyor onları mısralarımda

Bir karanfil az

Bir karanfil çoğala çoğala.

Bilmem mi ellerin vardır, umuttan yuvarlar çizer

Bakılan bir şeydir el, boşluğu dengede tutan

Bir uzantıdır işte umutla insan arası

Bir yonudur ne belli, görmekle anlaşılan

Gecedен gün yapılan o sevişme yakınlığında

Şimdi bir sevdayı izliyor

Uluslararası üç polis

Deli ediyor onları sonsuzda

Çok isimli bir çay

Çok yuvarlak bir masa.

Sanki bir tarih içindeyiz, günaydın minyatürler!

Üç köle uzanık bir dünyayı imzalayarak

Ansızın dört köşe, ansızın ehram

En duymalı yerlerinde bir sessizlik

Güneşin çok parladığı bir arka

Başları dünyadan dışarıya sarkıyor

Bozgunda çiçekler örneği duyulmaz bağırtılarla

Şimdi bir tarihi sürdürüyor

Yüzünün gizlerinde üç polis

Deli ediyor onları Mısır'da

Bir insan az

Bir insan inana inana.

Duymakla atların çingiraklardan duyduğunu

Bir ateş yakımını dağda

En korkulu çağ bu, onu altımızdaki şehirlerden çıkarıyoruz

Küflü ev süsleri, geyik durmalı bir hayvan

Bizi bakmaya zorluyorlar ayrıca

Şimdi bir aydınlığı durduruyor

Beyazlar giyinmiş üç polis

Deli ediyor onları boşlukta

Bir pencere az

Bir pencere kaybola kaybola.

BUZ GİBİ

Aşk iyidir bak

Duyumunu artırır insanın

Hele don gömlek sabahları

Tıraş olacağını duyarsın

Yeni gömleğini giyeceğin gelir

Bir yeni biçim eklersin insan olacağına

Masaya, merdivene, aynalı dolaba

Derken ardından şıpın işi bir kahvaltı

Amanın dersin bu ne delice gidiş

Paldır küldür açar mıydı fıstık ağacı

İspinoz düşünür müydü

Deli olan kaşınır mıydı

Kolların upuzun Walt Whitman'ı okumaktan

Ağzın desen bir karış açık

Sokaklar yok mu, o sokaklar

Önce bir yeşile işkilli

Evlerde büyümeler, alıp başını gitmeler olacak

Kızıp duracaksın üstüne başına konan toza

Televizyondaki işe

Usanmak, hızını eksiltmek dendi mi

Cin ifrit kesileceksin birden.

Hey gidi duyumuna yandığının dünyası

Alıp vereceğin olacak ille

Aşk maşk buz gibi yaşayacaksın.

GÖZLERİ

Sanki hiçbir şey uyaramaz
İçimizdeki sessizliği
Ne söz, ne kelime, ne hiçbir şey
Gözleri getirin gözleri.

Başka değil, anlaşıyoruz böylece
Yaprağın daha bir yaprağa değdiği
O kadar yakın, o kadar uysal
Elleri getirin elleri

Diyorum, bir şeye karşı komaktır günümüzde aşk
Birleşip salıverelim iki tek gölgeyi.

UYANINCA ÇOCUK OLMAK

Siz ne iyisiniz, ben sizi bir şeylere benzetiyorum
Bilmem bir testi, bir bakır sahan kolay mı sizinle
Çok rahat bir gökyüzü mü var sizinle
Güneş bir pazartesi olarak mı duruyor burnunuzda
Yoksa bükülmüş bir nehir gibi mi küpelerinizde
Siz küçük adıyla mı çağırırsınız sessizliği
Öyle mi, ya kim uyandırır sizde
Bu sevişme dalgalarını, aşk seslerini
Bak'ları, duy'ları, okşa'ları, evet'leri
Hele bu elleri, ayakları bu
Gözleri gözleri.

Gidip bir bardak su içiyorum. Ağzım benim!
Su böyle neye benziyor, çok çocuklu bir bahçeye değil mi
Bakmayla içersek gözlerimiz de bir şeye benziyor
Senin gözlerin, bizim gözlere, onun gözleri
Her zaman söylüyorum kuyumcular için imzalı yazı gerekmez
Ama hiç gerekmez, öyle mi değil mi.

Armut ağacı! iyi sabahlar! sana bakınca yüzüm değişti
Bütün gün çalışıyorum en kötü iş yerlerinde
Yorulup bunalınca hep o sana bakmayı deniyorum
Birden çarşmayı gösteriyor dallarının inceliği
Hem niye saklamalı, çarşmayı gösteriyor işte
Bak! şakur şukur şapka satın alan birisi
Yusyuvarlak bir kişilik ediniyor
Pis adam — ne kötü dünya — öyle mi değil mi.

Siz yok mu, sizin her yeriniz şaşırıp kalmaya istekli
Bir bakın, uyanıp kalkınca çocuk olmalarım var benim
Şu da var: bir sokak en açılmış pencerelere dalıyor
Dalıyor da söz mü, yatağa uzatıyor otomobillerini
Aşk duyan bir kadını
Onun kişiliği olan memelerini
Gözlerim! hey sokak! geri getiriyor gözlerimi
Kimi zaman da bir cam kırılıyor şangur şungur
Diyorum böylesi gürültüler şiir için gerekli
Öyle mi değil mi.

Bizim o duvarlık tabaklar durmadan uzağa götürüyor evimizi
Daha aldığım gün bildim maydanoz olacak üstündekiler
Maydanoz olacak, maydanoz olacak, maydanoz olacak
İyi ama, niye sevmeli her önüne geleni
Herkesin, herkese, herkesi
Daha dün yepyeni bir son koydumdu şiire
Aldı, yepyeni bir kalabalığı getirdi
Ama iyi yaptım, öyle mi değil mi.

Bakmalar görüyorum bütün gün türlü bakmalar
Pencere bakması, sabahlar bakması, yeşil otlar bakması
Hepsi de beni buluyorlar, hepsi de bir yağmur uysallığında
Gördüm suyunki yumuşak, gördüm ağacınki katı
Gördüm ama şey, gördüm ama nasıl, gördüm ama bu kadar
Aynı bir gözler denizi, aynı bir o kadar canlı.

Bakmalar görüyorum gök ortası gibi karşımda
Bulutta göz, uçakta göz, derinlikte göz
Göz oluyorlar birden, bu gözler de yatağa iç yapanları
Masaya üst yapanları bunlar, atlara atça parlaklık
Yılandan çöreklenmeyi, kediden uyuşmayı çıkaran bunlar da
İşte uzunlardan ayak, işte beyazlar beyazından kalabalığı
Bakmalar görüyorum durmadan göz olan bakmalar
Başlama gözleri, çocuklu, masallı, sinemalı.

Okşama gözleri vardı gel git eden parmaklarıma
Aşklardan gelenleri aşkı da bir kullanışlı yapan
Caz bakmaları, düğün bakmaları, dudaklar taşıyan bakmalar
Bakmalar, ateşte, suda havagazında

— Ateşten sudan havagazındandı gözleri —

Kar gözleri, soğuk-güzel, buğu gözleri hamamlarda
En harlısı bu: savaşlarda, en ışıksızı ölülerdeki
Bitti gözleri onlar bitti.

BORAZAN

Sizin bir çift göz olan o şeyleri taşıdığınız gibi
Bir borazan taşırdı, ta-tarata, ti-tiriti
O çalmıyo muydu, olanca görüntüler ayakta
Uzaklar, cins ülkeler onunla bir giderdi
Daha görmedimdi ben oldum bittim öyle yürek canlısı
Anılar mı, tez gelecek mi, en güzeldi borazandaki.
Kim sevdi, kim niye öyle, yansıtır dururdu bir eğleniyi
En çoğul gökler kıpırdar, en yaprağı bollar sevinirdi
O çalsın gözlere şenlik, akınıp giderdi başka dünyalar
Başka dünyalar dedimse, neresiydi kim bilir
Oralardan bir kızı ipince sevdirdi.
Akşamları maviyi çalardı, bilmem ki bilir miyiz o koyu maviyi
Bir çıplaktı, ama görmeyin, bir gürültüydü sabahı tutturunca
Ya ne olaydı dersiniz bendeki istek biraz garipti
Çıkıversin derdim en güzel olacakları dünyanın
Bir sevinç, bir mut dalgası, azların azı da bir sadelik
Sizin bir çift göz olan o şeyleri taşıdığınız gibi.

UMUTSUZLAR PARKI
(1958)

AMERİKAN BİLARDOSUYLA PENGUEN!

I

Elleri el gibi kocaman
Beyazda bir nokta gibi kocaman
Kocaman boşluğun küçülttüğü her şey gibi
Biriyle kendini artırıyor durmadan
Biriyle koyunlar gibi güdüyor ötekini
Ayaklarını gizliyor bir köpekle
Evine dönerken sonsuza geçen

Göğü kullanırken maviye
Günümüzden sesler alıyor, sesleri
Sürekli, dingin, acısız
Acımdan kurtulmuş yerlerine
Sonra duvardan duvara çizilerek
Ölü bir korkunçluğu taşıyor
Sen, hey, duvarlar gibi öldürülmek!
En yeni tam-tamları dünyamızın
Ya da kendiyle bırakılması insanın
Sizi
Sizleri selamlıyor işte.
Doğrusu elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

II

Çıkacaksınız çıkın, daha karar vermediniz mi?

Baktıkça bakıyorsunuz kendinize

Yetişir! bu da hiç konuşmayan adam yapıyor sizi

Körükler, dev kapılar, balık solungaçları gibi

Emiyor sizi yalnızlık

Kurtarıp rahata geçirin ellerinizi

İşte bir kadın kadına geçiyor yürürken

Sizi alıyor, sizi ölçüyor, sizi yapıyor kendinize

Açığa koyuyor sizi

Bilip de söyleyemediklerinizi

Eve dönmeyi, yemek yemeyi, uykuya dalmaları

Bana sorarsanız ters çevirin uykuları

Alın şu adını “ben” koyduğunuz geceyi

Bakınca göreceksiniz, daha bakınca bir ötekini

Geceler, işte geceler

Gündüzler, işte gündüzler

Beyaza siyah penguen sürüleri gibi.

Ama elinizden ne gelir ki

Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

III

Bu gözler onunla az mı yaşadınız gözleri
Bu dudaklar onunla az mı seviştiniz
Bana kalırsa gözleri saklamalı
Eliniz yok mu, bastonla iş görmeli
Ya da boşluğa takılmış bir eldiven
Asılın, kurtarın hemen
Az şey mi kurtarıp rahat etmek
Ellerle gözleri
Bir penguen
Nişanla pengueni
Siz kırmızı yerler, kırmızı saçlar severdiniz
O penguen
Bir anahtar, bir pencere, bir horoz tüyü
O penguen
Çay masaları, öğle yemekleri, gezintiler
O penguen
Ölmek mi diyoruz, susturun ölümleri
O penguen
Penguen penguen
Hiçlikle kesilen tahin helvaları gibi
Güneşi eriten çocuk başları gibi
Bir tramvay gibi, günümüzde köşe başları yapan
Serüvenler, hafta tatilleri
Penguen
Vur düşür pengueni.

Ama elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

IV

Her evde bir çekirdek gibi insan ağaçları

İnsan elleri

O penguen

Penguen penguen

Soğuk su tadında kadın yüzleri

Bir sabah denizinde belirsizliğe giden

Dörtnala atlar gibi bitmezlik içinde

Örülmeden kazağınız

Dokunmadan çorabınız işte

Hayata yerleşen peşin iplikler gibi

Sevinme iplikleri

Kıskançlık iplikleri

Beni biliyorsunuz ya, öyle sakın
İplikleri
Penguen penguen
Vur düşür pengueni
Ama nasıl, daha karar vermediniz ki.
Doğrusu elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

Siz değil, o kadar ayrı gidiyor ki sizden
O ne mi, yaşadıklarınız belki
Bir umut oluyorlar sizden önce
Bir aşk oluyorlar, belki de bir ürperti
Siz sabahları şehirlerle bakarsınız
Siz sabahları dünyaya bakarsınız şehirlerden
Bir deniz, bir itfaiye eri
Bir pencere sokağa girdi girecek
Damları çiziyordur istemenin elleri
Bir çocuk kiremitlerle karışıyordu
Cam kırıklarıyla bir kedi
Bir vapur girintiler yapıyordu anılarda
Yaşamanın hızları gibi
Eski bir gündüzü açıyordu bacaklarınız
Ve elleriniz
Sevişenleri avlıyordu bir bitmeyende
Ölümler gülüyordu ölümler
Kırın şu sürahileri!
Soğukta durdurulmuş boyunlar gibi
Ve işte
Sizi gösteriyordu sizi
Bu yoksulluk odası
Bu kupkuru tahta
Tahtaya geçiyordu düşünme sürüleri
Bir yağmur bir yağmur.
Ama elinizden ne gelir ki
Siz dolgun yaşamaya bakın günleri.

ÇEMBER

I

Vardır ya, hepimiz bir yerde olmak
Ben işte onu..

Tutulmuş gözlerinden ağaç altlarıyla
Bir turuncu bahçeye yürüyorken ustaca
Bir karınca küçümenliğe yerleşiyorken
Siyah olarak

Bir güneş şemsiyesi göğe öykünüyorken arada bir
Dönüyorken ve
Bir anı geldiği yere

İşte pek fazla kurcalamazsak dünyanın orta yerindeyiz
Ben

Yani çok değişik bir sokağı yakalamış bulunan
Kullanmak için yaşayıp ölmeye.

II

Bir kadın evine girer ellerimden
Bir adam tıraşı uzar ellerimden
Şöyle bir dururum, bunu hepimiz yaparsınız
Daha çok görünmek için yaparsınız bunu
Ve biliyorsunuz ki bu yüzden
Bir köpek bulanıklığa uğradı
Karanlığa yazıldı bir dülger
Biriye “hişt” diyerek yanındakine
Kolunu dürter
Evet, bakalım insan nereye gidecek
Ben omuzlarımı alıp sıkıntıya giderim
Bir asker kışlaya döner
Sonra çok olağan bir şeymiş gibi
Yerine yer koyarak biraz
Bir şehir kendine ilerler

Böylece

Ama böylece

Gittikçe daraltır bizi o siyah
O büyük milyonerli çember.

III

Şunu şuraya koymalı Bili

— Ne kötü bir İngilizce —

Ya da ben

Gene mi yenildim Bili

Odada, adamın içindeki odada

Radyoyu açıyor Bili

Radyoda isterik bir sesle Amerika

Ne kötü bir hava

Ne kötü bir yaşantı

Kadehimi doldur Bili

“Seni seviyorum” de uşak olarak

Pencere korkunç kapa Bili

Radyoyu kapa

— Bili kalbini tutar, elbette çünkü Bili —

Kapa, ama kapasana Bili

Çünkü nasıl anlamalı dünya dönüyor

Hep aynı yerde mi dönüyor Bili

Hangi yıldız biraz mavi

Hangisi biraz yeşil

Hiç paran oldu mu Bili

Bozdurup harcamak kadar

Bana bir sevme yarat Bili

Bana bir sevme yarat

Ya da ben

Gene mi yenildim Bili

Ağlama

Ama ağlama Bili

Bili!

Hey!

Bili!

IV

Ben, aslına bakarsanız gücenmeyin
Bir melon şapkayı durdurdum diye
Çarpık bir masanın üzerinde
Dengeyi kurtarmak için
Çünkü ben hiç mi hiç etkisi olmayan bir adamım
Mesela hiç unutmam bir pazartesiye
Yüzümün birazıyla benim
Elimle, elimi parklardan sayarak
Bir ayrılık öncesini getirdim
Bunu ben yaptım o pazartesiye hiç unutmam
Çünkü ben sizin bütün alışkanlıklarınızda varım
Bir duvar bakıra çalar akşama doğru
Olanca kırmızılarımla koşarım
Martısı olurum en kadınsı çığlıklarınızın
Kumaşlara girerim bir çizgiler uyumunda
Bitmeyen şekeri çocuklarınızın
Sabahlarınızda çay içme önceleri
Sizi alma, sizi götürme havası duraklarınızda
Ne zaman bir sevgili bekliyorsunuz — çünkü bu olabilir —
En önce ben koşarım
Bunalıp sıkıldınızdı bir toplulukta
Açık havada, evde, baloda
Benimdir bir sıcaklık serin
Bekleyen yatağınızda
Çünkü biliyor musunuz?
Ben her şeyim.

Bugün de başlamayı unutuyoruz

Herkes birbirine bakıyor

Bulan bulana kendini

Sapsarı bir kedi geçiyor hızlanarak

Sanki yüzümün bir kenarı dünya

Bir kenarı?

Duvarda akşam yemeği gibi hindiler olmalı

Bir ibik, az kırmızı, giderek tanrıyı kurmalı

Belki de

Bir avuç kanamak üzere

Yüz kiloluk bir çiçek büyüyor aramızda

Belki de aynı zamanda iki kişi

Aynı sözü kullanıyor

Ben seni bir avluya bakarak

Ama ne tuhaf!

Bir çocuk bulutu mendil sanıyor

Yüzünü biçimliyor ona göre

Her bakış bir serüven sayılıyor belki

Belki de

Salt başlamayı tekrarlıyoruz işte

Bir güzellik eri de kuşanarak

Kımlıda diyor çarşıya

Bize değerler ver

Dengeyi sağla

Çocuğa çocuğa

Düdüğü öttürme olanakları

Bir güneşlik eri de gölgeyle anlaşıyor

Kirazla votka içiriyor

Bir milyoner ağzına

Güneş de bir parlıyor ki

Adam da öyle bakıyor ki garsona

Garson

Güneşle mutluluk bakımından anlaşıyorlar.

VI

Kim ne derse desin en iyisi

Gözleri durduramıyoruz

İşte bu kadar!

Üstelik ne de çok şey istiyor onlar

Üç aşağı beş yukarı biri

Bir uzaklığı istiyor

Oysa tam istediğimiz gibi uzaklar

Bir şey sonsuz mu, elbette istediğimiz gibi

Çünkü istediğimiz gibi aşk

Çünkü biz sadece

Maviler çalıyoruz doğadan

Elimiz değdi mi bir nehir kıyısını

Bir yüzük taşının parıltısını çalıyoruz biraz

Balolar, gökler, süvari boyunları

Kadınlardan ağız ıslağı, saçlar

Kıllı göğüsleri erkeklerden

Daha dün gibi bir martının süzülmesini

Çalıyoruz.

Ama hiçbiri istediğimiz gibi değil
Eve dönüncüye kadar bitiriyoruz
Çaldığımız her şeyi
İşte bunun içindir ki bir yere gitme isteği içimizde
O sonsuz
Ve her zaman bir sokak yaratıyor karşıısı
Rahata büyütölmüş bir oda
Yeni açmış akasyalarıyla
Bir bahçe bir bahçe
Genişe gülmek gibi
Avunuyoruz onlarla
O kadar avunuyoruz ki avunmak bile değil
Anlaşıyoruz çaresiz
—Bizi karşıya geçirin bay polis!

UMUTSUZLAR PARKI

I

Biliyorsunuz parkların

Sizi çağırın tarafları

İnsanın gizli, karanlık köşeleriyle oranlı

Orada saklanıyor onlar
Çünkü her türlü saklanıyorlar orada
Bir yağmur öncesinin loş sokaklarıyla
Dağınık mavisıyla gözlerinin
Sevgi vermez kadın uçlarıyla
Korkuya, sadece korkuya sığınmış olarak
Eskimiş, kurtlanmış ikonlarıyla kiliselerinin
Yalvaran bakışlarıyla — nasıl da sevimsiz —
En kötüsü, belki de en kötüsü
Bir duygu açlığıyla soluyarak
Parklara yerleşiyorlar, parkların
Onları çağıran köşelerine
Bir karıncayı selamlıyorlar, besili, siyah
Bacak aralarından
Çömelmiş, öyle sakın
Selamlıyorlar
“Günaydın” diyorlar atılmış bir kâğıt parçasına
Kuleler yapıyorlar ayak parmaklarından
Birinci katta bir kibrit çöpü oturuyor
Acılar alıp veriyor dünyadan
Dillerini gösteriyorlar, dizkapaklarını
Bir sıkıntı şiiri gibi
Sıkıntı
İşte
Tam orada duruyorlar.

II

Bu kimin durusu, bu sizin en gülmediğiniz saatlerde
Her cümlede iki tek göz, bu kimin
Ya da kim korkuttu bu kadar sizi
Bu nasıl sevişmek, üstelik bu kadar hızlı
Ya da tam tersine

Boş vermek öperken, severken boş vermek sevmelere
Sulardan ürpermek gibi dokununca,

Ya da ben kimi sarmışım böyle kollarımla
Kime söz vermişim, biraz da unutmak gibi
Denir mi, ama hiç denir mi, iş edinmişim ben
İş edinmişim öyle kimsesizliği

Kendimi saymazsam — hem niye sayacakmışım kendimi —
Çünkü herkese bağlı, çünkü bir yığın ölüden gelen kendimi
Konuşmak? konuşuyorum, alışmak? evet alışıyorum da
Süresiz, dıştan ve yaşamsız resimler gibi.

Ne çıkar sanki sardıysam sizi kollarımla
Unutmak, belki de unutmak olsun diye mi
Onu da tatmak gibi

Oysa ne bir evim oldu, ne de bir yerim var şimdi gidecek
Ama gitmenin saati geldi
Kirli bir gömleği çıkarıp asmak
Yıkayıp kurutmak ister ellerimi

Su içmek, saati kurmak ve sebepsiz dolaşmak biraz da
Açınca camları — diyelim camları açtık ya sonra? —
Sonrası şu: ben bir camı, bir perdeyi açmış adam değilim
Bilirim ama çok bilirim kapadığımı
Öyle iş olsun diye mi, hayır

Bilirim içerde kendimi bulacağımı
Dışarda grldysem inattan başka değil
Evet, çünkü bu karanlık içime en geleni
Kendimi saklıyorum ya, bir yığın ölüden gelen kendimi
Oramı buramı drtyorum, bunu sahidenden yapıyorum
Ve aıyorum bütün muslukları
Diyorum sular mı böyle, sular mı olmalı
Ne geldiği, ne de gittiği yer belli
Olmuyor, gene kendimi düşünüyorum
Alıştım istemiyorum.

III

Binlerce, ama binlerce yıldır yaşıyorum
Bunu göklerden anlıyorum, kendimden anlıyorum biraz
İnsan, insan, insandan; ne iyi ne de kötü
Kolumu sallıyorum yürürken, kötüysem yüzümü buruşturuyorum
Çok eski bir yerimdeyim, çürüyen bir yerimden geliyorum
Öldüklerimi sayıyorum, yeniden doğduklarımı
Anlıyorum, ama yepyeni anlıyorum bıktığımı
Evlerde, köşebaşlarında değişmek diyorlar buna
Değişmek
Biri mi öldü, biri mi sevindi, değişmek koyuyorlar adını
Bana kızıyorlar sonra, ansızın bana
Kimi ellerini sürüyor, kimi gözlerini kapıyor yaşadıklarına
Oysa ben düz insan, bazı insan, karanlık insan
Ve geçilmiyor ki benim
Duvarlar, evler, sokaklar gibi yapılmışlığımdan.
Bilmezler, kızmıyorum, bunu onlardan anlıyorum biraz
Erimek, bir olmak ve unutulmak içindeki onlardan
Ya da bir başkaca şey: ben kendimi ayırıyorum
O yapayalnız olmağdaki kendimi
Böyleyken akıp gidiyorum bir nehir gerçeği gibi
Sanki ben upuzun bir hikâye
En okunmadık yerlerimle
Yok artık sıkılıyorum.

IV

Biliyorsunuz, size geldim sadece
Kapınızdan aldım, ballı çöreklerinizden
Peki bu sevinmek niye?

Girdim ki içeriye yıllardır soyunuyordunuz
Ve işte giyiniyordunuz yıllarca
Bir Mısır, bir Roma, belki de bir Yunan elleriyle
Eski bir insandınız merdiven gıcırdayordu
Her eski daha bir eskiyi uyarıyordu
Otlar ve geyikler duruyordu tanımsız sadelikler içinde
Sesler mi? acı sesler geliyordu erkeksiz, yanık
Bir türlü bakıyor, gene bir türlü soluyordunuz işte
Düşündüm, ama merdiven gıcırdayordu
Olmazdı sanki gıcırdamasın, ürpermesindi bir yerimiz
Biliyorsunuz olmazdı
Ağzımız koksun, ama koksun, biz iğrençliğe de varız
Yatalım, leş gibi yatalım, öylesine alıştığımız ki bu
Bir kumru bir kumruyu tamamlasın
Bir yılan, bir fare bir deliği kapasın bu
Sadece bu.

Bak göreceksin nasıl da ayrılmak istiyoruz sonra
Nasıl da kaçmak istiyoruz birbirimizden
Yeniden yeniden yeniden
Yeniden hazırlanıyoruz
Sanki bir güzelliği ödüyoruz
Belki bir güzelliği ödüyoruz.

Biz olmayan insanlarız, ya da çok kuşkuluyuz — böyle
Nereden geldiniz, tam sizi soracaktım — böyle
Biraz da soğuk almışım, biraz da içki, biraz da bahçe
Yukarı çıkalım, hadi çıkalım, annem çay pişirir size
Çünkü o bizim yukarda her zaman bir mavi olur
Güneşler girer çıkar ellerinize
Biriyle konuşursunuz, olmayan biriyle, hadi sevinin
Kim bilir, belki de buluşursunuz
Söz verip sizi bekletenlerle
Sonra da çıkarız — niye olmasın — bahçeye çıkarız birlikte
Otlara basarız, dallara değeriiz, bunları hep yaparız
Biraz da susmalıyız. İnsan bir şeyler aramalı kendinde.
Dedim ya, annem de var, ama çay pişirmez size
Durur da durur işte yıllanmış heykeller gibi
Bilmem ki, bilmiyorum da, belki de benim annem yok
Belki de öyle beyaz ki, alışmış görünmezliğe.
Nereye gidiyorsunuz ama nereye
Sanki biz olmayan insanlarız biraz da kuşkuluyuz
Ya da çok kuşkuluyuz — böyle.

VI

Yüzümü size çeviriyorum, siz misiniz?

Elimi suya uzatıyorum, siz misiniz?

Siz misiniz, belki de hiç konuşmuyorum

Belki de kim diye sorsalar beni

Güneşe, çarşıya, kadehe uzatacağım ellerimi

Belki de alıp başımı gideceğim

Biliyorsunuz ya bir ağrısı vardır gitmenin

Nereye, ama nereye olursa gitmenin

Hüzünle karışık bir ağrısı.

İşte bir denizdeyim, dalgalar ortasında

Kim olsa denizci der, denizden anlayan der bana

Adımı bilmeden der, adımı bilmeden

Şafaklar kadar güzel adımı

O zaman bir kıvrılındır, bir kuruyandır dudaklarım

Ve gittikçe sıkılmaktır ülkesi sıkıntının

Sanki bir yokluğa, bir çaresizliğe bakar gibi

Nice yüzler görürüm, nice değişik kıyıları

İnsanı, o kayalar gibi sert insanı

Bekledikleri kadar.

Bir ağız, bir tütün, bir mızıkça gerçeği gibi

Varınca kıyıya birden

Değilsin artık gemici.

Bana bir şeyler söylediniz, anlamadım
 Bir cümle, bir iyi söz, gene anlamadım
 Doğrusu hiç anlamadım, siz ne demiştiniz?

Ben ne demiştim, ve çekip gitmişim sonra
 Öyle ya, niye hiç değişmedi bakışlarımız?

BİTMEDİ, DİYORUM BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.

O gün bugündür işte — ben mesela
 Çok usta bir avcının gözleri karşısında
 Bir çocuk olarak taptaze oyuncakların
 Ve çok ölçülü saatlerinde ev kadınlarının

Ki birdenbire açılan kucaklarında

BİTMEDİ, AMA BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.

Bitmedi anlaşıp soyduğumuz gün — o beyaz
 Bir taşı kaldırdığımda o akıl almayacak yaşayış
 Tanrıyı sorduğumda, olur ya, günün birinde tanrıyı
 Odama kapanıp saydığım da ayak parmaklarımı
 Kapımı çaldıklarında — bunu size söylüyorum anladınız

Kaykılmış, büyümüş gözleriyle onların
 Kim der ki yalan, ve yalandır orda konuştuklarımız
 BİTMEDİ, DAHA BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.

Üstelik bitecek gibi değil

Biri kopmuş ayağından, biri kopmuş kimsesizliğinden
 Sımsıkı tuttuğu dönerken köşeyi
 Elinde bir bıçakla

Ve öldürmek isterken — kimiye kimi

Gülünç, sebepsiz, bilinçaltı

Ama tutalım, koyvermeyelim

Tutalım koyvermeyelim bırakın kibarlığı

Yanılmak kolay, üstelik çok belli işte yanıldığımız
 BİTMEDİ, DİYORUM BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.

Paralar bozuyoruz, gereksiz eşyalar alıyoruz bu yüzden
İçtikçe içiyoruz o çocukluk günlerinin yüzüyle
Biri mi öldüydü ne, selviler, mezar taşları, kalabalık
Ya da bir masal mı söyleniyordu, hiç mi hiç bitmeyecek bir
masal

Kimbilir n'olduydu gene

İşte bir sevgilinin bırakıp gitmesi üzerine
Apışıp kaldığımız, yatıverdiğimiz yemekten sonra
Saatin kaç olduğu — üstelik sorulmaz ki

Sabaha kadar sabaha

Uyuyup uyandığımız

BİTMEDİ, DİYORUM BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.

Evlere sığamıyoruz, öylesine büyüdü ki vücutlarımız

Ve konuşmalarımız, öyle büyüdüler ki peşi sıra

Hani hep bir olup da eve taşıdıklarımız

Kahveden, meydandan, sokak içlerinden

Bulup da çıkardığımız

Konuşmalar:

— Biri geliyor sözü değiştirelim

—Yürüsek açılırdık

—Bu ne uzun bakmak kendinize

— Ağzım mı kokuyor ne, yaa!... çok kötü bir günümdeyim

— Akşama bezik, evet, siz ne içerdiniz?

—Annem mi, çok sevinecek..

—Belki de sinemaya gideriz..

—Bilirsin erken kalkmalı, yarın., (gülüşler) yok canım!

—Siz yarın deyince aklıma ölmek geliyor, katıla katıla ölmek

—Bana kalırsa..

—Evet size kalırsa

—Bana kalırsa şimdiden eğlenelim

— Sus!

— Biri geliyor

— Biri geliyormuş sözü değiştirelim..

Yengemin başı ağrıyor, tek sebebi büyümek
Masalar, tabaklar, hani şu kirazlar koyduğumuz
Kalmadı adım atacak yer bu yüzden
Oğuz söylemeli, bir daha çiçek getirmesin
Lale de saçlarını kestirmeli

Sonra gereksiz eşyalar var, bir gün oturup konuşalım
Örneğin şu hasır koltuk neye yarıyor
Bana kalırsa babamın mineli saati
Tek başına bütün bir odayı dolduruyor
Hele annemin güneş gözlükleri

Yarımdan tezi yok, çakımı, kol saatimi, eldivenlerimi
Aaaa! kitaplarınızı

BİTMEDİ, DAHA BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.

Üstelik bitecek gibi değil

Çok yaşlı bir kadın yün eğiriyor — düpedüz ilgisizlik
Bisiklet yarışları, akşam gezintileri, insan ne güzel eğleniyor
Bir hırsız giriyor ellerinize polisler hırsız kovalıyor
Daha akşama çok var — olsun — biri sizi öpmeye hazırlanıyor
Bense berbere uğrayacağım, şu saçlarıma bakın!

Üstelik bilmiyorum bu şarapları nasıl içiyoruz
Balıkları nereden geliyor soframızın hele
Yıllardır ama, yıllardır neyi koysalar önümüze
Alıştık, sadece bir türlü bakıyoruz.

İşte biz böyle yapıyoruz.

VIII

İnsan doğduğu günleri iyi bilmeli
Size çiçekler aldım, adımı yazdım üstüne, iyi bilmeli
Korkunç bir Yahudi, korkunç bir pastayı bölüyordu ikiye
Bir avlu taptaze bir çaydanlığı gösteriyordu giderek
Oooo! demek bütün insanlar çay içecek
Bilmem, çok uzakta biri sevindi
Sonra ben sevindim; acı mı, sevinç mi, ama bilmeden
Belki de ilk olarak vardım ayakta durmanın tadına
Sıktım ki sıktım bir ara dişlerimi
Bir bakış, bir korku, yada gereksiz bir eşya
Yani ne varsa atılması gereken sırtımda

Önce yavaş yavaş, sonra hızlı hızlı
Ve bir Ortodoks kabalığınca içten
Soyundum, yıkandım, ki görülmemiştir böylesi
Aklıma geldi derken; acı mı, sevinç mi, gene aklıma
Ben ki bir ölüyü beklemekle geçirdim geceyi
Bir ölüyü ve ölünün bütün inceliklerini
Size çiçekler aldım, adım yazdım üstüne, biraz da bunun için
Gözlerim görüyordu, öyle ki, benden ayrı görüyordu gözlerim
Dişlerim ağrıyordu, denir ki ayrıca ağrıyordu benden
Bilmem, çok uzaklarda biri sevindi
Sonra ben sevindim, kadınlar sarışındı
Ben biraz esmerdim, o kadar
İşlerim kötü gitti
Bilseydim katılırdım savaşlar oldu ötemde
Yaşayanlar güzeldi
İnsan doğduğu günleri iyi bilmeli.

Geçen yıl korkulu bir çağda uyandım
Sur dışlarına çıktım, sıcak havaları severdim
Mezarlar gördüm, müzeler daha güzeldi
Annem sevinmek için boncuklar alıyordu çarşıdan
Ben boncuğu sevmem, hele kırmızı hiç sevmem
Demek çok uzaklarda biri sevindi
Sonra ben sevindim, o ben ki işte bütün gün
Bir ölüyü bekledim ve ölünün bütün inceliklerini
Biri bir cinayetden dönüyordu, şan getiren bir cinayetten
Biriye bir köleydi, kâğıtlar kalemler içinde
Akşamlara dek bir masa katılığınca gülen
Ama o gün bugündür ayrılmadım ben
*Ayrılmadım işte o
Beklediğim ölüden.*

Pek yakınım olacak, karım, ya da kızkardeşim
Belki hiçbiri değil, sadece bir kız
Öyle ki, biralar, yaz günleri onunla biraz güzeldir
Ama çok iyi bir günde çıldırırverdi
Yalnızlıktan
İnsan doğduğu günleri iyi bilmeli
Sonra temizce bir yemek yemiştin, hatırlıyorum
Dövmüş kısraklar gibi uyumuştum
Bir şeyler ummuştum, umudu kesmek gibi
Sonra da gürültüler yapmak için dışarı çıktım
Kocaman bir adamdı dışardakiler
Bilmem, böylece kaçta çıktı beklediğim ölüler
İşte her bakımdan kendini arıyordu biri
Şaşırmış arıyordu — ben miydin neydin —
Yıkılmış, bunalmış, sürgün içinde
Kendini arıyordu, aynı renk, aynı biçimdeki kendini
İnsan doğduğu günleri iyi bilmeli.

Koşup duruyorken, önce aşkların peşi sıra
İyi günler, serin evler, baygın kokulardan gelen aşkların
Bu sanki en azından tanrıyla işbirliği
Ya da buluşmak gibi özüyle insanların
Oysa bir sığıntıydım çok uzaktan bir gülmeye
Yalvaran gözleriyle — açılmış açıldıkları kadar —
Ya da bir tilki avında kim bilir kimin inceliği
— Gözleri, ufukta bir yerdi işte gözleri —
Belki de yer alıyordum korkuyla avuntu karşısında
Belki de yitirilmiş, yok bakacak bir yeri
Ya da bir ölüydük işte ve ölünün bütün incelikleri
Size çiçekler aldım, adım yazdım üstüne, iyi bilmeli
Korkunç bir Yahudi, korkunç bir pastayı bölüyordu ikiye
Bir avlu taptaze bir çaydanlığı gösteriyordu giderek
Oooo! demek bütün insanlar çay içecek
Hayır! Çok uzakta biri sevindi.

IX

Artık ne uyanmak için bu sabahlar
Ne de bekliyoruz, beklemek için değil
Üstelik ne de bir karanlıkla anlatıyoruz bu düşünceyi
Ne açıp da ağzımızı tek kelime
Yok, hayır, kaskatı durmuşuz sadece
Durmuşuz; ölümü, acıyı, daha neleri durdurmak için
Evet bir de cins tuzaklar kurmuşuz gözlerimize
Tuzaklar, ve sanırım herkesin işi bizi anlamak
Biz ki dört kişiyiz evde; ben, çocuklar ve karım
Artık adını sürdüremiyoruz gizli kalmanın
İçkiler içiyoruz, en çok da kötü içkiler — Hıh sığınmak!
Bilmem ki ne demeli, böylesi içinden geliyor insanın
Belki de alışıyoruz, soylu bir düşüncedir alışmak
Diyoruz, belki de
En önce İsa alışmıştır kendi söylevlerine
Sonra da biz; ya durmak, ya da bir zincirle oynamak bütün gün
Ya da pek olağan şey, katılmak bir döğüşe
Korkmak, o kadar korkmak ki sonuca varmak için
Sinmek, kalakalmak dört duvar arası bir yerde
Bakınca duvarlara — üstelik böyle de bakmak kendimize
Biz ki dört kişiyiz evde; ben, çocuklar ve karım
Diyoruz — ve gülünçtür bu — herkesin işi bizi anlamak
Artık tadını sürdüremiyoruz gizli kalmanın.
Karımı soruyordunuz, her zamanki gibi çok geveze
Bir gün onu yaşarken görmüştüm — görmüştünüz
Çiçek mi koparıyordu ne, elini tutmuştum tutmuştunuz
Yani ben ne yaptıysam, o sizin de yaptığınızdı biraz
Ben ki neyi yapmıyordum, o sizin de yapmadığınızdı.

Karımı sormuştunuz, nedense ölmüştür karım
Sizinle yemeğe gitmek gibi kolay ölmüştür işte
O kadar kolay ölmüştür ki, belki de anlatırım
Ne süs, ne çiçek, ne de bir şölen
Üstelik ne de bir şey eksiltti gülümsemesinden
Konuşup duruyordu gene akşamlara dek
Kumarsa kumar, içkiyse içki
Yani bir kedi gelirdi arada bir
Bir köpek siyaha koşardı ellerinden
Bense o günlerde bir kürk tacirinin evinde
Tırnakları kirli bir oğlanla
Bir gemici durmadan sıkıntıyı anlatır
Şişeleri devirirdi elinin tersiyle.
Karımı sormuştunuz, nedense ölmüştür karım
Sizinle yemeğe gitmek gibi kolay ölmüştür işte
O kadar kolay ölmüştür ki, elbette anlatırım
Bana gelince, günlerce kendimi yokladım ben
Elimi kanattım, yüzümü kestim, kafamı vurdum bir yerlere
Uyudum uyudum uyudum öylesine
Ve şaşırđım böylece yemek saatlerini
Ve sabahlara karşı yattım, aklıma çocukluğum geldi
Sevdim ki sevdim o her zaman sevmediğim şeyleri
Koynuma bir bıçak yerleştirdim, düşmeyecek gibi eğilirken
Geceleri kapkalın adamlarla döğüşüm, ama döğüşüm
Birinde yaralandım, üç dikiş vurdular göğsüme
Bir gün de peşi sıra gittim bir adamın
Siyah elbiseli, siyah şapkalı, eldivenli
Adamsa ummadığım şey, bir bankaya girdi
İsteğim kirli işlere karışmaktı, olmadı

Bir gün de bir lokantaya girdim, yanımda biri vardı
İğrendim, ama susmayı seçtim sadece
Böyleyken garsonun biri elini kesti
Çıkardı mendilini, bir düğüm attı üstüne
Masaya geldi derken usullacık masaya
Geldi: ne içersiniz? Sahi biz ne içer mişiz?
Şarap mı, konyak mı, ve ne dermişiz viskiye
Çıkalım dedim o yanımdaki kız gibi herife
Başını salladı, kim olsa böyle yapardı, çıktık
Karanlık, uzakta surlar, ve kadınlar geliyordu üstümüze
Bense şaşırmış gibi çıkalım diyordum durmadan
Adamsa bakıyordu, şaşırmış bakıyordu kendimize
Hep böyle diyordum işte, çıkalım çıkalım çıkalım
Çıkalım diyordum, çıkalım diyorduk, hadi çıkalım!
Nereye, ama nereye?

Belki de biliyoruz, doğrusu bilmiyorum, biliyor musunuz?

Ben askerdim, yağmur mu yağıyordu, bir yere geldim
Üçüncü sınıf bir otele indim, tırnaklarım kirliydi biraz
Bir o kadar da kirliydi ayaklarım

Burnum mu kanadıydı ne; ispirto, pamuk, sırtüstü yatmak
Yattım öğleye kadar, otelci karısını dövdü aşağıda
Üç çocuğu vardı otelcinin, bir horozun başındaydılar
Sabahsa bir karışık şeydi, sanırım peynirler, salamlar kesiyordu
adamlar

En ayıp yerlerini tıraş ediyordu biri
Alıştım gitti

Sonra yıkandım, tıraş oldum ben de, görmeliydiniz
Sonra da bir bara gittim — neee! bara mı gittiniz?

Doğrusu müzeleri gezecektim, biriyle buluşacaktım — sonra da
Tam üç yıl oluyor özlediğim bir kadınla...

Öldüyse, hayır ölmemiştir, nereden çıkardınız?

Neyse ben bara gittim, çıkarken anladım gittiğimi
Başım da ağrıyordu, üstelik alnımın üstünde koca bir yara

Ya duvara çarptımdı, diyorum, ya da kestimdi bir bardakla
Ya da kim bilir, bana sorarsanız tanrısal bir şey
Elbette, kim ne der, inanmışım ben
Bir keder, bir susuş, ve bütün bunların yüze vurmuşluğuna
Otele döndüm sonra, oteller gidiyordu biraz
Girmeler, çıkmalar, uzanıp yatmalar büyüyordu odalarda
Otelci duruyordu, karısı duruyordu, çocuklar durmuştlar
Birden aklıma geldi, dilimi çıkardım onlara
Dilimi çıkardım; sipsivri, kıpkızıl, ucunu oynatarak
Onlar ki biraz şaşkın, acıyorlar gibi biraz da
Sonra pek tuhaf oldu, ne yapsam, yalıyor gibi yaptım elimi
Öyle ya, elimi kestimdi ben — ne yani, deli değilim ya!

Yukarı çıktım, bilseniz çılgınlık içindeydi odam
Yataklar bir şeyleri kaydırıyordu soluk soluğa
Bardaklar büyümüş — o gün bugündür anlatamam büyüme
Çoraplar, gömlekler, kravatlar taşıyordu sokağa
Bir kedi esniyordu — ben gördüm — üstünde şehirlerin
Bir böcek — yetişir be — dünyayı yokluyordu bacaklarıyla
Yığılmış kalmışım öyle, sonradan anlattılar
İyi ki anlattılar, otelci karısını dövdü gene aşağıda
Biliriz, üç çocuğu vardı işte otelcinin
Ama bilmiyoruz, biz neydik ve ne olmağa.

Kalktım bir bara gittim — nee! bara mı gittiniz?
Doğrusu müzeleri gezecektim, biriyle buluşacaktım — sonra da
Tam üç yıl oluyor özlediğim bir kadınla
Kadın mı dediniz, dedim ya, ne olacak?

Hiiiç!

Alışmak, sadece alışmak.

Ben o kadınla yattım mı, kör olayım bilmiyorum
İnanın yattımsa
Ama bilmiyorum.

“Ya ne yapmalı” diyor annem bu geçkin çizgileri
“Yıllardır aynı evdeyiz” bunu ne yapmalı
Babam: ve ne yapmalı diyor bu bir yığın geleneği
İşte bir sahnedeyiz: ev, gelenek, duygulu kadın
Bense ufacık taşlar üzerinde bir ufacık şey olmanın
Bir pencere beyaz, bir karanlık mayhoş, ne iyi
Sürüyle odalar, sürüyle gülüşler, sürüyle konuşmalar
Ne yazık! vakit de yok kurtarmak için geleceği
Düşünsek bile şimdiden — düşünemiyoruz ya
Üstelik ne çıkar bundan, ve ne katardı yaşamamıza
Hiçbir şey! çünkü ne varsa içimizde gelecek için
Sanki bir öyküsü bu hayatı süslemenin
Soframız, yatak odalarımız, lambalarımız
Annemin tarih kitapları, babamın güneş gözlükleri
Kuyular gibi işte, şişeler sarkıtığımız yaz akşamları
Tavan arasındaki boşluk, gölgesi karşı duvarın
Kırlangıç yuvaları, yüzümüzden cins kanatların geçtiği
Kavunlar karpuzlar yardığımız, o yemekten ayrı düşündüklerimiz, o
Bir şey mi kaybettik öyle, kim bilir bize neler eklediği
Sonra bir bıçak gibi durduğu sarısı içe çökmüş lambaların
Babamın kaşları çatık, annemse düşünceli
Kim bilir n’olduydu gene, diyelim bir yoksulluk önceliği
Belki de hiçbiri değil, canımız sıkılmak istemiş o kadar
Annem: ve ne yapmalı diyor bu geçkin çizgileri
Böylece bir sahne daha: güneşler, alışmak ve biz
Sanki bir tramvaya bindik, az sonra ineceğiz

Aksilik bu ya, diyelim ansızın bozuldu tramvay
İndik, ve yeniden beklemeye koyulduk hepimiz
İşte bir sahne daha: bir sigara yaktıydı babam
Annem saçlarını düzeltti, bir şeyler gösterdiyle eliyle
Bizse kısa bir oyun tutturduk, hiç! yetinmek için sadece
Öyle bir sahne ki bu: anladık, sevdik, ve unuttuk her şeyi
Sonra bir tramvay daha geldi.

XI

Size baktığım yol uzamakta
Kendime baktığım yol uzamakta
Yorulduğum, bunaldım, canım sıkılıyor
Eve dönmeliyim, iyi bir yemek, uyumak istiyorum sonra
Yok eğer uzayıp gidecekse bu iş
Derim ki vakit erken, hava da güzel nasıl olsa
Çocuklar görürüm, uzağa bakarım, saçlarımı tararım hiç değil
Belki de biri seslenir, güneşler güneşler tutan uyuğunda
Bir resim görürüm ya da — ortalık inceydi biraz
Ya da bir resim gördüm; köşede, antikacıda
Ve düşündüm diyelim yanında bizim şamdanların
Bir uyuşma olacak annemin saçlarıyla da
Ne zaman? elbette sabahları
Sabaha baktığım yol uzamakta
Bilirim, her şey tamam, yemek de yendi kurtuldum
Uykuya baktığım yol uzamakta
Uyumak, nasıl uyumak, daha bilmiyorum
İki perde arası soğuk bir limonata
Belki de çıkınca evden taşıtlar beklediğimiz
Ve taşıtlar beklediğimiz durakta
Birini gördüğümüz ya da, geveze, kaypak, sıkıcı
Bitmesi bir olayın — ölüm mü geliyor aklınıza?
Kim bilir, belki de ölüm
Ama korkmayın, bütün iş korkusuzlukta
Öyle ya, ha dibinde ölmek gümüş şamdanların
Ha bir cellat elinde, gözleriniz kapalı
Belki de yürüyorken, iki taşıt arasında
Belki de bir intihar; güzdü, çiçekler vardı

Şişman bir adam kulaklarını tutuyordu dünyada
Dünyaya baktığım yol uzamakta
Ve biraz düşüsek mi, alıştık nasıl olsa
Kim bilir neyi istiyorduk, neyi anmıştık az önce
Dönsek mi dersiniz, gene dönsek mi oraya
Oraya baktığım yol uzamakta
Ya da bir bahçedeyiz — üstelik kadınlar vardı
Ağzınız, çatallar, tarçınlı pasta
Ya da bir toplulukta — iyi yaptınız!
Bu çok hoştur! — size söylüyorum — yaramaz çocuk!
Beni de sandınız! — evde mi? — hayır! limonlukta
Ve hemen kalktınız, bir yangın yeriye orası
Ya da aklınız olacak sizi bir yangın yerine bağladı
Kızgın güneşte bir şişe ispirotoyu devirdiniz
Kutsal bir iş yaptınız ve yerleşti sizde bu kanı
Belki de bir din devirdiniz; anneniz, annenizin saçları
Gümüş şamdanlar, sabah ışığı, vesaire
Ve sanki her olay, her davranış ölümün bitişiğinde
İşte evdesiniz, iyi bir yemek, uyumak istiyorsunuz sonra
İstemek, neyi istemek, daha bilmiyorsunuz
Açtınız radyoyu, ılıyan bir ses kanınızda:
AIU, İAO, AĞ UĞ AĞ
Ve kahkahalar arasında kahkahalar
Orada, aşağıda
Tek umut, tek varış, tek kurtuluş gibi
Ve kaskatı kesilmiş, beyaz
Sallanıyorsunuz boşlukta.

XII

Bir kedi başını kaldırdı, ve adam esnedi — tak

Bir yüzü vardı kocaman düşüverdi avuçlarına

Bilmem ki gelir miydi? — saat üç buçuk — üstelik hava..

Sonra şu yağmur bulutu, boşandı boşanacak

Bir kedi ürperdi, ve adam yeniden esnedi—tak

Acaba?

Yazıldı saatin üç buçuk olduğu havaya

Boşandı taptaze üçler halinde bir yağmur

Kim bilir, bu saatte, onu anlıyorum

Belki de unutmuştur.

İşte düğmeler, iğneler, ibrişimler satılan bir dükkânda

Herkesin akşamı onu buluyordu

Bir adam sakallarını yokluyordu kasılarak

Sizi bekliyorum — beni bekliyormuş — niye olmasın?

Bir bakış, bir gülüş, ve yüzünü yüzüne tutuyordu ustaca

Adamsa şunu yapıyordu: hiçbir şey, ama hiçbir şey

Ne tuhaf! — Ben olsam! — ne çıkar ben olsam da

Gelmedi, gelmeyecek ve otuz yıl önce yazlıkta

Oturmuş bir köstebek yavrusunu bekliyor

Çıkmadı, ama çıkacak — babası sesleniyor

Bir sofraya duruyor, gerilmiş çilek kokularıyla

Tam çileğe geldi sıra, uzattı çatalı batıracak

Hayır! bir tuhaftır bu, insan gecikmek ister biraz da

Gecikmek: sanırsanız bizi bir şeyler bekliyordur olağanüstü

İşte ansızın biri çıkacaktır karşınıza

Hiç yoktan biri çağıracaktır sizi

Ya da bir kadın bayılacak, bir memur çıldıracaktır önünüzde

Bir kurşun, bir kurşun daha

*Yere serecektir bir serseriye
Gecikmek: bana kalırsa eve dönmeli en iyisi
Bir küfür, bir patırdı ve babası çıkışıyor
Annesi, annesi biliyor başına geleceği
Bahçede bir kız çocuğu erik ağacını sallıyor boyuna
Diyelim her olayda böylece bir şeyler bulunur
Kalsın, daha çok zaman kalsın diye hatırdadır
Bir gün, bir benzin deposu havaya uçmuştu biliyorum
Bir alev, bir duman, usulca sokulmuştum
Yanmış bir cep saatini aklımda tutmuştum yıllarca*

Gelmedi, ama gelecek, nedense alıştık zamansızlığa
Bir kedi başını kaldırdı, ve adam esnemedi bak
Demek siz! — koca ihtiyar! — ıslandım işte!
Saat üç buçuk, vallahi saat üç buçuktu gene
Hey Tanrım neye yaradı sanki unutulmak
Kadın saçlarını tarıyor, ve usulca sokuluyordu adama
Adamsa ayağa kalkıyor ve işte ayağa kalkıyordu ustaca
Dışarı çıkıyor, içeri giriyor, üç aşağı beş yukarı
Kadınsa domates doğruyor, yok mu ya bu yaz yağmurları
Evet, sahiden, niye?
Soruyor kadın:
Bu yaz yağmurları..

XIII

Şimdi her yerden bakıyorlar — demek uykusuzum —

Kral birini çağırıyor uykusu bitmiş olarak

İşte salı, akşama doğruyuz, Bay Kemik Taciri kestiriyor

Vahalam'da, bilmem ki neresidir Vahalam

Babamın, ak saçlı babamın açtığı yara

Bir tarla konusu

Oy bre dolduran doldurana boşluğu

Babamın akıttığı kan

Bilmem ki neresiydi, neresidir Vahalam

Babamı tanıyorum; çorabı, tütünü, acılarıyla o adam

Eksiği yok küfürden yana

Onu buğdaylar öldürecek, sapsarı öldürecekler onu

Belki de gelenek bu

Al kılçıklarıyla ve hep birden — tamam!

Bilmem ki neresiydi, neresidir Vahalam.

Kral birini çağırıyor, basarak parmağını kâğıda

Bay Kemik Taciri çamurdan yüzünü üstümde tutarak

Hırçın ve kadınsal bir sesle çıkışıyor

Anlamak, sadece anlamak istiyor korktuğumu

Bir adam sokağın alt yanını doldurdu

Kırmızı elleriyle

Masa camında bir çınar yaprağı derinleşiyor

Evet, sizi anlıyorum

Yani kendimi

Saat beş, bu üçüncü çay, kalkman bir yerimi öldürüyorum

Ve işte bilmiyorum katil kim

Bir burgu, gene bir burguyu oyuyor

Ve karım otuzunu dolduruyor bu akşam

Saat beş, diyorum erken dönmeli eve

Kral birini çağırdı ve işte birini kovmak üzere

Gene bir yanlışlık olacak, hadi kazandı Bay Kemik Taciri
Beni bu kemikler öldürecek, yağlı, pis hayvan kemikleri
Olanca aklıyla, ve hep birden — tamam!
Bilmem ki neresiydim, neresiydi Vahalam.

Kral tacını çıkarıyor, başı ağrımış olacak
Onu selamlıyorum, kapıyorum kapıyı ardından
Saat beş, bakınca camdan onu görüyorum
Camlarda iri bir gölge derinleşiyor, o
Kralsa tavana bakıyor, bir kristal avize haklayabilir onu
Bay Kemik Taciri karşıya geçiyor başarıyla
Ben sadece paltomu giyiyorum

Akşam

Kral birini çağırdı; biraz et, biraz da şarap
Oturmuş masaya Bay Kemik Taciri
Karısı ve dört çocuğuyla
Duvarda bir tüfek asılı, durmadan ona bakıyor
Tavşanlar, keklükler, turnalar oluyor tüfeğin ucunda
Başkaca bir şey olmuyor
Ben kötü bir meyhaneye dalıyorum, ortalık küf kokuyor.

Duvara alıştırıyorum gözlerimi — siz nesiniz duvarlar?
Hiiiç! sadece duvarız biz
Öyleyse bir yarım saat, karım da bekleyebilir
Adamlar önce beyaz değil, sonra beyaz
Bir şapka gene bir şapkaya asılı
Bir palto gene bir paltoya
Bir adam kendiyle dögüşüyor bir adamda
Evet onu anlıyorum
— Yani kendimi —

Bir kadın bir sürahide biriyle sevişiyor
Bir burgu gene bir burguyu oyuyor ayrıca
Bir adam dikilmiş ve dikilmiş içiyor durmadan
Hey tanrım! omuzlu, güçlü, kuvvetli
Kocaman bir çocuk yüzü taşıyor yalnızlıktan.
Gece, saat on, karım otuzunda olmalı diyorum
Bir gidip bir geliyorum karanlıklarda
Çiçekler alıyorum, bitmeyen çiçeklerini gecikmelerin
Ve dalıyorum içeri ışıksız bir kapıdan
Aranmak, yenilmek, ve hayır! utanmaktı Vahalam
Kral uyandı, karım iç çekiyor durmadan
Bir sabah ışığı kendini yerden yere vuruyor
Kızım uyuyor, ve uyuyan biri gibi konuşuyor karım
Bir duvar resmi gibi konuşuyor

Kral?

Kral uyandı.

Saat dokuzu on beş geçiyor, üşüyorum
Güneşler mi vuruyor sırtıma ne, üşüyorum
Ölgün ve değişmez adımlar atıyorum, üşüyorum
Karanlık, pis adamlar çıkıyorlar mağaralarından
Ne umut, ne hiçbir şey, sadece çıkıyorlar
Bir gece, bir sabah, ve benim bakışlarımı taşıyorlar
Karım ağlıyor, kızım uyuyor, karımsa gene ağlıyor
Diyorum
kim bilir
belki de
tamam!

Orasıydı Vahalam.

XIV

İşte bu boşluk, durmadan bizi çağırıyor
Kremler, pudralar, iç bulantıcı kokular gibi
Bir kır bekçisi köpeğini sevdi
Bir çocuk delinmiş bir kovayı sürüdü — nereye?
Bir kadın bağırdı bağırdı bağırdı
Tam on yıl öncesine yarayacak bir sesle.

ÇOĞULLAMA

Biz kadınız, bilmeden seviyoruz bu kedileri
Seviyoruz, bir sevilme içgüdüleriyle
Bu bizim yüzümüzde ufacık çizgiler oluyor — acaba
Evet, çok değil, konuşurken düzeltiyoruz
Orayı burayı topluyoruz, yeriye çocuklarımızı öpüyoruz
Ama biliyorsunuz ki gene de
Hepimiz, işte hepimiz
Bitmenin, tükenmenin yorgunluğu içinde.
Gözler mi? tavana dikili, hayır, pencereye
Yağmalar, sürgünler, yangınlar içinde
Çünkü bu boşluk; tüneller, çukurlar, kapacak ağızları
Mağralar, denizler, gökyüzleri değil de
Bu boşluk, o bir türlü dolduramadığımız, o

Orman, dağ, kısacası evrenle.

ÇOĞULLAMA

Biz bu lavanta kokularını bilmeden taşıyoruz
Biz bu tavanı bilmeden eski rengine boyuyoruz
Bu bizim terliklerimizde ufacık güller oluyor — acaba?

Evet, çok değil, onları bilmeden hoğa gideriyoruz
Sormayın, ama sormayın, bilmeden aralık tutuyoruz kapılarımızı
Bilmeden bekliyoruz, bilmeden uyuyoruz sabahlara değin
Kim bilir, belki de biz
Tanrısıyız en olunmaz şeylerin.

Bu bizim en düzenli hareketimiz: olmak
Asılıp kalmışız sokak fenerlerine
Asılıp kalmışız öyle, görenler bizi görüyor
Görenler bizi görüyor ve gidip geliyoruz dikkatle
Doğrusu, niye saklayalım, hepimiz bunu yapıyoruz
Ama biz yaşıyorken de bunu yapıyoruz sadece
Cansız
Ve gidip geliyoruz dikkatle.

ÇOĞULLAMA

Biz bu kendimizi boşuna soruyoruz kendimize
Boşuna asıyoruz onları, boşuna öldürüyoruz
Bu bizim gözlerimizden ufacık şeyler geçiyor — acaba?
Evet, çok değil, bakışırken düzeltiyoruz
Biz ne garip şeyleriz ki; doluyuz, bazıyız, avuntuluyuz
Ve bizim en güzel öldüğümüzdür bu: yaşamak
Ben biliyorum, yalan mı, siz de biliyorsunuz.

PETROL
(1959)

PETROL

Bıkmıştım, kediler damlarda vardı
Adamlar geliyordu birtakım adamlardan
Ben, Henri, Alain, bir de Bob
Bugün hepimiz noksan
Bugün hepimiz noksan.

Henri'yi tanıyoruz, kim der ki tanımıyoruz Henri'yi
O bizim musluğumuzdur, çok hızlı akar Avrupa'dan
Alain'se açlığımızdır, bir sürü kadınlar tanır
Günün her saatinde ayrılan
Günün her saatinde ayrılan.

Yorgundum, uzakta güller vardı
Yeni bir gül oluyordu bir gülün oynamasından
Bir ay yeni bir ay yapıyordu odaya girdiğini
Biz Bob'u çok seviyoruz, Bob çünkü umutsuzun biri
Ölümler gibi yani, en çabuk akılda kalan.

Kim geçti bu leylaktan nedense anlaşılmaz
Karışık yüzler aldık birtakım çarşılarından
Ben, Henri, Alain, bir de Bob
Burası Avrupa bazan da şiirde olan
Sizi anlıyorum

— Ne çıkar bizi anlamaktan.

BEYAZ ATLAR SURLARA

Benim yüzümde her şeyler var
Üç dilim ekmek bunlardan biri
Annem bir taşa oturmuş bunlardan biri
Sur dışlarında hafif bir eskici olur
Olur ya, bir kendi olur biraz da elleri

İnsan yalnız mı buna bir çare düşünmeli.
Dün biraz ağlamıştım bunlardan biridir şimdi
Çok gülünç bir şekilde kahveye giriyorum
Sorsam ya kapıdayken gözyaşı girilir mi
Girilmez, girilmez, bunu her mahmut biraz anlatır
Korkuyla anlatır, yüzünü baygın tutar anlatır
Kahveci, seni sevmiyorum bunlardan biri.
Bir deniz yandı gene, yansın ne çıkar sanki
İşte bir horoz öttü yüzümün yarısında
Yüzümde bir horoz var dünyanın biri
Seni sevmek neden mi, acı ve güzel
Geldikçe geliyorlar ellerinin elleri
Odalar! çıplak masalar! buna bir çare düşünmeli.
Bu da bir şarap olmalı şimdi boşluğu dolduracak
İçinde bir korsan ağzıyla içmeli
Eskidir, yorgundur, kayıptır diye yüzler
Bir sinek bir sinek mi vurunca öldürmeli
Ve sinek öldü müydü hafif bir uzaklır olur
Olur ya, hem biraz dargındır hem biraz evli
İnsan sevdi miydi buna bir çare düşünmeli.

BİR AY ALDIM DİYARBAKIRDAN TOKATTA BİRİ ÖLDÜ O ZAMAN

Tokatlı diyorlar ya da bir atın başlangıcı
Eğilmiş, sakın, içkiler alıyor kalabalıktan
Şimdi o mor gözleri mor bir kadınla ilgili
Birazı namuslu iyi, birazı açıkça perişan
Ya da bir kadın bir kadını öper gibi
Hiçbir şey anlamıyor yaşamaktan.

Hiçbir şey anlamıyor, diyelim anlamıyor
Ama bir yalnızlığı tamamlıyor durmadan
Askerler geziniyor, her yerde bu göz kahveleri
Ben bu gözlere Tokatta rastladım bir zaman
Hopalı, biri vardı, hamalın biri
Daha hiç çıkmayacak karısının koynundan.
Bir kadeh olmalı ya da bir rakının başlangıcı
Ansızın bir göl Anadoludan
Bir yanda bir balıkçıl ne zaman istese ölür
Kocaman bir iz bırakır çılgınlığından
Sonra o adamlar ki çelimsiz, esmer, bıyıklı
Ve bütün gün sevişirler acılarıyla.

Tokatlı diyorlar ya da bir ekmeğin başlangıcı
Ezilmiş, sakın, onca bir yoksulluğu ödüyor durmadan
Bu kimin evreni, bu saçına bir el atma saatlerinde
Bu kim ki ölüyor Tokatta ölüyor her zaman
Ya da bir erkek bir erkeği öper gibi
Hiçbir şey anlamamış yaşamaktan.

ŞEY ŞEY ŞEY VE ŞEYLERDEN

Bir adam kendi tiyatrosunda, tamam
Bir köpek sokak değiştirdi, korkak
İçi süt dolu bir lokanta, ve kapandı
Ben ağzıma geleni söyledim, öyle
Gene bir ağaç öttü, bu kaçınıcı.

Sevişsek olmaz mıydı, varan bir
Elbette olurdu, bir kır çiçeği bir bulut
Bir gülüş kanamak üzere, ve gizli
Ve çabuk tarafından bir şey, şarap
Aşk gene kelime değiştirdi, vahşii.
Güneş e çıktıık, bunu unutma, varan iki
Ne uzak bir sesimiz vardı, efsane
Geline Ç ile geliyordu bir çay
Oysa biz iki demiştik, varan üç

Gözler ki demeye kalmadı, derin.
Kim bilir ne seviştik ki saat kaç
Elleri tetikte bütün gazetelerin.

PHOENIX

Ben orda, akşamına orospular dadanan
Camlarında pis sinekler gezinen, ben orda
Eskimiş bir tutuşla şarabını içiyor
Kadınlarda oluyor kadınsız bakışlarla
Başıyla öne düşmüş yüreğiyle beraber
Ya Tanrıya inanır ya da isyana.

Kimseye vermiyor ki acılardan artarsa
Kuytular çıkarıyor sevişmeler onlardan
Bu nasıl bir bakış ki dünyaya intiharla
Ya da hep kar yağıyor da düşünmesi siyahtan
Öyle ya kim sevişirdi acıları olmasa
Kim bakardı uzağa köpekleri saymazsam.

Orası bir ölümdür şarabımı doyuran
Ölünen yüzler gibi bir bütündür adamlar
Vaftizi gün ışığında bir garip protestan
Tanrısıyla sevişir, herkes bilir sevişmeyi o kadar
Kim ne derse desin ben bu günü yakıyorum
Yeniden doğmak için çıkardığım yangından.

KONYAK

Bugün pazar eve kırmızılar taşıyorum
Amcamı arıyorum duvara bakıyor amcam
Duvarda ne var, ben de bakıyorum
Komşuları çağırıyorum onlar da bakıyor
Çağırsam önüne gelen duvara bakacak
Sanki hiçbirimiz duvar görmedik
En sevimli cinayetleri işliyorum
Çiviler çakıyorum, bir sivrilik uyumunda çiviler
Kutular, evler, gömlekler asıyorum üstüne
Asıyorum, asıyorum, asıyorum
Aşkın, amcamın, mavinin önünde.
Duvara bakıyorum duvarı çoğaltıyorum böylece
O da bana bakıyor, ben de ne var
Su götürmez bir gürültüyle
Gelin olmuş bir kadın tuhafılığıyla
Size anlatamam güneşi durdurarak.
Bu kaç kapılı bir konyak?

Binlerce geyik ya da binlerce kuşun beraberliği
Aşk, o benim en güzel hayvanımdır
En yeşil ormanların en yeşil mantığında
Duyulmaz, öpülmez balığında deniz altlarının
Ya da bir akşamüstü lokantası gibi
Çöküp de köylülerin yorgun argın
Aşk

Çok belli bir dudakta iki kişi olmanın.
Çok gördüm bir kadındır atlanıp gözlerinden
Göz, o benim en deli hayvanımdır
Bir fiildir ne zaman, durakalmış bir fiil
Ucuza yaralanmış, vurulmuş serserilikten
Gözdür, kim ne derse desin, bütün aşkların en
Kararsız, durgun ve küçülmüş bunca serüvenden
Aşk

En bitirim acılarda en dayanıklı büyüyen.
Tükenmez ağızlarda tükenmez seslenişler
Ses, o benim en çoğul hayvanımdır
Değil ki yaşarken, niteliksiz sevişirken
Bendeki her şeye, sizde ki her şeye bir uzanım
Ya da bir sıkıntıya renk katar gibi
Fıskırmış içinden bunca kısırlığın
Ses

En kesin çığlıkları kendiyle konuşmanın.
Duygular patronu, özeti meyhanelerin
Laleler, onlar ki benim en çiçek hayvanlarım
Elinde bir çakıyla her zaman bahriyeli
Durup en değersiz yerinde kaldırımların

Ya da bak kardeşim benim adım Süleyman
Orası karşı kaldırım, orospu bahçeleri..

Bana kalırsa yan yana gelmeyelim
Bahriyeli!

Belki bir sıkıntı var denizsiz gemilerin.
Bir sorumsuz kapımı çalar her sabahleyin
Kapılar, onlar ki benim en kadın hayvanlarım
Oysa ben her türlü kıpırtının ardından
Bir böcek, bir ışık ve yoksullar gibi korkarım
Ya da bir yolculukta bunalmış gibi
Varıp da farkına uzaklığımın
Korkular

Bak kardeşim benim adım İsmayıl
Kafamı kızdırma adamı bıçaklarım.
Binlerce yıl da binlerce yılın niteliği
Zulümler, onlar ki benim en kesin hayvanlarım
Tunç öküzler içinde yanması esirliğin
En soysuz ağızları en katı mantıkların
Ya da bir Neron'un yeniden gelişi gibi
Görüp de halini deşilmiş karınların
Aşk

En bitirim acılarda en dayanıklı kalmanın.
Sen miydin acı lale, cam dışları gibi gösterişli
Laleler, onlar ki benim yakınlık arkadaşlarım
En canlı yüreklerin en canlı mantığında
Sürüler, sürüler, insan sürülerinin

Ya da bir Sivaslının gölgesi gibi
Karanlık, ağır, mahzun dönmenin
Laleler
Kim bilir nerde kim bilir kimi sevdiğimin.

SESLİ HARFLER

Sen, o benim, daha ne duruyorsun aşk kelimesi
Burası ben, gene bir sevdaya çağrıldı o yer
İnanma elimi deniz, ağzımı bulut ettiğime
Ağzım da, ellerim de dünyaya göre
Günüm aydınlıkla biter.
Tut ki ben her türlü görünmenin apayrısı
Gün günden sevdaya benzer
Bir adam düşünülsem şapkası maviyle gelen

Bir ekmek koparılsam işte o sıra
Benzer mi benzer sevdaya
Bir duruşum var çevresi gözlerinden.
Seni yanımda gezdiriyorum aşk kelimesi
Uyanık, duygulu, bir her günkü yanımda
Bilmem ki ne yapsam, ne etsem bu sevinirliği
Kendimi görmeye parklara gidiyorum
Kiminin bana kiminin çaresizliğe elleri.
Kaçsam o da bir türlü karanlık şimdi
Ne kadar aynı bir dünyadayız seninle
Aşka, dögüşe, maviye yetmek için
Biriyim, cesurum, var mısın ellerime
Bir başka sabaha kadar içelim.

BEN BU KADAR DEĞİLİM

Ben bu kadar değilim
Kışlada ölü bir zaman
Bir güzel at durdukça gider
Gittikçe döner bir güzel at durdukça
Askerim, benim ağzım kuşlardan.
Güneşi sormuyorum lekelenmiş dallardan
Dalları sormuyorum dallardan daha iyi
Yüzümü istiyorum bir süvari alayından
Ne yapsam istiyorum, ama istiyorum
Bir kişi bile değilim yalnızlıktan.
Bir kişi bile değilim yalnızlıktan
Gözlerim ormanlara asılı
Ağaçlar, kırlar ve şehirler geçiyor kaputumdan
O kadar geçiyorlar ki, sadece duyuyorum
Bir an bir yerde ölümü tanımazlığımdan.
Ben bu kadar değilim
Kışlada ölü bir zaman.

TAHTAKALE

Gövdesi ince uzun, eliyse peynir ekmekli
Beni mi süzüyor ne, çay mı içiyor ne, anlamadım
Bir asker, öyle bir asker ki, doğduğu günden beri izinli
Dünyaya izinli, kadına izinli, sevmeye izinli
Bilmem ki nasıl olmuş her yerden çıkıvermişler
Ürkek ve devamlı insan yüzleri.
Güneşler gidiyor camlarda, Bayburt'ta akşam yemeği
Kolunu kaldırıyor biraz, yüzünü ekşitiyor biraz, biraz da
Donkişotvari
Biriye elini atmış durmadan karıştırıyor
Cebini karıştırıyor, güldükçe gülüyor kadının biri
Güldükçe gülüyor ya da gülmüyor işte güldükçe

Adamla sıkıntı çatılmış silahlar gibi.

Çocuksun, anlamıyorsun, süslemişler her yeri
Dokunsan ağlayacak, konuşsan susmayacaklar bir daha
Elleri vardır bilseniz, durmadan bizi gösterir elleri
Baksanız bakılırlar, sevseniz sevilirler kimseye benzemeden
Biri de bir kadındır alınmış efsanelerden
Bir kadındır güzelim unutmuş erkekleri.
Bu sandık, tahta sandık, üstünde gül resimleri
Yanında bir adamla sanırım doğu illerinden
Üç asker tıraş olmuş, beyaza kesmiş yüzleri
Şeker mi yiyorlar ne, düş mü kuruyorlar ne, anlamadım
Belki de bir tanrısı var acının, hüznün, ayrılığın
Ki durup dururken öyle ansızın yürüdükleri...

İNİLAK

Ben gidince hüzünler bırakırım
Bu senin yaşadığıdır
Bir ev sıkılır kadınlardaki
Bir adam sıkılır kadınlardaki
Seni sevmek bu kadar mı
O benim yaşadığımdır.

Bazan da bir yerde kuşlar vardır
Ne uçmak, ne görünmek için
Bir karanfil pencereyi deler
Bir kapı kendiliğinden kapanır
İstesek sevişirdik, ama olmadı
Biz değil yaşayan acılardır.

Gitsem de her yerde biraz vardır
Hatırda zamansız bir plak
Bir otel kapısı, biraz istasyon
Vardır o seninle birlikte olmak
Buluşur çok uzaktan ellerimiz
Ve nasıl göz gözeyiz ansızın bir infilak.

ROBESPIERRE

Her gün biraz daha yalnız Robespierre
Ve Fransa biraz uğultulu
Yalnızdır akşamı yok edilen bir subay
Bilinmez rktlmş atları ne çok sevdiği
Her yalnızlık biraz ihtilal.

Çok şeyleri kadınlar için yaptım, kadınlar
Onlar ki yokmuşum gibi sevdiler beni
Beğenmek, beğenilmek gibi ayrı kaldılar
Bir gün de akşamdı, ben o akşamı hiç unutmam
Her sessizlik biraz ihtilal.

İşte bir tanrı evi, kimler ki geçerken uğruyorlar
Sonra çılgınlar gibi kalabalığa
Belki de yarı kalmış bir sevgiye koşuyorlar
Belki de her boyun eğdikleri, her diz çöküş
Yavaşça bir ihtilal.

Sivridir ayakları bastıkça katı taşlara
Kadınlar memelidir — Ya viski içelim ya bira
Hayatta olmayan masalar vardır ya
Tam işte onlar içinde bir masa
Mike ile Jim'e söyle bu gece kadınlara.
Mike kadın sevmez, onu kahveye bırakırız ayrıca
Azıcık kâğıt oynar açılır Okyanuslara
Hayatta olmayan adalar vardır ya
Tam işte onlar içinde bir ada
Bizi biliyorsun ya — göz kırpar — kadınlara.
Sivridir ayakları gökyüzü vurunca damlara
Bu kavga, bu işte yüzüncü katından bir kavga
Hayatta olmayan insanlar vardır ya
Sen misin Mike, Jim sen misin yoksa
Hadi aldırmayalım — içini çeker — bu gece kadınlara.

UZUN

Ferit Öngören'e

Bir elma tadı gezdiriyorum kafamda
Anlaşılması güç bir elma tadı
Ya sayılarla çiftleşiyor ya notalarla
Hiçbir zaman gebe olmadı.

Bence bu asılmak saati kadınsızlıkla
İğneyle, saatle, bir kadın çorabıyla asılmak saati
Bir müziktir ayrıca iki tek kadın çalışır
Bir yatakla bir müzik iki tek kadın
İki tek kadın çalışır aynı yatakta.
Sonra kadınlar iyi kemanlar kolay
Kemanlar uzun kadınlar kısa.

(1961)

BAŞIM DÖNÜYOR İKİMİZDEN

Çocuklar ekmek yiyorlar gibidir sesin
Ön dişleriyle belli belirsiz
Bir martı kalıyor gibidir hiç olmayandan
Çünkü biz ikimiz de çirkin değiliz
Evet mi hayır mı pek anlamadan.
Ne biçim bir sestir şu bizim dalgınlığımız
Bir tayın dışında ince bir taflan
Az yaşlı bir kadında göğüs uçlarının
Yanarak sımsıcak bir kedinin ağzından
Dönüşüp iç çekmesine gece kuşlarının.
Sonra biz dağbaşlarında apansız kurşunlanan
Süresiz baş dönmesiyiz çok garip adamların.

KAR YANGINI

Neden bu kadar kar, bu kadar yıl, bu kadar yağış
Bu kadar uzaklardan nedir bu kadar gelen
Bir uzun çan kulesi bembeyaz Samatya'da
Bir oğlan bir martıyla upuzun seviştiğinden
Yaslı bir kadın gibi gözleri kendine bakan
Kendine baktıkça da çocukları olan hüzünden.

Belki bir söz yığını, yıllar var konuşulmamış
Çıkarlar kar yangını her biri duyduğu yerden
Yüzleri, saçlarıyla, bir de gözbebekleri
Asılırlar boşluğa çocuksu seslerinden
Birtakım dünyalarla önce ve güzel
Kış güneşi, sarmaşık, kim ne anlıyor sanki ölümden.
O yanık ikindiler, sonrasız, loş gecelerden
Üstlerinde bir sürü çocuk gözleri
Tutuşurlar ne zaman karların ateşinden
Bir ölüm kadar şaştığımız onlar ve kendileri
Yani bu dünyanın en yılgın havarileri
Orada çan kulesi bembeyaz öldüğünden.

KUMCUL

Kum, o nisan günlerinin ufalanmış gölgeleri
Kuruyan gözlerimde kirlî bir rüzgâr
Kül renklî bulutlarla bir yangın sonu
Güneşler, şeytan minareleri, yıldızlar
Orda burda sayısız ayak izleri
Niye hiç kimse konuşmuyor kadar.

Öyle durgun ki nasıl, çok sıkılan bir yüzde
Hep aynı şeyi düşünmek kadar
Yaşadığınız gibidir uçsuz bucaksız
Upuzun bir kuşa benzer
Gövdesini gördüğünüz yalnız
Kıyıları, gökyüzü, büyütülmüş bardaklar.

Kımıldar ellerinizde kendi elleriniz
Bir balıkçıl tadına alçalır, bu da var
Gelir bir ölüm gibi korkusuz, sessiz

Ve gider geldiğince sesi doygunluk olan kanatlar
Gözleri gördüğü yerden bakar
Yılğınlar, yitikler, yalnızlar.

MEDÜZA

Naci'ye

Derin, sessiz, iyi böylece
Güz, ölülerini bırakan kuşlar
Yer kalmadı acıya ülkemizde
Derin, sessiz, iyi böylece
Gün ortası alacakaranlık bakışlar.

Bir buluşma yeridir şimdi hüznlerimiz
Biz o renksiz, o yalnız, o sürgün medüzalar
Aşar söylediklerimizi çeker gideriz
Ülkemiz, toprağımız, her şeyimiz
Kıyısında camların bozbulanık rakılar.

Çizeriz yeryüzünü kaygısız ayaklarla
Yüzümüzdür bir yağmur ağırlığınca düşer
Sonra pek anlamadan içkiler ne çabuk biter
Ne kadar konuşursak o kadar bir sessizlik olur
Adımızı sorarız birine, o bize adını söyler.

BEDEVİ

Gözlerimin ıssız, donuk, kahverengi kentinde

Geçiyor ak boyunlu develer, yorgun sürücüleri
Günlerdir, öyledir, bir daha anlamak üzere
Bakıyorlar durmadan çok uzakta bir yere
Sorsanız görmüşler mi bir masal kadar olsun gördüklerini
Gözlerimin ıssız, donuk, kahverengi kentinde.
Bilinmez bir yere doğru, ne güne, ne ölüme
Bakıyorlar sadece
Ak dikenler içinde durmuş da bir bedevi
Tanrılar, güneşler, yalğınlar içinde
Bir ateş bile değil, bir bitki, bir dua bile değil
Gözlerimin ıssız, donuk, kahverengi kentinde.
Ne arar, bilinmez ki, bir kanımlık su belki de
Ne durak, ne dinlenme
Gelseler de duyamaz ak boyunlu develer
O yorgun sürücüler çökseler de önüne
En soğuk bir çöl kuşunun bir daha ölüşü gibi
Dünyanın tekdüzenli renginde.

YILKI

Ben burda bir sıkıntıyım, atımdan iniyorum
Benim atım her zaman
Kim bilir kime sesleniyorum, sessizlik
Yosunlar, taşlar, o mezar yazıtlarından
Yaz gelmiş, zakkumlar açmış, elimi bile sürmedim
Sürsem bile ne çıkar, ama sürmedim
Ölü bir şey kalıyor dünyadan, yapraklardan.
Ben burda bir sıkıntıyım, atımdan iniyorum
Benim atım her zaman.

BAKIR HEYKEL

Yüzümü suya uzatıyorum su buysa

Giysilerimi unutuyorum birden, çıplaklığımı
Gece yarısı çalınan çalgılar olmasa
Gece dediğim belki hiç olmasa
Ben bir tırnak iziyim kanımın akmadığı
Bir çentik, bir kırık şey., aranızdayım nasılsa.
O zaman neresiydi, hepsi hep karanlıkta
Bir garip ev içiydi, ışıklar kirli
Herkesin ellerinde bir şeyler gizlediği
Alıp okşadığım şimdi çok eski bir olaysa
Yenisini bulmalı — önce hafif bir yelken
Bir bakış, bir serüven, kısa bir hastalık hiç olmazsa.
Ben belki de daha çok dağlarda, su başlarında
Bir uykuydum üşümüş avcılar karışmasa
Kimseler karışmasa, ne ışık, ne parıltı
Gölgesi içe vurmuş bir yaratık olmalı
Söyleyin, bir bakır heykelim ben, çünkü çocuklar korkmasa.
Bana kalırsa bunu
Çocuklara anlatmalı asıl
—Gövdesi var kocaman!
— Sahi mi?
—Gözleri nasıl?

ÖLÜ ÖLDÜ

Dün bütün gün yağmurlardı, bugün yaprak
Ben yaprak diyorum ya
Bizim yıkık manastır yüreğimiz
Ağrısı tutmuş bir tayfa, yalınayak
Konuşmayı bitirmiş sessizliğe geçiyor
Sessizliği bitirmiş ölümü kullanarak
Bizim yıkık manastır yüreğimiz
Bir pencere, üç iskemle ve İshak.
“Ben, ben olanım” diyen tanrısı İshak’ın
Bizim yıkık manastır yüreğimiz
Sonu gelmiş bir dağ yolu gibi kendine katlanarak
Bir kaçış, bir bıçak altı, bir zehirli su
Ve bakışlarımız günün en büyük satranç oyuncusu
Elimizden bir şey gelmiyorsa
Bu zehirler bize sabahı bulduracak.
Ben İshak’a bakıyorum, İshak bana bakıyor, İshak
Yüzün ışıklarımı söndürdü, ölü öldü
Çekip gidecek bir gün buralardan koparak
Eski bir yazı makinesine benzeyen gözleriyle
Ne acı, ne hüznün, ne işkence
Sadece gözleriyle, o kadar

Saati kurmadık ya, hiçbir aklımızda kalmayacak.

ŞAİRİN KANI

Kanıdır şairin bu sevilmeyen yüz
Gözleri bir köpeğin, bırakmış köpeğini
Tanrısız, kimsesiz, her şeysiz biraz

Gözleri bir başına insanlar gibi
Kanıdır şairin ölümle kımıldamaz.

Kanıdır, bilirim, şairin kanı

Kocaman bir aşk lekesi yıkanmış eski evlerde

Kanıdır, bir adam ki düşürüp ellerini

Önce yorgun ve asil, sonra mahzun ve ürkek

Beyazı unutulmuş ortaçağ resimleri.

Kanıdır şairin, gecenin her yerinden

Sevişmeye gireriz korkunç ve bıçak gibi

Açılıp yataklara amansız güllerimizle

Sanki biz her cinsel olayda biraz gemici

Bir gidip bir geldiğimiz o hayal illerinde.

Yüzüdür şairin kanarsa yalnızlıktan

Bir yüz ki upuzun kadınsız günler gibi

Ve nasıl bir acıdır ki, acıyla anlatılmaz

Bir hiçin bir ağızla duraksız kemirildiği

Öyle bir sıkıntı ki ölümle kımıldamaz.

SEVİŞEN

Seni seviyorsam bununla her yerin
Öyle iç çekişlerin gibi bir değil iki
Nasıl yaşamaya başlar daha çok
Buluşan iki mısra gibi. Bir şiirin
Kokusuz, tatsız çocuk adları gibi.

Bir kuş da gözlerine uygulanmış sesiyle
Öter durur kıyısız boş saatleri
Ben niye titriyorum'la birlikte
Sonsuzluk alanıdır yüreğin.

Bir anlık gecesinde bir günlük mevsimlerin
Bildik mi yaşamayı ikimizce
Biz getirdik demektir anlamayı evrene
Sevişmek alanıdır yüreğin.

DAĞILGAN

Sesini söyle sesini
Görünen ağzında yarı çıplak
Seni sevdiğimin görünüşü gibi.

Güzdü, yapraklar vardı
Biz yitirmek için yaşadık bu ölmezliği

Güzdü, yapraklar vardı
Her bir bakışıyla o şimdi

Dağılan beni sevdiğinin dağılışı gibi.

SALINCAK

I

Büyük bir oda. Bahçeye açılan bir pencere
Ortada bir masa
Yanda bir kapı
Daha birkaç şey: Örneğin bir yunus balığı camdan, bir heykel
Sabah. Duvarda gün tanrıları
Rezneler, sedef otları, küpe çiçekleri görünür pencereden
Görünür ama görünmez
Yani hiçbir şey yerinde değil pek. Bugün ne?
Salı! O bile yerinde değil
Bir bardak, bir sürahi yerinden edilmiştir, nereye koysak
Nereye?
Bilmem!
Bir çıkrık bir zaman dışını kolaçan eder şöyle
İyi. Biz buna bir durumun sınırsız gelişimi diyoruz
Diyoruz; sanki o her şey kadar bir her şeyi getirir, yığar
Çıkrık
Bir su gürültüsü, bir pul koleksiyonu, bir duanın yaratılışı
duyulur bu ara
Duyulmaz ama duyulur
Başlar çünkü onlar da; yani pul, su gürültüsü, dua
Başlar bir insan gibi; süreyi, düzeni, ölümü taşımaya
Sabah. Duvarda gün tanrıları
Birin süresiz terlik giyeceği tutmuştur yukarı katta
Aşağıda

İskemle gıcirtısı, ayak
Tütün kokusu, koku
Yaz kelebeği tadında bir soluma
Yer değiştirme, kımltı
Tekrar soluma
Kadın
Sessizlik.

II

Gün ıdır iyiden iyiye, odanın orta yerinde bir kayalık
Sarı bir kertentele... onunla her şey bir iki sıçrar, durur
Başkaldırır, düşer
Bir çorak bağırışı, bir taşın ikiye bölünmesi iştilir. Sonra?
Bir su arayışı, bir bozgun... Biz buna her şey diyoruz, her şey
her şey her şey
Çünkü o, kadın
Uzanır, sağar bir yokluğun içinden

Gene bir yokluğu sağar, üşenmez
Bir gül çukuru tersine döner, bir alev kıyısı doğuranaşır
Çıkar boş kuyulardan katılaşmış akşamüstleri
Böler o bakışları bir sarkaç gibi binlere
Ama bir zaman gibi değil, bir sarkaç gibi böler
Yani olanlar olmuştur bir kere
Bir kartal donakalmıştır sıcaıktan. Bir U sesi duyulur
Yaratılmaya uygun bir ses, U
Uzağa bakar kartal. O kadar bakar ki, bakmaz
Taş kesilmiştir taş, boynu ileri düşmüştür
Tanrım bize bir salıncak!
Çok çabuk geçmek için şu olup bitenleri
Bir daha, bir daha, bir daha
Unutmak, unutmak, unutmak
Tanrım!
Taş kesilmemek için taş
Bunu evrenin sonsuzluğu diye yorumlar varlığı olmayan bir söz
Kadınsa kımıldamak ister, olmaz
Yer değiştirmek ister, olmaz
Solumak birdenbire
Gene olmaz
Olacak bir şey boşuna aranır, boşuna boşuna boşuna
Bir kaya daha çatlar
Başlar ufacık taşlar yuvarlanmaya
Eser bir silinti, bir sisin dağılışındaki öz
Çıkar o yunus balığı, o heykel
Yaz kelebeği, kapı
Sonra?

III

Sonra ne? Sabah! İyi bir gün başlar ne de olsa
Tepeden tırnağa beyazlar giyinmiştir kadın
Ne var ki bir kadın gibi değil, bir aşk, bir umut gibi değil
Bir aralık gibi durur dünyada

İşte bir soru!

Okurken elinde tuttuğu; okumaz, gene elinde tuttuğu

“Önce hep gece vardı” diyen bir kitapla

Biz buna bir sorunun sınırsız gerilimi diyoruz

Diyoruz; çünkü o, kadın

Ne yapsa, neye uygulansa

Bir aralıktır şimdi dünyada

Bir aralık, bir aralık!

Yıllanmış ağaç kabuklarında bir yara

Bir geçit, bir su akıntısı, bir bıçak izi

Ve batık gemilerden şimdiye arta kalan

Bir batışın korkunç, ama hiç bitmeyecek izlenimi

Tanrım ona bir salıncak!

Bir gidip bir geliversin diye boşlukta

Umutla, erinçle, tutkuyla

Kendine kendine kendine katlanarak

Hani görmeden daha, bilmeden darıldığı kendine

Tanrım

Ona bir salıncak!

Tam burda

Gözlüklü, kış akşamları yüzlü bir bahçıvan

Sorar o sokak kedisinin dilindeki hızla

Sorar o çiçekleri — bir çiçek olmayan yalnız — sorar sorar sorar

Nereye kadar bilinmez
Hani bir sormasa... korkunç!
Hani bir çalgıcı vardı, başını çalgısına koymasa uyuyamaz
Sonra?
Sonra ne? İşte bir çamur gibi sıvanmış odaya
Karanlık bir kilisenin
İhtiyar zangoçunun ağzıyla
Günaydın!
İyi bir gün başlar ne de olsa

IV

İyi bir gün başlar. Dünyadayız artık. Dünya!
Şu tatlı pencereniz. Sizin. Bunu anlamayacak ne var? Pencere
Tanıklık ediyor işte. Gün mavisi bir şey. Tanıklık ediyor
Pek açık değil. Değil de... Size. Tanıklık ediyor bir de
Bunu evrenin sonsuzluğu diye yanıtlar varlığı olmayan bir söz
Yok canım! kimsenin bir şey dediği yok, söylenmiş bazı sözler
yaşıyor, o kadar

İşte

Yaşamış bir kadın yaşıyor orada
Yitmek, hani durmadan yitmek, ulaşmak bir aşkınlığa

Var ya

Orada

Tek imge kayalardır, işte orada
Yaşar hiç konuşmadıklarınız, işte orada
Dışa vurmadıklarınız, şimdi orada
Her şey hep kayalardır; otlar da, böcekler de, sular da
Günler de, zamanlarda

—Görünen bir zamandır çünkü orada —

Bir el yana düşmemiş, kaldı ki birden havada
Değilse bir hareket bu, yalnız orada

Orada

Bir ayak boyu yerde, bir kadın
Bırakılmış gibi yıllarca
Tanrım ona bir salıncak!

Taş kesilmesin diye taş
Donakalmasın diye boşlukta.

Hani o balıkçıyla yarışan çaylağa
Kırpışan gözleriyle bakan gemici

Gibi

Baksın o da görmeden

Ne çıkar ustaymış, erginmiş uzağı görmekte gözleri.

Tanrım size bir salıncak!

NE GELİR ELİMİZDEN İNSAN OLMAKTAN BAŞKA

I

Ne çıkar siz bizi anlamasanız da
Evet, siz bizi anlamasanız da ne çıkar
Eh, yani ne çıkar siz bizi anlamasanız da.

Hiçbir şey! Kadınlar geçtiği o kadın kokusu anlarında
Yıkanmış, mayhoş ve taranmış duygularıyla
Dönüşür içlerimizde az menekşe, bir sarmaşık
Menekşe hadi neyse, mor deriz sarmaşıklara
Mor deriz, mor bilinir çünkü, bir yandan güneşler kurur
Her yerde güneşler kurur, sanki yaz günüyledir
Bir adam kayboluyordur bir taşra sıkıntısıyla
Deriz ki, “şuram ağrıyor” bir de, “başım dönüyor”, “yanıyor
avuçlarım”

Belki de bir çığlık mı bu, bu seziş, bu yakınma
Bir çığlık, hem de nasıl, katılmış, donmuş, yaşıyorcasına
Uzansak ellerimizde uzansak avuçlarımızda, bir çığlık
Nedir mi ellerimiz — korkunçtur bir elin bir köşesinde insan
olmalarıyla —

Korkunçtur insan olmalarıyla kıyısında bir yüreğin
Kıyısında gibi yangından, çok karanlıktan geçilmez caddelerin
Ve korkunç anlamsız gözlerinde ha dünya ha bir park
bekçisinin

Korkunçtur insan olmaları, bir ceset, suda bir şapka gibi
sallanarak

Bitmeyen bir selam gibi, hastayken, inceyken, yalnızlıklarda
aranan

Korkunçtur — bunu anlıyoruz — bir yüzün en çoğul beyazında
Korkunçtur insan olmaları güz ortalarında, eriyen türbe
ışıklarında

Ve korkunçtur eriyip kaybolmaların bir köşesinde insan
olmalarıyla
Korkunçtur korkunç!

Diyerek: ben kimim, kime anlatıyorum, neyi anlatıyorum
ayrıca

Neyim ben, bu olanlar ne, ya kimdir tüketen isteklerimi
Tüketen kim. Hani bir yarışın sonuna varmış gibi
Hani görmeden daha, sezmeden her şeyin bittiğini
Ama ne zaman saçları kurularken çok eski bir alışkanlıkla
Çökerken üstümüze bir sözün, bir gümüş kupanın o sebepsiz
inceliği

Ansızın bir ürperişle: bitti mi, her şey bitti mi
Yoo, hayır! öyleyse kimdir tüketen isteklerimi
Bir rüzgâr, duyulup binlercesi birden bir rüzgâr
Bırakıp beni bir kenara, bir uzağı, ya da bir boşluğu bırakır
gibi

Ve ben ki hazırım dır bir süre unutulmaya
Ama hep sorulur gibidir benden: ben şimdi ne yapsam acaba.

Ben şimdi ne yapsam, ben şimdi ne yapsam kaç kere yalnız
Hem bunu kaç kere söylemek, ne türlü söylemek adına
Eskimiş fırçalarda, kırılmış şişelerde, tozlanmış ilaç kutularında
Okunmaz kitaplarda uzaksı giyişlerde, çocuksuz avlularda
Anlamsız kahvelerde, bir yolun çok ucunda, asılmış koyun
butlarında

Ben şimdi ne yapsam, ben işte ne yapsam kaç kere yalnız
Kaç kere yalnız, ama kaç kere yalnız, gene kaç kere insan
olmalarım la.

Kapansam, evlere kapansam, yıkanmış bir deniz bulacaksam orada
Anılar bulacaksam — anılar mı dediniz? ne sesli bir vuruşma
Odalar bulacaksam, odalarda kadınlar, çiçekler, çok aynalar
Rakılar, gene rakılar, kırıklar, sonsuz yaralar
Bulacaksam orada, bir koltuğu bir koltuğa doğru

Bir yüzü bir yüze, bir eli bir ele doğru yaklaştıran çocuklar
Sinekler bulacaksam, kaskatı yapan boşluğu, sinekler
Zorlanmış bir gülüşten — iğrenip birden — kusmalar, bulantılar
Bulacaksam belki de: susanlar, bilmem ki niye susanlar
Ölüler bulacaksam — ölü gözleri onlar, cesetler, giderek dışa
vurmalar

Ne dedik, dışa vurmalar mı, yani ilk aydınlığı mı ölümün
Ölümün ilk aydınlığı mı, ne dedik, sahi biz ne deseydik bu
konuda

Ne deseydik bilmiyorum, ama var bu kadarlık bir şey insanın
sonsuzunda

Bu kadarlık bir şey — İyi ya, peki, şimdi kim var sırada
Sakın haaa!. biz yoğuz, bizi unutun, yok deyin adımıza
Yok deyin, çünkü biz., biz işte korkuyoruz ne güzel korkumuzla
Ne güzel ellerimizle.. Başlayın, hadi başlasanıza
Örneğin bir kahve falı? Az müzik? Diyorum biraz İskambil!..
Ama hiç seslenmeyelim — seslenmeyelim — içimizden oynayalım
ayrıca

—Dört kişiyiz!

—Hayır, on!.

—Bin kişiyiz!

—Bana kalırsa..

Ne kadarlık bir fark var bizimle bütün insanlar arasında
Öyleyse başlayalım: Koz kupa! Ah şu sinek onlusı, bire bir
unutulmaya

Çayınız soğuyacak! Çayınız mı dediniz? Ne tuhaf biraz
anlıyorum

—Üç karo!

—Pas diyorum!

—Susalım baylar, dört kupa!

Ah şu sinek onlusu! Koz kupa! Çayınız mı dediniz? Susalım!
Susalım — Niye susalım — Anılar mı dediniz? Ne sesli bir
vuruşma!

Ya sonra? — Bırakın şu sonrayı, bilmem ki nedir o sonra
Gene mi, başladınız mı? peki şimdi kim var sırada
Sakın haa! biz yoğuz, bizi unutun, yok deyin adımıza
Yok deyin, çünkü biz., biz işte korkuyoruz ne güzel korkumuzla
Ne güzel ağzımızla.. Yok canım, ben var ya, istiyorum sırada
olmayı istiyorum — Sahi mi — ama isterseniz siz olun
Siz olun, biz olalım, kim olacak? — Hep böyle oyalansanıza
Yani “Şu sinek onlusu, susalım baylar, koz kupa.”

Gibi oyalansanıza

Biraz oyalansanıza.

Bir oyun başka olamaz oyundan gibi
Bir söz başka olamaz sözden gibi
Bir şey başka olamaz bir şeyden gibi
Tam öyle gibi, varıyor gibi bir mutluluğa
Ne gelir elimizden insan olmaktan başka
Ne gelir elimizden insan olmaktan başka

Ne çıkar siz bizi anlamasanız da
Evet, siz bizi anlamasanız da ne çıkar
Eh, yani ne çıkar siz bizi anlamasanız da.

Hiçbir şey! Kimse bir gün gözlerimi sevmeyecek, biliyorum
Kimse bir gün kimseyi sevmeyecek korkuyorum
Bir yaşlı kadın en erkek boyutunda

Kendisiyle çiftleşecek kaç kere yalnız
Kaç kere yalnız, kaç kere şaşırılmış, bitkin kaç kere
Bir ölgün ses bulacak sesinden çok uzaklarda
Vardır ya, hani bir yer, uzakta çok uzakta
Ölüm mü — yok canım, çok sesli bir evrende çok erken daha
Üstelik bilmiyoruz da, doğrusu bilmiyoruz, ölüm mü, bunu
hiç bilmiyoruz
Diyoruz: yaşasak çıkmazları, sevişsek olmayanlarla
Tavşansı sıçramalarla bitirsek şu ormanı
Böylece, niye olmasın, işte bir orman daha
Sanki bir gölgeye geldik; yorulduk, acıktık, susadık biraz
Ve doyduk, ve içtik, ayıldık bir anlamda
Ayıldık ve sorduk, baktık ki hep ormandayız
Kaç kere ölmemişiz, kaç kere sormamışız, bu kaçınıcı dalgınlığımız
Yani kaç sesli bir evrende kaç kere yalnız

Ne ölmek, ne anımsamak! sadece yaşamakla
Tam öyle gibi.. Demeyin: eh, biraz yorulsak da
Demeyin, sakın haa, yok Şu kadarcık bir Şey insanın sonsuzunda
Şu kadarcık bir Şey — öyleyse., yani biz Şimdi ne yapsak acaba
Biz Şimdi ne yapsak, biz Şimdi ne yapsak, biz işte biraz
bilmiyoruz ya
Diyoruz: yaşasak çıkmazları, sevişsek olmayanlarla.

II

Ben mutsuz kişiyim, size yüzümü getirdim bu anlamda
Nasıl seğirttim işte, kızmayın işte, dün o hekim dedi ki
Dönünce birden yüzüme, yüzümün bu en yitik çağma
Dedi ki: siz niye yoksunuz acaba

Bilmem ki — doğrusu bilmiyorum — niye yokmuşum ben
Sahi ben niye yokmuşum — öyle ya — elbette sordum ona
Dedim ki — ne desem beğenirsiniz — iri bir top çekiyor gibi
bilaro masasından
Dedim ki, falan filan..

Örneğin ölüversem şu daralmış yüreği kullanarak
Ölüversem şuracıkta

Bakınca herkes orama burama
Derler mi bir ağızdan: bu ölen de kim
Hey tanrım! bu ölen de kim, yani kim yaşamış kendi adına.

Yani kim yaşamış kendi adına
Vardır ya, hani hep görürsünüz, berber dükkânlarında
Tam önünde kapının, beyazla kırmızı bir şey döner
Döner de döner öyle; hani bir simge, bir şey
Hani ne başlar ne biter
Hani ne vardır ne yoktur
Tanrısal bir harekettir din adamlarınca
Bana sorarsanız büsbütün hareketsizlik
Çıldırır insanı, zorlanmaya görsün insan bakmaya
Hem sonra şaşarım buna, niye olmalı insansak bu akıntıda
Herkes gibi bir şey niye olmalı
Bakınca işte şurdan şuraya
Masalar, masada yazı makinaları

Derim ki, niye olmalı
Bu yenilgin elleri, düzensiz, ak kâğıtları
Sürüngen parmakları
Çağrısız yüzleriyle önce ve ıssız
Hayata bir şey demeyen bu garip adamları
Bu cami önlerini, bu mühür kazıcılarını
Mühürlere yazılmış loş, kuytu, serin
Yıllarca unutulmayan o kadın adlarını
Ve duvar diplerini, kararmış, dik yakaları
Bilmem ki niye
Yani masalar işte, masada yazı makinaları
İstemem, niye olmalı
Evleri, evlerde kalmaların umutsuz şarkıları
Devingen çocukları, kırılğan bardakları, kirli — mor balkonları
Bakımsız avluları

Avlular... ve uzun ve esmer domino oyuncularını
Sonra gene upuzun kahveye çıkmaları
Öyle hep çıkmaları, güneşli, düz sokaklardan
Bitmeyen bir zamandan devşirmek yaşlılığı
Kadınsa — nasıl artık — seğırtken bir ürperişle
Yeniden bir erkekle... ama hiç ummadığı
Öyle ya ummadığı, çünkü korkmakla bundan
Nemli bir vücut gibi düşürüp yalnızlığı
Ki sevin sin diyerek çardaklı kahvelerde
Yaş masalar üstünde onların anlamadığı
Derim ki, niye olmalı
Niye olmalı bilmem
Şöyle bir yol kenarında yerini sektirmeden
Ölümsüz bir şey gibi sevimsiz dilenci suratları
Ve akşamüstlerini, kıvrılan dudakları

Değişmez bakışları
Bir hüzün gibi değil, doğrusu değil
Hüzünden daha fazla, ölümsüz duyguları
Derim ki, niye olmalı
Şu oynak bacakları, yıkanmış köpekleriyle yan yana
Kadife ayakları
Bir sarı yol üzerinde neşesiz kadınlarla
Hep aynı çizgiyi peyleyen o yorgun çocukları
Niye olmalı
Herkes gibi bir şey niye olmalı
Varken kendini bulmak, bulmalı
Hem nasıl bulmalı ki, çılgınca uzaklaşan
Sizlere gelmek için, geçerek bir ot kokusundan
Atlayıp bir çiti birden, okşayıp bir kediyi
Ah nasıl istediğim, sizlere gelmeli belki
Sizlere, sizlere gelmeli bitirmiş gibi bir şiiri
Öyle ki, kalmadan artık yapacak bir şey kalmadan
Üstelik — bilmiyorum ya — biliyormuş gibi en azından
Ben sizin hangi ülkenizde olduğumu o zaman
O zaman şimdi ne zaman, iyi bilerek
Gelirim de sizlere, alınınca odaya
Şöyle bir köşeye oturuncaya
Kadarki o sıkıntıyı geçerek
Başlarım konuşmaya.
Derim ki, öksürmüyorum, iyi bir fırçalamıştım dişlerimi
Tıraş olmuştum ayrıca
Bu gömlek yepyenidir, bakmayın ucuzdur, kötüdür,
dayanılmaz kokusuna
Ya sonra kaç kere şaştım o tuhaf çarşılarda

Aynalar, danteller, cins baharatlar satılan orada
Bilseniz kaç kere duydum bir kızın neyi duyduğunu
Bahçesiz bahçelerde, ağaçsız ağaç altlarında günlerce uyduğunu
Ya nasıl istedim ki, “çok iyi”, “ah ne güzel” dediklerini
Kırlarda, ot yiyen bir tavşanda süresiz olmak gibi
Ve nasıl yitirdim ben kendimi.
Durmadım, geldim işte, iyi bir fırçalamıştım dişlerimi
Tıraş olmuşum ayrıca
Gömlekten söz açınca aklıma geldi
Ben omuzlarımı sevmem, o geldi birden aklıma
Bir sürü kemiktir onlar, salt kemik, takır da takır boyuna
Sevmiyorum ayaklarımı da
Yok koyacak bir yer, bulamıyorum, gözlerim var iyi ki
Çünkü ben mutsuz kişi, durmadan onları kullanıyorum
Gözleri, göz bildiğim her şeyi
Yazık ki bir fırtınayla her zaman kirleniyorlar
Bir şehrin içinden geçen nehirler gibi
Sürüyüp götürüyorlar olanca pislikleri
Kaskatı bir intiharı, yok yerden bir cinayeti
Bir sevişmeyi., o benim yapayalnız gözlerime fırlatıyorlar
Hıh!. işte bunlar da kendi gözleri
Kızarmış aklarıyla kendi gözleri
Her gün bir o kadar görmeyele kayboluyorlar
Ve dalgın bir bakışta yansıtıp yüreklerini
Kayboluyorlar bir bir
Öyle ki — ben diyelim — yeniden bulmak için onları
Yeniden bulmak için
Çırpınıp duruyorum dört duvarında kendimin.

O zaman gelsin omuzlarım, gelsin ellerim
Ayaklarım da
Öyle bir üst kat manzarasıyla, bir vurgu gibi
Takır da takır, takır da takır boyuna
Yürüyüp gidiyorum onlarla
Parklara gidiyorum üstüste niyetler çekmeye
İhtiyar kumruların ağzından
Kocaman kamyonlara düzenle sıralanan
Kutulardan birini
Çekiyor gibi en altından
Alışıyorum buna da, bu fırtınaya da

Bir ellik, bir avuçluk, bir anlık bu avuntuya
Çünkü bu hep böyle oluyor her zaman.
Derken bir “hey!” çıkıyor çok kısık bir sesle ağızdan
Hey, sana söylüyorum, park bekçisi, serseri!
Bir parça şarabım var altından
Yaş desen kırkı bulmuş, ölümünden bir parça
Yani bak kısa yoldan bir toplam
Nasıl da çizgilendim, büsbütün aklaştı saçlarım
Ve yorgun bir duman gibi savrulup çay ocaklarından
Düzlere vursam düzlerden
Dağlara vursam dağlardan
Önce bir kendime doğru: kimsesiz, ince, sokulgan
Sonra hep her şeye doğru, o denli hızlanarak
Ve cansız, ve soluk kilise resimleri gibi
Acılı, bungun, geçerim dalgınlığınızdan
Öyleyse de bana, nasıl anlamam
Tükenmiş sevgilerce mektuplarda bulunan
O “her şey” kelimesi gibi

Anlamı bitmek olan
Nasıl anlamam ben kendimi
İşte hey park bekçisi serseri
Bir parça şarabım var altından
Çeksem diyorum kafayı, sen bari açma çeneni
Açma ya, istiyorum, azıcık anlayıver beni
Bilsen ki o enayi, hani cam tacirinin karısı
—Hani ben memurdum yanlarında —
Gelecektir birazdan. Öff!. şimdiden ne sıkıntı ha
Giyinmiş, sürünmüş, takınmıştır şirretliğini
Gececektir karşıma, bir beni süzecektir, bir elimdeki şişeyi
Ama ne denir sanki, bilmez mi işte o da
Her şeyi nasıl teptim, bilmez mi
Oysa kaç kere yüz verdi, üstüme saldı gözlerini
Baktı ki iş yok bende, üstelik aldırılmıyorum
Bir akşam yemeğinde, dostlarıyla beraber
Eliyle dürterekten yanındaki erkeği
Beni göstererekten: ha ha ha, hi hi hi..
Gerçi sarhoştu biraz, bana ne onun sarhoşluğundan
Sonra bilmem ki nasıl, öyle bir canlıydı ki elleri
Durmam, çıktım sokağa, sokaksa ne güzeldi
O cansız, o soluk kilise resimleri gibi
Bir tanrı duruyordu az ötelerde
Mutluydum, niye mi? çünkü ben yaratmıştım o tanrıyı, o şeyi
Ah yaşasam diyorum, o günü bir daha yaşasam
Ve hüzün... isterik bir kadın gibi üstüne çekse beni.

III

Ben sanki unuttum da yaşamakta olan her şeyi
Acıyı, sevinci, aşkı, o her zamanki her şeyi
Derim ki vakit olmayacak, olmayacak pek şimdi
Hanlarda, ve pirinç karyolalarda, ve deliksiz uykularda gibi
Tadarken bir ekmeği hep, kurarken bir cep saatini
Tam öyle gibi, çok alıngan birinin doyumsuz yalnızlığında
O karanlık sözlerin daha bir kesinleştiği
Gibi

Vakit olmayacak pek şimdi.

Bir bir gezindim de ben bütün mezarlıkları
Zakkumları gördüm ve erguvanları
Ölüler gördüm ölüler, bir avuç kemikle o sonsuz
Onlar ki ne yaparlar, hiç bilmem — ben sevmem omuzlarımı
Ayaklarımı da

Takır da takır, takır da takır omuzlarımı
Ayaklarımı

Ayaklarımı, omuzlarımı

İçimde yürürler doldurup uykularımı
Dışımnda yürürler, ki benden değiller gibi kaskatı

Ah nasıl bilirim ben vakit olmadığını

Yaşarken olmadığını, sonra hiç olmadığını

Ve nasıl isterim ki, açınca bağırimi birden

Der gibi, diyerekten: ey Lazar çık dışarı!

Çık dışarı, çık dışarı!

Oysa ne mezarlar konuşur, ne Lazar çıkar dışarı

Ne de bir ses olur ağzımda: kaygılı, titrek

Göstermek için sizlere yaşıyor diye insanı

Ne sanki bir böcek gibi olduğum yerde kurumak
Süpürün kabuklarımı!

Ne öyle balıklar gibi vurmak kıyıya
Döndürmek için sulara bir balık boyu yaşamı
Ah nasıl bilirim ben vakit olmadığını
Yaşarken olmadığını, belki hiç olmadığını
Ya sonra nasıl işte, kuşkuyla soraraktan
İnsan, insan, insan! ben miyim başkaları mı
Ben miyim başkaları mı — yani bin köşeli, bin kıyılı

Bir kavrayışla

İsteseek bir şey değil

İsteseek daha fazla

Takır da takır, takır da takır omuzlarıyla
Ayaklarıyla

Nedir mi insan? — ya nedir sahi, biraz anlatsanıza!.

Hadi anlatsanıza!

—Elbette, anlatırız, niye anlatmayalım

—İnsan mı dedik, ne dedik? haa, tamam, bize kalırsa..

—Evet, size kalırsa

—Hiç canım, biraz oyalansanıza!.

Ne çıkar siz bizi anlamasanız da
Evet, siz bizi anlamasanız da ne çıkar
Eh, yani ne çıkar siz bizi anlamasanız da.

Hiçbir şey! İşte çok beyaz yataklarda çok beyaz öğlen uykuları
Bir suçun olmazlığı, bir elin çalmazlığı kapınızda
Bir deniz — ta dibinden — süresiz duyduğunuz
Kutsal ama din değil, bir tutku kafanızda

Dersiniz: bir konser sonu, geçmekte yaz ikindilerinden
Bir pencere sapsarı; ya sizden, ya müziğin renginden
Dersiniz hiç çekinmeden

Dersiniz: niye kullanmayayım ben bu duygusal zamanı
Örneğin bir balkonu, oradan
Balkona ekleyerekten bir dağ başını
Sonra balkonla dağı
Ansızın bitişiren

Öyle bir kuş sürüsü tek kuşa benzeyerekten
Bir aşağı bir yukarı

Niye kullanmayayım ben bu duygusal zamanı.

Niye kullanmayayım öylesi bir ustalıkla
Bularaktan bir yüzü, okşayarakten saçları
Derim ki tam sırası, yakaraktan bir cıgara
Üfleyip tutaraktan bir sürü akçıl dumanı
Ve nasıl bir fiyakayla elleri cebe sokmalı
Bilirim, böylece vakit olmalı.

Bilirim böylece vakit olmalı

Bir caddeyi kullanmalı az çok, bir göğü, bir kadeh siyah şarabı
Denedim, sen varsın ya, sen olunca bir o kadar dayanıklı
Yerler var, boyunca sokaklar, geçince çok duvarları
O duvarlar ki hep öyle: akasya, Erzurum, askerlik fotoğrafları
Ya kâğıtlar — ne de çok — çok gözlü bir deniz hayvanı
kâğıtlar..

Nerde bir Alaska var, nerde bir Alaska yok, işte onları
Nerde bir Afrikayı

Afrika., ve akılda tutulan yerleşik insan kokuları
Diyorum kullanmalı

O durmuş saatleri, başbaşa evrensiz kalmaları
Şehvetli çarşıları; çarşılar., yağ, balık, gül yazıları

Kocaman evleri sanki, bir kocaman anahtarları
Bulanık bir göz gibi — tam öyle gibi — çok kaygan odaları
Odalarda yan yana, erinçli, hür yatmaları
Diyorum kullanmalı

“Nereye? — Bilmem ki..” işte o adamları
Eskimiş kanları az çok, bir filmin koptuğu yeri, resimsi
bakışları

Peygamber soylarını, o uysal ateşleri, hurma şaraplarını
Ve kutsal kitapları

Öyle ya, sen varsın ya, sen olunca bir o kadar dayanıklı
Bu ölümsüz kalmaları

Yani bir sonsuza varmayı boyuna — biz ikimiz seninle
Ama sen kimsin işte? bunu hiç sormamalı
Bunu hiç sormamalı; bitmesin, sürsün diye
Böylece, azıcık vakit olmalı.

IV

Korkunç, biz buna sonbahar diyoruz, oysa bir böceğin vızıltısı
Bir yaşlı çocuktan azalan sesi dünyanın — bir böceğin vızıltısı
Pis lokantalarda çekilmez akşamüstleri — bir böceğin vızıltısı
Bilmem. Kimi duymak istiyorum ben? Sizi mi? — bir böceğin
vızıltısı

Ah şimdi o taş evin sığağında — sanki bir anmak istediğim
öyle uzak ki, nasıl
Nasıl bir hüznün başkaldırışı — bile değil — bir böceğin
vızıltısı

Herkes ne çabuk göçüyor. Azıcık korkuyorum. Dün biri gitti
Olanlar oluyor işte — ne yaparsın — bir böceğin vızıltısı
Akşamları uykum kaçıyor. Kaçsın — Yaşlı teyzem diyor ki
Diyor ki — vallahi anlamıyorum — bir böceğin vızıltısı
Bir de hep unutuyorum — anlamadığımı — özürler diliyorum
durmadan

Ohoo!. Teyzem mi? uyumuş oluyor çoktan — şu kantolar
ülkesinde canım
Eski bir Üsküdar'da, bir gül kokusu ağırlığında dolaşıyor belki
Hay Allah! nereden çıktı şimdi? bu saatte kim olabilir ki
Yani ben kimseyi tanımıyorum ki — kendimi bile — ah şu
böceğin vızıltısı
Bir gün kırmızı gözlü birinin gülbahar oynayışında beraberdik.

Her neyse, amcamın namuslu günleri..

Neden bana kız resimli çakısını vermedi acaba, bir türlü
öğrenemedim

İstemem düşünmeyi bile — Yahu ben demin sokaktaydım,
şimdi nerdeyim, meyhanede miyim
Konyak mı içiyorum? niye mi sevmiyorum Mısır ehramlarını,
Osmanlı tarihini
Bu hangi şarkıcı — sıkıyor beni — kolyenizi sevdim Nermin
Hanım!

Bu kaçak tütünü niye mi içiyorum? Bilmem ki.. Hani bir
sorguya çekseler beni
Çeksinler, ne suçum var sanki, suçsuzum ben vallahi billahi
Azıcık dalmışım — ha şunu anlasaydınız — bütün suç
dalgınlığımda

Polis mi? tutsak mıyım? ne adamsınız siz! götürün bari
ilgisizliğimi

Bu konyak niye çok pahalı, ben bu orospuyla yattım diye mi,
ayıp

Çok ayıp! hem birazdan gene yatacağız, öyle değil mi sevgilim
Siz şu hesabı getirin hele, ben böyle kalçalar görmedim ne
zamandan beri

Gülmeyin canım! şu hayvan suratlı adam bize bakıyor da
ondan, kızıyorum

Bu turunç likörünü kim içiyor sabah sabah? demeyin, sahi ben
gene mi yalnızlıyorum

Gene mi, ah niye ağlayamıyorum bu güneşli İstanbul vakti
Hani ben böyle istiyorum da, bırakın böyle olsun, öyle mi.

Olsun. Herkes ne güzel kıyılarda ne güzel ayaklarına bakıyor
Bir gökyüzü dinleniyor içimizde, bir huysuz at, bir soru,
derken bastırıyor o böceğin vızıltısı

Gittikçe bastırıyor, iyi bastırıyor şimdi, örneğin ben o
vızıltıyla uyanıyorum sabahları

Ne gelirse yapıyorum elimden — duymamak için — sanki bir
dilim ekmeği bir yıl kadar uzatıyorum

Sanki bir istasyona vuruyorum ilkin, şöyle bir ilk çağa vurur
gibi. İyi mi?

Ya da bir tren geçiyor da az ötemden, ben o trenin Doğu
yolcuları

Bir süre değişik, bir süre anlamamış, giderek tam eskisi gibi
kendime bakıyorum

Dedim ya, ne gelirse yapıyorum elimden — unutmak için
—ah şu böceğin vızıltısı

Bastırıyor durmadan. Bense yalnızlığa daha bir yalnızlık
koyuyorum, hepsi bu

Yani bir böcekte yaşıyorum — dersem inanın — onu
deviniyorum hep, bilmem ki..

Bilmem ki., üstelik sevmiyorum da, neyi sevmiyorum,
yalnızlığı, öyle mi

Kim bilir belki de, bütün gün sesleniyorum çünkü — nereden
Örneğin bir sonbahar sözcüğünden, bir dilbilgisi yanlışından,
bir satır başından belki. Belki de...

Bir Doğu kentinden, bir ölü gömme töreninden, sesli bir
manastırdan az çok, bin adet bir ak güvercinden.

Kendimden, yanlış ve eksik olan bir yerden; bir nymphe
masalından sanki: korkuyla sinen, şehvetle yiten, ses
olan doygunsuzluğuma, benimle eşitlenen

Her şeyden, ama her şeyden; değil bir eşkiya çatışmasından
yalnız, kuru bir dereden, dural bir kargadan, ölümün
yepyeni bir sözlüğünden

Yepyeni bir sözlüğünden. Ölümün. O yılgın silahlardan. Yani
bir şiir parçasından belki. Bir sokak kargaşasından.
Cinsel bir çekişmeden

Arta kalan bir yerden: bitkisel gözlerinden, katılmış
içlerinden, o kansız evlerinden, sürekli hüznlerinden
Bilmem ki neden. İşte bir çocuk durgunluğu gibi. Ama tam
öyle gibi. Önce bir sorguya takılı: uyumlu, ürkek,
bitimsiz derinleşen

Ve içsel bir bulantıdan. Ve çirkin bir gülüşten. Ve güçsüz bir
atılımla belirsiz bir av hayvanının döllerinden

Gelince birden gelen; nedensiz bir üşütüden, kıyısız bir
denizden, ışıksız bir lambadan, az konuşan, iletken

Onların dillerinden, onların kuşkusundan, onların her
şeyinden, dışardan hiç bilinmeyen

Sinsi pis çentiklerden. Sanki bir tortu gibi. Arınmaz kirler
gibi, gelişen artan, kendini biriktiren
Nedense biriktiren. Sonra hep dışa vuran. Birden. Öyle bir
pas lekesi. Gibi. Kararsız sözlerinden, dengesiz
aşklarından, tanrısız ellerinden
Yenilgen. Ve karşıt bir yörüngeden: dualarda eriyen,
kuytularda direnen, içkilerde küçülen
Atılğan bir duruşla o sonrasız, edilgen
Böyle hep seslenirim ben. Duyan kim? Ama ben seslenirim —
Nereden

Nereden? — Baktıkça üreyen, saydıkça çoğalan, vardıkça
yetişilmeyen

Seslenirim kendimden: öyle soy, öyle güzel, öyle çekici
Vardır ya, sirenler gibi işte: “Size ben öğreteceğim dünyanın
gizlerini!”

Gel gör ki anlatamam, vardırıamam sözlerimi. Bildiniz, hep o
böceğin vızıltısı

Durmadan bastırıyor. Kötü bastırıyor şimdi. Örneğin ben o
vızıltıyla bakıyorum yanıma yöreme

Bakınca bir baş dönmesi — o kadar hızlı ki her şey — Bir
kalın testere bir gökyüzünü kesiyor tam ortasından
Bir katılık bir katılığa yapışıyor. Bir çark dönüyor iç
mavileriyle. Şu, bu..

Bir çocuk ip atlıyor. Biri bir tel çekiyor karşıya. Bir mağaza
vitriini gürültüyle duruyor anlatılamaz

Ha babam yazıyor biri. Bir haham tevrati dört dönüyor —
Yahu bu sokaklar da kim

Yapmayın, meyhanedeyim ben, çok kadehten bir kadehim
yok benim

O kadar hızlıyım ki, başım dönüyor — bari şu vızıltı olmasa

İyi ya, belki de yalnız değilim — değilim de — durmuşum bir
yalnızlıkta

Durmuşum, bunu anlıyorum, duyurmak istiyorum üstelik
İstiyorum — duyurmak — düşmeden bir kayıtsızlığa.

Yani ben böyle istiyorum, bırakın böyle olsun
Diyorum — pek uzaktan — sevgilim, boş geçirmeyelim mi
geceyi

Ben o senin omuzlarını düşündüm, bundandır, şimdi gözlerim
beyaz

Benim gözlerim beyaz — hem nasıl — bilmiyorum, ya
seninkisi

Ne dersin, hayır mı, boş geçirmeyelim mi geceyi
Kapasak mı pencereyi acaba

Geçiyor — anneniz mi — eskimiş yün kazaklarla

Babanız — daha erken — gelmeyen babanızla

Gelecek! — annenizdir — çoğalan gözleriyle kapıda

Gelmiyor — babanızdır — bulunmuş eşyalar arasında

Ağlıyor — annenizdir — yok canım, biraz oyalansanıza!

Gibi oyalansanıza

Girerekten mutfığa soraraktan o kalaylı taslara

Çünkü o baş dönmesi ya orda, ya yukarda tavan arasında

Güveler, hep güveler, bir delik, bir delik daha

Biraz oyalansanıza!

Bir oyun başka olamaz oyundan gibi

Bir söz başka olamaz sözden gibi

Bir şey başka olamaz bir şeyden gibi

Tam öyle gibi, varıyor gibi bir mutluluğa

Ne gelir elimizden insan olmaktan başka

Ne gelir elimizden insan olmaktan başka.

Ne çıkar siz bizi anlamasanız da

Evet, siz bizi anlamasanız da ne çıkar

Eh, yani ne çıkar siz bizi anlamasanız da.

TRAGEDYALAR
(1964)

TRAGEDYALAR I

KORO

Çünkü bir bir yıkılmakta açsanız radyoları
Sokaklar, köpekler, tanrının bütün eşyaları.

EPİSODE

Biter elimizdeki şey, biter her şey
Kalırız, kan gibiyiz, donarız bir tanrısalda
Seslerle ve kırık tırnaklarla
Ve donar çılgınlığımız: gemilerde hiçbir kaptan yok
Yok, çünkü denizler kocaman, ölümler büyük
Bir soğuk ay soğuk ve تنها
Duyulur. Yalnızlık mevsim olur
Ki çiçekler kendilerini toplar orada
Ve zamanlar boğuşur, sırasız, biri bir ötekenden kalınlaşır
Düşer çay saatleri, anılar kalır
Sızar ölümler burdan bembeyaz masalara
Kahvelerde bilardolar hem solar
Silinir ve güneş gözlükleri takılır bir daha
Yazılar durur, telefonlar susar, son pullar yapıştırılır
Bir şeyler eksik kalır usul ve bakır.

KORO

Biz ki bir güz artığı, erkeğiz hem de kadınız
Doldurulmuş bir geyiğiz, korkarız, açıklanırız.

EPİSODE

Ve kalır yılgınlığımız: gök bırakılmaktan doğan bir yaratıktır

İçer içkisini, geriler

Bardağında bir ölü; hem ölümsüz hem ölü

Onca bir alışılmadık. Daha çok özgürlüğü

İle kararsız, yalnız, mumyalanmış bir öykü

Bu ölü.

Bir de var ölü değil. Değilse

Çünkü her gün ve böyle bir şeyler gerekirse

Aramızda bir şeyler, ürperten sürgünlüğü

Bizlerden bizlere doğru ne gitsin bu vakitlerde?

KORO

Yenilmek olunca korku, suyunu

Sindiren, sindiren kayaların renginde

Aramızda bir şeyler, bir sessizlik sözlüğü.

EPİSODE

Bu odur ki, biraz kin

Kayalaşmış saçlarla o taştan çiçeklerin

İçinde kayalaşmış, boyası kesin

Kin

Ağrısız, sonsuz, bütünü sevgilerin.

Bir gün ki tanrısız ve bavullarsız çıkagelmenin

Gölgeli, ama hiç anlaşılmadık bir istasyonunda

Olmakla ve soğuk hormonlarla
Birinin bir ötekinden anlamsız güzelleştiğinin
Çağrısıyla çoğalan her günkü gazetelerin
Hep aynı yürekten atılıp yorgun
Doğasız, bungun, bir gidip bir gelmelerin
Ardında ve kırık tırnaklarla
Ansızın kurduğumuz bir imge, bir efsanenin
Bizi tam böyle tutan yasalarında..

KORO

Ölüyüz. Ölüler kendilerini toplar orada
Çağlar ki kalınlaşır, gerilir, eylemler hazırlanır
Düşer kan saatleri, çarşılar kalır.

EPİSODE

Kan! acısıyla oluşan bu sonsuz nedirliğin
Kanı ve serin

Akşamları seslerimizin değiştiği saatlerde
Her şeyin bir türlü kaldığı, içimizdeki bir şeyin
Durmadan bir türlü kaldığı ve böceklerin
Kaygısız benek değiştirdiği. İşte o saatlerde
Azıcık olmak için

Kan!

Çamuruyla buluşan sayısız eylemlerin
Utkunun, aşkın ve yenilginin
Sonra her şeyin artık, birden her şeyin
Yıllanmış isteklerin, ateşsiz cehennemlerin
O ölüm günlerinde, o süssüz törenlerde
Alanlarda dirilen korkusuz, yeğın
Kan..

KORO

Bile bile, öykü öykü, gibi gibi
Bir kenti aradığımız, bir başka kentin
Adıyla aradığımız ve asıl bulmaktaki
Çözülmez güzelliğin..

Kan!

Hem sonu hem doğuşu en gerçek ilkelliğin.

EPİSODE

Oysa hep böyle avuçlarsız ve bavullarsız çıkagelmenin
Gölgeli, ama hiç anlaşılmadık bir istasyonunda
Her gün bir yerlere doğru sayısız tren biletlerinin
Gişeler, soğuk su ve güneş gözlüklerinin
Kayarak sallantısında
Kayarak, bilmeyerek, ve asıl hiç aldırmayarak
Boyutsuz, dingin, çaresiz bir geyiğin
Doldurulmuş bir geyiğin koşarak korkak
İçkiler, içkiler, o tekrar içkilerin
Yeni açmış yapraklarına
Kurarak yapısını hem aşkın hem ilgisizliğin.

KORO

Bozulduk. Ve bozuldu alinyazımız. Yalnız
Kuşandık yastutmaz giysilerini SENİN

KORO BAŞI

Hepimiz tanrı kaldık, kimse mutluyum demesin.

TRAGEDYALAR II

KORO

Ve umutlar sonsuzdur. Çünkü en büyük yaslar
En büyük ölümlerden sonra tutulur.

EPİSODE

Gelirler bir geminin yolcular listesindeki adlarıyla
Tozlu ve incir ağaçlarından örülmüş kazaklarıyla
Çağlara göre sıralanırsa çok yönlü ve haritasız
Yastutmaz bakışlarıyla
Bir yürek resminden yapılmış yürekleriyle
Böylece, gündüzün en müthiş yerinde, gündüzün
Başkalarınca işitilmedik bir yerinde
Sanki bir yaz bahçesinde binlerce sarı ampulün
Onları sonsuz ve tedirgin dünyaya akıtan biçiminde
Öyle.

Ve yoğun caddelerde, tekdüze otobüslerde
Çok uzun pasajlarda, bir sürü duraklarda, geçitlerde
Her türlü otellerde. Yönü pek bilinmeyen
Yalnızlığı kurutan birtakım asansörlerde
Öyle.

Ve öyle çok sesteki katı bir sessizliğe geçerkenki
Bulanık, kirli
Biçiminde bir yaz ayını. Upuzun kokulu tabutunda
Bilmeden yer değiştiren bir süryani
Solgun balmumu çiçeğinden o hiç anlatılmayana

Bakarkenki

Kızgın demir yüzlü bir su hayvanından
Yansımış kızgın yüzünü bildirerek
Kimselerden öğrenmediği bir gülüşle
Kimselerden öğrenmediği bir gülüşle
Böylece, insanın en müthiş bir yerinde, insanın
Başkalarınınca işitilmedik bir yerinde
Acısızlık açınca ölmemeekteki renklerini..

KORO

Başlar ceplerinizin alkolle işleyen saatleri.

EPİSODE

Ve akar tozların, küflerin, iç çekişlerin
Nar şuruplarının kanı evlerin
Bir akşamüstü kargaşasında, bir umutsuzlukta
Hiçbir zaman önce ve sonra
Birden bir yabancılığa sürgün gitmenin
Ormanını kuşatan bitkisel yalnızlıkta
Kandır kesilen imgesi her menekşenin.
Kandır hiçbir yere uymayan eller, sayılar
Tüylerin
Ölümün tüyleri gibi uzayıp çekilmesi
Kan, bu nasıl kan ki, kanı ölümün
Geceye değgin bir ölümlünün
Kendini tanrıya yok dedirtmesi
Ve hepsi.

KORO

Direnmek elinizdeydi, bu neydi
Çünkü ey paralar, bültenler, sabah gazeteleri
Banka müdürleri, şirketler, tröstler ve karteller
Ey papa XXIII. John, ey bütün din kitapları, nükleer
denemeler

Ey sizi bir şeylerle durmadan değiştirenler..

EPİSODE

Gelsinler

Biz onlara yalnız gazetelerimizi göstereceğiz
Ağzımızdaki bir şeyleri çarçabuk yutacağız
Bir kadeh de içkimizden alacağız. Aldıktan sonra
Biz sahi nerelerde kalmıştık?

Biz böyle nerelerde, yorgun, yaralı
Bir atın tek başına bir ovayı kapladığı
Oralarda

Ve günün her saatinde fal açan bir adamın
Şu sinek onlusunu bir türlü kullanamadığı.

Her şey ne kadar beyaz!

Her şey ne kadar beyaz. İçimizde sakladıklarımızın birazı
Sesimiz ve bütün düşündüklerimiz, her şey
Yolcular, o soğuk istasyonlar, bizim her günkü tekrarlarımız

Değil mi, ne kadar beyaz gemiler

Fenerler ve bütün yol göstericiler. Parmak uçlarımız

Kim bilir kime yazdığımız bin yıllık dilekçeler

O buz tutmuş güneşler, eski eşya satıcıları

Ve sirkler

Ey büyük sirk tanrısı, sen bizim her türlü aşkınlığımız
Ve yalnız.

AĞIT

Ey yetersiz el, ilkimiz, şaşkınlığımız

Ağışın ne kadar beyaz

Gökyüzün ne kadar anisiz kaldığımız

Akşamları sarı defterlerin, katalogların

Alkolün ve soğuk örtülerin eli olmanın

Kansız ve değişik ağrıdığı

Yani hiçbir şeyin, öfkenin bile daha bir şey olmadığı

Ey yetersiz el

Ödemenin, sevişmenin, korkunun

Soğudukça kararsız

Ve çıplak, kara imleri stenoların

Gibi bir bir döküldüğü, anlamsız

Ey yetersiz el

Sen nerde eskidinse ordayız

Erinç mi, değil mi, ama ordayız

Yüzlerin sayılar ve yenilmiş şehirler kadar ağırlaştığı

Ve aşkın bakımsız kaldığı, işte ordayız.

EPİSODE

Kalmak hep böyle kalmak mı yeni bir yağmur yağıncaya

Dağlarda dağlarda ve soğuk her yerimizde, çağlarda

Yılıgınız, çünkü sen, ey soğumak korkusu

Ey umut, ey beyaz örtülerin tükenmez uzunluğu

Kimse bir gün sana koşmaktan kendini alamaz.

KORO

Ey sizler, ey ölümlüler
Ey kimseyi saymadan mutluluk dileyenler
Ey nerde olursan ol dongun kalabalık
Yiterek seslerinden ve değişkenliklerinden
Bir şeyi hep sevmelerinden ve birden
Yıllara, yüzyıllara usulca ilişenler
Ey sizler
Yani ey otel kâtipleri, ey sonsuz otel kâtipleri..

KORO BAŞI

Varın, duyurun artık birlikte sesinizi
Duyurun acınızdan yeni bir soy yaratmanın
Doyumsuz, sonsuz, o eşsiz görkemini.
Daha işimiz bitmedi, öykünüz sona ermedi.

TRAGEDYALAR III

EPİSODE

Çünkü bu kahverengi akşam saatlerinde
Her şeyi en soğuk ölçülere vuruyoruz
Bir uzak han kavramına. Hanların
Rahmindeki bir yolcuya, bir semendere

Ve soğuk bir çağdan geçiyoruz. Çağlardan
Başımızda siyahtan bir hale.

KORO

Birdenbire yapayalnızsanız her yerde
Ve bundan korkuyorsanız

En küçük şeylerden bile. Örneğin birine saati sorsanız
Karşıdan karşıya geçseniz bir caddede
Sesinizi alçaltıp dikkatle bakarak çevrenize
Biriyle bir şeyler konuşsanız

Ve her gün kitaplar, dergiler alsanız. Postacı her gün mektup
getirse

Sözgelimi bir resmi dairede
Fazlaca oyalansanız

Şöyle bir iki otobüs kaçırırsanız üst üste, neden olmasın
Kaldı ki, hiçbir şey yapmasanız bile

Tuhaftır

Sanki herkes kuşkuyla bakacaktır yüzünüze.

Ve işte bir lokantaya girdiniz, garsonla çene çaldınız
Şarapla yiyecek bir şeyler söylediniz, hepsi bu kadar

Biraz da güldünüzü aklınızdan geçen bir şeye
Ya gülünç bir olaya, ya önemsiz bir söze
Ama az ötede düğmeleriyle oynayan
Ve yiyen tırnaklarını bir adam
Duraksız sizi izliyordur belki de.

Ya da bir dernekte üyesiniz, azıcık mutlusunuz
Ya da küçük bir memur bir banka servisinde
Durmadan suçlusunuz
Durmadan suçlusunuz
Durmadan suçlusunuz ve artık kendinizi
Gücünüz yok ödemeye.

Giderek siz oluyorsa bütün bir kalabalık
Yüzünüz yüzlerine benziyorsa, giysiniz giysilerine
Ansızın bir hastanın kendini iyi sanması gibi
Gücünüz yetse de azıcık bağırırsanız
Bir yankı: durmadan yalnızsınız
Durmadan yalnızsınız.

EPİSODE

Yani bizim hiç korkmadığımız şeyler
Doğrusu en çok korktuğumuz şeylerdir gerçekte
İçimizde kahverengi bir dağ ölüsü yatar
Bir yarasa ayaklanır. Aç gözlü bir kuş
Varır kocaman bir şey olmanın bilincine
Birden bir ses biçiminde, radyomuzun içinde
Duyurur iki caz parçası arasından biri
Ya gülünç bir yas töreni
Ya toptan bir öldürme.

Belki de

Soğumaya yüz tutmuş bir fincan sütlü kahve
Dönüşür ellerimizde kanlı, kırbaçlı
Bastırılmış bir greve, yırtılmış dövizlere
Örneğin üç yüz ölü, bir o kadar yaralı
Ve sömürge şapkalı ve sten tabancalı
Gözü dönmüş biriyle

O güvenlik manşetleri birtakım gazetelerde.

Yani bizim hiç korkmadığımız şeyler
Belki en çok korktuğumuz şeylerdir gerçekte
Ki bütün işkenceler, ezinler ve kırımlar
Damlayan bir musluktur yerine göre
Yoksa bir enkaz altında bir ölüm
Ya da puslu bir havada, bir cinayette
Bir ölüm

Ölümün anlamı ne?

KORO

Sizin hiç korkmadığınız şeyler ya da hep öyle sandığınız

Beslenir kimi zaman da sevgilerle
Çok içten bir selamla ve içten bir gülümsemeyle
İşte her sabah rastladığımız birinin
Durakta, yolda, işyerinde
Ya da bir meyhanenin kuytu bir köşesinde
Yıllarca süren o dostça ilişkinin
Ve hatta bir sevgilinin
Yerine
Kin dolu gözleriyle bir ölüm yargııcı gibi
Biri

Kapkara giysilerle, özentî bir zincirle

Öyle

Dikilmiş sorguya çekiyorsa sizi

Ve sakın sormayın işte: bir hesap yanlışlığı mı, değil mi
Vakit yok öğrenmeye.

Canım en basiti, arkanızdaki bir duvarın

Mineler, sarmaşıklar, o yaban gülleriyle

Örtülü bir duvarın ansızın

Kanlı, kireçli bir taş yağmuru halinde

Korkunç bir silah olduğunu yerine göre

Düşünün

Ve sakın sormayın işte: bir hesap yanlışlığı mı, değil mi
Vakit yok öğrenmeye.

Ya da bir düşte yürüyor gibi

Islak mavi bir sabahtı, açtınız pencerenizi

Şöyle bir gerindiniz, gökyüzüne baktınız

Tutarak sapından bembeyaz bir karanfili

Sevinçle okşadınız

Ve içerde kahvaltınız bekliyordu sizi

Öyle ki, kahvenizi içiyordunuz, birazdan çıkacaktınız

Tam o sıra kapının zili

Tuhaf şey., bu saatte., kim olabilir ki

Ve işte az önce aldınızdı gazeteleri

Öyleyse?

Yaktınız bir sigara daha, kapıya yöneldiniz

Bırakıp masaya kahvenizi

Kilidi çevirdiniz, açtınız kapıyı usulca

Bir kurşun!

Birden o zamansız, o yersiz başdönmesi
Hani av araçları satılan bir dükkân vardı
İçi doldurulmuş çulluklar, kardelen çiçekleri
Bir kurşun!

Geçerken uğrardınız, iyiydi, cana yakındı
Yeleğinden çıkmazdı elleri
Bekârdı, umutsuzdu, yalnızdı
Ve belki..

Bir kurşun!

Sormayın kendinize: bir vahşet mi bu, değil mi
Düştünüz sırtüstü yere ve işte avlandınız
Sadece avlandınız
Ağız dil bilmez söylemeyi.

Ötede

Islak mavi bir sabahtı. Gökyüzü
Bembeyaz karanfiller, pencere
Kahveniz, masanız, kahvaltınız
Bir yankı

Ve bütün çay fincanları: durmadan yalnızsınız
Durmadan yalnızsınız.

AĞIT

Gün bitti. Saat kaç. Bitecek mi bir gün savaşımız
Hak edilmiş hüznlerimiz olacak mı bizim de
Dönüp dönüp arkamıza baktığımız
Bir dünya kalıntısı üstünde
Hak edilmiş hüznlerimiz olacak mı bizim de.

KORO BAŞI

Daha bir süre böyle

Silahlar eleştirecek sizi belki de

İşte siz

Toplayıp susacaksınız içinizdeki lleri
Bakmadan geçeceksiniz o duvar diplerine
Gözleriniz olacak, yüzünüz, elleriniz
Ne korku, ne kin, ne de yenilme
Ve asıl günleriniz olacak, günleriniz
Duyup da bilmediğiniz, bilip de tatmadığınız
Dünyanın tekdzenli rengine.

TRAGEDYALAR IV

EPİSODE

Ya alkol olmasaydı. Bir uzun bardaklarımız vardı. Herkes
birbirinden artardı
Bulanık, bungun artardı
Kuru gök, kuru bir yağmur bırakırdı sesimize
Çok uzaklarda çok düşündüğümüz bir Şey solar solar solardı

Meyhaneler biraz olsun solardı
İmgeler ve bütün çözüm yolları. Bardaklar
Bardaklar, o uzun bardaklar, dişi alkoller yani
Çiftleşip bırakırlardı sesimizi
Sirkler ve bütün sirkler, atlıkarıncalar öyle
Çılgınca dönerlerdi sesimizde
Biz bütün görme gücüyle görürdük sesimizi
Renksizdi

Ve nasıl kirliydi ki, her günkü kuşkulardan
Her türlü engellerden, aşklardan ve kurallardan
—Sesimizi duyuyor musunuz. Hayır!
—Sesimizi duyuyor musunuz. Evet!

Yani işte böyle biz

Tek anlamlı iki söz parçası olan.

Biz bir de çok eski zamanlardan kalmış olurduk. Ve bir de
Sert içkiler içerdik — Bu tuhaf akşamları kim çizdi
Öyküsü tanrılarından ve açık denizlerden derlenen
Bu tuhaf akşamları kim çizdi
Güçlü bir soluk tarafından ve hırsla

Ve kirli

Ve büyük bir sirk çadırı gibi, uçsuz bucaksız

Bu tuhaf akşamları kim çizdi

Biz içkiler içerken.

Biz içkiler içerken cam kapılar yeryüzünü keserdi

Düşük organlarıyla kadınları keserdi

Biz içkiler içerken

Kesilince giderdi

Cam kapılar dönerdi, dünyacığımız kanardı

Cam kapılar dönerdi

Gökboyu giderlerdi bir saydamlığı akıtıp

Doğanın gizlerine ve bütün rahimlere

Gökboyu giderlerdi

Tezgâhlar bira çekerdi

Tezgâhlar bira çekerdi, çürük ot oralarda kokardı

Çürük ot, çürük ot..

Oralarda kokardı

Sonra hep eski zamanlardan kalmış olurduk, o تنها

Bahçelerde, tasvirlerde, bir garip kum sarılığında

Olmuş olurduk

Sonra birden çağımıza girerdik. O çılgın

Atlarımız, örtülerimiz alkolden

Anılarımız, içgüdülerimiz

Ve büyük çıplaklığımız alkolden

Alkolse biraz olsun alkolden yaratıldığımız

Tanrımız bilincimiz tanrımız

Çağımıza girerdik.

Çağımıza girerdik, kaygan ve boyutsuz bir anlam biçiminde

Kurumuş bir kan kokusu ağzında

Kemikten bir av borusu tadında
Ağrılı bir hayvanın benekleri üstünde
Çağımıza girerdik
Çağımıza girerdik, çiftleşip bırakırdık çağımızı
Bırakınca giderdik
Bırakınca giderdik. Sonra her şey giderdi. Ve artık
Bir silah patlasa, bir kurşun
Doğayı baştanbaşa kanatan
Bir kurşun olurdu. İçkilere dönerdik.
Çünkü başka ne vardı, alkoller bizi yıkardı
Sığ denizler gibiydi alkol, geçirdi üstümüzden
Ve birden bırakırdı bizi
Biz öyle kalırdık da çakıllaşmış ve beyaz
Seslerimiz birbirinden artardı.
Çünkü yalnız o vardı, o alkol biçiminde olmak
O sonsuz buruşukluk
O sonsuz buruşukluk: ya alkol olmasaydı
Ya alkol olmasaydı
Ve alkol olmasaydı biz ölümsüz kalırdık
Dayanılmaz acısında bir ölümsüzlüğün
Biz öylece kalırdık
İngelerin ve bütün çözüm yollarının bir öte dünyasında
Yani bir gerilimde, her şeyin bir kavram olup aktığı kanımızda
Oralarda
Sevişirken kalırdık
Akarsular alkollere girer kalırdı
Balıklar soğuk soğuk devinirdi, kalırdı
İçe ingin gözlerimiz vardı, kalırdı
Bir sessizlik gününün durmadan kutlandığı
Oralarda kalırdı.

Çünkü yalnız o vardı, o alkol biçiminde olmak
O sonsuz buruşukluk
O sonsuz buruşukluk: ya alkol olmasaydı
Ya alkol olmasaydı.
Herkes nerelerden olsa biraz sarkardı
Bir şeyden, bir olaydan, korkunun ilk yerinden
İşkenceler biraz olsun sarkardı
Ve duvar kâğıtları sarkardı ve sinek pislikleri, ampuller
İntihar zabıtları sarkardı
Evraklar, çekmeceler
Telefonlar biraz olsun sarkardı
Ve sesler örtmek için sesleri, sarkardı
Ve eller
Çürükler, sinir uçları
Bir korkunçluk gününün durmadan kutlandığı
Sert duvarlar beyaz beyaz kanardı
Ve polis müdürleri sarkardı kuşkunun ilk yerinden
Belki de bir cümleden: bütün işkencelere rağmen konuşmaz!
Diye harfler öyle öyle sarkardı
Ve konuşmalar sarkardı, yoktu ki bir şey konuşacak
Savunmalar ne de olsa sarkardı
Ve cezaevleri sarkardı ve ıslak tabutluklar
Ve kurallar sarkardı, yasalar sonra sarkardı
Bir şeyden, bir olaydan, acının ilk yerinden
Herkes nerelerden olsa biraz sarkardı.

KORO

Ellerin ve bütün eylemlerin biraz olsun sarktığı
Sizi yok saymaya geldiklerinin anlamıyla
Şimdi bir anlama geldiğigiller çağı.

EPİSODE

Ya alkol olmasaydı. Bir uzun bardaklarımız vardı. Herkes
birbirinden artardı
Bulanık, bungun artardı
Kuru gök, kuru bir yağmur bırakırdı sesimize
Çok uzaklarda çok düşündüğümüz bir şey solar solar solardı.

TRAGEDYALAR V

I

Odalardan odalara bu kadar çok geçmeler
Kapıların hiç bitmeyen açılıp kapanması
Kuru kan, ölü asker, ağustosböceği
Gibi bir ses, bir yankı
Sonra bu yankıyı birden soğutan
Kurutup güne koyan bir anlam
Aynalardan aynalara kırılan sigara ateşleri
Ve alkol.

Yani bir alkol yörüngesi. Kocaman
Bir gün iskeleti konsolun üstünde
Doğanın ve bütün kızgın yaratıkların bağirtısından
Yanmış bir gün
Ve sınırsız doğurganlığı ağır, kadife perdelerin
Bir sarnıç uğultusuyla, kaybolmuş bir anahtarın
Kemirilmiş kalıntısıyla..

Ve onlar ceninler gibi orada. Öyle bir rahim çıplaklığına
Uzatılmış bir ışıkla buruşmuşlar gibi
Çok ağır bir tabutu kaldırıyorlar gibi arada
Elleri üzerinde. Ve boşluk yalpalayınca
Ve dünya kımıldayınca biraz. Dünya
Yanıtsız bir eşya gibi. Sonra?
(Sonra o geçitte, aşağıda
Bir krizantem soyunup yapraklarından
Ağıyor sanki işitilmedik bir güçle
Bir gündoğrusu hafifliğiyle, sabahsı, ıslak

Ve tedirgin bir yolcu biçiminde. Atışı duyulmaya
Başlayan bir yürekle gün iskeletinin
O garip efsanesine, geceye
Bitişik bir sabah gibi ağıyor
Ve çocuksu düşlerin hep birden büyüttükleriyle
Bir çiçek olmaktan sıyrılarak
Doluyor odalara
Stepan, Vartuhi, Armenak
Diran ve Lusin
Yani o altın tüveycin etkisinden koparak
Sonu gelmez bir durumun
Sonu gelmez kapılarını açarak
Devinen, bağırın, çok içen bir de
Yani korkular, iğrenmeler, anlaşmazlıklar olarak
Doluyor odalara
Lusin ile Vartuhi
Diran ile Armenak.
Belki arasına o yorgun
Bedeviler geçiyorsa pasajdan
Stepan, Stepan!
Olsa olsa Stepan.)

II

Kuru kan, ölü asker, ağustosböceği
Baba Armenak durmadan sıkılıyor
Eşyalara bakarken sıkılan bir profili
Oymalarda sıkarak

Yeniden sıkılıyor. Bir hamamböceği sırtını parlatıyor kör
ışıkta

Düşlerdeki böcekler gibi ve düşlerdeki
Birtakım kıvrımlarla

Bir durumun sonu gelmez parçalarına bakarak
Aynı zamanda saydam bir duygu lekesi de
Ağır ağır yayılıyor gün iskeletinin üstünde
Bir insan eti lezzetinde günü dolduruyor
Besliyor günü
Gün

Sıcak ve kirli

Yani o alkol yörüngesi onu katılaştırıyor
Konsolun üstünde.

Sonra bu saydam leke Diran ve Lusin'in
Karışık bir evlilik fotoğrafı üstünde
Giderek eroinleşiyor

Baba Armenak durmadan sıkılıyor
Kara giysili insanların çevrelendiği
Bir kilise kapısında

Bir cinayet sölentisi gibi çevrelendiği
O taşkın yüzlerin

Ve büyük bir taşın yöresinde ufacık taşlar gibi
Sanki bir Kremlek anıtı gibi.. işte orada

Baba Armenak sıkılıyor
Sonra artık herkes içiyor.

(Ve alkol tanrının dengesini yitirdiği
Gibi bir gürültüyle çıtırdıyor

Ve tanrının uçsuz bucaksız denizlerde güneşlendiği
Bir günde alkol

Dünya bir sıkıntının yönetiminde ve uzun
Herkes biraz içiyor.)

Bu nasıl bir anlamdır ki, her yerde biraz duyuluyor Stepan
Bir ölü gömme töreninden doğmuş olan Stepan
(Armenak'ın böyle bir günün gecesinde
Topraksı bir titremeye Vartuhi'ye sokulduğu
Çiftleştiği ve...)

Anlaşılması değil de sayılması olan Stepan
Gözlerinin ıssız, kara bir tabancaya takıldığı

Ateş etmeye hazır bir tabancaya
Takıldığı Stepan

Ve elleri annesi Vartuhi'nin
Kahverengi sabahlığını andıran
Bir iki kımıldayışla geçiştiren günü.

Sonra Vartuhi

O her yerde dürbünleri olan kadın
Mineden, sedeften, bağadan
Ve koynundan durmadan
Dürbünler çıkaran Vartuhi

Bir de çok uzaklara bakmak için din kitaplarından

Dürbünler yapan
Ve her şeyi birden yaşamakta olan yüzüyle
(Çünkü belki İsa'nın
Acıdan ve uzun boylu bir korkudan
Çıkarılmış bir homoseksüelliği götürüp
Bir gökyüzü boşluğunda biçimlendirdiği zaman
Ve sonra yeniden doğduğu zaman. İşte Vartuhi
Görmek için bunları birtakım din kitaplarından..)

Stepan'la kesin anlaşmaları olan
Çıldırarak, vuruşmak için geceleri
Ve dinsel Çin müziği Vartuhi
Yarı kalmış bir çiftleşmedeki
Yarı kalmış yaratıkları doğuran
Bir cehennem gibi dayanılmaz yapan kendini
Vartuhi
Stepan.

Ki herkes biraz alırdı
Koparıp geçirdi Stepan'dan
Öyle bir acı çekme kıvamında soluyan
Gün iskeletinin ucunda
Stepan.

Ve Diran, Armenak'ın sinirli oğlu
Sevimsiz bir büyücünün ellerinde dolaşan
Çirişli, mavi bir kurdele gibi
Ütülü pantolonu, her türlü mavi gözleriyle
Kül sarısı sakalları olan
Ve görünmez yarasaların konakladığı
O pirinç karyolaların altından

Bir seziş gibi çıktığı
Ve bir maden tadından
Başka bir şey olmayan Diran
Gömlekleri ayçiçeği, ıhlamur kokan
Lusin'in ilk kocası

Ve küçük istiridyeler gibi çabuk çabuk kapanan

Bembeyaz elleriyle

Akşamları' garsonluk yapan barlarda

Çürük ilkyaz ağacı Diran

Ve kadınların o çürük sesleriyle çağırdıkları

Kareli yeleğiyle koştukça çocuklaşan

İpekli sesler çıkaran. Unutulmuş bir erkekliğin

Acısından oluşan bir Anka gibi

Ve yakan kendini durmadan

Zavallı Diran

Düşlerinde eriyen balmumundan bir olayın

Eridikçe çizdiği o yapışkan yollardan

Geçince evde olan

Bir dua gibi okunan Lusin'in gözlerinde

Bir dua gibi

Ve ayakta Stepan

O sessizlik yörüngesinin ucunda

Ve Diran bağırır, bağırır, bağırır

Bir yok olma tutkusuyla bağırır

Ki bundan bir daha doğan isterik Diran.

III

Sonra herkes içerde, devinirdi durmadan
Yani bir çılgınlık yörüngesi, ağırlı, tutsak
Gün iskeletinin yanında
Ve sallantılı
Dururdu.

Konuşmalar olurdu. Herkes biraz olsun konuşurdu. Ve
bundan

Hiç kimselerin uğramadığı oteller
Ve bazı lokantalar gibi karanlıklı
Lekeler bulunurdu konuşmalarında
Herkes bir yerlere dayanmış, öyle dururdu
Yüzyıllar kirlidir dururdu. Ve alkol
Dökülürdü binlerce kuşun ılığı gibi
Sıkıntı kımıldardı: saat kaç?

Yörünge bozulurdu

Lekeler yer değiştirirdi: temmuzun ilk günleri
Gibi birtakım lekeler
Bir gider bir gelirdi

Yani hiç bitmezdi ki temmuzun ilk günleri
Kavgalar kavgaları eskitirdi. Ve bir de
Armenak'ın, Diran'ın kendi oğlu olmadığı düşüncesine
Bir sonsuz tortu bırakan
Lekeler..

(Ey alkolden ölenler, büyük ölümler
Ölümlerle yalnızlık arası
O bilinmez ülkeyi şehvetle tüketenler!)

Ve Armenak'ın gene çok içtiği bir geceden sonra
Bir pazar sabahı

Genelev yakınlarında o falcı kadına rastlayıp

Şapkasını ayaklarıyla ezdiği

Ve neden ezdiği pek bilinmeyen

Sonuna kadar sıktığı kravatını

Ve neden sıktığı pek bilinmeyen

Baba Armenak

Sonra yanık kelebek renkli saçlarını

Etine çok yakıştıran bir orospuyla

Ölümün ekşi sarı kokusuna daldığı

Baba Armenak'ın

Ve ölüm bulununca kendine maskot yaptığı

O topaz heykelciği koynundan çıkarıp

Yüzüne tutaraktan ağlayıp bağırması

Ölümün kansız rengine sığan Armenak'ın

Gene bir insanın kansız, soğuk parlaklığından
Yani bir ölüden, ölünün devinimsiz taşkınlığından
Bir mağribi gibi kayıp da
O topaz taşta Diran'ın
Sarı bir kan gibi donuşup kalınlaşması.
Ölünün Armenak'la
Armenak'la Diran'ın
Diran'ın ölüyle sanki
Bir kini, bir kuşkuyu şehvetle sanırması.

(Ve neden koz gece olmalı. Ve ölü
Bir denizin dengesiz ağırlığı
Gibi sallantılı ve yoğun
Bir yandan vurulunca bir yandan kalınlaşması
Ölünün
Gök bir kilise kavramı gibi alımlı, üstte
Bir ışık demetiyle bir sürü yarattığı
Sürüp de acıların üstüne
Geri çekmesi onları
Sonra bir makasın kana batmış parıltısı. Koz ölü
Olmalı. Ve bütün kozlar ölü olmalı. Sonra?
Kısa bir şey, bir yokluk
Bir sürü ak köpeğin karlarda dolaşması.)
Bir yankı
Yani bir olayın bir başka olayda
Yeniden kazanılması
Vartuhi, kısa saçlı Vartuhi
Bir gece gözetlerken Lusin ile Diran'ı
Ağzını dürbünleri gibi büyütüp küçülttüğü bir gece
Neden sanki Stepan'ın onun sırtını okşayıp
İncilin can alıcı bir yaprağını eline
Küfürden bir dua gibi bırakması.
(Sanki bir kurgu mu bu, yepyeni bir olaya
Bir ermiş mi yani Stepan ya da bir satranç ustası
Yoksa bir insan mı yalnızca, kaçınılmaz bir önseziyi
Yaşlı bir âşık gibi ustaca kullanması.)

Ve sonra Vartuhi'nin, kısa saçlı Vartuhi'nin
Armenak'ın odasındaki yaldızlı aynayı kırıp da
Kaçak Beyoğlu taşlarını sokağa fırlatması
Ve işte gürültüde dinlenen Baba Armenak'ın
Bir Budist rahibi gibi, çok dünyasız bir sesin
Önünde hızlanarak kendine katlanması.

Ve Lusin

Bembeyaz ağlaması Lusin'in, dokunulmamış Lusin'in

Dokunan parmak uçlarına hep aynı

Parmak uçlarıyla. Ve gözlerine

Hep kendi gözleriyle bakan Lusin'in

Saçlarını saçlarıyla yoklayan

Orgların, ilahilerin

Coşkusuyla tükenen ve yangınlaşan

Ve durmadan kendini

Bir tebeşirle çizer gibi karanlığına

Stepan-Lusin-Stepan!

O ceviz çekmecelerin kokuşunca

Mumların ve bütün tırnak uçlarının

Açlığınca avutan kendini

(Bir ermiş mi yani Stepan ya da bir satranç ustası

Ustalığınca kaydıran

Bir dua artığı gibi kendine

Lusin'i..)

Ve Lusin binlerce flaşla parlatılmış gibi

Günlerce korunduktan sonra

Bir gece yarısı:

LUSİN

Günlerce korudum ben kendimi
Konuşmak istiyorum artık Stepan
Seninle konuşursam her şey aydınlanacak sanki.

STEPAN

Beni güçlendiriyorsun Lusin. Ne var ki
İstemiyorum güçlenmeyi ben. Daha doğrusu
Bulunmuş bir eşyayım da sanki, örneğin
Bir para cüzdanı, bir anahtar zinciri
Ya da eski bir saat... her neyse
Kullanıyorum kendimi bulduğum gibi.

LUSİN

Bilmiyorum Stepan. Bildiğim bir şey varsa
Öyle bir satranç taşının oyuncusuyla
Çok zorlu bir durumda konuşması gibi
Konuşmaya geldim seninle.

STEPAN

Mutluydun. Dokunulmaz bir içgüdüyle
Yaşıyordun ölümsüzlüğünü. Ve tanrı
Yetiyordu sanırım bütün isteklerine.

LUSİN

Yitirdim inançlarımı Stepan. Ve nasıl alabildiğine
Sorumsuz dolaşırsa kan vücutta
Bir yandan bir parçası olarak insanın

Bir yandan büsbütün yabancı insana
Giderek tanrıyı buldum ben de. Tanrıysa
Yitirdi kesinliğini bir insan kılığında.

STEPAN

Ve sonra dayanılmaz bir yalnızlığın altında
İnsanları -gördün birden ve bütün kasvetleri
Diyebilirim ki, kapatılmış bir özgürlük isteği seni
Çekiverdi sanki odama.

LUSİN

Bir özgürlük de değil bu, daha çok
Bir özgürlük duygusu belki
Bence bu duygunun bir karşılığı olmalı
Tanrıya inandıkça tanrının olması gibi.

STEPAN

Bilmem ki, nasıl anlaşırız bu durumda
Çünkü ben mi yöneteceğim seni, yoksa
Sen mi alacaksın buyruğuna beni
Hiç değilse dengeyi kim sağlayacak
Ayrıca böylesi bir denge gerekli mi, değil mi.

LUSİN

Kopunca inancımdan, bir insan inancından kopunca
Bir de yalnızsa böyle.. ve bu durumda Stepan
Her şey artık insandır
Denemek istiyorum bunu, anlıyor musun?

STEPAN

Benim anladığım daha fazla bunlardan
Bir konyak içer misin?

LUSİN

Öyleyse şunu söylemek istiyorum kısaca
Denemek istiyorum ben kadınlığımı da
Kadınlığımı ve her şeyi
Hiçbir şey ummadan. Akşamüstü kiliselerin
Boşluğunda kaybolan
Sinirli dualarla tanrıda olmak gibi
Ya da bir esrime gibi, dayanılmaz bir mutluluk gibi..

STEPAN

Peki, ya Diran?

LUSİN

Diran'la bir ilgisi var mı sana gelmemin?

STEPAN

Gerçi aldırduğım yok benim de Diran'a
Ve benim hiçbir şeye aldırduğım yok, kurallara da
Ama var ya, bir kadeh tutma biçimi gibi
Ya da bir telefonu açınca
Ne diyorsam karşımdakine örneğin
Kurtarmak için bir durumu
İşte ilk cümlede, her zaman
Buna benzer bir şeyler söylemeliyim
Ya Diran?

LUSİN

Unutulmuş gibiyim ben. Ve insan
Bir bakıma unutulmuş gibidir
Bilmem ki, nasıl anlatmalı, yalnız bile değilim.
Belki de yalnızlıktan
Daha fazla bir şey bu
Unuttum ben kendimi de Stepan.

STEPAN

Kopunca kendimizden. Ve her şeyden biraz kopunca
Bir güç olduğunu sanırız yalnızlığın
Hatta bir bakıma övünürüz de onunla.

LUSİN

Güçlüyüm belki de bunun için
Unutmak, unutulmak, kim bilir
Her bakımdan daha iyidir. Ve insan
Bir gün yeniden tanıyabilir kendini. Bir umut!
Ve umut değil mi bizi koruyan. Bu böyle olunca da
Yeniden bir doğuşa hazırlanıyoruz demektir
İnsan neyi daha çok özleyebilir. Ve neyi
Daha çok isteyebilir bundan, bilmem ki

STEPAN

Hep aynı çıkmazlara düşmek de var sonunda

LUSİN

Ama ben yüceltmek istiyorum kendimi
Etimi, her şeyimi, yeniden
Yüceltmek istiyorum. Şimdi sorarım sana
Bir aşkınlık değilse bu, kısa bir mutluluk olsun değilse
Ya nedir?

STEPAN

İstemek daha başka. Önce mutluluk
Bir yer arar kendine boy atmak için
Sonra bir hastalık gibi yayılır ondan ona
Bana kalırsa Lusin, sen ki böyle tek başına
Başarabilir misin bu işi?

LUSİN

.....

STEPAN

Elini verir misin, elini?
Benim anladığımca sen
Bir başına yüceltmek istiyorsun kendini
Bu böyle olunca da, o zaman
Şaşırma bir gün mutluluk yerine
Daha hiç denenmemiş bir acıyla karşılaşırsan.

LUSİN

Bir acıyla.. daha hiç denenmemiş!.

STEPAN

Bak işte, en soylu isteklerle odama geliyorsun
Ve düşün, insanlığının en alımlı katında
Her şey bu kadar doğal, her şey bu kadar güzelken
Sorarım, neden böyle yabancı kalıyorum sana?

LUSİN

Bilemem ki Stepan..

STEPAN

Bak Lusin, çünkü ben sevmiyorum kadınları
Bu tuhaf alışkanlığı, bu gereksiz yakınlığı
Sense bencillik diyeceksin buna. Ya da
Bir zevk düşkünlüğü diyeceksin. Oysa hiçbiri değil..

LUSİN

Peki, ya nedir?

STEPAN

Olsa olsa bunca çıkmazı
Sürdürmek benimkisi bir zevk biçiminde boyuna
Ve yaratmak yeniden bütün öğrendiklerimi.

LUSİN

Kaçınılmaz bir yalnızlık seninkisi. Ayrıca
Katı, ilgisiz, iğreti...

STEPAN

Ve diyebilirsin ki Lusin, soyu kalmamış hayvanlar gibi

Öyle bir buz çağını yaşıyorum da
İçkiyle aşıyorum, içkiyle çözüyorum bu cehennemi.

LUSİN

Hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey istemeden gerçekte.

STEPAN

Belki de bir bilinci yoğunlaştırıyorum böylece
Doğarak acılarıma her an yeniden
Ve kendini kanatan bir bıçak gibi işte.

LUSİN

Anlıyorum Stepan, ne var ki, ben de
Çıkmalı diyorum bu boğuntudan
Bu yanlış orospuluktan, bilmiyorum
Bana yardım edebilir misin? Daha doğrusu
Bir yol gösteren değil, bir uğrak
Olabilir misin bana?

STEPAN

Sadece bir anlaşma! Ne çıkar anlaşsak da biz
Ve bütün anlaşmaların dünyada
Sanırım bir anlamı var: yok gibiyiz hepimiz.

LUSİN

Öyleyse yalnız da değilsin sen. Ayrıca
Tutsaksın yalnızlığına Stepan.

STEPAN

Bunu yadsımıyorum ki Lusin. Yadsımıyorum da
Demek istiyorum ki, sen de yalnızsın benim gibi
Biz ikimiz de yalnızsak.. ve işte bu durumda
İki kişilik bir yalnızlık olmaz mı bizimkisi?
Yok sanki bir şey yapacak..

LUSİN

Belki de var.. ama nasıl?

STEPAN

Zorlasak mı acaba bizim olmayan
Görünmez bir mutluluğun yollarını
Her türlü acılarla yılmadan
Savaştık mı geleceği kurtarmak için
Ama gelecek ne Lusin, bilmem ki
Bilsem bile ne çıkar, o zaman da ben neyim?

LUSİN

Düşündüm ben Stepan. Düşündüm daha önce de

Diyorum bir geneleve gitmeli

Hiç değilse bir karşıkoyma biçimi. Ve belki

O yalanlardan, o yalan ilişkilerden

Daha önemli bu, kim bilir

STEPAN

Bence bu kurtuluş yolu değil. Gerçi her şeyin hakkını vermeli.

Üstelik kaygılanmadan

Ama bir tükenme duygusu, ölümsü bir yılgınlık da

Olabilir seninkisi. Öyleyse karar vermeli

Bir çözüm yolu mu bu, değil mi?

LUSİN

Hep böyle baş eğmek mi? İstemiyorum bunu Stepan

Düşmeli bir çirkinliğin içine. Ve yavaş yavaş

Aşmalı çirkinliği.

STEPAN

Bak Lusın, şu da var ki, genelevse gideceğin yer senin

Zaten bir genelevde yaşıyor gibisin

Her türlü çirkinliğin içinde

Her türlü düşmanlığın, her türlü bencilliğin

İçinde anlaşıyorsun vuruşaraktan

Ve kırılardan durmadan

Öyleyse bir kurtuluş bu mu? Bana kalırsa

Ölümünü içinde taşıyan bir isyan.

LUSİN

İsyandı tanrıya başkaldırmak da. Öyleyse
Ben şimdi neye inanacağım
Yalnızsam, beni yalnız bırakan
Ve yalnız değilsem, kararsız bir yargıç olan
Başkalarına mı?

Yoksa kendime mi Stepan, ne dersin?

STEPAN

Korkunçtur, bana kalırsa adımıza
Hazırlanmış bir oyun var bizim
Hepimizi yalnız bıraktıkları bir oyun
Ve bilirler, insanlar yalnız kaldıkça
Konuştukları dil de değişir
Sonunda hiç anlaşılamazlar. Öyle ki
Bir zaman parçası içinde, bir durumun
Değişmez akışında, tekdüze
Kalırlar bir sıkıntı avcısı gibi

Ve bir gün anlarlar ki, bir güç değildir artık yalnızlık

Ve bunu anlayınca, işte o zaman Lusın
Aşırvermek isterler bu zamanla durumu
Koşarlar, koşarlar, tam sınıra gelince
Sanki o tel örgülere yapışmış gibi
Bir duman oluverirler ya da kaskatı
Bir kömür parçası, bir ceset..
Nedir bu durumda insanın anlamı?

LUSİN

Aşmalı bu durumu Stepan.

STEPAN

Duymuyorum ben acılarımı. Ve yitirdim çoktan
Yitirdim bütün karşıtlıkları. Ne umut
Ne umutsuzluk, ne hiçbir şey
Kurtaramaz varlığımı benim. Ve yoğun bir anlamsızlığın
içinde

Sanki renksiz, boyutsuz
Ve göksüz, zamansız bir evrende
Tek çıkar yol yaşamaksa Lusın
Yaşıyorum ben de kaygısız
Değişmez bir anlamsızlığı böylece.

LUSİN

Yani bir çıkmazı sürdürüyorsun kısaca
Bu yitiriş kendini, bu çöküş
Sanki bir üstünlük duygusu veriyor sana

STEPAN

Bense bir yalnızlık tarihini örüyorum ustaca. Ve gelecekteki
Bir önseziyi kuruyorum şimdiden.

LUSİN

Asıl iş bir sonuca varmakta.

STEPAN

Varabilir misin?

LUSİN

Öyleyse çok uzun bir yol bu doğrusu.

STEPAN

Bir konyak daha içer misin?

LUSİN

Ayrılalım Stepan, belki biz anlaşıyoruz ama
İlkemiz ayrı yaşamak
Ve ne varsa işte bu ayrılıkta.

STEPAN

Adım Stepan, Lusin. Yani ben
Bir satranç oyuncusu olamam

LUSİN

Elini ver Stepan, ne de olsa bir anlaşmadır bu
Belki de bir anlaşmadır.

IV

(Bir insan yaşanmamışlığı bulunca
Onu artık hiç kimse anlatamaz
Kalır sonsuz gücünün buyruğunda
Ve bütün kesinliklerin üstünde, yalnız
Dolaşır bir ateşböceği gibi kendi aydınlığında).

Şimdi her yerden bakıyor gözleri. Ve bütün kaygılardan

Sarkıyor bir yanık lekesi gibi

Stepan

Alkolden bir İsa gibi pencereye gerilmiş

Elleri gökyüzünün katlarında

Ve alkol korumakta onu. Ve zaman

Çekmekte kıvrımlarını ağdırmak için

Yalnızlığına Stepan'ı

Bitmeyen bir insan yapmak için onu. Ve ortaklaşa

Bir kasvet bağıntısına sığdırmak için

Zaman

Öyleyken direnmek istiyor Stepan: bir ilinti!

Yani insandan bir İsa gibi arıyor

Gittikçe daralan boşluğunda kendini.

(Sarı şey! bu dünyada ağrı var

Ağrıdır unutulmak, korkular

Çaresizlik bir ağrı

Ve göğün sürüleri bu ağrıdan kopmuşlar

Yeryüzü bundan böyle dağınık

Ki ölüm bir kurtuluşsa ağrının baskısından

Yalnızlık

Bir kurtuluşsa.. Sarı şey!

İnsan kendini korumaktan yorgun
Ağrının gezegen yarattığı
Stepan.)

Stepan, bir yağmurluğun yerini bulamamış hışırtısı
Kullanılmış bir jilet yere düşüyor, o
Bir konyak içer misin? Alıyor, işte Stepan
Dilidir Stepan'ın "bir konyak içer misin?"

Yani bir ölü gömme töreninden doğmuş olan Stepan'ın.

(Armenak'ın, Diran'ın babası sandığı birini
Kumar oynarken vurduğu o gecenin
Sabahında. Ve sessiz bir düşüncenin
Kapatılmış bir acının yavaş yavaş yayıldığı
Ve kutlar gibi bir rahatlığı ölünün
Toprağa saldırdığı olağan bir vazgeçişle..
İşte böyle bir günün gecesinde Armenak'ın
Topraksı bir titremeye Vartuhi'ye sokulduğu
Çiftleştiği ve...

Sonra deliler gibi ağladığı bu gözyaşlımsı döllemeye.)

Armenak

Düğmelerini parlatıyor şimdi. Ve Diran
Bir Armenak'a bakıyor, bir de her şeye
(Her şeyse, bu tek görünüşlü dünyamızdan
Bir yer mi ayırmak oluyor kendimize
Kim bilir..)

Ve işte kapının yanında öyle
Bir yer arıyor kendine Vartuhi
Alkolden dürbünleriyle
Aç, susuz bir böcek gibi kabuğuna çekilip
Büsbütün yitmemek için.

(Ayrıca, bu durumda hepsi de
Önce bir acıyla katılaşmak
Sonra o acıdan çözölmek uyumunda belki de.)

VARTUHI

Ben demiştim, bir gün canımız sıkılacak
Bu kadar sıkıntının içinde.

ARMENAK

İyisi ne, biliyor musun, bir şakayı tekrarlayalım
Hey, Diran! sen kuş olsana gene.

VARTUHI

Bırak Diran'ı canım
Hani şu falcı kadını görünce şapkanı
Nasıl ezdiğini ve sonra kravatını...

DİRAN

Sahi bir şapka aldım ben tavşan tüyünden.

ARMENAK

Haa, bildim, geçenlerde söylüyordun gene
Üç aşağı beş yukarı
Hep aynı biçimde söylüyorsun bir şapka aldığını.

VARTUHI

Şapkanı göstere, şapkanı!

ARMENAK

Diran, görelim şapkanı!

DİRAN

Hey, Diran, şapkanı göstere!

ARMENAK

Olmadı, eğlenemiyoruz. Stepan!

Katılana sen de oyuna

Ya da.. dur bakayım.. eğer istersen

Kısa bir şiir okudu bize Stepan

VARTUHI

Boşuna yoruluyorsun, dinler mi hiç Stepan bizi

Tam on yaşındaydı, hiç unutmam

Biri dövüştü onu, dudağı yarılmıştı

Ve hatırlar mısın günlerce

Dudağında gezdirmişti o kanı.

ARMENAK

Vardıkça üstüne kanattıydı yeniden.

VARTUHI

İşte yıllarca böyle
Kanadı durdu Stepan kendi renginde.

ARMENAK

Önce bir kan biçiminde, önce bir kan biçiminde.

DİRAN

Peki, ne zaman doğdu Stepan, kim inanır öleceğine?

ARMENAK

Ölür mi hiç Stepan, nasılsa doğdu bir kere
Bir konyak içer misin Stepan?

VARTUHI

Susuyor, küstürdünüz çocuğu
Ver Stepan, bardağını doldurayım
Aaa! sahi unuttum, bugün Stepan'ın doğum günü!

DİRAN

Aman ne güzel, Stepan'ın doğum günü!

ARMENAK

Bence kaldırmalı bu doğum günlerini
İnsan bir yas gibi doğuyor yeniden.

DİRAN

Öyleyse eğlenelim, vakit de geçmiyor zaten
Kiliseye gidelim, kiliseye!

ARMENAK

Yani geldiğin yere, öyle mi?
Ne de olsa tanrı çocuğu, ne dersin buna Vartuhi?

VARTUHI

Hiiç! daha iyi bilirsin sen, kaçırmazsın çünkü cenaze törenlerini
Yakınsındır din adamlarına bu yüzden
Hele bir töreni oldukça incelikli
Sen düzenlemiştin de hani..

ARMENAK

Ben bilmem neyi daha iyi bildiğimi..

DİRAN

Nazlanma canım, herkes bilir ne kumarbaz olduğunu senin.

VARTUHI

Ne yapsın, yalnızdı, vakit de geçmiyordu.

Ne o, sen de mi yalnızsın Stepan?

DİRAN

Doğrusu ben anlamam ama

Bir türlü insan vardır, der Stepan

Her yerde yalnız olan

Bir türlü insan vardır.

ARMENAK

Yok canım! hangimiz benziyoruz ki Stepan'a.

DİRAN

Niye saklayayım, ben benzemek isterim bazan Stepan'a

ARMENAK

Bence bir başka anlamı olmalı bu sözün.

DİRAN

Bir türlü insan vardır, der Stepan

Her zaman böyle der de.. ama siz isterseniz

Dokunulmamış bir anlam yükleyin bu söze

Deyin ki, Stepan her türlü kesinliğin üstünde

Yaşarken bir yaşanmamışlığı.

ARMENAK

Sen mi konuşuyorsun, Stepan mı?

DİRAN

Bir türlü insan vardır, der Stepan.

VARTUHI

Neden anlaşıyoruz öyleyse?

DİRAN

Sahi, biz neden anlaşıyoruz Stepan?

ARMENAK

Benim iskambillerim nerde, bütün gün aradım durdum?

VARTUHI

Kiminle oynayacaksın?

ARMENAK

Ha, sahi, unuttum, kiminle oynayacağım?

DİRAN

Kendinle oyna, kendinle!

VARTUHI

Sıkıldım, çıkıyorum, canınız cehenneme
Lusin'i bulurum belki.

ARMENAK

Öyle ya, Lusın nerde?

DİRAN

Kendinle oyna, kendinle!

ARMENAK

Söyleyin, Lusın nerde?

STEPAN

Bana kalırsa önce biz
Yeni bir ad bulmalıyız Lusın'e.

VARTUHI

Doğrusu anlamadım.

STEPAN

Bir kelime ya da bir simge
Buluyormuş gibi çirkinliğimize.

ARMENAK

Peki, ya Lusin nerde?

STEPAN

Yok Lusin diye bir şey yeryüzünde
Stepan da yok, Vartuhi de.

DİRAN

Diran'la Armenak da yok öyleyse..

ARMENAK

Ben varım. Ama örücü Nikolayla
Piyano tamircisi İvanof
Yok şimdi ikisi de
Öldüler.. Biri içkiden öldü
Biri de..

STEPAN

Lusin mi nerde? gitti ya Lusin.

ARMENAK

Nereye?

DİRAN

Zaten her zaman Lusin
İsterse biraz giderdi
Bu kez de uzatmıştır azıcık
Belki de
Seyreder gibi vitrini
Kalakalmıştır bir yerde.

VARTUHI

Peki elbiseleri nerde, şapkası?

ARMENAK

Terlikleri nerde, terlikleri?

DİRAN

Belki de atlayıp gitmiştir bir trene.

ARMENAK

Terlikleri nerde, terlikleri?
Kırmızı terlikleri, rugan terlikleri?

DİRAN

Duruyor elbiseleri. Fildişi
Tarağı da duruyor ve siyah
El çantası ve hepsi.

ARMENAK

Terlikleri nerde, terlikleri
Uyuyan terlikleri, hiç uyumayan
İç çeken, yalvaran, ağlayan geceleri?

VARTUHI

Hepiniz aptalsınız, canınız cehenneme
Lusin'i bulurum belki
Bulamam belki de
Bulurum, bulurum
Yok canım! bulamam ben Lusin'i
Bulsam ne, bulmasam ne?

ARMENAK

Hiç, sadece alışkanlık! Hey diran, bir şeyler söylesene!

DİRAN

Uyumak istiyorum, hazırlanmalı geceye.

VARTUHI

Canınız cehenneme! Lusin'i bulurum belki.

STEPAN

Hep gitmek biçiminde, hep gitmek biçiminde.

ARMENAK

Benim iskambillerim nerde?

STEPAN

Yok senin iskambillerin, yırtmıştın hani bir gece
Çekmiştin esrarı da bütün gün
Ben kralları, din adamlarını sevmem diye
Yırtmıştın sonra onları.

ARMENAK

Ha, sahi, unuttum, yırtmıştım ben onları.

VARTUHI

Sonra da korkmuşsun, bütün gün bağırmıştın
Ben cinayet işledim, ben cinayet işledim, diye.

STEPAN

Unutmak biçiminde, unutmak biçiminde.

DİRAN

Bu sabah vardı gazetelerde
Bir öğrenci babasını zehirlemiş.

VARTUHI

Biri de intihar etmiş yepyeni bir usulle.

ARMENAK

Sen niye ölmüyorsun? çirkinsin, üstelik de geveze
Ya Diran niçin ölmüyor?

DİRAN

Ben bayılırim cenaze törenlerine
Üstelik çiçek de yaptıracağım senin için

VARTUHI

Biz ölümsüz aile.

STEPAN

Ha şöyle! koro halinde, koro halinde!

ARMENAK

Yok canım, üzülme sen de. Ona bir konyak
Daha versenize

Bari tadını çıkarsın ölümsüzlüğün.

DİRAN

Yani biz küfürle mi anlaşıyoruz ne?

VARTUHI

Neden olmasın, elbette...

STEPAN

Bence bir efsaneyiz biz, acılı, mutsuz
Ve hayal gücüyle görünürüz sadece.

VARTUHI

Kapı mı çalınıyor ne? Aaa! bakın, Lusin geldi.

DİRAN

Lusin mi geldi? Ne zaman?
Desene, çoğalıyoruz gittikçe.

VARTUHI

Lusin, çok kaldın kilisede!

ARMENAK

Yok canım! Lusin değil ki o, bence
Adres soran biri olmalı. Değilse
Bir şirketin satış memurudur.

DİRAN

Belki de bir orospudur, birinden kaçıyordur..

VARTUHI

Belki de.. hiç böyle giyinir miydi Lusin
Hem o kadar düşündüm ki onu ben
Kim olsa biraz benzerdi Lusin'e.

STEPAN

Ve herkes birbirine, ve herkes birbirine!

ARMENAK

Bence bir şirketin satış memurudur.

DİRAN

Ya da bir bankanın senedat servisinde..

VARTUHI

O kadar çoğaldı ki son günlerde
Şu manikürcü kızlardan biri olmalı

ARMENAK

Kim bilir, belki de gündelikçidir bir giyimevinde.

DİRAN

Olsa olsa lüks otellerden birinde
Asansörcüdür. Bütün gün bir aşağı bir yukarı
Çene çalışırdur müşterilerle.

STEPAN

Gel Lusın! ta kendisi o Lusın'ın.

DİRAN

Al bakalım, Stepan'ı içki vurdu gene.

ARMENAK

Hey Stepan! canın mı sıkılıyor ne?

DİRAN

Stepan sevgi gösterisinde..

ARMENAK

Biz sahi neden sevmiyoruz birbirimizi?

VARTUHI

Alıştı sevmemeye.

DİRAN

Bakın şu ellerine, hiç Lusin olabilir mi o?

LUSİN

Ama ben Lusin'im işte
şöyle bir uğrayayım dedim geçerken.

ARMENAK

Ne dersin Stepan, çok mu kaçırdık yine?

STEPAN

Yok canım, ne kaçırmadı, Lusin değil ki o!

DİRAN

Sen değil miydin, o Lusin'dir, diyen az önce?

STEPAN

O zaman biraz Lusin'di, şimdi değil.

ARMENAK

Benim iskambillerim nerde?

STEPAN

Geri dönmüş gibiydi, Lusin'di o zaman elbette.

VARTUHI

Canınız cehenneme! işte ben gidiyorum.

DİRAN

Ee! gideceksen git sen de..

STEPAN

Yani bir anlamda elbette Lusin değil.

DİRAN

Kim kime benziyor, kim kimin biçiminde?

ARMENAK

Peki, Stepan nerde?

DİRAN

Hay allah! unuttum gene, Stepan da kim?

VARTUHI

Adımı söylesenize, adıml!

ARMENAK

Adını bilmem ama, seni ben
Birine benzetiyorum, birine.

STEPAN

Olmaz ki, işi çok karıştırdık.

VARTUHI

Yeniden tanışalım öyleyse.
İşte ben Vartuhiyim!

DİRAN

Sen Vartuhi olunca.. Diranım ben de.

ARMENAK

Diyelim ben de Armenakım
Kim kalıyor şimdi geriye?

LUSİN

Lusin'le Stepan kalıyor. Bense
Lusin olduğuma göre..

STEPAN

Tek aday kalıyor Stepan'ın kimliğine.

ARMENAK

Benim iskambillerim nerde?

VARTUHI

Şimdi de fal mı açacaksın?

DİRAN

Hadi kuş gibi öteyim. Kanarya ya da iskete

Gibi öteyim, eğer isterseniz

Ve Stepan isterse

Lusin de isterse, madem ki Lusiniim, diyor..

VARTUHI

Değişsene üstünü Lusin!

DİRAN

Bir şeyler okusana İncilden

“Ey kardeşler, size muştularım, ve...”

ARMENAK

Bana bir konyak versene Lusin!

STEPAN

İyi geceler!

LUSİN

Her şey aynı her yerde.

V

Ufacık meyhaneler vardı daracık sokaklarda
Baba Armenak içerdi.

(İçmek! şimdi hep birden neyi deneyelim
Neyi

Sen, tanrıtanımaz kalabalık, büyük ağlamak
Dengesiz yokluk
Yerini bulamamak
Seni mi, neyi?

Bir akşamüstü kıyılara çıkmıştık, şöyle bir durmak ne güzeldi
Bir pencere açıldı

Bir bardak ekşi erik rakısı içildi

Sanki bir defaya mahsus olmak üzere dünyaya bakıldı
Sonra

Balkonlar eski rengine boyandı ve güneş gözlükleri
Çıkarıldı

Yeryüzü anlatıldı, dinledik

Karışık olduk bir süre. Gözlerimizi

Sallantılı bir denize bırakır gibi içimize bıraktık

Sandallar bir yükü boşalttılar yani

Bir kenti boşalttılar, ev içlerinin

Karışık, durmaz halini.

Sonsuzduk. Bir sonsuz adam denirse bize
Ve çılgın bir gemicinin diliyle söylersek
Küçücük bir seren direğinden kocaman
Dünyamız görünürdü.

Sonra her şey birdenbire çirkin, birdenbire çirkin, birdenbire

Çirkindi

Bozuldu bir akşamüstü kıyılara çıkmak çünkü

Eller bir soğuk el resmine girip dondular

Ay çürüdü

Her şey bir hizada kaldı, bütün eşyaları kaldırdılar

O kaldı

Bir o kaldı: gelişen korku.

Yani kutsal kitaplardaki değil ve çağdaş felsefedeki

Seçkin bir dili abartırkenki görkemli

Bir korku değil

Değil de, ne Romalı bir köleninki

Ne engizisyon mahkemelerindeki, ne de

Barışsever bir Yahudinin

Avlanırken duyduğu

Bir korku da değil bu

Ve bütün insan avlarında duyulan

Konuşmaya ya da telaşlanmaya

Hiç mi hiç vakit bırakmadan

Tüyler, anılar bir daha yaşasın, bırakmadan

Kocaman bir “vur!” sesi

Var ya

O bile değil.

Gelişen bir korku bu yalnız

Umudu, umutsuzluğu

Bir anlama getiren

Anlamsız bir soy olma korkusu.

İçmek! şimdi hep birden neyi deneyelim

Neyi

Yalnız kaldık, yalnızlığımız bizim çok büyüdü

Dünya ayaklarımızdaydı galiba. Ellerimiz

Acılı bir şekilde gökyüzüne takılı

Ve nasıl benziyordu her şey ki baktığımız

Bir cambazhanenin kurumuş bir çıkartma gibi

Serili her şeyine

İşte burda diyebiliriz ki bay yargıç

İçmek bize yepyeni bir iyilikçilikti

Öyleydi

Size günlerimizi gösterelim, gecelerimizi

Yırtıcı kuşlarımızı ve örümceklerimizi

Didik didik edildiğini gövdemizin bay yargıç

Ah öyle değil

İçmek, içmek, içmek! ne anlama gelirdi

Getiren cehennemini birlikte

Baş eğmez, ama yılgın bizleri

Cezalandıran

Yapayalnız kalmaktaki eylemimizi

Suçlayan bir şeydi alkol

Öyleydi.

Ve yaşam söylemekti bay yargıç

Bilip de söyleyemediklerimizi

Eski bir umut kadar eskidik. Ve eski

Yaralarımızı gösterelim size, çürüklerimizi

Koparılmış tırnaklarımızı bay yargıç

O soğuk karanlıklardan soğuk

Artakalan gözlerimizi

Ah öyle değil
Çünkü eski bir toplumbilimdi yargılanmak
Ve eski
Bir cehennemi uygulamaktı bizlere
Baş eğmez, ama yorgun bizlere.
İçmek! şimdi hep birden neyi deneyelim
Neyi
Yangınsız, cehennemsiz
Bir ölüm mü kalıyor sanki geriye
Ve ölüm ki nedir bay yargıç
Çok garip bir şekilde kirlenmenin
Adıdır ölüm
Sonra soğuk ve eski
Ve sonsuz bir dilekçenin
Altındaki pullar gibidir
İmzası görünmezse de çürümüş iskeletlerimizin.)
Herkes biraz olsun içerdi. Kapı açılınca zil sesleri
Gibi her türlü acıların hep birden delirdiği
Oralarda içerdi
Stepan evde içerdi. Vartuhi
Çantasında taşıdığı dürbünsü bir şişeden
Değişmesi bitince hep yeniden içerdi
Lusin de içerdi de.. nasıl anlatmalı

Bulanık bir dünyanın içinde
Düşe kalka içerdi
Ve gündüzler olurdu sonra geceler
Geceler gündüzlere girerdi
Çiçekler getirirlerdi, hiçbir şeyden yapılmamış çiçekler

Bırakır gibi bir mezarın üstüne

Bırakır giderlerdi

Adı geçerdi birinin, hiç olmayan birinin

Sonra adı olmayan bir ülkeye giderdi

Zamanlar birbirine girerdi. Koz gece.

(Ve cinayet gecesi Baba Armenak

Yağan yağmurun altında, asfaltta

Ölü bir tilkiyi hatırlıyor

Herkesin ölü bir şeyi vardır. Ölüler çoğaldıkça

Artık hiçbir şey ölemez.

Ve bu yüzden olacak Armenak ölümü tanımıyor

Yollar var arasında ölümle

Aşamaz o yolları. Aşmak için

Hiçbir şey yapamaz Armenak

Stepan da öyle

Bunlar ne zaman ölecekler, bilinmez

Bak Lusın ölebilir şimdilik

Diran da, Vartuhi de

Ve Lusın ölmeyebilir de.. Sarı şey

Ölüm.)

Peki bu yuvarlak masalar da ne, karanlık örtüler

Upuzun her yerleriyle hiç alışmadıkları

Bir dünyaya sarkıtılmış bu insanlar da ne

Sonra bu gürültü de ne. Bu adam

Neye uzanıyor böyle, anlamıyorum.

Birini mi kaldırıyor yerden. Ve niçin

Onu kaldırıncı kendisi

Düşüyor da yere, öteki

Onu kaldırıyor sonra, anlamıyorum
Bir tekdüzelik, bir ilinti
Bir ayakta durma biçimi belki
Belki de..

Her neyse, benim ellerimse bunlar, iskambillerim nerde
O sahi Lusın'dı de ben tanımadım mı
Stepan! korkunç yalnızlık
Stepan!

Oğlanlarla kapanıp bir yerlere günlerce
Sapsan dudakları ve yağlanmış teniyle
Çıkagelmesi bir gün. Ve nasıl
Nefretin en çağdaş biçimiyle

Bir şeyler çözülüyor, bir şeyler yıkılıyor, anlıyorum
Öyleyse

Sayılar neden böyle yumuşak
Neden hiç kimseler konuşmuyor
Ben neden yalnızım?

Benim eski bir gramofonum vardı, nerede
Plaklarım da vardı

Ben sessiz filmlere giderdim, nerede

Bilardo oynardım, kırmızı top

Çarpa çarpa büyürdü caddelerde

Kadınlar bana bakardı. O zaman Beyaz Ruslar vardı

Ve korkunç çalgılar vardı meyhanelerde

Örücü Nikolanın evi vardı, kendi yaptığı votkaları

Vardı Nikolanın. Paskalyada

Çörekler alırdı bize Nikola. O zaman ne güzel yağmurlar da
yağardı

Saçak altları ne güzeldi. Biri kapıyı açardı
Eski resimler çıkardı, resim resim kokardı onlar
Bir sürü terlikler çıkardı sonra, bahçe kapıları çıkardı
Üst üste odalar, saatler, yüzük kutuları
Kolonya şişeleri, örtüler, daha bir sürü şeyler
Hep durmadan çıkardı

İpekli kumaşlar başka türlü alınırdı. Kadınlar
Kapıları başka türlü açarlardı
Nikola, bir de Nikolanın arkadaşı İvanof
Piyano tamircisi İvanofla birlikte
Rakılar içerdik. Benim karışık işlerim olurdu
Nikola takılırdı bana. Gerçekte fena adamlardık
Kadınlar kapıları başka türlü açarlardı gene de
Yumuşak sesler çıkarırlardı. Yatakları tertemizdi
Sahi ben Hera'yı sevmiştim bir ara
Şu manikürcü Alman kadını
Kim bilir nereye gitti. Ben Armenak
İmzasını şöyle şöyle atan Armenak
Ve mektup yazdım. O zaman genç kızların ipekli
şemsiyeleri vardı
Ben Armenak
Kaç yaşında olmalıyım.
İçsem mi biraz daha, içmesem mi
Ne diyordu İvanof, sen ne kadar içsen de
İçmedin bir gün bile
Nerde şimdi İvanof
Saklanıyordur ölümde
Kim bilir, belki de bir piyano olmuştur İvanof
Nikola dikiş iğnesi olmuştur

Yani insan ister istemez
Bir Şey oluyor ölünce
Ben iskambil olacağım. Koz kupa olacak gene
Piyano, iskambil ve iğne
Ben Armenak
Vartuhi'nin kocası
Vartuhi
O da mineli yahut sedef
Bir dürbün olacaktır elbette
Sahi ne yapıyordur Şimdi Vartuhi
Stepan
Ya ne yapıyordur Diran
Lusin ne yapıyordur. Lusin kim bilir nerde
Herkes kim bilir nerde
İçsem mi bir kadeh daha, içmesem mi
Ne diyordu İvanof
Ölümüne saklanan İvanof
Sen ne kadar içsen de
İçmedin bir gün bile.
Ben Şimdi ne yapacağım.

VI

(Saat kim bilir kaç olmalı. Belki
Her türlü saatlerin hep birden
Tanımsız bir yeri gösterdiği
Bir saat olmalı ki..

Çok karanlık bir cümlede durmuş gibiyiz
Herkesin, ama herkesin yanılıp bir yerlere gittiği

Bir cümlede durmuş gibiyiz
Ki bütün mektupların, telgrafların
Durmadañ yanılış verildiği
Sapsarı bir cümlede ve geniş.)
Telefonlar kesildi evrendeyiz
Stepan

Alkolün yaşlı çocuğı
Denizden bir İsa gibi kaybolan
Kendi denizlerinde.

Bir konyak içer misin? Alıyor, işte Stepan
Adıdır Stepan'ın "Bir Konyak İçer misin"
Susuyor

Niye susuyor, yok mu bir alacağı dünyadan?
(Sarı bir şey oluyordu bir akşam
İssız gökyüzünün içinde

Sarı bir şey! Bu nasıl bir anlamdır ki, elinde
Bitmez tükenmez duvar kâğıtları taşıyan
Bir adam

Bir zaman dışı işçisi belki
Ya da bir kasvet tanrısı tarafından
Gönderilmiş bir haberci
Telaşsız elleriyle dünyayı yorgunlaştıran.
Ve duvar kâğıtları kaplanınca gökyüzüne
Tam o zaman

Sarı bir şey yapıyorduk herbirimiz
Bir ölüm habercisi gibi kendimize
Sarı bir iğrenlikle ve sarı
Çılgınlığımızla buluşan
Bir intihar sonrası gibi ıssız
Sapsarı yüreklerimize.)

Saklıyız. Biri mi geziniyor dünyada ne
Yok canım, bize öyle geliyor
Peki, bu ayak sesleri
Merdivenleri çıkıyor Diran
Yani yaşıyor olmak
Yaşamakla bağdaşamaz bazen.

(Çok telaşlı bir şeyleri durmadan yaşamaktan
Yılgınız

Ve “ne yapsak” bizim yüzümüzdür
Yaşlıyız kullanmaktan

Kadınların aramızda olmadığı saatler
Gibi soğuk uçlu ve kaba

Ve inatçı bir keder tanrısı tarafından
Çekilmiştir sayısız

Arkamızda duvar kâğıtları, fotoğraflarımız.

Olmayan insanlarız. Üstelik olmamaya
Tanığız, kararlıyız.

Sanki bir hayat komasından çıktık da
Görünsün istiyoruz yeniden
Hep aynı biçimde yeniden
Yeniden, yeniden, yeniden çıldırdığımız.)

Hayat ölüm istiyor, bozgundayız
Vartuhi

Bir karanlıktan bir başka karanlığa
Bir karanlık gibi geçen Vartuhi
Ölüme dalmış gibi. Ölüme
Saplı bir bıçak gibi Armenak
Kara bir çılgınlığın dünyaya uzarkenki
O ilkel biçiminde.

(Çılgın! şimdi bir çılgınlığı anlamanın
Vazgeçilmez kendisi olmalı

Kötü bir akşamüstüne uzatılmış ayak parmaklarının

Ağır ve güneşsiz sallantısında

Uykulardan vurulmuş o acaip kuşlarla

Kansız ve zararsız kuşlarla

Hiçbir anlama gelmeyen kuşlarla. Sonra

Çok uzun bir bıçağın kaçınılmaz ölümsüzlüğü

Bir kaktüs suyunun rahimsi yoğunluğunda

Ve mezarların ki kustuğu, gebe kalmış toprağın

Kustuğu yalnızlığa

Bitmeyen yalnızlığa, gelişen yalnızlığa

Çılgın

Yani bir çılgınlığı anlamanın

Vazgeçilmez kendisi

Hangi hoş kokulu zamanların, acıyla unutulmuş
Çağların katı bilinci

Ve taşlar arasına sıkışmış parlak taşların
Bir konyak ağırlığınca neyi ateşlediği
Gibi

Güçlü ve yılgın.

Ey boşluğu beline asılmış tabancanla
Sen, bütün imgelerin yolunu değiştirdiğin
Sayısız değiştirdiğin yeryüzü eşyalarını
Az bulunur bir çirkinlikle ve hızla
Ve günler yarattığın korkunç ve kaba
Ve yanmış alkollerin, sınırsız alkollerin
Kimseyi sokmadığın o taşkın havasında
Ve ölüm sonrası bir yaratık gibi kendini
Yaşamaya zorladığın kurşunla

Sen

Çılgın

Yani bir çılgınlığı anlamanın

Çağdaş ve seyircisiz tanrısı

Günüyüz, görkemiyiz bir seni kutlamanın.)

Şiirlerin yavaş yavaş bittiği saatler

Bir çocuk yüzünün, bir sokak isminin, bir kitap sayfasının
Bittiği ve uzantısını geri çektiği saatler.

(Bir şeyiz

Kaçınılmaz ölü saatler içindeki

Kimse artık bir şey için daha fazla bir şey söyleyemez
Yaşadıklarımızı ancak toplarız. Dünyadan

Hiçbir şeysiz ancak çıkarız
Ki biz öldük diye yapılır bütün işlemler arkamızdan
Susarız, katlanırız
Uçsuz bucaksız rengini alırız bir daha hiç konuşmamanın
Sorularımız ancak kalır, sıkıntılarımız.
Arkamızdan biraz olsun gülerler
Gülsünler! bu bizim boş bulunup onlara yakalandığımız
Onların günöbirlik yaşadıklarına
Yeni doğmuş gözleriyle kaygısız
Biz ki işte kendimizi ancak toplarız
Son kadehlerimizi ancak içeriz. Sigara paketlerimizi
Ceplerimize koyarız
Kapılardan ancak çıkarız. Masalarda
Sorularımız ancak kalır, sıkıntılarımız.
Ve kalır kahverengi saatler, hiç bilinmeyenler
Bir çağı gerdiğimiz, süresiz kanattığımız
Kalır elbette bunlar, daha fazla değil
Ve soğuk dünyamızda yanıtız kaldığımız
Sonra işte acılarımızı ancak toplarız
Şehirlerimizden ancak çıkarız. Boş sokaklarda
Evlerde, tezgâhlarda ve bütün olağanlıklarda
Sorularımız ancak kalır, sıkıntılarımız.)

VII

Ve onlar ceninler gibi orada. Öyle bir rahim çıplaklığına

Uzatılmış bir ışıkla buruşmuşlar gibi

Çok ağır bir tabutu kaldırıyorlar gibi arada

Elleri üzerinde. Ve boşluk yalpalayınca

Ve dünya kımlıdayınca biraz. Dünya

Yanıtsız bir eşya gibi. Sonra?

(Sonra o geçite, aşağıya

Bir krizantem giyinip yapraklarını

Düşüyor sanki işitilmedik bir güçle

Ölümsü bir delirgenlikle, katı ve soğuk

Ve değişmez bir yolcu biçiminde. Atışı bitirilmeye

Zorlanan bir yürekle, gün iskeletinden

O sonsuz efsaneye, geceye

Ve bir çiçek olmada varlaşarak

Düşüyor kan görmemiş taşlara

Stepan, Vartuhi, Armenak

Diran ve Lusin

Yani o altın tüveycin etkisine koşarak

Sonu gelmez bir durumun

Sonu gelmez kapılarını açarak

İniyor kantanımaz taşlara

Lusin ile Vartuhi

Diran ile Armenak.

Belki arasına o yorgun

Bedeviler geçiyorsa pasajdan

Stepan, Stepan!

Olsa olsa Stepan.)

ÇAĞRILMAYAN YAKUP
(1966)

ÇAĞRILMAYAN YAKUP

I

Kurbağalara bakmaktan geliyorum, dedi Yakup
Bunu kendine üç kere söyledi
Onlar ki kalabalıktılar, kurbağalar
O kadar çoktular ki, doğrusu ben şaşırdım
Ben, yani Yakup, her türlü çağrılmanın olağan şekli
Daha hiç çağrılmadım
Biri olsun “Yakup!” diye seslenmedi hiç
Yakup!

Diye seslenmedi ki, dönüp arkama bakayım
Ve içimden durgun ve çürük bir suyu düşüreyim
Ceplerimdeki eskimiş kâğıt parçalarını atayım
Sonra bir güzel yıkanayım da.
Ben size demedim mi.

Evet, kurbağalara bakmaktan geliyorum
Sanki böyle niye ben oradan geliyorum
Telaşlı, aç gözlü kurbağalara
Bakmaktan
Bilmiyorum
Bilmiyorum, bilmiyorum
Ben, yani Yusuf, Yusuf mu dedim? hayır, Yakup
Bazen karıştırıyorum.

Bazen karıştırıyorum ya, çok uzun bir gündü
Sonra bu çok uzun günün sıcak bir günü
Kediler kırmızı alevler halinde koşuyordu
Onlar işte hep boyuna koşuyordu
Birileri çıkıyordu ordan buradan

Hiç çıkmamak halinde ve ölgün
Birileri çıkıyordu
Gecedен kalma bir lamba yanıyordu, açık
Bir pencerenin sokağa doğru içinde
Bu uyum korkunçtur Yakup!
Yakubun olması korkunçluğudur bu
Dünyanın insana doğru içinde
Yakup, Yakup!
Burdayım, yani ben.. evet, geliyorum
Lambayı söndürmesinler, geliyorum
Siz bütün lambaları yakın, evet
Ben, yani Yusuf, Yusuf mu dedim? hayır, Yakup
Bazen karıştırıyorum.

Ve kendine bilinmeyenler yaratan Yakubum ben, iyi ya
Durduğum bir gündü, diyorum, bütün ilgiler sizin olsun
Her türlü bir şeyler sizin olsun, ben artık
Hep böyle istiyorum, ayıp değil ya
Durduğum bir gündü, diyorum, yüzümü göğe doğurduğum
Bir gündü ve yaşar gibi kaldığım bir yaşama içinde
Ve yollarda ölü baykuşlar bulduğum
Bir ölünün günü boyayan renginde
Çürük evler bulduğum, içleri sonsuz kayalar
Kayalardan dondurmalar sorduğum

Ben, yani Yakup, Yakubun hiç çağrılmamış şekli

Kim bilir ne diyordum

(Kim bilir ne diyordu bir baykuş yaratıldığına

Bir baykuş tarafından

Ve bütün baykuşlar o bütün baykuşların arasında ne oluyordu

Ben ne oluyordum.)

Bütün iskemleler ağır ve hastalıklı
Bir gidip bir geliyordum kendime aptallaşarak
Bunu Yakup söyledi
Dedi ki, çünkü herkes Yakubu yaşıyordu, bense
Çöllerden ve kızgın güneşlerden icatlar yapıyordum
Kızgın kâğıtların üstüne
Ve alevler halinde dünya bana dokunuyordu
Ve ayakta soğuk bir bira içmiş kadar bir anlamım oluyordu bazen
Oluyordu ve bir de
Bir otobüse bindiğim, biletçinin bilet bile kesmek istemediği ben
Kendimi koruyordum
Bunu bana Yakup söyledi
Öyle bir Yakup ki bu, onca din kitaplarının sözünü bile etmediği
Kimsenin sözünü bile etmediği bir Yakup
Ben
Bunu hep biliyorum
Bunu hep biliyorum ve işte
Özgürüm, cezasız duruyorum.

II

Kurbağalara bakmaktan geliyorum
Dedi Yakup, bunu kendine üç kere söyledi
Telaşlı, açgözlü kurbağalara
Bakmaktan geliyorum. Ben sanki Yusuf
Ve Yusuf değil

Her gün bir tahtaboşta asılı duruyorum
Ve durmuyorum. Ben işte Yakup
Yok artık karıştırmıyorum.

Taş merdivenleri ağır ağır çıktım, bunu ben böyle yaptım

Eski taş merdivenleri. Yanımdan bir sürü adam

Geçti ve kolayca gittiler

Müzik aletleri renginde ve pırıl pırıl gittiler

Yanan güneşin altında

Onlar ki.. onlara benzer şeyleri ben çok gördüm

Ve onlar bir zamanı tamamladılar, öyle yaptılar

Ve sordum

Yakup daha başka nasıl bir Yakup olsun

Ve onlar daha başka nasıl bir onlar olsunlar ki

Yakup ve onlar nasıl olsunlar. İşte ben taş merdivenleri

Kurbağalara bağlayan taş merdivenleri

Durmadan kendimle karıştırıyordum

Kimse beni tutup çıkarmıyordu

Vıcık vıcık taşlar duyuyordum ayaklarımın altında

Anlamsız, yapışkan bir yığın taşlar

Yorulдум! bunu sanki biri söyledi

Yakubun biri

Ara katta bir pencerenin önüne ancak gelebilirdim

Kendime bir isim düşünerek

Birden ki bir isim düşünerek kendime. Hayır, bu kimse değil

Ancak gelebilirdim

Aşağıda bir luna park kımıldıyordu. Ah kurbağalara bakmam gecikecek

Luna park kımıldıyordu, hem öyle değil
Bu uyum korkunçtur Yakup
Bir yokluğun kımıldamaya doğru içinde
Ve sen ki böyle tanımlanırsan Yakup
Yakuup!

Bir şey ki seni çağırıyor, o şimdi ne olmalı
Gene bir Yakup olmalı bu, Yakup

Kurbağalara bakman gecikecek, bunu ben nasılsa söylüyorum
Nasılsa ben bunu bir kere söylüyorum

Güneşse kırmızı top taşıyan bir adamın tahta bacağını çok yakıyordu ki

Adam içinden bağırdıkça dünya
Ters yönden yaratılıyordu, diyebilirim
Bir öğle üzeriydi adamın içindeki kalp
Kan kalp
Kırmızı top

Yakıcı dönüşümler çıkaran

Belli ki susmak yaratılmamış şekliydi dünyanın

Öyle değil mi Yakup

Hemen hemen öyleydi, bunu Yakup söyledi

İyi ki söyledi. Ara katta bir pencerenin önüne ancak gelebildim

Şimdi bir kurtarabilsem ayaklarımı

O benim ayaklarımı... taşlardan

Bir kurtarabilsem

Saat on ikiyi gösteriyordu ki, ben nerdeydim

Bir zamansızlığın Yakuba doğru içinde

Saat on yediyi ve yirmi biri

Gösteriyordu ki, ben nerdeydim

Her saniyedeki ve işte her saniyedeki

Ben, yani Yakubun o dağılgan şekli

Nerdeydim.

Bilmem ki. Bir avukat benim ellerimi tuttu. Gözlüklü bir kadındı
bu, iyi mi

Kim bilir bir çağın neresinden burada. Anlaşılması

Yoktu ki. Kendine özgü bir duruşu

Yoktu ki. Pek güçlü bir kolları vardı yalnız

Ne diyordum, ben işte Yakup

Çekiverdi beni taş hamurun içinden

Pek öyle gürültüyle değil

Bir başka yapışkanlığın içine

Çekiverdi beni

Göğüsleri pek hoştu, ipekli bir giysinin altındaydı onlar

Sonra elleri ve kalçaları pek hoştu

Kılların ve bütün oynak yerlerin ölümlere doğru içinde

Bacaklarıyla bir şeyler bir şeyler bir şeyler yapıyordu artık

Onu ben çok iyi görüyordum. Ama çarşaflar, öyle birtakım kıpır-

danmalar araya giriyordu

Engelliyordu bizi

Ter içindeydik. Ellerimden çekiyordu. Ter içindeydik

Beni kurtarmak istiyordu, bir isim gibi Ben'i

Ter içindeydik

Terlerimiz üstümüzde duruyordu, yıkanmış yeni kaplar gibiydik

Üstümüzde olgün ve kararsız su tanecikleri bulunan

Biz Yakup

Biz gözlükten, taş hamurdan ve beyaz çarşaflardan

Ve biraz hiç çağrılmamaktan yapılmış

Kurbağalara geldik.

III

Kurbağalara bakmaktan geliyorum
Dedi Yakup, bunu kendine üç kere söyledi
Masalarda oturmuşlardı. Ben oradan geliyorum
Yazı makineleri, kâğıt sesleri
Ben oradan geliyorum.

Önce bir kenarda durdum, hiç kimse beni çağırmadı
Sonra bir yer bulup oturdum. Hadi bir sigara içeyim dedim
Olmaz, dedi mübaşir kılıklı kurbağanın biri
Belli ki yeni tıraş olmuştu, bana yakasından bir kopça eksik gibi
geldi

Öyleyse peki, dedim, ayağa kalktım, şöyle bir duvara dayandım
Bu kez de duvarlarda sanki duvarca bir sözdizimi
Olmaz ki, Yakup!

Peki Yakup ne yapsın, bu aklımdan bile geçmedi
Herkesin durduğu bir yere gittim. Ben Yakup
Ya onlar kimdi

Aralarına aldılar beni. Artık ben hiçbir şey göremiyordum
Biri bir şeyler söylüyordu yalnız, yüksekçe bir yere oturmuş
Onu ben duyuyordum

Duyuyordum, sesi başımın üstünden dünyaya yayılıyordu
Ve “Yakup” sesini ancak anlıyordum. Yakubun ötesinde
Birtakım sözler ediliyordu, onları ben anlamıyordum
Anlamıyordum ama, iyi sözler söylemiyorlardı benim için
Sonra bir şey daha vardı anlamadığım: yani ben neydim ki, ne yap-
mış olmalıyım
Ben, yani Yakup

Dedim ki kendi kendime, insan ne söylerse söylesin
Kötü de olsa, iyi de
İnsan ne söylerse söylesin
Ve ne yaparsa yapsın, öyle değil mi

Bütün bunlar bir bir kalacaktır yaşamamın içinde
Diye düşündüm ya ben
Ben, yani Yakup
Bütün gücümle bunu bağırdım
Ben ki bağırdım işte, bütün kurbağalar bir olup beni dışarı çıkar-
dılar
Bir odaya aldılar beni, ellerime, gözbebeklerime
Daha başka yerlerime de baktılar
Sonra bilmiyorum ki, kapıyı gösterdiler bana
Ben, Yakup, beni hiç kimse çağırmadı
Sokağa çıktım, bir sürü yerlerden geçtim. Şimdi
Hatırlıyorum da, bir deniz kıyısında azıcık durabildim
Yosunlar, kumlar, şeytan minareleri
Ve kumlarda katılaşmış kıvrımlar
Bağırdım, bağırdım, bağırdım
Tanrının ayak izleri!
Tanrının ayak izleri!

IV

Kurbağalara bakmaktan geliyorum. Ben Yakup
Bunu Yakup söyledi

Yıkanmış çamaşırlar duruyordu odamın penceresinde
Gök işte bu beyazlıktan azıcık alıp veriyordu, diyebilirim

Bir kırlangıç onu kirletmese

Ki onlar o kadar çok siyahtırlar ki, ben

Onları hiç sevmem

Ve siyah bir şeyleri ben hiç sevmem

Ve demek ki benim odamda hiç kimseler yoktur

Odamın düşünülmesi halinde bile

Kimseler yoktur

Biri sanki çarşıya çıkmıştır sürekli bir biçimde

Ve biraz da çarşılar

Ve durmadan satılan o kırık dökükler bitmez ki

Bitmesin

Çünkü bir gün bir boy aynası satın almak istiyorum ben

Kirli ve eski

Bir at arabasının aynaya doğru büyüyen içinde

Onu ben taşımak istiyorum, caddelerin

İntiharlara doğru büyüyen içinde

Ben, yani Yakup

Kurbağalara bakmaktan geliyorum işte

Açgözlü, mor kurbağalara

Akşama doğru bir dilim ekmek yiyeceğim belki

Bir bardak da süt içeceğim. Sonra

Bir güzel uyumak istiyorum, bütün gün çok yoruldum

Ben

Gözlükten, taş hamurdan ve çarşaplardan

Ve biraz hiç çağrılmamaktan yapılmış Yakup

Uyumak istiyorum.

Ve sabah bunları bir bir kendime anlatacağım

Yakubun gene bir yokluğa doğru büyüyen içinde.

CADI AĞACI

I

Doğanın unuttuğum ya da hiç rastlamadığım parçaları
Bir bir oluyor
Ben kendi yarattığım bir yoldan geçiyorum
Yolun üstünde kurumuş bir cadı ağacı
Kurumuş, kansız, bembeyaz bir cadı ağacı
Kenarından bir düş sallantısının ağlıyor
Dinliyorum bu ölümsel sesi de — ne ister benden bu doğa
Dinler gibi bakıcıların tıpkı
Hışirtisini meşe yapraklarının
Yüce tanrı Zeus'un tapınağında
Bilmek için ne düşündüğünü bu delişmen tanrının
Dinliyorum ben de yıkıntısını ağacın
Oysa biliyorum, ne olacak bir şey var
Ne görünmezlerde bir tanrı
Ki yarattığım bir yolda duruyorum. Öyle
Hepimiz duruyoruz: ilk durak cadı ağacı.

II

Üç kişi iniyor, üç kişi biniyor, ben artık bir pencere kenarına
oturuyorum

Bir açık pencerenin kenarına ben

Sessizce oturuyorum. Bir kır fidanı büyük oluyor, onu öylece gör-
mem gerek

Saydam bir kervan geçiyor üstünden, ki bunlar unuttuğum şeyler
olmalı benim

Kervanın ben tutarındaki parçaları

Hiçbiri ilgimi çekmiyor

Sıcaktan ölmüş bazı kuşları aydınlık kurutuyor ve kayaları
Aydınlık kurutuyor. Sonunda bir ses olacak bunlar rüzgârda

Ayrıntıları ben uğultusunda bir ses

Ben bunu biliyorum

Kayaların hep başka kayalarla ilintileri var. Oysa kuşların

Diyorum bir kuşlar düşüncesiyle ilintisi var da, onlar

Sanki hiç uçmuyorlar, durmadan kopuyorlar

Bir gizlilik biçiminden, dünyanın böyle ne olduğu biçiminden

Kopuyorlar bir bir

Kopsunlar, ben bunu anlıyorum

Bunu tam anlıyorken cadı ağacı orda duruyor

Boş bir kasabada çok yaşlı bir hancının

Tuzlanmış dere balıklarını kutulara dizerkenki

Elleri gibi, öyle bir yanılmazlıkla

Duruyor da

Her şey ki bir süre kendisi gibi duruyor, ben buna seviniyorum

Çünkü yeryüzünün müthiş şekillerinden biriyim ben

Üstümde gök olarak içimde bir de hayatın bulunduğu

Yani gerekli bir olmanın yüküyüm sanki anladığıma göre

Tam işte böyle bir ağırlıkla pencerenin önündeyim gibi

Cadı ağacına bakıyorum sessizce

Uzantıları ben kurulukta bir şey bu cadı ağacı

Çünkü bazı şeyler çok büyümeye ve
Hayatın içindeki gerçek köklerini bulmaya yönelirler de
Örneğin bazı kış günleri vardır ki, dünyadan almadıkları bir ay-
dınlıkla

Bir ayazma içi gibi oldukları ya da
Bir han odası

Gibi oldukları zaman, alkolün

Kurtarışlı ve boyutsuz çağrışımını taşırlar

Ben burda büyümekten ve baş dönmesinden kendimi alamam

İnsanın en genç yerindeki ben

Sonra pek kimse bilmez sanırım, günlük yaşamının tanımadığı-
mız yerleri vardır

Ben işte tıraş makinamın fişini taktıktan sonra

Onu bir tahta masanın üstüne koyarım

Koyarım da, masanın üstündeki o sabah cızırtısı var ya

Sabahın ve günlük yaşamının altındaki şeyleri eşeler

Bir süre bakarım

Çünkü sabahların bir mi, iki mi, sonsuz mu

Beni bulması vardır ki, benimle olan her şeyi

Bulması

İşte bu yüzden denebilir ki, sabahlar yeni açılmış sinek kâğıtları
gibidir

İnsanı ve onun bütün devinimlerini

Kendilerine yapıştırırlar

Ve sabahlar yapışkandırlar, her neyse...

Çünkü işte yolcular tartışıyorlar şimdi de. Ben o açık pencerenin
kenarına oturuyorum

O açık pencerenin kenarında ben

Öylece oturuyorum

Yaşamaya yeni çıkmış sözlerindeyim onların

Bir iğde fidanı gibi

Yumuşak, tüylü ve anlamsız geleceğinde

Sözlerinin

İlk atılım şapkalı bir adamın ellerinden geliyor
—Cezanne’ın iskambil oynayan adamları vardır
Gerçekte onlar bir tabutun gecesinde
Görünmez bir ölüyü oynuyorlardır belkide
Ve ölü

Her neyse... —

Sen ki her şeyi yeni anlamaya çıkmış gibi bakamazsın yüzüme
Diyor ki aynı yolcu, ben bu sestem hiçbir şey anlayamam
Öteki yanıtlıyor elbette

Kalktığım zaman hiçbir şeyi yerli yerinde bulamadım
Bunca yıl oturduğumuz evi hiç tanıyamadım da, karım dedi ki
Bahçemizdeki bütün mürdümleri kargalar yemişler
Anlatılmazlıkta olan bir şeyi
Kargalar

Artık biz şimdi ne yapalım

Dedi ki yolcunun biri de: o bahçe öyle neyin içinde büyük
Çiçekler neyin içinde büyük öyle
Ve mürdümler

Görüyorsunuz ki, her şey bir şeyin içinde, ne yapalım
Mürdümlerinizi yenince...

Yolcu bir ötekileşme içinde bunları dedi

Ve kendini öyle gördü, ben buna hiç şaşmadım

Üstelik işe geç kalmaz mıyım bir de

Diye ekledi mürdümleri kargalar tarafından yenen yolcu

Dur bakalım bizim müdür ne diyecek

Ben yalnızca şuna takıldım: mürdümle müdürün o gizli işbirliğine
Dur bakalım

Bir başka servise yollayacaktır beni belki de.

(Baylar! umutsuz, düzensiz ve biletsiz böyle nereye?)

Siz artık bunu unutmuş olmalısınız, dedi bir başka yolcu

Az sonra masanızın başına bir güzel oturun

Peynirli bir sandviç getirtin ve şekerli bir kahve

Kalemlerinizi ince ince yontun mesela, ben size söyleyeyim

Üç ton pamuğun navlunu gibi bir şeyler
Dünya gibi bir yerde nasıl bir şey oluyor
Bunu bir iyi düşünün de, müdür gelince
Müdür gibi bir şeyler nasıl oluyor, öylece bakarsınız
İyice baktınız mı, siz artık bu bakma biçiminde
Yeni bir şey oldunuz, bunu kendimden biliyorum.
(Baylar! müdürsüz, zamansız ve bahçesiz böyle nereye?
Ben hiç de insan gibi kalkmıyorum sabahları, haberiniz olsun
Ve şu benzin kokusu yok mu, fena halde dokunuyor bana
Hem incekler insin, öyle değil mi
Benim aklımda posta kartları dizili bir dükkân
Ve pullar dizili
Ve gazozlar, çikolatalar
Bir dükkân duruyor, öyle değil mi
Ben belki de bir gün sevineceğim, haberiniz olsun.)
Üç kişi resmini çekiyor cadı ağacının
Üç biyoloji uzmanı, biri de çakısıyla
Bir parça koparıyor cadı ağacından
Ben ne biçim bir şeyim ki, sancısız bir acı duyuyorum
Tam o sıra
Ve acı yayılıyor ben olan kollarıma
Ayaklarıma da
Benim sanki birtakım nesnelere çok yakın ilintilerim var
Ve çözülmedik şeylerin de insanıyım ben
İnsanın en gerçek yerindeki
Ve anlatılmazlıktaki bir yerden anlatılmaya
Akan bir şeyim.

(Neden bu kadar çok duruyoruz burada, bir türlü anlamıyorum

İnecekler insin, öyle değil mi

Ve binenler yerlerine otursun, işte o kadar

Hem nedir, bir camın üstündeki cam kırıkları gibi

O saydam varlığınıyla

Hepiniz durmadan yer değiştiriyorsunuz

Şu da var ki, ben bunu anlamıyorum, o kadar.)

Üç kişi konuşuyor kendi aralarında, üç biyoloji uzmanı

Ben kendi yarattığım yolda duruyorum

Öyle hep duruyorum

Cadı ağaçları ne ölü değildirler, ne de hiç yaşamazlar

Biz bunu anladıksa artık gidelim

Ne kadar gitsek o kadar çok iyidir

Son sözü köşedeki bir öğrenci söyledi

Gören var mı, dedi, cadı ağacını

Cadı ağacını yani

Yok, değil mi

Kuru gözler kuru şeyleri hiç göremezler

Ve düş içinde yaşayanlar düş içindekileri.

III

Bir mezarlığın önüne geldik, bu taş ustası kim
Taşları bu kadar iyi bilen bu taş ustası kim
Onları yonta yonta böyle bu taş ustası
Ben telaşsız duruyorum yarattığım yolda ki
Mezarlık U ve H sesleri karışımınca uzuyor
Bunu duymazlıktan gelemem
Bir ses gibi, yeni kolalanmış bir örtü gibi
Bunu duymazlıktan gelemem.

Taşçıyla bir adam ağır ağır konuşmaktaydılar
Adamın yüzü hiç kıvıldamadan konuşmaktaydılar
Taşçı adamın yüzüne yazılar kazıyor gibi konuşmaktaydılar
Ve onlar o kadar çok “idi”ler ki, ben onlara
Bir masal gibi bakmaktan gelemem
Pamuk beyazı bulutların insana benzer yan yana gelişleri gibi
Durmaktaydılar sonra
Her an dağıldı dağılacak gibi
Zaten taşçının sert parmakları adamın dizine dokundukça
adamın dizi sisler gibi dağılıyordu
Yeni biçimler oluyordu böylece, bunu görmezlikten gelemem
Gelemem de

Mezarlar bol ışık altında o kadar beyaz idiler ki
Bir damla kan yeterdi onları canlandırmaya
Nasıl ki ben kırmızı karanfilleriyle hatırlarım hep
Bir evin camlara doğru çok boşalan içini
—Gene bir gün bir deniz hayvanını karnından ikiye bölmüştüm
Bembeyaz bir kan yollamıştı parmaklarıma —
Taşçıyla o adam ağır ağır yürümektedirler
Belki de oturuyor olmalıydılar, ama yürümektedirler
Birbirlerini dağıtmıştı ki, ben kendi yarattığım
Şehirlerde oluyordum

Neden dersiniz, ben işte oralarda oluyordum
Işıklar, vitaminler, antibiyotikler
Ve insanlar benim dünyamdaki çizgileriyle
Duruyordular ki
Ve sokakların ıslanmış taşlarında o kadar duruyordular ki
Hiç dağılmadan
Ve dağılmaktan korkar gibi lokantalarda
Ve pastahanelerde, gece kulüplerinde
Omuz omuza içilen meyhanelerde o kadar çok duruyordular ki
Bunu anlamazlıktan gelemem
Ölüme bir ölüyle karşılık veriyorlardı arada
Birini gönderiyorlardı içlerinden, ona tahtadan bir tabut yaptırarak
Ve tabutun üstüne neler koymuyorlardı ki
Haçlardan tutun, ayyıldızlardan, içki şişelerine kadar
Bu törenlerden ne umarlardı, bilmem ama
Bir gün birinin ölüsünü çok gezdirdiler
Ordan oraya boyuna
Yaşamla ölünün dünyasızlığı arası hiç mi hiç kısalmadı
Kısalmadı da, ölü gecikti, çok gecikti mesela
Yıllarca gezdirildi, ben bunu böyle anladım
Ölü durdu, bir başka hayat buldu yepyeni dünyasında
Bunu görmezlikten gelemem
Kavgalar ediyorlardı. Bir ölüm sınırında sesleri oluyordu
Tabutu unutuyorlardı arada
Ve konuşmaları oluyordu ölüyle. Benim yarattığım dünyaya sorarsanız
Her yerleriyle o kadar sarı idiler ki
Sapsan bir kâğıttı ölüm de. Ve taş ustası
Ölümün imza kalemi gibi
Bir yığın taşlar yontuyordu bu uzun yolculukta
Ben o taşları beğendim mi, doğrusu pek bilmiyorum
Bilmiyorum da
Kilise önlerinde, iskelelerde, balık pazarlarında

Gezdirip durdularđı ölüyü
Din adamlarım kovdularđı. Sanırım içki filan içtilerdi çukurunun
başında
Çok sıcak yaz günleri insanı delirten caz parçaları
Vardır ya
Öyle bir dalgalanışla göğüslerini açtılarđı
Yüzlerini tuttularđı dünyaya
Başkalarının içi yanıyordu. Gözlerine bakamazdınız
Ölümün dışa vurmuş biçimleri gibiydi onlar
Ve alkol nereye götürüyor olmalıydı ki onları
Ölüyse nereden geliyor
Olmalıydı ki... artık bu sokağın adı ne
Yeni açmış bir çiçeğın, pembe
Adı ne
Bir güneş parçasının, bir salkım söğütün
Dönüp duran yaprakların üstünde
Adı ne, o Noel süsleri gibi göz alan.
(Baylar! incekler insin, öyle değil mi
Herkes çiçeklerini isterse bıraksın
Bir iki şey var zaten yapacak, yolumuz uzun
Hem size söyleyeyim, benim aklımda kadınlar dizili
Bir sürü evler duruyor
Yataklar .perdeler, kolonya şişeleri
Ve çiçekler, prezervatifler
Rengârenk perşembeler dizili
Bir sürü evler duruyor
Ben istersem oralardayım, haberiniz olsun.)
Ölü bir balığın bir suyu ölü bıraktığı yerde
İşte o gibi bir yerde ben
Doğanın ve bütün canlılıkların ölü yerlerine bakıyorum
Kendimden ne kadar öldürdüğüm sorulursa

Buna bir şey diyemem

Diyemem de, ben gözlerimi açsam dünya bir başka türlü geniş-
liyor

Bir şeyler azalıyor bir kâğıdı ikiye bolsem
Öyleyse ben nasıl bir şeyim ki, bilmem ki
Bildiğim, dünyanın adamakıllı yansımış bir parçası olmalıyım
Yani gerekli bir olmanın yüküyüm sanki.

Taş ustasıyla o adam bir yerde gene oldular
Benim kendime yarattığım dünyayı bulursanız
Sisler gibi dolaşıyorlar orda onlar
Durmadañ değişerek

Bense mezarlığa bir damla kan bırakıyorum
Ya da kokina dedikleri kıpkırmızı bir çiçek.

IV

Çok eski bir avukat yazıhanesine şöyle bir uğruyoruz
Ben kendi yarattığım yoldan kendimi getirerek
Eski bir Avusturya kasasının üstüne yumruğumu vuruyorum
Ne zaman vuruyorum, dünyanın bütün borsaları titriyor
Ben biraz iğreniyorum

Ve biraz iğrendikçe ben bir saat kulesinin önünden geçiyorum za-
mansızlık yürürlükte oluyor

Gene de bir erguvan ağacı aklımda kalmış olabilir bu ara
Kaldı ki, sözlüğe bile bakıyorum, onu kelimeleştiriyorum
Cercis silignastrum

Avukat bana bakıyor gözlüklerinin üstünden

Sanki ne olsun gibi bana bakıyor

Bir gümüş paranın transfer tutarı gibi

İki göz oluyor bakınca, kim bilir hangi bankada bozdurulmuş

Avukatın gözleri

Hey tanrım

Hey tanrım, böyle bu dosyaları kim gönderiyor

Kim

Benim yargılamak için düşlerimi

Ellerimi benim, çok seyrek olarak çıkarttığım düşlerimden

Kim gönderiyor

Ve her şey nasıl da durmuş olmalı ki, avukat kımıldanıyor biraz

Elindeki kâğıt keseceğini dünyaya batırarak

Ve elindeki bir

Anahtar zincirini

Biz işte onunla birlikte savunacağız beni

Düşlerimi ve düşlerimden arta kalan ellerimi

Biz ikimiz

Böylece parmaklarımı masanın üstüne koyuyoruz biraz

Şimdiden koyuyoruz ki onları, biz buna alışalım

Öyle bir suç unsuru gibi, gerçekte

Benim olmayan eşyalar gibi

Biz buna alışalım.

Gerçekten alışıyoruz da. Ama kimseler kendini savunamıyor ki
Bunu bildikçe de ben eski eşyalar satılan bir dükkânda oluyorum

Dükkânın kapanmaya yakın saatlerinde
Üstleri iğneli birtakım Japon heykelcikleri görüyorum ki
Gözleri yeşimden yapılmış
Vücutları eski hayvan kemiklerinden
Onlara bakıyorum

Onları anlıyorum ki, üstleri iğneli insancıklar halinde
Ve nasıl yapılmışlarsa öyle
Anlıyorum

Biz buna savunmak diyoruz, bu iğnelere
Oysa bir yaratılış biçimi olmalı ya da
Bir kendine yetme biçimi...

(Baylar! siz ki hiç yargılanmadan.. ayıp değil mi

Beni bir gün alıp götürdüler

Benim iyi yüzüme uydurulmuş yüzleriyle

Yollar ki iri bir yağmurun altında

Gözle görülebilir bir yağmurun altında öyleydi

Nasıldı dersenez, ben buna bir şey diyemem

Diyemem, çünkü insan düşünür de bir şey diyemez

Dese de, kılı kırk yararcasına düşünmesini

Bilmeyebilir, öyle değil mi

Bunu ben böyle düşündüm

Ben böyle düşündüm ki, karşımda

Durmadan kırmızı yakaları olan birileri

Durmadan bana sordular

Sanki bir bir saydılar aklımdan neler geçirdiğimi

Doğrusu pek anlamadım, anlamadım da

Dedim ki onlara ben de, boşuna yargılıyorsunuz beni

Öyle ya, çünkü siz olmasanız da, ya da sussanız

Ben var ya, kendimi yargılarım, öyle değil mi?)

V

Üç kişi iniyor, üç kişi biniyor, biz kendi yarattığımız bir yola sapı-
yoruz

Dağlarda dağ çiçekleri

Öylece kalıyor

Ve tuhaf bir şekilde bir uçuruma akıyoruz

Ne düşmek, ne sarkmak, ne gitmek bir parça ileriye

Öylece kalıyoruz

Öylece kalıyoruz

Öylece kalıyoruz.

PESÜS

I

Ben denizin kumları üzerinde durdum

Bir heykel tadında olan ve bunu geçen

Bir şekilde denizin kumları üzerinde durdum

Durdum ki, şehrin son kalıntısı onu unutmak olsa gerek

Diyordum. Ve bütün ayrıntılarından sıyrılmış bir düzlüğün

Ayrı bir nesne gibi, daha sonra da

Hiç görmediğim bir yaratık gibi üstüme gelmeye başladığı
Bir şey olsa gerek
Ben bunu duyuyordum.

Yalnız duymak mı ? korktum ve her yerlerimle yalnız oldum
Oldum ki, düzlük dediğim o korkunç varlık
Bitmez tükenmez bir kaynaktan çoğalarak
Üstüme aktıkça benim
Ben kendimi koruyordum

Sanki bir çaresizlikten ödünç aldığım kendimi
Mesela ellerimi bir heykeli bozmayacak şekilde boşluğa uzatarak
Bir anlam vermek istiyor gibiydim düzlüğe
Ve birtakım görüntüleri üst üste yığarak
Bir anlam

Sonra alanlarda, ana caddelerde unutulmuş
Yırtıcı bir hayvan gibi işte ben
Yapılması akla gelmedik
Daha bir sürü şeyleri de hep yapıyordum ki
Pek denenmemiş bir boğuşma şekli oluyordu bu da
Sonra ben yoruluyordum.

Yalnız yorulmak mı? giderek geri çekiliyordum biraz
Pençesi asfaltlarda gezen, tüyleri camları ikileştiren

Aşılır bir yer sanan o beton duvarları
Mermerleri ve soğuk potrelleri tırmalayan
Ben

Geri çekiliyordum biraz

Güçlenip saldırmak için düzlüğe yeniden
Ama hiç bilmiyordum ki, neresinden vurulurdu bu düzlük

Neresinden bozulur

Bilmiyordum ki

Bildiğim bir şey varsa, bana pek bir zararı dokunuyordu diyemem
düzlüğün

Diyemem, çünkü bir yerlerim hiç mi hiç acıımıyordu ki
Ne bir baş dönmesi, ne de bir göz kararması

Duymuyordum ki

Olsa olsa benim kendime bir şeyler yapmam için zorluyordu beni
Düzlük

Ve gerçekten yaptırıyordu da

Mesela giderek yenilmem gerekiyordu ki kendime, yenildim

Uzanmam gerekiyordu ki yere, uzandım sonunda iyice

Uzandım içimdeki o beyaz düzlüğün taşıdığı

Bembeyaz taneciklerin üstüne

Artık çağanozlar bir su gibi beni yalayarak

Geçiyorlardı tek sesli yaradılışımdan

Ve memeli balıklar ağır ağır doğuruyorlardı içimde

Ben ve kumlar bir pesüs gibi ağırdan yanıyorduk

Biz öyle yanıyorduk ki, dünya ise bu alevden

Bir bağışlanmamış dünyaydı

Artakalan dünyaydı eski bir tevrat plağından

Gittikçe bizim olmayan bir

Dünyaydı

Ve düzlük bir peygamber ölüsü karşısında

Bitmeyen bir düzlüktü ki... işte ben

Gene de tam kendisi oldum diyemem düzlüğün

Diyemem

Çünkü bazı olaylar bunu doğruluyor
Ve bazı düşünceler.

Şöyle ki:

Martılardan bir tanesi yalnız yaşıyormuşçasına boşlukta

Dünyanın en heyecanlı çizgilerini çizdi

Ve bulutlar doldurdu bu kıvrımları yavaştan

Ve benim yarattığım tanrılar ki, geldiler

Bir inip bir çıktılar çocuklar gibi

Çılgılık çılgılığa

Bu metalsi görünümler arasından

Sonra ben belki de gözlerimi yumdum

Her yerlerimle yalnız oldum ki, düzlük

Etimi ve benim bütün boyutlarımı yemeye başladı

Ve hayallerimi

Yemeye

Demek oluyor ki bir süre kalsam böyle

—Ne kadar mı, bunun pek önemi olduğunu sanmıyorum—

Kimseler tanımayacak beni. Deniz hayvanlarının

Kurumuş iskeletlerine döneceğim

Korktum

Yani hiçbir şey değilim de ben, sadece bir konuyum

Öyle mi

Doğrudum işte yeniden

Bir insan tadında olan ve

Bunu geçen ben

Denizin kumları üzerinde durdum .

Ben denizin kumları üzerinde durdum

Ben, diyorum, demek oluyor ki bir anlamım var benim de

Değişen bir şey olarak ve değiştiren

Bir anlamım var

Peki öyleyse neden hep başkaları tanımladı beni şimdiye kadar

Neden

Gerçi sessiz ve ünü olmayan bir yaratıktım, biliyorum

Ve onlar güçlüydüler, biliyorum

Ne zaman biraz öfkelenmeye kalksam, bu bile

Onların istediği bir öfke oluyordu ki

Sonra ben susuyordum

Ama bir suçluluk da duyuyordum ki, bu da bir başkaca düşma-
nımdı benim

Ben neydim.

II

Hiçbir şeyin hiçbir şeyliği gibi bir şeydim. Bir ara
Hiç kimselerin tutmadığı oyunlara giderdim
Tiyatrolar ki benim en sevdiğim boşluklarımdır. Maun tabutunda
Her yerleri çok süslenmiş ölümler gibiyimdir
Bir kurdelenin ya da gümüşten bir haçın altında sanki
Geri çekilmiş yüzümle, geri çekilmişliğe dargın yüzümle
Bir çelişki gibi ölümsüz
Yaşamakta olurdum.

İlkyazla birlikte kına çiçeklerinin de açtığı söylenir
Kimi zaman da bir efsane gibi söylenir, kazılardan çıkarılmış ka-
lıntı şehirleri
Anlatır gibi

Bana kalırsa açtıkları günden yıllarca sonra açar bu çiçekler
İlkel bir coşkunluğu bir hayat kılığına
Yıllarca sonra getirirler ki
Tıpkı fırtınalardan kurtulmuş bir geminin
Şimşekler, gökgürültüleri
Ve yırtıcı deniz hayvanlarından
Ve korkunç gıcırtilardan artakalan bir uğultuyu
Bir sabah denizinde sütlüman
Güneşli, durgun bir gökyüzünün altında
Dinlenen gemicilere unutturduğu zaman
Derim ki, tam o zaman yaşanır fırtına
Onca telaş, onca ölüm korkusu o zaman.

Yani tiyatrolar ki benim en sevdiğim boşluklarımdır. Maun tabu-
tunda

Her yerleri çok süslenmiş ölümler gibiyimdir
Bir kurdelenin ya da gümüşten bir haçın altında sanki
Ölümün bir acıyla doldurulduğu yüzümle

Geri çekilmiş yüzümle, geri çekilmişliğe dargın yüzümle
Öyle bir çelişki gibi ölümsüz
Yaşamakta olurum.

Hiçbir şeyin hiçbir şeyliği gibi bir şeydim. İşte ben
Hiç kimselerin tutmadığı oyunlara giderdim
Bir kedi ayaklarına sürtünerekten geçerdin — ki benim yaşamımda
Her zaman bir kedi bulunur, onu ben
Bir imza gibi yazılarıma koyarım —
Ve duvarlar yumuşardı, sarkardı
Ellerimle ittiğim olurdu onları bu yüzden
Terlerdim

Sonra bir gazoz içerdim ki, yani ben
Kısaca söylemek gerekirse, bazı şeyleri hep geciktirirdim
Mesela bir mürekkep balığına, bir bahçe kapısının oymalı demir
parmaklığına

Saatlerce baktığım olurdu, orkideler satılan bir dükkânın
Önündeki çiçek artıklarına

Bir bira çekme makinesine, ne bileyim
Yazısız bir kâğıda günlerce baktığım olurdu
Ve yıllarca bir saplantıya

Giderek bakmanın tam kendisi olurdum. Yani ben
Bakmanın düzlüğü ve hiçliği ve sonrasızlığındaki şey
Olurdum ki, başkalarını hiç mi hiç ilgilendirmeyen

Yapayalnız bir ben kurardım

Yapayalnız bir ben kurardım ve kedi
Salona girerdi birden, başlama saatini
Bir o somutlardı sanki.

(Hiçbir şeyin hiçbir şeyliği gibi bir şeydiler onlar da
Biraz eşyaları vardı

Bir gidip bir geliyorlardı o eşyalar arasında
Biraz da susuyorlardı. Ve ağırca bir konsol

Tüyleri dökülmüş bir halıyla beraber
—Küllükleri, bir gece lambasını, duvardaki bir gravürü saymaz-
sak —

Onların aile resimleri gibiydiler
Ve biraz da üç kişiydiler ki, ben onları buluyordum

Biri bir banka afişinde veznedar
Ben onu buluyordum

Biriyse bir ilaç prospektüsünde acılı
Ve hastalıklı bir kadın

Onu da

Buluyordum ki

Olsa olsa bir heykeldi diyebilirim üçüncüsü de
Gündelikçi bir kadın

Tozunu alıyordu bazen, siliyordu onu iyice
Böylece üç kişiydiler. Ben birdenbire buzdolabını gördüm

Yaşayan bir şey olarak

Diyebilirim ki, değişken bir yüzölçümü vardı yaşamasının
Ve beyaz

Ve mavimsi bir şekilde örtüyordu ki dünyayı
Bir seramik gibi onu dondurarak
Bir mine gibi

Şunu da söylemeliyim ki, hiçbir şey kıılmıyordu bu yüzden
Bir tanrı yere düşse parçalanacak

Ve pencerelerden upuzun inşaat demirleri giriyordu içeriye
Gökler kalıplı ve kalın

Duruyordu bir buz dağı gibi şehrin üstünde

Ve dolap buzlanıyordu durmadan. Öyle ki

Önce mutfağı donduruyordu bir buzdolabı mantığıyla

Odalara giriyordu, sonra veznedarı

Heykeli, hasta kadını, giderek

Koltuğu, masanın altındaki kediyi — evet kediyi —

Konsolla çatlak bir aynayı da donduruyordu

Bu böyle olunca, yani evin her köşesi donmakta oldu mu

Birden bir örümcek düşüyordu yere, çıt diye bir ses
İncecik gövdesiyle kırılıp bölünüyordu
Örümcek

Ve ayna hep gösteriyordu. Ben solgun
Yüzümle buzlanarak içimi gezdiriyordum orada
Ve konsolda bir kadını kaydırıyordum, o kadın ki
İyiliği artık çağımıza uymayan
Bir kadın ki

Cinsiyeti belirsiz bir resim gibi duruyordu
Ellerim arasında

Ve tuhaf yüzler duruyordu, ben bunu görüyordum
Anlamları hiç değişmeyen

Mesela gülmek sonsuzca uzanıyordu. Anılar
Bir buz bitkisi gibi renksiz, yabansı
Acılar ki en kalıcıydı ve nasıl

Yeni bir insan haritasını çiziyorlardı buzların altında
Ve insan nasıl da daha çok benzeyerekten insana
Durmuştu ki, şöyleydi:

Sanırım bir soru vardı öyle sorulacak
Bir soru, evet, hiç olmazsa
Biz tarihin hangi döneminde yaşadık?
Bir insan müzesi gibi...

Kedi

Çıkardı birden salondan. Ve bitiş saatini
Bir o somutlardı sanki.)

III

Sanırım hiçbir şeyin öyle pek tamamlanmadığı
Bir çağda yaşıyordum. Ve bütün eksik kalmaların
Sessiz ve ünü olmayan bir tanığıydım ben
Ben, diyorum, demek oluyor ki bir anlamım vardı benim de
Düşünen bir şey olarak ve düşündüren
Ama korkarak söylüyorum, çok ağır bir yük gibi taşıyordum bunu
da

Ve biraz da pek kullanılmayan
Ya da hiç bırakmadıkları kullanılmaya
Çok ağır bir yük gibi
Onu ben taşıyordum, düşündüklerimi
Ve bu durumda ne beni etkileyen
Ne de ben etkilendikçe bir başkasını
Etkileyen ve bizi geçen
Bir ben kurmuş oluyorduk ki, o zaman da diyordum
Yani hiçbir şey değilim de ben, sadece bir konuyum
Öyle mi?

Yeniden, yeniden, yeniden doğruluyordum
Bir insan tadında olan ve
Bunu geçen ben
Bir dram gibi sonsuz
Kumları üzerinde sonsuzluğun.

DÖKÜMCÜ NİKO VE ARKADAŞLARI

I

Siz bana Dökümcü Niko, diyorsunuz, İzzetin yaylı arabasının yanında

Çok güzel bir duruşum var

Günün evlerini geçiyorum şimdi kendime iyilikler söyleyerek

Tane tane sokaklar bırakıyorum arkamda

Birinde bir kedilik olan, birinde bir sokak lambası sallanan

Sokaklar bırakıyorum ben

Ben deyince bir daha ben demek istiyorum, mutlu oluyorum böylece

Sanırım Argos'a çıktıklarından bu yana Fenikelilerin Yapayalnız bıraktılardı beni. Doğrusu bir yaz günüydü, kıyıları-

mız pek güzeldi

Artık gözlerim bin türlü sudan, bin türlü zamandan öyle bir koyu-
laştılar

Ve alnım bembeyazdı ve boyum çok uzundu

Bu çakıllar akardı o zaman, bu şehirler toz bulutuydu

Ben işte çok yaşadıysam, ben böyle hep yaşadıysam

Bu ölümsüz bir yalnızlıktan, bu ölümsüz bir yalnızlıktan

Diyorum. Siz bana Dökümcü Niko, diyorsunuz

İnsanlar tanımlıyorum ben, ölçüm o insanların iyiliklerinden

Şehirler tanımlıyorum ben, ölçüm o şehirlerin büyülerinden

Söze uymayan bir şeyim, tanrıya uymayan bir şeyim de ondan

Oydum ki derim:

İzzetin atları var ya, koşumları ne güzel

Sanki onlar İo'yla Fenikeli kaptanın sevişmesinden

Bir güzel koşumlardı, gittikçe çoğalırlardı

Sonra bir düşünürdüm ki, hangisi benim bu cümlelerin
Hep aynı cümlelerin: İzzetin atları var ya, koşumları ne güzel
Sözelimi sabahları olmayacak balıklar satan Madam Hayguhinin
Kendini görmek için yerin ve göğün kar tutmasını bekleyen
Madam Hayguhinin

Islak bakışlarının durmadan yer değiştirirkenki
Ve kanından rengine akan bir tramvay gibi sanki
Bir anlatımı olabilir mi dersiniz
İzzetin atları var ya, koşumları ne güzel
Olabilir mi?

II

Sordular. Sorular benim insanlarımdır. Siz bana Dökümcü Niko,
diyorsunuz

Kendimi açıklıyorum, ölçümse kendimin derinliklerinden
Sanırım bir pazar sabahıydı, iki kız çocuğu sonbaharı tartaklıyor-
du

Kepenleri indirilmiş bir dükkânın önünde
Ve yollardan yaban hurmalarının sarktığı
—Sonbahar, belki de bir hüznün özgül ağırlığı
Yapılmamış Lautrec resimleri ve
Bir mektuptu belki de
Birin bilmeden ona bir şeyler sardığı
Sonbahar —

Ansızın K. Kilisesinin papazı tertemiz giysileriyle
Yanındaki iki kişiden sıyrılarak
Geldi ve durdu — bunu bir iki kez söylemek gerek —
Ben onu her türlü kuşkularından tanıyordum. Dedim ki
Günaydın. Sanırım iyi bir gün olacak. Pazar mı
Ve dedim, evinizden yeni çıkmışa benziyorsunuz
Sustu, beni pek yanıtlamadı
Ve yüzündeki bir kayanın sımsıcak kırmızısını
Daha bir çoğaltarak
İlk yarısını anlatmadığı bir olayın
Gerisini anlatmaya başladı ara vermeden
Peki, dedim, o olay sadece sizin olacak
Aziz Yohanna var ya, tanırırsınız elbette bu azizi
Tuhaftır, ben de yarından sonrasını biliyorum bu hikâyenin
Demek oluyor ki ne siz beni tanımış oluyorsunuz
Ne de ben sizi
O benden daha önce davrandı, gidip bir evin duvarındaki çeşme-
den su içti
Döndüğünde çok uzaklardan üstümüze doğru

Bir ayçiçeği anlaşılmaz bir şekilde çözülyordu

—Ben sarışın mı dedim, evet mi dedim—

Ve K. Kilisesinin papazı dedi

Yürümem gerekecek, dün gece eve hiç uğramadım
Bazı taşlarla uğraştım, bir ara bir kuş ölüsü buldum
Gecenin biraz eski renginde

—Bir giriş noktası mı dediniz, evet mi dediniz—

Doğrusunu isterseniz görebildiğim her şey

Bir yuvarlağın tersyüz edilmiş şekli gibi
Hiçbir şey anlatmıyordu. Siz iyi söylediniz
O olay sadece benim olacak.

Fener Bekçisi Salih Anlatıyor

Anlatırım. 444'e benzer bir bahçenin ortasındayım

Böyle çok ağaçlı bir bahçenin ortasındayım

Diyerek: Köpeklerin siyah günüdür, denizlerin durgun günüdür

Onunsa yakın olduğu günüdür, onunca büyük olduğu, o güneş

Ve zıpkın kuşlarının bir taş gibi avlarının üstüne

Düştüğü günüdür ki, ben Salih

Elleri çok görünür, yüzleri çok görünür, Salihlere bölünür

Ve dünyanın ıssızlığından koparak

İlkelsi bir ıssızlığa yavaşça

Doğar ve ölür

Dünyanın en doğal örtüsüdür, o Salih

Ölümün saydam ve kıpırtısız sallantısını sürdürür

Bir kemik biraz etlenir, bir deri biraz kirlenir

Renkler ki sorumsuzca kımlı keskinleşir

Nedense Salih olur — bir kuştur

Bir balığın şaşkın ve çaresiz duruşudur. Dünyanın

O tükenmez ıssızlığından getirip

Yeni bir ıssızlığa yavaşça

Kendini koyuyorsa olmuştur —

Denizler göğe dönüktür, gök desem şehirlerin üstüne

O kadar dönüktür ki, içinde insanlar olan

Bir sorunun en akıl almaz örtüsüdür

Ben Salihe dönüğü, yani doğmak ve ölmek ve doğmak ediminden

bir Salih

Ve kuşkum ve korkum ve bilinmezliğim...

Başkaca bir şey yoktur

Varsa da anlayamam, bende hiçbirşey barınamaz

Salihin kendi bile

Bende hiç barınamaz

Neden dersiniz, ben biraz “ertesi gün” gibiyim, eksiyim, unutkan-

nım, öyleyim

Bilmem ne kadar “her gün” geçirdim, bilmem de
Bütün günler birbirine benzer, 10'lara, 100'lere, 1000'lere benzer

Ve biraz 100 000'lere

Fazlası fazladır artık, “çıt yok” bile değildir

“Bir ölü hiç duyamaz,” o bile değildir de

Kim sessizliği bir av gibi öğütürse bu odur

O, yani Fener Bekçisi Salihse

Kendimi pek tanımam, varsa da ben tanımam

Doğrusu Fener Bekçisi Salih olduğuma göre

Ben işte Fener Bekçisi Salihim, derim

Bu bakımdan kendimim: fenerim, Salihim, 2+1'lere, 1-2'lere
benzerim

Birden bir gök girer gözlerimden ve çıkar

Bir şimşek kokusu dalar içime ve uzaklaşır

Bir imdat sesi duyarım kimi zaman da, tamam mı

Bu kimin sesi olmalı, bir ses mi yoksa bir yansıma mı

Bilemem.

Bilemem, öyle bir Salihim ki ben, onda hiçbir şey barınamaz

Salihin kendi bile

Diyelim bir ekmek alırım çarşıdan, yesem de unuturum onu, yeme-
sem de

Bir çocuk “sabah oldu” der, sökmem bir türlü bu sözün anlamı-
nı

Sözgelimi bir japon elması — neden olmasın —

Yıgılır da içime taslağı gibi Salihin

Bir hiçlik gibi yakar, yakar da canımı

Ben Fener Bekçisi Salih olduğuma göre

—Bir bardak su, açık duran bir kapının pervazı da olabilir bu —

Duyamam.

Sonra ben kendimi bir şey yapıyor saymak bakımından tehlikeliyim

Neden dersenez, biraz öyleyim

Mesela hiç yoktan canım sıkılır bir gün — ne yapsam —

Ne mi yapsam, alırım bir kâğıt elime, üstüne bir şeyler çizerim
Çizerim, çizerim, çizerim, bunu kimseler önleyemez
Ne dersin Salih? Evet! Onu ben bir ağaca gizlice iğnelerim
Çocuklar, sonra birtakım adamlar bu işaretlere bakar bakar ba-
karlar

Ben fenerin tepesinden onları seyrederim
—Sorarım, söyleyin bana, kaçınabilir miyim—
Bilmem ne kadar “her saat” geçer böylece
Onlar, o durgun bakıcılar
Şaşkınlığın engin ve küçümser gülüşüyle
Bir başka yaratıklar olmaya başladılar mı öyle
Yani bir gizliliğin, bir bilinmezliğin
Ölçüsüz ve tanımlanmamış yaratıkları
Gibi olmaya başladılar mı
Benim varlığım Salihin varlığıdır artık
Ya onların geride bıraktıkları
Satın alacakları bir eşya — bir sürü ıvır zıvır —
Park gibi, müze gibi bir yer uğrayacakları
Olamaz mı gereksiz bir gevezelik de — neden olmasın —
Diyelim — ne gülünç şey — biriyle yatacakları
Sanki bir imza atacakları bir kâğıdın üstüne
Kötümser, dalgın, kapıcıyı çağırıp..
—Yaşamının o buruk, o sevimsiz notları —
Hani bir gazete okuyacakları belki ya da bir dergi
Ya da telefonda birini..

Duralım

Ya ansızın bir şeylere benzetirlerse bu işaretleri
Onlar, o durgun bakıcılar
Demeye kalmaz, benzetirler de
Sorarım, söyleyin bana, bir şeyler yapacak olan Salihse
Ne yapsın.

Ne yapısını var mı, bir bez parçasının üstüne
Olmadı bir duvarın, bir oğlak derisinin üstüne
Yeniden çizecektir her türlü işaretlerini Salih
Doğrusu Fener Bekçisi Salih olduğuna göre
Elinden ne gelirse onu yapacaktır
Yani bir gizliliğin, bir bilinmezliğin
Salih olduğuna göre.

Bendeki tek şey bir yunus balığıdır, görseniz
88'e benzer bir yunus balığıdır, görseniz
Çok acı bir şekilde yunus olmaktan
Ve kendinden korkmadan suya indiği
Yalnızlığın insanları barındıran içine
Dalıverdiği bir yunus
Ki tekrar çıktığında sayısız öpen bizi
Salih

Ve yunusla Salihin sayısız kesiştiği
Bir yunus

Ben onu kuşatırım, o bütün açlığıyla tüketir içimdekileri
Yunus!

Bize söylüyorum .diyorum ki, bir yakarış mı bizimkisi
Değil mi

Ya da bir ölüm sessizliği mi, ne
Hangisi

Ve ne yapsak bu iri, bu güçlü, bu cehennem yüklü gövdeyi
Böyle tek olmaktan korkunç güçlenen
Ve kendi saldırısıyla yok ettiği kendini
Bir parçalanış, bir yitiş

Olabilir mi — zaman geçti mendirekteki korkunç leke duruyor
Acılar dinlendi, yeniden başlamalıyız —

Aşğıdan bağırlar, Salih nerdesin
Salih o zaman bilmez nerde olduğunu
Salihin işleri çoktur, tırnakları dersiniz uzayıp gitmiştir
Ölü tırnakları gibi
Bir uzun beklemekten tırnakları uzayıp gitmiştir
Ve yunus Salihse, Salihin bir yunus olduğu düşünülürse
Her çelişkide yunusun bir şekli durur
Doğurur, yaratır, gene doğurur
Sayısız yapar bunu
Ve Salih boşalınca yunustan
Onda hiçbir şey barınamaz
Salihin kendi bile
Onda hiç barınamaz.

Ve Salih yeniden başlar. Bilmem ne kadar “her saat” geçer akşama kadar

Kâğıtlar ve tahtalar gibi düşerektan üst üste
Ben feneri yakarım, o zaman ben feneri yaktıktan sonra
Kontrbas öğretmeni Rıza’yı görürüm
Bir gece intihar etti, o beni görmez
Ben onu görürüm
Denizin kumlarla kesiştiği bir yerde
İntihar etti, o beni görmez
Yunusun bir şekli duran kumların
Denizle kesiştiği bir yerde
İntihar etti

Ve ölüm gökyüzünün geceyle çiftleştiği
Ve kimselerin iğrenmediği bir aydınlığa
Sürükledi Rıza’yı

Ve yunus ki ölümün fırlattığı bir kinle
O sabah hiç görünmedi

Rıza da görünmedi — bende hiçbir şey barınamaz —

Kontrbas kara bir 66'ya benziyormuş, öyle
Ve Rıza 666 gibi bükülmüş, öyle
Bir kan kokusu var mıymış, yok muymuş, öyle
Ve öyle

İnsan yaşarken ölümler bırakmalı ardında. Ben Salih
X'lere, sonsuzlara benzeyen bir Salih biçiminde.

Anlatırım. 444'e benzer bir bahçenin ortasındayım

Böyle çok ağaçlı bir bahçenin ortasındayım

Diyerek: köpeklerin siyah günüdür, denizlerin durgun günüdür

Onunsa yakın olduğu günüdür, onunca büyük olduğu, o güneş

Ve zıpkın kuşlarının bir taş gibi avlarının üstüne

Düştüğü günüdür ki, ben Salih

Adımın bir kusuru vardır yalnız, bana kalırsa

Ya Sanus olmalıydı, diyorum, ya Lihyu

Bir anlamı olurdu

Bir anlamı olurdu.

Kontrbas Öğretmeni Rıza Diyor ki

Ölümüm yeni bir şey olmadı, vardı.

Ben tıraş olduğum zaman saat on üçtü, diyebilirim

Kolacıdan gömleğimi aldığımda saat on sekiz

Saat yirmi birdi tetiği çektiğimde

Neden dersiniz

Saat yirmi birdi tetiği çektiğimde

Ve nasıldı, dersiniz, bunu anlatabilirim

Bence bir yaradılış gibiydi ölüm, bunu anlatabilirim

Ve gittikçe çoğalan ve elimde olmayan

Bir boğuntudan doğmuş gibiydi

Bunu anlatabilirim.

Kolacıdan gömleğimi aldığımda saat on sekiz

Bir bira ancak içebildim

Bilardo oynayanları seyrettim — bilardo bilir misiniz

Yani bir kilisenin avlusunda biraz gezindim

Bir konsolosluk binasının önüne ancak gelebildim ki

Üç kavas gördüm, başbaşa vermiş konuşuyordular

Üç kavas

Hatmiler, şimşirler, menekşe gülleriyle çevrilmiş

Bir mezarlığın sözcüleri gibi

—Zakkumları mezarlara yakın dikmeseler ne iyi

—Ölümün rengi oluyor

Ancak duyabildim.

Ve tıraş olduğum zaman saat on üçtü

Diyebilirim

Kapı numaram yirmi bir

Kâğıt oynuyordu üç kavas
Ölümün bekleme salonları olmalı ki
Kâğıt oynuyordu üç kavas
Ben ancak girebildim.

Saat yirmi birdi ve neydim
Bin dokuz yüz yirmi birdi ve neydim
—Bir göl ki çocukluğumdan beri içimde
Ve dibinde güneş açtıkça sırıtan
Üç kavas —

Bir bira ancak içebildim
Neden dersiniz

Bir yaradılış gibiydi ölüm, bana hiç danışmadan
Ve müthiş bir boğuntudan sızmış gibiydi
Ve saat yirmi birdi ve benim
Aklımda bir şey vardı
Üç kavas tarafından paylaşılan
Gibi bir şey vardı aklımda.

Anlatıyor Oltacı Eyüp Anlatılmazını

Sanki bir öyküm varmış, herkes bir öykü bilir de ondan
Benim öyküm yok

Çayımı içtim, ekmeğimi unuttum, dik bir yokuşu usulca indim
Kıyıya vardım, denize dokundum, bir süre boşluğa baktım baktım
baktım

Sabahın ilk saatleri, dedim, kendi kendime
İnce bir aydınlık daha yoğun bir aydınlık tarafından kovalanıyor
Dedim ve çiçekler kendi renkleri tarafından
Kovalanıyor

Ve taşlar bir katılıktan bir başka katılığa o kadar çok geçiyorlar ki
Kumlar, kumların üstünde ufacık kurtlar
Bir görünmezlikten bir görünürlüğe adım adım
Durmadan geçiyorlar ki, ben bunları görüyorum
Görüyorum da bir yana, kendimi itiyorum kendimi sıkıştırıyorum
ortalığa

Ve büyük bir şekilde bağıriyorum: senin korkun insanın korkusu-
dur Eyüp
Eyübün korkusudur
—Evet anlıyorum—

Anlıyorum da bir yana, sorduğum en derin şeydir Eyüp
Sorduğum en derin şeydir ve korkum nedir
Dışında bana doğru büyüyen bir takım adamlar gezinir
Başboş bir atın ayak sesleri gezinir içimde
Anlamı bir gibidir, anlamı bir gibidir
Beni kimse bulamaz

Beni kimse bulamaz, ben kendimi ayrı tutarım, Eyübü
Çünkü

Ben onu ayrı tutarım

Nasıl dersenez, yeşil bir misinam vardır yeşil bir misinam vardır ye-
şil bir misinam vardır
Dediğim kadar da uzundur

Ben onun bir düğümünü çözerken o bir deniz dibinden doğmuş gibidir

Ben kendimi çözerken?..

Çıktım. Sabahın ilk saatleri. Gizlene gizlene kıyıya vardım
Denizi geçtim, kayalar bir iki üç halinde arkamda kaldılar
Belki de olmadılar, sonra da hiç olmadılar
Bir yelkovan sürüsü, bir sis bulutu
Yavaşça geçtilerse de yanımdan

Ben sordum: doğanın akıl almaz bir görünümü olabilir mi bu korku

O benim korkum
Olabilir mi

Bilemem, kendimle konuşuyorum şimdi ve yüksek sesle
Bunu böyle yapmasam o anda kıyamet kopacak gibime geliyor
Yani yok olmam ve çıldırmam gerekecek
Bana öyle geliyor
Ve yatay bir düzlük içinde yüksele yüksele
Denize uzuyorum

Ben denize uzadıkça da kocaman bir Eyüp oluyor deniz
Kim bilir, bu da bir saklanma biçimi — belki —
Ya da ben kendimi ayrı tutmaktan o kadar çoğalıyorum ki
Saklanıyorum böylece

Sulardan ve beyaz martı göğüslerinin izlerinden
Başkaca bir şey kalmayınca ortalıkta
Diyorum: geldim

Ayrıca bunu gövdemdeki bir yol alıştan da anlayabilirim
Bir iki daha çekiyorum kürekleri, seslenerek
Dur şimdi Eyüp! duruyorum, dinlerim ben Eyübü
Ayağa kalkıyorum

Önce bir kerteriz tuttur! tutturuyorum, bir düşle bir başka düşün
kesiştği bir yerden
Ve kürekleri bırakıyorum kendime sokularak
Seni hiç bulamazlar

Beni hiç bulamazlar, Eyübü
Bir yunus sürüsü geçiyor, bir karabatak havalanıyor
Ve ipler halka halka denize akmaya başlayınca
Eyüp!

—Evet anlıyorum —

Bir korku ne de olsa bir korkudur, diyorum
Eşyalar ve şekilsiz insanlar halinde
İnsanlar ve şekilsiz eşyalar halinde
Ben bunu biliyorum

Bilince de diyorum, karım beni arıyordur şimdi de
Üç çocuğumla birlikte beni arıyordur
Ve benim korkum Eyübün korkusu olduğuna göre
Eyüp!

—Evet anlıyorum —

Ve birden hatırlıyorum kendime görünerek
Yüzleri nasıldı, biliyor muyum
Hayır, size yemin ederim ki bilmem
Daha doğrusu bilemem, çünkü ben evlenmedim
Eyüp hiç evlenmedi

Yani

Böyleyken korkuyorum, çarşıdan geçemiyorum
Eyüp! Eyüp! Eyüp!

Dönüp arkama bakamıyorum, oltalarımı eskitemiyorum

Ve sorarsam ben soruyorum: Eyüp ne haber?

Ne olsun, yok işte, bulunamıyorum.

Onlar beni bulmaya dursunlar, ben bazı kâğıtlar buluyorum

Eve dönüyorum ya, bir de bakıyorum taşlığın üstünde

Birtakım renkli kağıtlar

Bazen de bir zarfın içinde, üstünde pullar ve mühürler olan

Kocaman bir Eyüp yazan en üst köşede

Korkuyla bakıyorum

Bakmamla yırtmam bir oluyor. Sonra bir güzel çukur kazıyorum
Dolduruyorum çukurun içine onları
Bulmasınlar diye Eyübü
Ne olur bulmasınlar
Ama hiç bulmasınlar, olur mu
Sağ elimde bir sakatlık var, onu da
Sapsarı dişlerimi, göz beyazlarımı
Bulsalar ne yapacaklar
Bulsalar?..

Bunu korkuyla söylüyorum ve yüksek sesle, bir kalabalığa dalıyorum

İkiye, üçe, sonra tekrar ikilere, üçlere
Dağılan bir meydanın ortasında ben
Ve olanca Eyüplüğümle işte
Ve kimseye sezdirmeden çevremi kolluyorum.

Yarısı kopmuş bir hayvan kabartması görüyorum bir binanın üstünde

Anlaşılması güç bir açının boşluğunda etkinliğini deniyor
Denedikçe de

Ben anlatmaya yetişemiyorum anlatılmazımı
Yetişemiyorum

Demek oluyor ki, benim hızım başkalarının hızı değildir. Öyleyse

Beni kimse bulamaz
Eyübün kendi bile
Bulamaz

Saat desem — meydan saati — zaten işlemiyor
İşlemeyince de

Her şey bir ıssızlığın içinde. Bir de bu “her şey”

Soruyormuş gibi bir ıssızlık diliyle
Öyle mi

Bir yanıt: evet öyle.

iki tel parçası oynuyor yalnız taş kabartmanın üstünde
İki tel parçası ve
Zorlanmaz bir şekilde katlaşıyor boşluk
Gittikçe katlaşıyor
Ve bir köstebek gibi dolaştırıyor beni içinde
Alışıyorum buna da, kimse kimseye bir şey sormuyor
Neden mi, bilmem ki, sormuyor işte
Mesela bir çocuğun dondurmasını düşürüyorum yere, gidip bir
yenisini alıyor
Sonra bir daha düşürüyorum, düşüren ben değilim de sanki
Ve düşen dondurma değil de
Her şey hiç kımıldamadan öyle duruyor
Yalnız durmak da değil, soruyor bir beton heybetiyle
Öyle mi
Bir yanıt: evet öyle.
Bulsalar?.. Şunu anlıyorum ki kimse kimseyi bulamaz
Bulmak istese bile
Bulamaz
Ama ben Oltacı Eyüp olduğuma göre, bulunmasam da
Eyübüm gene
Eyüplere bölünmüş bir Eyübüm ben
Gece
Fenerimi yaksam mı, karanlığımı
Bekleyip dursam mı öylece.

Hizmetçi Firdevs ve Cam Bölmeler

Hepsini bitirdin mi'ye kadar vaktim var

Varsa var, ben koca götlü bir kadını alt tarafı, cam bölmeleri siliyorum

Binlerce cam bölmeyi siliyorum, “neden hiç bitmiyor”a kadar
Durmadan siliyorum, bunu hep yapıyorum, kurtulamıyorum
Kurtulsamda ne çıkar, ben içi geçmiş bir kadını alt tarafı
Anlarsınız siz anlarsınız beni, ben anlayamam.

Ve bana kızıyorlar, bilmem ki, nedense kızıyorlar

Başımda duruyorlar, yanımdan geçiyorlar, ansızın geri dönüyorlar

Üstüme diyorlar birden gözlerini

Konuşsam konuştuklarımı

Düşünsem düşündüklerimi görüyorlar

Ne yapsam görüyorlar, örneğin

Sabahları ben uyanır uyanmaz

Dışarı çıkar çıkmaz yolumu kesiyorlar

Yalnız yolumu kesseler iyi, bir de bakıyorum ki yüzlerine

Çoktan onların olmuş gece gördüğüm rüyalar.

Sanki dünyada değil, dünyayı paylaşmış gibi yaşıyor onlar

Ben içi geçmiş bir kadını alt tarafı, cam bölmeleri siliyorum

Binlerce cam bölmeyi siliyorum, neden hiç bitmiyor'a kadar

Durmadan siliyorum, bunu hep yapıyorum, kurtulamıyorum

O kadar kurtulamıyorum ki, bir gün ansızın

Yaşamak ben oluyorum. Firdevs ki birden yok oluyor

Ve zaman ben oluyorum

Boşluğun kendisi ben olunca da, Firdevs cam bölmelerin içinde

Boşluğun arta kalan parçalarına benziyor.

III

Siz bana Dökümcü Niko, diyorsunuz, sizin beni gördüğünüzün dışında

Pek denenmemiş bir duruşum var

Günün “her şey”lerini geçiyorum şimdi, kendime iyilikler söyleyerek

Tane tane başkalıklar bırakarak arkamda

Birinde bir umulmazlık olan, birinde bir kargaşalık sallanan

Başkalıklar bırakıyorum

Ve yürürlükten kalkmış bir sözü tekrarlıyorum: sevin ki her şey iyi olur

Olmuyor, bilmiyorum.

Uzaklar açıklıyorum kendime, ölçüm o uzakların belirsizliğinden
Yakınlar açıklıyorum kendime, ölçümse yenilmek olan her türlü ilişkilerden

Unutulmuş bir acıyım ben, suçu pek kesinleşmemiş

Bir sanığım. Ve bilmem neden

Sırası gelmemiş bir sanığım, o kadar bekledim ki

Beni dinler misiniz., ne iyi., demek istediğim

Sanırım çok önemli.. beni.. pek öyle değil

Değil de... demek istiyorum ki... evet

“Çıt yok” bile değildir, “bir ölü hiç duyamaz”

O bile değildir de

Ya nedir

Onlardır, onların iğrenç ve gereksiz kinleridir. Ve yargıların

İnsanları barındırmayan içinde

Suçluysam da, sanıksam da, sıram hiç gelmeyecektir.

Doğmanın sonu yoktur ve sanık değilimdir
Günün acılarını geçiyorum, kendime iyilikler söyleyerek
Tane tane yenilgiler bırakarak arkamda
Birinde bir Eyüplük olan, birinde bir Salihlik bulunan
Firdevsler bırakıyorum
Ve olması gereken bir şey oluyorum bu yüzden
Direnen, başeğen, tekrar direnen
Biz, yani Dökümcü Niko
Ölümsüzlüğümü tanımlıyorum sizlere
Dünyanın sonsuz ve değişken bütünlüğünden.

KIRLI AĞUSTOS
(1970)

ODA

Gün günden odamın şeklini alıyorum
İşliyorum bu iniltili varlığı yeniden
Kim bilir, duyuyorum yazgısını belki de
Kuru bir dal parçasını içinden yiye yiye
Dal olan bir böceğin
O garip yazgısını
Ne ölüme benzer ne ölümsüzlüğe.

CİN

Tapınırken bulduk kendimizi
O sonsuz geceye
Gece mi, değil mi, bir gece hayaleti mi belki
Dolaştı durdu bizimle
Bütün gün dolaştı durdu ve
Sindi
Büyülenmekten arta kalan bir bitkinliğe.
Sahi, o ölen kimdi.

İlkel bir acı gibi
Düşüverdi ilk bakış gözlerinden
Kaskatı. Ve belirdi sanki yüzünde
Görünürdeki tek şey; daha sonra da olmak
Çıkardı birden şapkasını ve çıkardı şapkasını, şapkasını
Şapka mı, değil mi, bir şapka hayaleti mi belki
Bir bira içti ve vurup gitti kapıyı ardından
Yürüdü, geçti, kuru otlar
Yapraklar yakılan bir caddeyi.
Peki, o ölen kimdi.

Tam o sıra bir dolu bardak cin istemiştin sen
Bir dolu bardak cin, öğleüzeri
Damıtılmış gündüzden
Cin, cin!
Seni bir daha kendine gömen, bir daha
Kendine gömdükçe de bir önceki acı yenisinden
Elbette ki güzeldir
İnsanın insana verebileceği en değerli şey
Yalnızlıktır.
Cin bitti.

OTEL

I

Denizin alçalışıyla otel bir düştü
Binlerce kalıntı şehir değerinde
Sularla kaçışan ölümlüler türküsü
Sırdaş olan denizlerin diline
Taşlaşmış hayat ürpertileri ardından
Şekilsiz, oynak ve iniltili
Pembe, daha doğrusu bir çocuk gülüşü renginde

İzleri deniz hayvanlarının
Belli ki bir adı var onların, varsa da
Gezinir hiç mi hiç adı olmayan burada
Bir-dirilişe bile ayak uyduramayan burada
Mevsimi olmayan mevsim sürüleri
Yumuşak yüzgeçleriyle dalgınlığımı yalayan
Anılar, anı sürüleri
Hep birden unutulmuşluğa dadanan
Hep birden, ama tek bir yaratık gibi
Çıkarak gözlerime yarı loş mağrasından
Görülmemiş bir şekilde intihar ederdi.
O zaman belki bendim, belki bir şekil bildirisi
Gibi o zaman işte çok değerli bir taş
Bakar gibi ben
İstekli, sonra durgun, giderek düşünceli
Derdim ki — daha doğrusu yaşardım —
Mutluluk alışılmış bir kötümserlikti
Ki tarih aldatılırdı, korkardım
Gözü dönmüş bir kuşun göğsünü didikler gibi
Bağrını açar gibi bir azizin
Açardım ben de içimi — bu şehir kimin?
Kimsenin değil —
Baktıkça, baktıkça oraya bakır

Ne düşerse içine zehir
Köpürür köpürür köpürür
Önce asit, derken bir doğa parçası gibi
Yaprak bir parça yaprak olana kadar
Su bir parça su olana kadar
Ben onlara su ve yaprak diyene kadar
Demek istediğim yaşamak bir parça yaşamak oluncaya kadar
Zamanlar, zaman sürüleri..
Bazı adamlar ki bu zamanlara
Dokunur geçerlerdi
Yani bir piyanoya ve onun tek bir tuşuna
Dokunur gibi
Ses, o kalın ses, hiçbir şey umdurmayan
Doru bir at dilinde orman ve su
Korkuyu, sonra da yalnız korkuyu
Büyüten ordan oraya
Sayısız çeşitlendiren onu
Yani bir hayat olarak çıkaran karşımıza
Bir sesteki ki bu
Sadece bir ses idiyse, bir durup bir boşaldıkça
İçimize düşüren boynumuzu
Yerleşen bizi pek az tanıyan yüzümüze sonra da
İğrenmenin koşulu bir at gibi durduğu
Bir uzunluğu ya da bir alanı olmayan yüzümüze
Yerleşen
Sızdıkça sızan bir çay saati gibi içimize
Yani bütün bir burukluğu birden içeren
Ve soran birden sorusunu
Hanlarda denk saran yolcuların
Yağmura kuşkuyla bakan
Gözleri gibi
Ses, o büyük ses, desem ki
Sorardı bize durmadan

Sorardı ölümün bütün bildiklerini.

II

Ölüler dirilirdi. Çıkamazdım ki otelden
Ben otelden hiç çıkamazdım ki
Her şeyi bilen bir adam gibi gelip geçerd
Kış

Ve hayaletler halinde yaz sürüleri
Gündüz ve gece

Gece desem gece, gündüz desem gündüz
Ve desem ki, sonuncu günü
Dünyanın insan eliyle yaratılmasının
Sonuncu günü
Koridorlardan geçerdim.

Koridorlar ki uzun desem uzun, kısa desem kısa
Aslında bana göre bir şekil

Bir monolog da diyebilirim buna, içinde bir konuşma ürpertisinin
yer aldığı

Kelimeleri olmayan bir yazı türü belki de
Koridor

Ve benim çağrışımsız sesler düşüren ellerime
Meyhanelerden gelen ve bir daha gelmeyen
Ölü sesleri

Sokaklarda karşıma çıkan ve bir daha çıkmayan
Ölü sesleri

Masa örtülerinin altına saklanan ve bir daha saklanmayan
Resim ve para sesleri
Ölülerin

Merdivenleri inerdim.

Merdivenleri inmek kolay desem kolay, kolay demesem gene kolay
Bir diyalog olduğu için değil, zaten bir diyalogdur merdivenler
İçinde insan uğultularının yer aldığı
Ve kimsenin kimseye bir şey sormadığı. Ne var ki

Ben onun yanından geçerken
O benim yanımdan geçerken
O döner dönmez köşeyi
Ben yere eğilir eğilmez
O dönüp bakarken gizlice
Ben cebime sokarken elimi
O gözetlerken beni köşeden
Ben başımı çevirirken ansızın
Bir anahtar sesi
Bir sigara gürültüsü
Yere düşen bir çakmak
Kırmızı bir benzin istasyonu belirtisi.
Güya Tanrının hep birlikte olalım diye çizdiği
Bir salon
Ben o salona varıncaya kadar
Tanrı yok — ne kadarda geçmiş aradan —
Salon ki otelin salonu yani
Ve dirilmiş ölüler ayakta
Bir ikon tasviri gibi
Ya da bir Bruegel tablosundaki çılgın
Belli bir zaman parçasını kımıldatıp da içinden
Sayısız zamanlara götüren

O birtakım adamlar
Ki artık ölü bile değil hiçbiri, değil de
Gelecek bir zamanı ısırır gibi
Kocaman dişleriyle
Çeneleriyle ve göz çukurlarıyla
Avurtları, göbekleri ve falluslarıyla
Yani kaç yerinden delinmiş olmalı ki dünya
Dünya desem dünya
Değil desem değil
Yaralı bir hayvan gibi soluk soluğa.

III

O ben ki seviyordum beni yargılayan
Bir otel diye seviyordum oteli
Kendi yasalarıyla
Aslına bakılırsa kendimi dolaştırıyordum bir bir
Sokakları olmayan bir şehir için
Yaralı ayaklarımla
Alanları, parkları ve afişleri
Olmayan bir şehir için
Ben kimim — ki fülütler çalıyordum bazı —
Çenk ve santur sesleri düşürüyordum Tevrattan
Bir ot, bir çöl motifi
Bir kafatasını, bir hû kuşunun haykırışım düşürüyordum

Karışık ve acıklı çöpleriyle
Bir cellat ipi, bir korsan gemisi
Bir yargıç ya da bir idam gerekçesi
Zaten düşüyordu kendi kendine
“Çıt” diye bir şey oluyordu bazen de — sessizlik —
Diyelim bir ölü yer değiştiriyordu
Tam yüz “sene” daha atlayarak geçmişten
Yüz “sene”
Ama belki de
Issız ve sıcak duvarların ötesinde yaz
Sert ve ince bir kabuk gibi
Çatlayıp dökülüyordu gizlice
Gidip ellerimi yağ kandillerine sürüyordum
Nedense erimenin bu dıştan tadına
Bırakıyordum kendimi
Yukarda eski bir kule oluyordu, tahta
—Uyarılmış sürgünlüğüm benim! —
Tahta desem tahta, değil desem değil

Ya da bir kırıntı bir boşluk canavarının ağzında

Oluyordu ki, bir rüzgâr bile hiç yok

Yok dediğim bile hiç yoksa

Batırınca durgun göğsünü

Gök kendini kanatıyordu orada.

Fırtına fırtına fırtına!

Ben ki en azından bir durgunluğa çağrılıyordum

Her şeyi bir bir yaşamış da..

Ve yanıtız ve sessiz

Bana kalırsa:

—Yani o sular ki içinden

Peygamber yüklü bir yunus balığı çıkarsa

Hangi ilgi onu bir süre boşlukta tutacak

Canım elbette

Yunus batacak

Yunus batacak —

IV

Denizse her şeyi unutturan bir adam gibi
Gelecekti bir gün yeniden
Demeye kalmadı geldi
Sinirli bir gürültüyle yükseliverdi hemen
Ardından bir iki şey daha oldu — nasıl anlatsam
Kimse bunu daha yaşamadı ki —
Sanki bir akvaryumun içinde
Yapayalnız kaldım da ben
Yanımda başka akvaryumlar ve
İçinde başka birileri
Doğrusu müthişti bu, denizin icat ettiği bir mezarlık gibiydik
başka değil
Hepimiz az çok kımıldanıyorduk çünkü
Hepimiz ağzımızı açıyorduk arada
Bir sesi dışından olsun yakalamak için
Ama nafiye
Yoktu ses
Yok bile yoktu ki bir yerde
Kapıdaki bir yaylı arabayla
Süslü bir cenaze arabasına benzeyen bir arabayla
Solukların iniltili bir dram yaratmasa
Yoktu ses
Ve yaşlı barmenin başı tezgâhının ardında
Saint Jean de Baptiste'in kesik
Kesik desem kesik, yaşayan desem yaşayan
Başı gibi sakin durmasa.

EK

Silik bir izlenim gibi kalıyordum kendimde
Elimle filan bir şeyler yaptığımı görüyordum
Seyrek de olsa konuşuyordum, örneğin
Eski bir efsaneyi anlatıyordum birilerine
Ya da bir yerleri tarif ediyordum yüzümü buruşturarak
İçki de içiyordum, hem de sert içkiler içiyordum
Bazen bir iki bardak
Bazen de sabahtan akşama kadar
Durmada n içiyordum
Canım elbette, diyordum, nasılsa
Otel batacak, otel batacak!
En önemlisi de tanıştırılır gibiydim biriyle
Hiç kimselerin ilgilenmediği
Bazı olayların tarihçisi olarak.

UÇURUM

Bir ağaç sürüsünün üstünden
Çok ağaçlı bir ağaç sürüsünün üstünden
Kesilmiş limon dilimleri gibi düşüyor güneş

Votka bardağımın içine

Benim olmayan bir sevinç duyuyorum.

Kesiyorum durduğumuz yeri ortasından
Ey görünüş! seni bir yerinden hiç anlamıyorum
Dibinde değil ayaklarımın, damarlarında
Derinliğini orda tutan, ordan harcayan
Uçsuz bucaksız bir uçurum.

Zamanla değil, bir yerde
Benim olmayan bir Őeyle yaşlanıyorum
Geçiyorum ilk Őeklimi tketerekten
Ağır ağır yanan bir tuğla harmanını
Billurdan sarkalarıyla.

Kalbim, serseriliğim benim.

DÖRT GÜNEŞ

Her şey o kadar anlamsızdı ki, yaz
Bunu bir daha pekiştirirdi
Avuçlarımı sıcak tutar, bulundururdum
Sevgisiz ve gereksiz kalmak için
Öyle, kendime yorgun hazırlamışlar beni.
Şehir ki aydınlıktan görünmeyen birini
Açılmış iskambiller gibi bilerken
Orada, içimde şimdi
Dört güneş bir arada
Gözlerimde hiç bitmeyen bir deli.

O YALNIZ

O kadar ki, o yalnız
Ona ilk rastladığım bir şeydir aklım
Bir el sürer mavisini uzağa
Uzaktan daha uzağa. Ardından
Yetişir sayısızlığım.
Kuzeyde, ince bir kar dağıtımında
Çocukların oyun oynamadığı yerlerde
Bulunmaya hazır ve
Eski çağlara ait bir parayım.
Akşam, soyulmuş gün ışıkları
Bölüşülmüş insan yüzü gar
Sayısız beni toplar bakışlarım
Dört güneşten biri o. Kendimi tarif edemem
Güneşler ıslak, soluğum kalın.

KİRLİ AĞUSTOS

O da var olanın ağır ağır yokluğu
Şurda bir gündüz kımıldamakta
Dağılmanın beyaz organı: tuz birikintileri
Gibi bir gündüz

Kalın kabuklarını kaldırır doğa.
Düşer bir balıkçının tersi olan şey
Kirli ağustos! beni ordan oraya götüren eşya

Aklımda üç beş otel ya kalır

Ya kalmaz üç beş otel aklımda

O da değil bir otelin kendisi

Yalnızlığın kahverengi organı: düş birikintisi

Bir de kahverengi alevlerden yapılma.

Başka değil, yokluğu görmek için

Kirli ağustos! gözkapaklarımı da yaktım sonunda.

UÇAK ALANI

Güneş hızla duruyor
Biriyim yolculardan
Eski bir gökyüzünden başka alana
İki büyük çantam var
Kocaman bir ek gibi şaşkınlığıma.
Ve olmakta olmanın sallantılı alanı
Kuşlar boşluk boşluk uçtukça
Bir şey hızla duruyor
Her şey hızla duruyor
Bir uçak sanki bin uçak
Bir gün öğleden sonra her gün öğleden sonra.

KIRDA KARANLIK

Kırda, metalsi bir uçurum kalınlığında
Hiç kimselerin geçmediği sesi
Orda burda yaşlı ışınlar. Ötede az
Bir korkuluk: ölümün kırçıl içeriği
Saklı bir seyircinin resim kalışındaki leke
Her evin bahçesinde bir lamba yanıyor sanki.
Gündüzler kimi yerde gecedir artık.
Bakışım kumdan şimdi
Önce yaşlı ışınlar, sonra sonra karanlık
Avuçlarımı yüzüme kapatıyorum
Ben kapatır kapatmaz
Evet, biliyorum, iki kere karanlık.

KESİT

Gülleri, glayölleri ve pezevenkleriyle pasaj
Geçitlerin sınırlı yerleri
Gizleniyorum orada
Kazılardan yorgun çıkmışım
Gözlerimde düş fosilleri.
Aşıyorum sevgiyi çılgınlık korkutmasa

Hiçbir şey korkutmasa
Kanatılmış duruyor ölümü bilmek için
Dişi bir oğlanın ağzı
Çakılı bir dışbükey aynaya.
Kan, her şeyin aslı kan..

YILAN

Her Şey biraz öyledir: açtık ve solduk
Yapraklarımız yontulmamıŐ topaz renginde
Çocukla gülün, gülle geçmişin
Karışık tenimizde sesi
Koyu kırmızı sesi

Her Şey biraz öyledir: açtık ve solduk.
Belki sonra unuttuk, mevsimler deĐiŐtirmedii yılanı
Yılan deĐiŐse bile
Durdu bir helezon gibi gömleği
Sırtı yontulmamıŐ topaz renginde.
Dalgınız Şimdi
İçinde yağmurlar yağmurlar...

CÜCELER

Geceler geçmiyor ki, ağır ağır kalıyor
Hırçın! sızıyor camlardan deli
Cücelerse şarkı söylüyorlar mutfakta
Dillerini çatallarıyla yırtarak
Kandan ve sinirden ürpertilmiş şarkılar.
Yüzümü içime kırbaçlıyorum, korkunç yüzümü
Gülüyorum orda acıya
Gülmüyorum bile acıya
Çok kollu bir deniz hayvanı gibi
Çıldırıtıyorum onu şehvetten
Cüceler şarkı söylüyorlar mutfakta.
İçelim ey cüceler, içelim
Vaktimiz var nasıl olsa
Doğacak yeni acılar için.

ÜRPERTİ

Sisini kendi yaratan gemi
Kayıp gidiyor ayaklarımın altından
Çırpıyor kanatlarını zıpkın kuşu
Sisin içinde
Denizde zaman yok.

Yanmış bal kokuları getiriyor rüzgâr
Kıyıdaki çamlardan
Döl tozlarıyla.

Ben de bir tohumum burada
Uyarılmış bir tohum
Beni kıyıya
Bırakan bana
Denizde zaman yok.
Saflığın ve güzelliğin
Büyük zamanı...

ÖĞLE SONU

Titriyor sazan balıkları
Suyun altında
Daha altında suyun saçları kesik
Bir kızın yürüyüşü
Gök bulanık ağlarken.
Kırlangıç tarlaya yaslanmış
Buğday giyinmiş duruyor
Tuğla yüklü bir araba
Geçiyor yoldan
Göğsünde kırlangıcın
Tuğlaların iniltisi.
Öğle sonu yaşlılıktır biraz.

ÖLÜMÜN KONUMU

Ölüsünün ağzında bir düzlüğün ölüsü
Ben kendimi isterim her yerdeki bir yerde
Ayak bileklerimin üstünde iki kıvrım
Unuttuğum bir şey var, onun içinde
Ve yadırgadığım. Ben kendimi taşıyorum

İçinde olmadığım bir güne
Bir yaprak biçiminde — boşluksa tırtıl —
Bir de işte tek kalmanın acısı, bir de
Nemli toprakta yüzükoyun
Yokluğuma kar biriktiren yazla birlikte.
İngesiyim ölümün.

ESKİ BİR TAKVİM İÇİN ŞİİRLER

I

Evlerin saat beş olma hali
Ben yorgunum anlamaktan
Bir duvar, bir tebeşir gibi yazmaktan yazılmaktan.

Ve akşam

Alanların caddelerin bana biraz fazla geldiği
Üstümü başımı bilmediğim bir akşam
Ne yapsam

Alkollere gitsem. Giderim alkollere bir mektup gibi
Alkollerden gelirim bir mektup gibi
Bellidir sırtımdaki kan lekesinden ve puldan.

Yağar ki sokaklarda bir uzun yağmur
Islanırım ıslanırım anlamam
Sanki nedir bir yağmurun güzel olması
Sahi bir yağmurun güzel olması
Yağarken kendine severek bakmasından.

ESKİ BİR TAKVİM İÇİN ŞİİRLER

II

Duran ben değilim ki ayakta
Gövdemden daha büyük ve akşama doğru
Görünmekte olan bir sıkıntı var
Dönüp arkama bakamam.

Su gürültüleri! ey benim güneşimi ikiye bölen hızarlar!

Ben işte günün birinde belli olurum
İki olmam, bir olurum günün birinde
Hızarlar! bir olurum, tarih de düşerim
Cep defterime bir şeyler de yazarım
Bir gün bir akşama doğru bulunurum da
Bir kapıdan uzanmış binlerce boyun tarafından
Hızarlar! neden olmasın, elbette sorulurum.
Ey benim güneşimi ikiye bölen hızarlar!

ESKİ BİR TAKVİM İÇİN ŞİİRLER

III

Çimen kokusundan hızlı
Bir sıyrık gibi bitiveren elde ayakta
Nedir bu benim yalnızlığım?

Neyiz ki bu karanlık kar yağışında
Ey ipini kendi gerip ufka bakanlar
Ölüler, diriler, daha doğmamışlar
Toplanıp birdenbire hep aynı yaşta
Ve nedir bu benim yalnızlığım?

Ve içimde gezerim ucu sivri bir bıçakla
Söylesem size söylerim ey ipini kendi gerenler
Kedere kederle, ağrıya ağrıyla karşı çıkarım.

Masam ki şuracıkta solgun bir köy akşamı
Bir uzun yoksul, bir başka yoksul
Düşer ellerim bir çağın artıklarına
Çatalımda kemikler, ölü gözleri
Ve inilti, çılgınlıklar

Benden bir şey sorulamaz gibiyim. Biri gelsin şu tabağımı kaldırsın
Çatalımı da

İğrenmenin, tiksindenin en eskisiyim

İki eşya arasında bir hiçlik

Ne iskemle, ne masa, tam orda tökezlenirim.

Bir haziran, bir temmuz nasıl olsa gelir de
Sorsanız size söylerim ey ipini kendi gerenler
Ben doğuşken olanlara açılmış bir mendilim.

YENGEÇ

Belirsiz olan ne? Ölülerden
Boşalan yeri doldurur doğa
Yansır beyaz hayvan kemikleri, taşıklar
Yok oluşun içinde
İri bir yengecin sırtı arasına.
Ben ki yengeçleri bilirim daha çok. Birini
Yıllar var unutamadım
Dönüp duruyordu bir taşın etrafında
Sanki bir hırçınlıktan damıtılmış ya da bir sıkıntıdan
Ve geçer gibiydi tekrar bir başka sıkıntıya
Gömüldü kumlara iyice, şöyle bakındı
Gördüm kendi büyüyle keserken kıskacını
O gün bu gündür anladım ağrıyı, taşıdım da.
Büyüdür ölüm, külrengi harcıdır sonsuzluğun
Bir vahşet gibi yaratılır orda umut
Gerer kayalar kaburgalarını
Katırtırnakları arasında
Arabalar biter, atlar birikir
Bir tanrı gelir belli belirsiz, ne kadarlık bir tanrıysa
Büyüdür çünkü ölüm
Külrengi harcıdır sonsuzluğun.
Gerçi kurnazdır doğa, alımlıdır da
Her gün biraz olsun geri verir aldıklarını
Sızar kentlere, evlere, dölyataklarına
Bir gün ki ölü bulmuştum kendimi, korkmuştum
Öyle bir yok olma saatinde, bir kuytuda
Sanırım boynumdaki bu yara izi ondan

Kaplanır sabahları göğe uzansam
Geceden kalma bir yıldızla
Buz rengi bir yıldızla. Ve uykum
Yeni bitmiştir daha, üstelik
Geri veriliyordur bana
Düşlerimin o karmaşık mimarisi

Dalgalar susmuştur çoktan, denizse gümüş sikkeler gibi
harcanıyordu
Aşağıdan yukarıya
Yukarıdan aşağıya

Nedense her başlangıçta bir acı vardır. Sabah
Kuşatır bu acıyı önce
Eskiyip gider sonra da.

Ve yengeç batırır göğsünün ortasına kısılacını
Tam göğsünün ortasına. Artık

Görüp göreceğiniz ölü bir yengeç kabartmasıdır
Her gümüş sikkenin üstündeki
Yalnızca bir kabartma. Derken

Kaskatı kesilir gök, fırlatıp atar bir kırlangıcı
Ürperir yosunlar, deniz şakayıkları, batık gemiler
Yaşlı balıkçılar sandallarında

Kayalar, balık sürüleri ve fenerler

Ve hayalet gemiler türer çıkarak kınlarından
Yonulara döner tayfalar, çarşı

Camlara, aynalara yapıştırılmış bitkiler

Yoktur ki görünsün bir intihar anının gölgesi
Ölü bir şeyin gölgesi yoktur ki

Fıskırır kazılardan birbiri ardı sıra yengeçler
Sütunlar, kemerler, eski çağ mozaikleri üstünde
Posta kurşunları üstünde, kandiller ve çanaklar

Armalar, tapmaklar, yüzük taşları üstünde
Ve yengeç ki onca dönüşten sonra geriye

Yetişir kendi ölüm törenine yeniden
Ve ölüm, o gözüpek savaşçı
Bir yandan kendi büyüyle çizerken yazgısını
Yazar bir kelimelik tarihini de.
Belli ki bir yol bulmuştur yengeç
Kumlardan değil, kendinden gidilen bir yol
Ne var ki, rüzgâr ileri olduğu için külden
Ölümden önce geldiği içindir ki sezgi
Duyar insan bu gereksiz yüzgeçleri
İki gök arasında kımıldayan
Tanımazsa da kendini bir başkasının düşü gibi.
Üç kişiyle başka türlü konuşulur, bir kişiyle
Kendini açıklar insan
Bir vahşet gibi de olsa yaratılır orda umut
Hızlı bir ibreye döner yürekse
Yaşamını içerirken bir yandan
İşler ölümünü de.

ÖLÜ SİRENLER

Gerçekte duymadığım sesler bitti
Öğleye doğru bir gökgürültüsü yalnız
Karıştırdı ortalığı bir süre
Gök akıttı bir parça yağmurunu
Ve deniz kuşları umutsuz
Arıyorken kokularını gölgelerinde
Sıyırdı bir iki bulutu güneş de
Yığılıp kaldı yorgun
Denizin gözbebekleri üstünde.

Bir uyum muydu durgunluk, fırtınayı
Gökgürültüsünü de barındıran içinde
Duyuyordum o tanıdık sesi yeniden
Tiz bir çingırağı andıran
Benzeyen zil sesine de
Daha önce unutmuşum gibi denizde
Yankılanıp durdu ara vermeden.

Hangi dili öğreniyordum? Mutluluk
İki tek ağustos çarpıştıran
Sızdıran kanını bu yaz gününe
Yaşayan bir mutluluk muydu? Ve işte
Kaç yerinden kesilmişti ki ellerim
Bekletip durdu da acısını bunca yıl
Şimdi bir gülümseme gibi sindi yüzüme.

Ansızın ortaya çıkmış bir şehirdi
Bu içiçe geçmiş durgunluklar

Birinin öldürölüşünden arta kalan sanki

Ve yoğun bir sis parçası başımın üstündeki
Eski bir görkemi anımsatıyordu bana
Görmüşüm daha önce de bir Lidya kralının boynunda
Bilmekti yazgısı ölümünü, gene de
Yıllarca beklemişti kendini
Yeşimden sapı olan bir kılıçla
Bense ne içimi yakan rüzgârı
Ne denizdeki yangını, ne gökgürültüsünü
Duymuş gibi olduğum sesleri de değil
Yaşamın gövdesini arıyordum yalnızca

Bir çürük dişle alnımdaki
İki üç kırışığı yedeğine takmış da.
Özledim ilkeğimi dalgalarında
Buldum savaşı bitmez derinliklerini
Karıştırdıkça bir kargının ucuyla
Gördüm, bekliyordu kendini o da
Germiş de al kaskacını Lidya kralı gibi
O turuncu ruh, değışken
İzledim onda ilk oluşumu sanki
Hafifçe kesilmiş gibi oldu dudağım bir yerinden.
İşledim payıma düşen her görüntüyü
Kamaştı gözlerim kıyıya varınca
Rüzgârın itişiyile kumlarda
Durmadan yer değıştiren
Sayısız siren iskeleti
Çın çın ötüyordu sessizlik kaburgalarında
Dedim, besbelli başıboş bırakmışlar da korkuyu
Tarihin onlara bağısladığı
Bu garip rastlantıdan
Doğma bir rahatlıkla parıldıyorlar şimdi
Kemikleri som altından.

Sıgındım çatısına bu yok olmuş şehrin
Şehir ki herkesin bir şehir düşündüğü gibiydi
Tanrım! tunç bir kapı kilidi
Bronz bir sokak

Kumlar içindeydi. Ve bu çakıl taşı
Kim bilir kimin külrengi kalbi
Tanrım!

Neden herkes başka tarafa bakıyor
Neden herkes başka biriydi.

Yıkıntılardan geçtim, eski mezarlardan
Şimdi artık bir anımsamada yeri olmayan
Arı kümeleri taşların arasında
Ve yukarda kuşlar yanmış kâğıt parçaları gibi
Uçuşuyordu da

Ağır ağır yanıyordu da şehir
Yanmayan kadınlar gördüm

Nasıl görünürse dünya gözyaşının altından
Tam öyle, dönüp duruyorlardı bu cehennem oyununda

Ve büyümeyen adamlar gördüm, hiç şaşırmadım
Konuşuyorlardı sırayla, ilgisiz

Ağaçlara asılmışlardı bir yandan da

Bir kapı kirişine asılmışlardı ve ufka

Ölüm müydü konuştukları? Ölümdü anlaşılan

Silince bir aynayı çıkıveren karşılarına

Bir ölümdü ki, işte bir muska asılı dururdu duvarda

Bir büyü gösterilirdi

Bir kuyu sezdirilirdi

Hiç yoktan bir zincir boşalırdı avluda.

Akşam geri verince bana gözlerimi
Şehir de kayboldu, denizin durgunluğu da
Bir anka kuşu yeniden karıyorken küllerini
Bir kaya oyuğu kendini alıştırıyorken boşluğa
Dedim, deniz de bendim, düşleyen de denizi
Ve sabah olur olmaz üstünde derinliğimin
Bir gülümseme gibi bulacağım kendimi.

GÖKANLAM

I

Hani nerde o yalancı kadınlar
Söyleşen kapı önlerinde — kalın erik kokusu —
Bembeyaz örtülerde çürümüş karanlıklar
Sızıp da köşelerden ve yağmur sularından
Dökülen taşlıklara esmer, selçuki
Onlar, o hiçbir şeyden yapılmamış adamlar.
Gecelerden sabaha usulca kanayanlar
Üşümüş, yorgun ve bütün gün adres soranlar

Hangi telefonu açsalar gökyüzü
Hangi telefonu açsalar gökyüzü
Ya da aç bir kuş sürüsü onları boşuna kollar
Çünkü onlar ki yalnız kendilerinde gömülü
Yüzlerinde dağa çıkmışların yüzü var.
Giderler, gelirler ve asıl gök kıvamındalar
Her şey bu sıkıntı vakti için ve pullar
Posta mühürleri, burçlar — bir gün hiç satın almadığımız kır me-
nekşeleri —
O limonlu votkalar, yerine asılmamış şapkalar
Sanki hiç açmayacak bir erguvanın
Yaşamsız, loş erguvanlığında
Upuzun bir yolculukta, bir tanrı kılığında
İçimizden biridir, yakın olmayan şeyleri ufalar.
Onlar, o hiçbir şeyden yapılmamış adamlar.
Üşümüş, yorgun ve bütün gün adres soranlar.

GÖKANLAM

II

Durur ya masmavi otomobiller garajlarda
Biz oralarda buralarda
Hiçbir yerde tutmayan yaşanmış soğuklarda
Ne umutsuz ne değil, acıyla aynı yaşta
Dolaşır ölü bir av hayvanı gölgesi ayaklarımızda
Buruşup kıvrıldığımız, asılıp tekleştığımız biraz da
Evlerde, sokaklarda ve asıl çıkmazlarla düğümlü kravatlarda

Sen sıkıntı mavi ve uzun

Boşalan bardakları bir daha bir daha doldurduğumuzun
Çıkar ilkyaz, kocaman bir ilkyaz tanrısı uçurtmalarda
Çıkarız her yerimizle, sonra ki bir kadının toz alışlarında
Küflenmiş elmalarda, çürümüş tahtalarda
O bıçak paslarında, düşlerde, aynalarda
Buz tutan içimizde bembeyaz aşklarımızda

Sen sıkıntı mavi ve uzun

Boşalan bardakları bir daha bir daha doldurduğumuzun
Kalır ilk aşk, kalırız öyle yenik, savaşız tapmaktalarda
Buzullar ve ölümsüzler gibi tadılmaz sallantılarla
Sonra ki gerçek olur aşklar da unutulmakla
Güçlenir yalnızlığımız — çünkü bir gün nasılsa
Çirkindir birgörünmek, yarışmak olağanlıkta —

Sanki böyle kalmışsak ne çıkar karanlıkta

Yaşarız yaşanırsa azıcık ayrıntılarda

Sen sıkıntı mavi ve uzun

Boşalan bardakları bir daha bir daha doldurduğumuzun.

GÖKANLAM

Rauf Mutluay'a

III

Sen buzul mavi, sen kaç yılın aynalı dolapları
Kırılan bardakları elbiselerin ve çocukları
Lekesiz gözleriyle ne kadar maviyse o kadar hiç konuşmadıkları
Sen buzul, sen devamlı, sen..
Yaklaş bana, kimse hiçbir yere dokunmasın
Bana sessizlik et, düğümle saçlarımı
Çözölsün bu kartopları, gece yanan fırınlar, içimin sayıları
Akıt kanımı biraz, kimse hiçbir şey söylemesin
Kimse artık hiçbir şey söylemesin
Bana yalnızlık et, birleştir yalnızları
Sen buzul, sen devamlı, sen..
Sen kaç yılın aynalı dolapları.
Kim bilir neydi biraz bir yüzü dünyadan çıkardıkları
Bir şeyi hiç sevmedikleri, sevince tekrarladıkları
Yani bir yaşam gibi yaşattıkları ölümü, korunamadıkları
Dököl artık, çözöl artık ve akıt bütün kanları
Büyüt en büyük şeyi
Bize yalnızlık et, birleştir yalnızları
Yeni bir kan ol, getir en yeni anlamları
Bomboşuz, korkuyoruz da.. bunu anlatmak için şehirde bayram
vardı
Öyküler vardı dergilerde, beyaz fareler, cansıkıntılarını
Bir gün ki şehir yandı, şimdi hiçbir şey anlatılmasın
Artık hiçbir şey anlatılmasın
Denilsin, soğumuş ceylanların ateşten dilleri kaldı.
Sen kaldın, bir de sen ey buzul mavi
Bizi bul, bizi yarat, bize güzellik et şimdi
Bomboşuz, korkuyoruz da.. ve kemikleri bunlar gökyüzünün
Altında öyle tedirgin ilk çocukları ölümün.

GÖKANLAM

IV

Kimse bir şey bulmazdı bizde
Kâğıtlar, kitaplar doldururdu bizi
B harfiydik sözlüklerde: Balıkçıl
Bölünen, kesilen, katlanan matematiklerde
Saatlerde hiçbir şey göstermeyendik yalnız
Sahi hiç söz açmayandık kendimizden
“Ne desek yalan gibiydi,” doğuran bir kadının izleri vardı her yer-
de

Asıl iş takvimlerde.
Çevirin takvimleri, anlamı ağır olan gözlükleri
Ekim, Kasım aylarını özellikle
Kirli kış göklerini, kaybolan şehirleri
Bir adam, güneşten bir kadın dişlerinde
Neyse ki biz eylöldük de bitmezdik resimlerde
Sırasız, dengesiz, yapraksız öyle
Hem vardık, hem de yoktuk— biz sahi nereliydik? —
Belki de T harfiydik: tutunmak, tanrı, tabure
S’lerde soluksuzduk ve solgun, savunamayan
Issızın ıpıssızla birleştiği yerde.
Kaldı ki görmüştük de bitkiler bölümünde
Bir adam dururdu öyle, altında hiçbir şey yazılı
Dururdu, kendisiydi bir çiçek gibi elinde.

GÖKANLAM

V

Dokunsam okşasam eski eski şeyleri
Arduvazdan bir damı, revaklı ahşap evleri
Sabahsa, bir uzun boyunlu haziransa kent
Kent bir uzun boyunlu haziransa
Aşklar da kayıpdaysa ne yer ne içer şimdi.

Kaç eski çocuktum? Acısız bir vakit olsa
Yokuşlardan aşağı, köşebaşlarında durunca
Ey dalgaların devrilirken bıraktığı gül
Asaraktan seni asaraktan boynuma
Çarşılarda hem büyük hem biraz mavi durur
Ve öğle sıcağında ve sonsuz bir hafta sonunda
Bir uzun boyunlu haziransa kent
Kent bir uzun boylu haziransa
Sapsan gözleriyim kuşkusuz bir vakit olsa.

GÖKANLAM

VI

Dursa ki kapılardan girince süslü bir ayna mı olur

Kullanılmamış bir bıçak mı

Dursa ki bir anda bir iki yıl birden dursa

Pas üşüşür bıçağa

Ayna gizli gizli dökülür

Ben o zaman giderim, ötelere bir şeyim

Kıyısında bir otelden fazla bir şey bulunmayana.

Giderim, yemindir dudaklarımda donan su

Martılar diner, deniz yaşlanır

Zıpkınını paletlerini toplar yabancı

Anlatamam bu nasıl bir gidişe

Yıllar var ki her gemi benim gittiğim yere gider en önce

Korkuya benzer bir telaştır alır yolcuları.

Mavi düz bir kâğıdın yorgunluğuyla

Kıyısında bir otelden fazla bir şey bulunmayana.

GÖKANLAM

VII

Kurdum her türlü kaçınılmazlığın
Kentini gözkapaklarımda
Bir vakitler tutar tutar tırnaklarımı keserdim.
Bir vakitler avuçlarım yoktu, şimdi boynum yok
Hüzünle eğmek için
Herkes bir ozandır, bağışlanırım
Sulardan mı? sulardan ırmakları tutarım
Ben geçerken koyuyorgun bir şey eğilir
Tadar yüzümden
Bir güzelden bir güzele az mı sevinir
Ben sulardan ırmakları tutarım.
Varsa da aşkımın bir uzak yeri
Kırmızı bir salkım üzümle sularda ayak izleri
Ey yalnız olan gök, ey su verilmemiş bıçak!
Herkes senin ozanıdır
Herkes senin ozanıdır bağışlatmak için kendini.

GÖKANLAM

VIII

Kaplasam her yerleri mavilerden bir soluk bilsem
Olmazsa biçip biçip denizlerden giyinsem.

Yas mıydı alacakaranlık mıydı gözümü alan
Bir de var nasıl bir ıslıkla tutturacaktım bunu
Yastı alacakaranlıktı çünkü ıslığı bozan.

Kaplasam oncayeri buna bir çare bulsam
Olmazsa kesip kesip denizlere soyunsam.

Dokuz kollu bir ahtapotum ben sığ sularımda
Kollarından birini hiç mi hiç kullanmayan
Bir çiçek kurumasıdır göz göze gelmem kendimle
Oysa ufuk olurum her aşka kollarımı uzatsam.

Geçsem de kendimi yüzerekten bir geçsem
Olmazsa bir balık sırtı gibi denizlere çizilsem.

Göğsümden içeriye bir kırık avlanırım da
Önce bir olmazı sonra bir engeli avlanırım
Sıçrar ki avım menekşeden üryaniye bir süre
Karışır coşkısına çavlan ağızlarının.

Başiboş bir sandalım ki artık bir kıyıya varsam
Çocuğumsun ki deniz ölümsüz bir ölü olsam.

GÖKANLAM

IX

Ey deniz! sen bile ıslanırsın
Ben senin sonsuzundan bir alkolik çocuğum.

Düşer ilkyaz kalır bir zeytin dalı hemen
Bir doğa sayımından değilse kendiliğinden
Ben çıkarım bir yükseklikten düşmeye
İnerim inerim bir kuğunun sağa ve sola bakma serüvenine
Ey deniz sen bile ıslanırsın ki, anla
Günlerden saatlerden bir alkolik çocuğum.
Az mı kaldım sayılır bir otelde bir yerde
İçi buz dolu bir bardakla aynı değerde
İsterim geçmek isterim az az yaşamakla bir şeyleri
Mavi bir zamandan kalmayı, mavi bir zamanı bilmeyi
Oysa ben yaşamaktan da yoğun
Bir sıra yalnızlıktan bir alkolik çocuğum.

GÖKANLAM

X

Ben büyürüm ne zaman her yerde hep deniz olana
Yarısı kesik inceden bir parmakla
Ondan ki yaşlısıyım durup durup sevmenin
Ondan ki çoraklarda büyüdüm bir dilim tatlı kavunla.

Seni bir çare yaptım sana özendim
Bazı şiirler yırttım yenilerini edindim.

Geçtimse bir durumdan bir başka duruma hızla
Kanla ölümlle değil bir çeşit sokulganlıkla
Artık ki güçlüsüyüm bir kişiden fazla olmanın
Bir anıdır susmamsa bakınca kesik parmağıma.

Açınca gözlerimi ipe çekilmiş güneşler varsın
Mavi bir çocuksun aşkımız mavi bir ambarın ortasından bakarsın.

GÖKANLAM

XI

Bana sessiz gelip mavi gitmenin
Yeryüzünün düz kâğıdı üstünde
Yaşlı bir uzaktayım, ondan da yaşlı
Ön ayakları duyulmayan bir yağmurun içinde
İşte ilk ellerimi yontuyorum, bileklerimi
Edirneli bir taşçıyım bir başka şaire göre.

XII

Tenha menha bir yerlerde dururum
Su olur dilimde aydınlığın tadı
Bir kaçak değilimse, bir kırgın hiç değilimse
Kızgın mavi bir mühürün borcuyum.

Göğün avlusunda kimler dolaşır
Göğün avlusunda kimler dolaşır
Bu ışık selinde bu ayazmada
Binlerce çocuktan biri güneş
Binlerce çocuktan biri güneş
Parasını gösterir gibi başkalarına.

Ey uyumsuz giyiniklik doğrula beni
Kızgın mavi bir mühürün borcuyum.

**HA YANIP SÖNDÜ
HA YANIP SÖNMEDİ BİR ATEŞ BÖCEĞİ**

I

Vurdum güneye o zaman
Eski bir su dibi mühendisiyle
Yoklukta olan bir şimdi içinden
Damarlarıma dolan bir şimdi içine
Aktım patlayınca avlular balkonlar açan höyüklerden
Ben. Yüzümde o zambak işareti, eski
Bir benim bir onun bir kimin ikindisi
Vurdum güneye
Üstünü konuşulmamış sözlerle örten.
Bembeyaz alevlerdi kanını yakan bir geminin
Hırslı bir tanrının soluğuyla süslenen
Ve deniz atlarının üstünde
Dizginleri tunçtan gümüşten
Yağmacılardı o gemiye üşüşen
Emiyorlardı armasından sızan son kanı
Öpüyorlardı güvertesinde çırpınan yüreğini
Seviyorlardı şehvetle

Yaldızlar çiviler altınlar

Şaraplar sakızlar amberler saçan bordasını.

Boş durmaz açık deniz, üretir kargaşayı

İlk gelişi gibi yazın

Kanırtır yol kenarlarını, uyarır

Yürekten gözkapaklarına giden ırmağı

Ve değiştirir birden çılgınlığın anlamını

Geçirir dişlerini kiskaçlarını kumlara

Salar hiç değilse rüzgârını fırtınasını

Evet, der bir balıkçı

Ne saatler işler ne de bir takvim sesi duyulur
Denizle kurulur insan, denizlerden öğrenir yaşını.

Denizle deniz arası ey ıslak vakit

Gördüm içini otlar bürümüş kalenin son kralını

Geçerken mavi gömleğinden, ağzı

Bir ağıttı geçmişe. Anlattı bana

Anlattı Rodoslu bir derebeyinin

Kaç kadının meme uçlarını kesip de bıçakla

Sedef işlemeli bir kutuda sakladığını

Defne yaprakları arasında

Ki zulüm yeşertmemiş ki onun kanını

Sert ve soğuk kanını

Uçsuz bucaksız verimli toprağında

Kıpkızıl bir kayanın hamuruydu şimdi gövdesi

Ve bilir diyordu herkes, bilir Rodosta

İnleyen bir kaya olduğunu arasına

Kuşların konmadığı, yılanların sokulmadığı

Kurtların uzak tuttuğu yavrularını

Bir kaya, tek başına...

Anlattı bütün bunları ayrıntılarıyla, sustu

İnsandan, daha doğrusu bir insan yüreğinden kadehini

Götürdü birden ağzına

Damladı bir damla kan, bu sevgi elçisini

Kutsamak için

Ateşten çarşısına kentin

Bir deniz kırlangıcı kendini yakarıktan geçti.

II

Ne kaldı o yükselişlerden. Kalan ne
Gökyüzü kayalıkları durdurdu beni
Kayalar mıydı, yoksa
Sessizliğimden ve kaburga kemiklerimden
Çatılmış bir gökyüzü müydü, neydi
Sinema biletsiz bir akşamüstü vaktiydim. Ufukta
İşte diye bir şey yok
Yoktu işte diye bir şey ufukta
Bir iki atlı geçmiş, bir cesedin
Neden bir ceset olduğu artık anlaşılmış
Ve sanki bir maç saatinde boşalmış da, şimdi
Tek bir çivinin bile çakılmadığı bu ıssız kasabada
Bir yeryüzü kahvesinin durumsuz garsonuydum.
Ve oydum: kendime alıştım, uzunca boyluydum
Gözleri vardı onların, ölümle ve yaşamla değişmeyen balık gözleri
İnanılmaz yapardık bir gerçeği, bir şeyi. Kendimize
Efsane idik. Yemek yememiz
Uykudan uyanmamız, bir yerden bir yere gitmemiz
Sigara, gazete, daha bir sürü şeyler satın almamız
Armasına bakmamız su içtiğimiz çeşmenin
Efsane idi.
Ey zencefilin yiğidi
Suyun huysuzu
Alına satıla eskitilen düş
Irmağın toprağı delip çıkışı
Ey bir gül.

Dişin ve damağın bilinçten geri dönen efsanesiydi tepelerde

kızaran bitki

Ey kızaran

Ey boşluğun ince diş yeri

Ve kentin efsanesi, kentin

Çok yalınç: bir mavzer, bir susuş, bir sunak taşının tarihsel sesi.

Ve yalanlarımız vardı. Ey yalanlarımızın sarı iskemleleri

Ey sarı

Dünyada bir vakitten düşen ya da artakalan bir vakit olmaz mı ki

Peykelerde ve sedirlerde

Ve dar sokakların erguvan içleminde

Yani bir göklük olan her yerde

Olmaz mı ki

Kapıları açılınca gülümsemeye giden evlerde

Acıdan korkup da çok, gülümsemeye

—Bu nedir

—Bir cep saati

—Bu nedir

—Nar şerbeti

—Ya bu ne

—Büyü

Hayır, hiçbiri değildir

Yalan her تنها kasabanın akşam saatidir.

III

Bir ilişkiydim içkiydim
Masanın eksik olanına
Türkünün bizsiz gelenine
Ayvanın hamına, balığın olmamışına
İlişkiydim içkiydim
O zeytin dalından eşkıya yazmasına
Ah sinema biletsiz çocuk yaşma
Anımsarsınız, bir şiir vardı, çok geç bitecek
Her şeyin her şeyin her şeyin
Ah her şeyin bir bir olmasına.
Ey yitik deniz senin az çok oğlunum
Kazdımsa ben nereni orda mavi bir ceset buldum
Ey yitik deniz, yitikliğin de denizi
Mil mi çektiler suyuna
Erkek suyuna
Bir yandan bir yana geçer şimdi adamlar
İçi boş bir lokanta kalır ortada
Ben ceketimden kayarım
Durur gözbebeklerim kendi ormanında
Ve salar gölgesini, o soğuk gölgesini durmak.
Biz böyle sıkıldık, ya onlar nasıl sıkılacak
Ya onlar nasıl.

Sensiz bensiz bir sorudur
Temmuzlar kedi yavruları gibi sokulurken ağustosa
Ve ağustoslar eylüle
Bir yol alış duygusudur ki, biliriz
İnsanlar zamanlardan önce boğulur.
Balkonlar açar çocuk yaşında, yalnızlık kurur
Bir iki ölmeye bir iki yaşamayla ancak kurtulunur.
Ne kaldı o yükselişlerden. Kalan ne
Ey kiremit renkli büyü, güneyin kızgın birimi
Biri öldüyse çok geç
Biri öldüyse çok erken belki
Pırnallar, arıkuşları, ayçiçekleri
Gece
O kadar yalnızım ki birden, gördüm de
Binlerce yıldızıyla bu sonsuz mağaranın içini
Ha yanıp söndü, dedim
Ha yanıp sönmedi bir ateş böceği.

BİR YİTİŞTEN SONRA

I

Hangi adalardan topladığı bu taşları
Bir öğleüstü, girip de Pan kılığına. Hani

İçimizde o baş dönmesi. Güney bulantısı
Parmaklarımız bir balık sürüsü kıvraklığında
Ve ayaklarımız kokulu otlar arasında
Başımızda Minos Kralının büyülü tacı
Deyin bana, ey zümrüdüanka, ishak kuşu, ebabil
Ey kayalar okyanusu, kartal yuvaları
Deyin bana, hangi adalardan topladık biz bu taşları.
Tütünümüz yok, suyumuz da bitmiş işte
Dönüp bakmıyor yüzümüze kimseler şimdi
Peki biz bu kentte doğmadık mı, bu kentte yaşamadık mı
Şu çitin berisinde, kızgın taşların üstünde (günbatımında narren-
gini alan)
Oyunlar oynamadık mı hayvan kemikleriyle. Alinyazımızı
Kulağımıza fısıldayan gizlice
Büyüler derlemedik mi hurma ağaçlarından
Ve deniz böcekleri toplamadık mı diz boyu sulara bağırsarak
Seğirtirken düşmesin diye gömleğimize doldurduğumuz (göğsü-
müzden ince ince kan sızardı bu yüzden)
Dualar göndermedik mi gemicilere, sudan ve ılık meltemlerden ka-
rılmış dualar
Sonu hep deniz köpüklerini andıran
Limandaki kımltırsız çöpleri andıran
O dilsiz balıkçıyı andıran. Manastırın ordaki saz kulübenin
Yanıp da kül olduğu akşamki
Sarsıcı ıslığı da.

O günden bugüne çok kül olmuşluğumuz var
Mihokuşu yüksekliğine çıkmışlığımız, Balıkçının Gök Gemisine
binip de

Arkamızda izler bırakarak gökkuşaklarından
Savrulup durduğumuz bir adadan bir başka adaya
Kim bilir, belki de biz yonttuktu, biz çiçekledikti bu obsidyan taş-
larını da.

Ne ettik de yitirdik böyle kendimizi
Ölüm ne, dirim ne, bilmiyoruz anlaşılın
Kimimiz bir ateş yakıyor durup dururken, dağılan tavus tüyleri
renginde

Gecenin içinde, olduğundan da büyük kimi zaman
Sanırım böyle böyle yaratmışlar Tanrıyı da
Bir gün bir ateşin başında doğurmuşlar onu
Bir kişi doğurmuştur bana kalırsa
Sonra birlikte beslemişlerdir el ele verip
Büyüyünceye dek

Su kabından haşladıkları dikenli balıklara kadar
Bakır iğnelerinden gümüş alınlıklarına
Şimşekten göl perilerinin şarkılarına kadar
Portakaldan bir uzay kabuğuna
Nerde ne varsa (o zaman her şey dediğimiz çok azdı)
Şimdi kocaman kentlerde kimseler uğraşmıyor onunla.

Baksana, ey mihokuşu, baksana
Gözlerinde senin kadar küçük
Senin gibi uçuşan dünyamıza.

Bilmem hangi ülkelerden getirdikti bu rengârenk kolyeleri de
İlk başta kadınlarımızın gözünü alan
İmbatla birlikte gündüzleri
O acayip ülkeleri yansıtan boyunlarında

Sonra bir yatakta yatma hamurunu yoğuran (iğde kokuları
arasında)

Çocuklarımızı doğuran

Onların cam kırıkları gibi parlayan gözlerini

Tırnaklarındaki ilkyaz renklerini

Ve kim bilir ne kadar zaman geçti ki aradan. Şimdi

Bizden de büyük çocuklarımız. Elinde asma bıçağıyla

Gördüm geçiyorken birini. Saçları

Ben nasıl taramışsam öyle duruyordu başında.

Ve yaşadım yeniden hangi günbatımında havalandımsa
Kanım iplik iplik uçuşuyordu (arasında kuşlar oynaşan)

Bir adaya inmiştim, üstüne bir nar ağacının

İri bir nar ağacının. Ve yanıp durmuştuk üç gün üç gece

Kırmızı bir şarap tası oluncaya dek. Beklemiştik

Gelsin iyi huylu tanrılar da, kurtarsınlar diye bizi

Oysa ne bir hayal, ne bir fısıltı, ne bir ayak sesi

Ne de bir gören, bir soran var yitikliğimizi

Döküldüktü denizin kıyısına çaresiz. Nice sonra

Tattım bazı balıklardaki nar ve kan lezzetini.

II

Geçmişin zonklamasıdır yüzümü suya tuttuğumda

Etimi geren mozaik

SayıSIZ miller katettim orada bulununcaya

Ve su duruldu birden. Balık yumurtaları, nektonlar

Çekildi herbiri bir yana

Yükseldi o derinliğin çarpıcı sesi

Dedi ki bana, insan

Bir bilgin de olabilir, ceketini omzunda

Bir ruh da.

Ve dal yonta yonta büyütülür. Bir tükeniştir inmek anılara da

Geçmişin balkımasıdır su

Yaşamın giz geçirmez örtüsüdür toprak

Ve sen istersen şapkası yana kaykılmış

Bir ozan da olabilirsin, bir altın arayıcısı da

Hele bir üveyik ölsün içinde, bir tarla kuşu havalansın

Saburluk, o yaman bitki çiçeğini adasın

Altın

Cömertçe gösterecektir yüreğini sana

Şiir

O da.

Ey Güney'in büyük ozanı, taşları çizen ayaklarından öğrendim

O büyük dünya sıkıntısını

Bir deniz fenerinin dibinde

Sorma bana, nereden geldim, neyim diye

Anlaştık işte seninle, konuşmasak da

Sevgiler tutkular devrimidir benim tarihim de.

Çünkü mızrak çürür ergeç, kan rengini yitirir

Kaleler yıkılır bir bir, bayraklar solar

Vuruşmak eskir

Ama aşk

O durur, aşk her yüzen geminin su kesimidir.

Çok denedim, karanfilin sapı suya deyince
İçimde biri vurulur sanki
Yeşime oyulmuş bir diriliş olur bir de
Çalınır her sabah kapımın zili
Açarım: ben haziranım
Yaşamak, süresiz yaşamak eğilimi belki.
Ey bir kelebek, ey bir damla çiyin karışık rengi
Ey Güney'in büyük ozanı, sen
Ey bütün okyanusların ölümsüz dili.

KAR YAĞACAK

Evet baylar bu taraftan
Yolların otobüslerin iç çekişlerin anıtına
Durmanın duraksamanın
Yoksul gözün yoksul gülünün anıtına.
Bir eğilişle başladı, elimi alınma siper etmemle
Doyasıya baktım buz renkli bulutlara
Ne kadar büyük olursa olsun umudum
Zorunluktur umutsuzluk da bir parça.
Anlaşıldı yarın bir gün kar yağacak
Eski bir aşkın da anısına
İyidir, her şey durulunca kaygımız bütün olur
Hem nereden bileyim herhangi bir çocuk kaç yaşında.
Ne buruk bir dönemdeyiz, suyla bakarız
Bir çiçek sergisine bir panayıra
Suyla görürüz suyu ve her şeyi
Bir saçak altında buluşmanın kuğusunu da.
Bakıp bakıp bir daha yazıyorum
Ufacık defterime saat kayışıma
Ve bu kentin gül renkli armasına
Bir daha.
Anlaşıldı yarın bir gün kar yağacak
Bir çorapçının gözlerine kollarına
Kedi gibi yumuşak bir çarşının
Bir türlü bitmeyen eşyasızlığına.
Kar yağacak
Sevdim mi sevildim mi bir vaktin orasına.

KUŞ SÜRÜLERİNDEN BİR DUVAR

Eskişehirli bir tüccar tanırdım, bıyıkları
Gereksiz konuşan bir adamın sakarlığında
Enfiye çekerdi, bahçesindeki gülleri anlatırdı
Çocuksu yüzler bırakırdı birtakım ambarlarda
Sonbahar böyle geçerdi, o tüccarın sıkıntısı gibi
Deniz kıyılarında, hayvan leşleri arasında
Kış sanki iyi geçecek, bakıp duracaksın
Yılbaşında eski bir sevgilinin gönderdiği bir karta

Niye mektup yazmıyorum eskisi gibi
Kahverengi bir şeyler oluyordu mektuplarda
Yaşlı bir korsanın öğle uykusu doluyordu
İçime ve uykusuzluğuma

Kaypak bir haritam var şimdi, önüme seriyorum
Birbirine karışıyor Avrupa ve Asya
Bütün kara yollarında ölüme yakın bir şey var

O kadar yaklaştım ki şu ölüm duygusuna
Okyanuslardan hiçbir şey anlamıyorum
Küçük denizlerde yaşadım da ondan mı acaba
Değilse neden bir türlü ısınamıyorum

Yoksa büyük acıların kaptanları mı dolaşır okyanuslarda
Ey büyük kaptan, Bodrumlu sarmaşıkçı
Ey gün günden yüreğimi kanatan ada
Bir yer istiyorum üstünde, doğduğum bir yer olsun
Ve uzun yollarda hiç konuşmayan şoförlerin yanında

Ey orman yollarındaki su sarnıçları
Duyuyorum içinizdeki eski ses yüklü plaklarda
Ölümün bitmiş yasını, sevincin yok olmuş fırtınasını
Sözlerini çok değişik aşkların da
Eskişehirli bir tüccar vardı. Var mıydı
Duygular, zamanlar da bir çeşit insan mıydı yoksa
Kuş sürülerinden bir duvar
Hangi kuşu çeksem ölüyor avucumda.

NACİ İLE TURGUT'UN AKŞAMI

Saçlarını taramayı unutma
Yüz yıl sonra böyle kalacaksın saçlarınla
Akılda olmayan her mevsimin yazarıdır
Yeni açılmış sigara paketi gibidir her şey ona
Etini ve ağzını karıncalandırır
Üç yılda bitirdi bir şemsiyeyi
Kendini yerleştirdi sapma
Bir de bir gökyüzünü hiç mi hiç anlamadığına
Akşamı nasıl istersiniz — nasıl istenir akşam —
Bir kaşımayla kanar yaranız

Bu sizin akşamınız. Sonra..
Bir odam var, diyordun, yeni bir kalem almıştın
Akşamını sakladığın
Onun o kış yürüyüşleri yok mu
Hemen tanıdın
Yürüyüp kayboluncaya içinde bir kasımpatının
Ey uzak ülkelerden gelen kartlar
Dünyalı ve dünyasız bütün mektuplar
Ey yağmur olukları, ey pencereden
Bazı kâğıtlar atan adam
Akşamını yollamak için
Yolculukta ondan bundan adresler alan
Konyağın, yeşil koltuğun.

METİNİN AKŞAMI

Bir soğuk kış akşamına, bir tütün kesesine
Bir lokantanın çiçeklere bakan penceresine

Bir paket sigaraya, bir kibrite

Bir satıcının metalsi gözbebeklerine

Bir ormanın unutulmasına, bir kulübenin

Belki her şeye

Balık avına, su korkusuna, askerliğe

Matisse'in bir resmine

Ve fotoğraf makinesine, su kesimine

Bir şiirin küçük oğlu olmaya

Mesela mesela apansız bir aşk özlemine

Karpuzun ikiye bölünmesine de

Günün sarı bir çiçeğin yolunuşu gibi bitmesine

İskele kahvesine, domino seyircisine

Sinirlerini boyayan her şeye

Belki bir şeye daha

Sabahın ilk biblosu uzunca boylu bir allaha.

ŞAHİNİN KOPARDIĞI ELMAS

I

Bir zamanlar hep fotoğraflar çekerdim

Bütün gün orda burda dolaşıp

Gemi yolcularını, liman meyhanelerini
Çan kulelerini, düğün törenlerini, kız kardeşlerimi
Göğsünde döğmeler olan bir dilenciyi
Güllerden ve deniz kızlarından
Sonra el olan ama parmakları olmayan denizi
Yüz olan gözbebekleri olmayan
Eski fotoğrafçı dükkânlarında çizgili mayo giymiş kadın fotoğraflarını hep yeniden çekerdim
Bir saatçi vardı, adı Saharyan mıydı ne, onu da
İstanbul'u ve bu kentin hiç kimsenin bilmediği armasını
Bir sokak bileycisini
Ellerinde bukinalarıyla uçuşan melekleri (eski taş binaların üstünde)
Ve balkonda üç güvercinin bir sülünü yiyip bitirişini (yani olağanüstü her belgeyi)
Daha mı neyi
O kadar çok şeyi ki, her neyse
Bir gün bütün bunlar bana ucuz geldi.
Sonra bütün bunlar bana ucuz geldi
Attım fotoğraf makinemi bir yana
Vurdum sokaklara kendimi (ara sokaklara, çıkmaz sokaklara, İstanbul denizinin mavi bir kapı gibi açılıp kapandığı)
Ve dolaştım eski Bizans meyhanelerini bir bir
Ağzımda sönmeyen bir sigarayla
Nemli, küf kokan sütunların dibinde hemen
Adamlar gördüm, yürekleri gözlerine taşan adamlar

Boşalan oradan da gözyaşı gibi

Tam gözyaşı gibi (öyle diyorum, çünkü yasları eksikti, silinmişti kaygıları da, acıları desen, yoktu ki. Yani bir gözyaşıydı ki, şahinin boşluktan kopardığı elmas, kaskatı, gene bir elmasla ke-silebilen ancak)

Ne dualar geçerliydi onlar için, ne de

Dünyayı sanatıyla öğrenen bir gökyüzü işçisinin bilgisi

Hiçbiri

Ve anlattımdı efsanesini onlara

Suya yeni indirilmiş bir teknenin

Nasıl filizlere boğulduğunu. Ve sonra

Dedimdi, kaynağıdır mutluluğun insan da

Kuruyup kalsa da bir ağaç gövdesi gibi

Ve ardından kirli bir su birikintisi beni

İzledi durduydu sanki yıllarca.

Ey Galata rıhtımlı sonbahar, ey gök kuyusu!

Ölü bir martıyı tekrarlıyordun boyuna

Ağzında güneşten bir solucanla

Düşürüp yükseltiyordun onu

Sen, dişi kent, sense

Az kalsın dişi bir şiir yazdıracaktın gittikçe azalan yaşıma

Ayaklarımı denize sallandırarak

Gözlerimi bir deniz kuşuna doğru uzattıkça

Tuba ağacından kesilmiş iki dal parçası gibi

Yazdıracaktın nasıl olsa, yazdıracaktın da...

Anımsıyorum şimdi, bir Akdeniz seferinde yapayalnız kalmıştım

Yıl bin dokuz yüz elli altı

Aylardan nisandı olsa olsa

Ne param vardı ne satacak bir şeyim

Gerçi gemide yatıp kalkıyordum ama

Takmıştım aklımı bir kere

Tahtadan bir Ren geyiğine

Gene tahtadan bir Truva atına

Bulmuştum kafayı çoktan: “Hey, çocuklar!

Bilen var mı, neresidir Truva?”

Demeye kalmadıydı gül yaprağı kemiren birisi

Taktıydı bir gül yaprağı yakama

Bir başkası kapıya sürüklediydi beni

Ve dedi, “İşte,

Çenenin şurasında Truva!”

Hani yüzyıl yaşar da insan, nasıl

Unutmazsa taşın üstünde seğirten bir karıncayı

Kayan bir yıldızı göz açıp kapayınca

Unutmadım işte bunu da

Kan içinde kaldıydı ağızım burnum

Doğrusu dövülmeyi sevmesem de

Aklımdan bile geçirmezdim dövme

Oysa gemiciler icat etmiş derler keyfine dövüşmeyi

Yalan!

“Sandal ağacı gibi olacaksın

Üzerine inen baltayı kokuna boğacaksın.”

Ben böyle öğrendimdi üvey babamdan

Hayal meyal hatırlıyorum gemiye döndüğümü

Rıhtımda bir iki sarhoş tayfa:

“Arkadaş tayfanın sarhoş olmayanı kurumuş dal gibidir

Gece karşına çıktı mı uğursuzluk getirir”

Güç halle kaçtımdı oradan da

Yırtık mavi gömleğimse rüzgârda

Köpürüyordu denizin bir parçası gibi

Ve burnumda o yabancı kan kokusu
Kan! dedimdi kendi kendime, kan
Ne zaman çıkmaz ki yüze fırsatı yakalayınca.
Zamanlar geçti aradan, yıl bin dokuz yüz kırk iki
İçimi tüketen bir şenlik vardı İskenderiye'de
Kim bilir, bir başka yerde belki de
Gece yarısıydı, ellerim
Çılgınca kanıyordu
On parmağımdan akan kan on ayrı renkte
İçimde yakalanmaktan korkan bir gölge kuşunun nefesi
Tüyleri kahverengi eflatun
Boyu elli santimden fazla
Çırpınıp duruyordu. Sözlüğe bakmıştım da daha sonra
Yani şenlikten kurtulunca, tükenmekten
Bir gölge kuşu sahiden vardı
Ben ki gerçeğe yiter, düşle ayılırdım hep
Bu çelişken yaşamım beni hiç bırakmadı
Sabaha doğru usulca havalandı oradan
Kaybetti sanki kumarda, var mıydı içimizde kumardan anlayan.
Ey Gülistan sokağı, bir tomar gazete unuttuğum ev
Yıl bin dokuz yüz otuz üç
Vurup da kapını çıktım dışarı
Dönüp arkama bakmadım bile
Taşdım aylarca yalnız
Bağayla kaplanmış bir duvar saatinin tik takını
Öyle ya, bana sorarsanız terketmeli insan yaşamı
Ölümü göze almadan
Ve anlamlı bir ağaç gölgesi gibi durmaktaki sakıncayı
Gitmek
Durmadan gitmek
Ne ölümünü bilsinler ne yaşadığımı.

III

Bir gün bir su birikintisinde tanıdım sakallarımı
Gözlerimi, o yaman kuşkuyu daha sonra öğrettiler

Tuba ağacından kesilmiş iki tek dalı

Bilmem ki, tutmadım hiçbir fırtınanın da hesabını

Ne şiir yazdım gittikçe azalan yaşıma

Ne de giz diye sakladım umutsuzluk için yazdıklarımı

Keşfe çıktım doğup büyüdüğüm kenti yeniden

Tırmandım genelevlerle dallanan sokakları

Bozuk plakların, eski püskü eşyaların üstünden atladım

Kâğıt oynadım hiç tanımadığım adamlarla

Zar attım

Ve imrendim o kuleyi yaptıran adamın işaret parmağına
Sinemalara girdim (bir filmin ortasında ya da sonunda)

Oturmadım bile çoğu zaman

Girdim ve çıktım

Doğrusu hiçbir şey anlamadımsa yaşamımı anladım

Öyle hep kesik kesik olan, karışık olan

Ve utandım galiba sabahları demli çaylardan

(Ki mavi bir taş sıkıştırırdım dişlerimin arasına hırsımdan

Denizler, açık denizler

Daha doğmamış olurdu dünyanın sıcak karnından.)

Bir sabah da Bizans paralarına baktım antikacı dükkânlarında

Gözyaşı şişelerine, pesüslere baktım

Tutuldum bir tasvirle kedi gözünden bir heykelciğe

Onca yıl sonra Truva atına tutulduğumdan

Ama hiç mi hiç gereği yokken bakır bir madalya satın aldım

Bilmiyorum ne yaptım o madalyayı ben

Ya birine verdimdi ya da bir arsaya fırlattım.

Bir gün de bir cami avlusunda güvercinleri taşıdım
Gözleri kör bir kadın mısır satıyordu
Ağlamak istedi ben güvercinleri ürkütünce
O an düşünmedimse de sonradan aklıma takıldı
Gözleri kör bir insan nasıl ağlar diye.
Son olarak üstünde bir taşın
Oturdum saatlerce.

DÜŞ SUDA

I

O zaman neydi, eskidi sandıktı gölü
Kapı önlerinde söyleşen kadınları
Boyasız bir sandal sazların içinde
Nasıl koyverdik sonra kendimizi
Görünce suyun dibinde
Boğulmuş beyaz kenti
Gene de
Göz açıp kapayınca dek gittik geldik
Üç kişiydik üçümüz de

Geçmişe uzanan üç ayrı gün gibi.

II

Sevindik görünce birden
Limandaki eski tekneyi
Koştuk yokuş aşağı bir süre
Yakalanmamak için
Geceyi anlatan ishakkuşuna
Sabaha benzedik tahta iskeleyle varınca
Suya

Yıkıldık. Üç kere kımıldadı koy
Ödünç aldığımızı sandı bizi
Demirledi göğsümüze eski tekne
Suyla sabahın göğsüne

Oysa biz
Çarçabuk geri döndük geldiğimiz yere
Üç kişiydik üçümüz de
Öldük ve dirildik
Hani unutmuşuz da yolumuzu, birine
Yol sorar gibi
Demirin tırnakları kaburga kemiklerimizde.

III

Adını söylediler, ölümünü ardından
Ardından hemen ölümünü
Fısıldar gibi soyadını, ilgisiz
Sokağın bitiminde sazlardan
Şapkalar ören adama
Kim ne der artık, boş hepsi
Yüzünü yüzdürüyor suda
Buruşturarak elindeki saz şapkayı
Her şey, ama her şey
Yüzüyle buruşan şapkanın arasında hızla.

IV

Konuşulmaz fırtınada, çünkü ölüm

Katar özünü fırtınaya da

Neyi bekliyoruz böyle neyi

Yendik mi yenik mi düştük yoksa

Bir ufak kuş yukarıda

Sürüyüp durur gölgemizi

Çözmüşüz nasıl olsa ipini sandallarımızın da.

V

Duymuyoruz dokununca duymuyoruz
Taşlara kayalara taşlara
Nasıl kanmıyorsa yüreğimiz sevince
Sevince, acılara da
İşliyor kireçli taşı yontucu
Saat kaç, vakit ne vakti şimdi
Bırakıp da elindeki keskiyi
Sırtını duvara dayayınca anlarız
Severiz çünkü ara vermeden
Anlamaya uymayan vakitleri
Ey yerle gök arası mutlu kalebentliğimiz.

VI

Su

Vuruyor kıyıdaki gemi leşlerine
Yalıyor sokaklarını kentin
Savuruyor öfkeyle rüzgârını
Masmavi yangınından

Bir evin bir odası yanıyor yalnız
Habersiz bütün kent bundan

Bir ruh gibi yanıyor çünkü
Giz dolu varlığından taşarak
Aydınlığın içinde
Aydınlıktan bir sarkaç gibi

Sinsi bir gülüşle görüyor o
Kayığını boyuyor bir yandan da.

VII

Uzatmışlar ölüsünü kumlara

Mavi yüzlü çocuğun

Unutulmayan maviden

Hiç unutulmayan

İri bir balık asılı durur ağaçta

Dik ve bulanık

Ayrı ayrı yönlerine sonsuzluğun

İkisi de

Eriyen kar sıcaklığında

Ve ufuk

Kurtulmuş tanrıların kucağından

Uçsuz bucaksız bir yolculuğun koynunda.

VIII

Düşürdük gölgemizi suya

Ardından kendimizi

Sessizlik gibi sade, telaşsız

Hani var ya oldukça yavaş uzanır el ağlayana

Yüzdük bütün gün adalardan adalara

Hiçbir şey düşünmeden. Yalnız

Akşama doğru bir demet mavi süsen topladık.

Sunmak üzere bizi yaratan ozana

Düşüyoruz mavi dudaklı büyük ozanın

IX

Öyle yorgun ki kentimiz
Düşlerden ve söyleşmekten
Yok duyacak kimse sesimizi
Gönderdik göndermesine, yüzümüz
Oradan da
Yok olarak geri geldi
Sesler, şarkılar.. alışkanlık elbet.

X

Yok düş kuracak vakit bile
Her şeyi bir yana bırakıyoruz söylene söylene.

GÜL DÖNÜYOR AVUCUMDA

I

O akşam söylediydim ona
Gördüm Hümakuşunun iskeletini
Haber de saldıydım Pegasos'un sırtındaki ozana
Seyretsin diye ölümün bu sırça gelinliğini
Duyan da var bunu duymayan da.
O gün bugündür ıslık çala çala
Gelip geçiyor kapımın önünden
Konuşuyoruz da arasına. Geçen gün dedi ki
Farketmez gözyaşı kimseyi, ruhsa
Başboş bir deniz gibi anlamsız yatar
Kocaman bir ıssızlığı yonta yonta.
Anlattı sonra uzun uzun.

Nasıl onardığını eski tekneyi
Nasıl kalafata çektiğini, boyasını

Hangi dağ çiçeklerinden kopardığını. (Bir çocuk dişi gibi parlardı..
Çekmişti onu kırmızı bir akşamüstünün dişetlerine. Ya direkleri?
özenli bir kılıfa girer gibi girmişti göğe. Doğrusu görkem iki
parmak arasında büyüyen ama hiç gölgesi olmayan uçsuz bucaksız
bir bitkiydi. Giz olmayan bir gizdi belki. Evleri dolaşan cinsiyetsiz
bir tanrı da olamazdı ki. İnandıydı bu yüzden kanının tekneyi
dolaşıp şafakları çevirdiğine. Ve gördüydü yer değiştirdiğini
gövdesiyle teknenin böylece ruh olduğunu anlıyordu bira köpüğü
gibi altınsı altınsı parlayan tahtalara. Ve yetinmedi. Bir öğleüstü
konservesini yedi. Çekti bıçağını sapladığı yerden kaldırdı
havaya. Birden parladı bıçak dünya zamanından başka bir zamanla
ve noktalandı uzayın çilekleri işbaşındayken. Besbelli bir uzay
tapınağındaki ilk duaydı bu. Ve seyretti uzun uzun tarihte yeri
olmayan bu titreşimi. Bir şey ki artık birdenbire her şeydi. Ve yazdı
bordasına İki Parmak diye iki Parmaktı çünkü teknenin ismi.)

II

Ey iki elle iki el arasındaki çaresiz vakit
Yıkanmış çekmiş çamaşırlar gibisin
Azsın, öyle çok kıyılısın ki genişliğime
İçinde asfaltların dondurmaların eridiği bir salı
Mühürler gibi kazılmış çarşambanın üstüne
Tuz uzun, bakışlarımsa bir avuç tuzla orantılı
Tam yüreğimin hizasında o otel
Bir otel ki sabah akşam buruşturan kıyıyı
Dönüp dönüp arkama baktığım işte
Severek bir ıslak battaniyeyi belki

Didiklenmiş bir saati, yıpranmış
Tırnak uçlarını ve her şeyi.

Oysa ey denizlerin ıslak geçidi
Her yandan sızan şeridi akarsuların
Balığın dil bilmeyeni ben
Neden hep tuzdan anlardım o zaman
Tuzdan mı, evet tuzdan
Denizin merasından yani.

Uzat elini artık, kutla kendini
Götür bir bardak sonsuz suyu ağzına
Bak

Gördün mü, hem de nasıl
Bir gül dönüyor öteki avucunda.

III

Ağrıtmayan böylece dindirmeyen o sabah
Puhukusu muydu, neydi, öttü uzun uzun
Biçimini vermeye çalıştı bir yıkıntıya
Biz geçince dönüp baktı arkamızdan üç çocuk
Üçü de

Bir tahta perdenin önündeki ömründe
Gözleri dümdüz, kireç kuyuları gibi
Bir yanıp bir sönyordu umuda ve ezikliğe.
Farketmez deniz de gözyaşımı, dedim ustama
Ve gözyaşı denizi

Ey göstergelerin en güzeli, göster ki beni
Ben ıSSIZI yonta yonta gürültüler ederim
Kendimi yonta yonta dağılan bir mermerim

O sabah demir atmış bulduk
Tekneyi bütün kıyılarda.

AKDENİZ SALGINI

Halikarnas Balıkçısı 'na

I

Öyle bir alışımıdır ki seninle deniz

Bir açık deniz

Bakınca hiçbir şey göremediğin

Gözlerini duyduğun yalnız

Sözlerin var, dudak izlerin yok sözlerinde.

II

Denedin ki oralarda zaman olmayı
Şimdi bir Akdeniz salgınısın sen
Sonsuz bir otobüs yolcusu gibi, tam öyle gibi
Her gün kırmızı bir bilet düşürürsün dişlerinden
Ki senin bir yerin olmadı hiç, olmayarak soldu
Diri bir sabahın eylülüsün birden
Sonra bir solgunluğun yeniden solgunluğu
Tırnakların dibine batar durup dururken
Acılardan bir acının geri tepmesidir
Sızar yüreğinden sevinç olarak
Yani eylülde
Acımdan bir zamansın ki bazan susarsın
Çocuklar büyükler gibi konuşur sefaletten.

III

Omurgasını kırmış bir balık yatar
Seninle denizin üstünde
Öpülmüş bir dudak gibi

Derinlerden derinlerdedir yüreğinse
Okşar gizli gizli deniz kızlarını
Dondurulmuş güneşlerin içinde
Öpemezsin, dudaklarını duyarsın yalnız.

IV

Sonra sonra yapıştırılmış pullar gibisin, öylesin
Üstü uçaklı zarflara
Ve alanlara tutturulmuş, çiçek sepetlerinin
Kenarındaki kartlara
Bir gider bir gelirsin, gider gelirsin
Hızlı bir park akışından anısal bir yığıntıya
Sayısız parmağın var, bir parmağın daha mavi
Vurursun vurursun kapılara onunla
Kapılar açıldı mı, avlular güne çarptı mı
Boşalan bir güğümsündür her umutsuzluğa.

V

İki yaprak yerde konuşur ya, o zaman
Tam o zaman bir sonbahar düğümü
Yani bir gülüşün bir çay kaşığının sıradan ölümsüzlüğü
Seni sürekli kılan
Tam o zaman
Bir limonluk hüznün olsun kal orda
Her gün kendi kendinin oğlusun
Bir nesne buluyorsun yerde, mutluluktur senin için
Denizken üzerine atılan ağaç kökleri gibi
Soyulmuş elma kabukları gibi
Boş şişeler, çürümüş hayvan iskeletleri gibi
Kekikler yemlikler arıyordun, kayalardan
Yokluğa doğru yükselerek
Çorbanı karmak için
Ama görmedik bir kaşık içtiğini bugüne dek
Olsa olsa ateşini yakıyordun yalnızlığın
Biliyorsun, bizim her türlü yalnızlığımız
Yeni bir dil olacak yarın.

VI

Uğurladık bir sabah seni
Söz vermiştin geri döneceğine
Anladık bakınca aldandığımızı
Gerilerde küçük
Kıyılara doğru büyüyen ayak izlerine
Ötelerde, ama çok ötelerde
Kocaman bir gözvaşydın ey usta deniz
Konuşuyordun, sözlerini bulamıyordun yalnız.

KÜL

Küle Başlangıç

Puhukuşu muydu, neydi, kanatlarını toplayıp durdu

Boşluktan yontulmuş tüneğinde

Sıradan bir cumartesinde, yazılı kâğıtların

Kalemle delinmiş yerlerinde

Uzaklardan, çok uzaklardan doğmuş kıyıları gibi

Yorgun, tozlu yol kokulu kıyıları gibi

Şaşırmış kalmış da sanki deniz fenerlerine

Öyle.

Havalandı birden yayarak kanatlarını

Gözlerini gözlerinde bileye bileye

Bir düğme iliklenirken, bir yapma çiçek

Yakaya iliştilirirken acele

Ve soluk bir gülüş ki eskiye eskiye

Anılara dönerken çaresiz

Havalandı kuş ve yitip gitti

Külrengi bir tarih bırakarak geride.

Küle Geriliş

Hepsi kül. Ah o zaman kül başka
Yüzümü tutuyordum sığ kıyısına anılarımın
Ayak bilekleri külden adam
Bir avuç kül doluydu ağzımda.

Hepsi kül. Kirli, bulanık sular
Patlamış sonbaharın da memesi
Emzirir balmumundan bir göğü. Damlarda
Gezdirir ürkerekten pas renkli dilini
Ve döner birer birer ülkesine acılar
Saplanırlar birden soluğuma
Bilirim, o kadar iyi bilirim ki ayrıca
Ve dökülmüş saçları avuçlarında
Bir bir anımsadığım şimdi
Yanmış hepsi, kül olmuş.

Yanmış hepsi, kül olmuş

Bir trendi sanki hiç inilmemişti
Çıplak gövdeleriyle kâğıt oynayan adamlar
Ve çürük dişleriyle

Ve geçmişi olmayan geleceği de
Herkesin kendine göre bir boynu vardı yalnız
Hüznün ve çaresizliğin eklem yerlerinde
Gözleri vardı kurtlu erikler gibi
Ne zaman ki bakılacaktı bir yere
Bakılırdı hep birden bir avuç gözle.

Ve yanık istasyonlar gördüm arada
Titrek dumanlarıyla bozkırı
Kuru, kupkuru otlar yakıyordu biri. Çekerekten içine
Kır kızılı bir hanı

Han

Yıkılmış zaten o da, şurda burda üç beş duvar
Toplamış kanatlarını puhukuşu da
Boşluktan yontulmuş tüneğinde değil
İri bir pençenin tırnaktan boşalan oyuğunda
Soğuyor bilmek için yaşadığı zamanı
Oysa görmüyor önünü bile, görmüyor
Bir başka puhukuşu koysan da karşısına
Bozulmasın istiyor kül, anlaşılan
Hiç bozulmasın
Ah her yanda küller her yanda.

Külün Doğası

Vermediler kapının önüne düşürdüğüm
Sararmış yarasa iskeletini
Bir denizci vermişti bana çıkarıp da boynundan
Kapkara bir kasketi olan
Her limanda birkaç kere unutilan
Hemen hemen parmaklarıyla konuşan bir denizci
Ürkütür demişti azılı fırtınaları
Ve yırtıcı kuşlarını açık denizlerin
Oysa ne kuşlarla boğuşmuşluğum var bugüne kadar
Ne de fırtınalar gördüm azılı
Yaşadım günsüzlüğümü ve saatsizliğimi durmadan
Bazen bir sözüm oldu, sonra o sözün külü
En çoğul
En yaygın
En ne zaman külü.
Ve dedim, anlaşıldı, küllerin doğasıdır yarasa
Bütün küllerin
Elbette yalan denizcinin konuştuqlarıysa.

Sızar Kül

Sızar saçaklardan, su borularından
Camlardan, kapılardan, yangın merdivenlerinden
Bir dönemeçten, ayaküstü konuşmalarından
Sorgulardan, alışverişlerden, pazar gürültülerinden
Bayraklardan ve gemilerden
Kıyılardan, varoşlardan
Bundan böyle konuşulmayacak bir yaşantıdan
Sanki bir benzin istasyonundan
Geride kalan bir benzin istasyonundan
Bir tankerin güvertesinden, hüznü bir benzin kokusundan
Bir menekşenin iki tek boyutundan
Garlardan
Bir gülün bir boyutundan
Bir duvarın duyarsızlığından
Yokluğun bir daha yok oluşundan
Ve kulak çınlamasından
Bir kentin resimli bir balon gibi patladı patlayacak olmasından
Üstünde bir yüzün yarısı olan bir puldan
Ve tutkal kokusundan
Tutkaldan
İsayı sırtından gökyüzüne yapıştıran
Fişlerden, bankalardan, kesilen makbuzlardan
Bir hayvanat bahçesinden
Bir yalvaçın ağlamaklı fotoğrafından
Bulaşık sularından, çöp kutularından
Parklardan parklardan parklardan

Bir homoseksüelin kırmızı kazağından
Oksijenli saçlarından
Vitrinlerden, mağaza patronlarından, sokak satıcılarından
Çanlardan
Bir doğurmamışlıktan, bir doğurma korkusundan
Yaşama korkusundan
Çelenklerden ve cenaze levazımatından
Bir ölüye kadar
Her şeyden.

Külden Adamlar

Bir saat ne kadar yaşar bir eskici dükkânında
Bir ırmak bir taş köprüye sarmaşıkça.
Koşar bakışları külden adamlar
Ordan oraya
Soğuk etlere, sosislere, yumurtalara
Konservelere ve jambonlara
İtişirler, üşüşürler, saatlerine bakarlar
Koşuşurlar masalara, bardaklara, ayakta durmalara
Bir sosisli sandviç peynirli bir sandviçle
Bir işaret parmağı bir başka işaret parmağıyla
Bir ceket bir kazakla
İki düğme birbiriyle.. Sonra
Yavaş yavaş çiftleşir kalabalık
Yağlı kâğıtlar, cigara izmaritleri, ruj lekeleri kalır ortalıkta
Ve doğar ıslak ceseti külün
Bir daha doğar
Kurudukça savrulmaya başlar havada.
Her şey kül için! her şey kül için! her şey!
Bağırır bakışları külden adamlar
Toplanır tüneğinde puhukuşu da
Ve bakar bunca zamandır geldiği yola
Yorgun, tozlu yol kokulu yola
Açar kanatlarını, saldırır ötelere yeniden
Bu külle sıvanmış kentten
Dalar boşluğa.
Ah her yanda küller her yanda.

SONRASI KALIR

(1974)

Mefliaret Cansever'e

SU

Bir gün, bir uzun gün hep denize baktık
Miller ve ağırlıklar bitti
Gelip geçmeler bitti, gemilerin
Beyaz ve kocaman gövdeleri
Gözün kahverengi suyuna geldik.
Palamutlar yaktık, çalılar her zamanki gibi
Süsledi bizi bu ufak değişiklik
Çok ağır bir şeydi gün dörtgenleri üstümüze düşen
Aydınlıktan kopan aydınlıktan kesilen
Ağır mı ağır
Kaldık ne kadar kaldıksa böyle
Sonra gün diye bildiğimiz ne varsa akıtıldı
Duvarlar, sarmaşıklar, evler akıtıldı
Güneşler, hızarlar, kıymık taneleri
Vinç sesleri, çekiç sesleri bir bir.
Sokağın bitiminde dönüp arkama baktım
Her şey nasıldı diye
Sundurma hazin
Çarşı kararsız
Düzlerde yarlarda tepelerde
Kurtlar, tavşanlar, yılanlar erimekte
Herkes dünyayı bir yanından onarıyor sanki
Meltem belli belirsiz bir şeyleri kıpırdatıyor
Gözümü kapatıp baktığımda
Sudur gün.

Ah sudur, ne yandan baksam sudur
Suyun imgesi sudur
Trenlerin kalktığı her yerde
Bavullar sudur
Bir gün Erzurum çalkantısı
Öbür gün bir Konya pası
Manisadan görünen İstanbul kıyıları
Çantası açık duran bir kadının anısı ve
Dudak boyası
Ardahanlı bir kartal
Kızılcahamamlı bir piriç
Tülbentler, yazmalar, krepler
Hep sudur
Askerin son defa memleketine baktığı
Yüzünü çevirince bir bardak gibi düşüp kırılan memleket
Ve gemilerin ağır ağır limanlardan çıktığı
Ah sudur.
Bir gün, bir uzun gün bir aynanın önündeyim
Kırpikler ve saçlar bitti
Gövdem duvara sürte sürte inceltilmiş bir nesne gibi
Dalgın ve uzun

Uzun ve sisli

Ben ki gövdemle tattım gövdemi, iyi bilirim

Bir hurma, bir başdönmesi

Kokusu başdönmesinin

Güzel kaplar aldım bu yüzden, ne kadar güzel kap varsa aldım

Bilmek için suyumu

Ve hazırlıklı değildim ve bildim

Ben suyun bir dakika durduğu

Durunca boğulduğu bir yerdeyim.

Bir kilimi yere sermek kadar güzel ne var
Sonra püsküllerini düzeltmek kadar
Ya sofraya dilim dilim kesilmiş bir domatesi koymaktaki görkem
Kamyon sürmek yükünü bilmeden
Ve ikimiz bir akşamüstü sırasında
Ve akşamüstünün Anadoluya giden bir otobüs gibi kalkması sırasında
Dağlarda, tarlalarda, köprü altlarında
Sazların, taşların, yosunların arasından geçerek
Bir akik gibi yansıyarak hem de
Kırmızı bir karpuzun doğum sancısına
Su akar ben akarım
Ben akarım su akar
Vakit yok bakışmaya
Günlerden suya.

ELMAS YÜKLÜ BİR GEMİ

I

Yeniden bulduk tapınağımızı. Başlıyoruz
Çevirmeye ağır ağır sayfalarını günün
Gökte kuş sürüleri, su kabarcıkları gibi öyle, biri çıkıyor, biri sö-
nüyor ya da yer değiştiriyorlar aralarında

Belli belirsiz

Yüzümüzde düş gölgeleri, menevişler
Kavuniçi ve beyaz, kavrayıcı ve keskin

Gök sırça gibi dökülüyor, omuzlarımıza, havlularımıza, paletleri-
mize, güneş gözlüklerimize
Sarıp sarmalıyor bizi

Mimarsın, diyoruz ona, hışımla söylüyoruz bunu, dilimizin üstün-
de kaydırarak kelimeleeri
Herbiri bir akide lezzetinde

Mimarsın işte, bizim uçsuz bucaksız mavi mimarımız
Hafifçe kararıyor, kısa bir süre ama, usta bir gravürcü olup çıkıyor
o zaman da

Usta bir gravürcü bilir kanı, bir toprakaltılığı, evin süt beyaz ya da
kahverengi anlarını

Odur insandaki çelişkiyi kazıyan, yapraktaki ormanı, bir uzaklık
örgüsünü, uzağın katsayısını

Ve odur kendini ortasından yarıp çıkararak tanrıyı tanrısızlığı ve yal-
nızlığı

Sırtımızda lekeler bırakıyor, yer yer de çizgiler (kûfi, çivi, dövme,
doğal ve gelişigüzel)

Bileklerimize altın varaklar serpiştiriyor (ince, ürkek, dışavurum-
lu)

Ve göğsümüze (yaprak, lale, bazen de haç biçiminde)

Haç! gök ve kum kokulu, zeytin ve hurma ağışlı, yağ kıvamında
kirlili bir akarsu kadar da oynak

Yattığımız yerden görüyoruz bunları. Kuyumcu o
Çoğu kez kuyumcu (İstanbul hanlarının daracık odalarında gölge-
leşmiş gibi. Akşama dek odasından çıkmayan, çiş gelince ara-
da bir.. kollarını hiç sallamadan)

Gerekli olanı ayırıyor, eritiyor, kalıbına sokuyor, karşısına geçip
bakıyor sonra

Süslü papaz elbiseleri işleyen bir nakışçı da (Ayvansaray'da, yarısı
güneşin kışkacındaki bir evde, çocukları olmayan sesleri çıkma-
yan olsa da)

Bursa'nın kamyon geçmeyen bir semtinde şadırvan yazıları kesiyor
Gök bu

Çocuğun birini kayısı gibi tutup bırakıyor
Kadının birini

Dudaklarını ağaççileği gibi ışıldatarak

Yeni doğmuş bir kanguru yavrusu bazen de (pembe ve ıslak)

Her saat başı bir güneş çıkarıyor karnından

Bir güneş yavrusu

Kulaklarını dikerek

Öfkesi yalan

Ve aldatıcı

Yunanlı, kalın sesli bir şarkıcı gibi eğilmiş santuruna bir de, işitil-
medik parçalar çalıyor. Hiç değilse Jamaica'lı bir serseri, Lond-
ra barlarının altını üstüne getiren (hişt! evet, en çok da ellerine
tutkun ve yumruklarının masanın üstünde duruşuna öykünen
ve Sudan çekirgesi gibi hem teklikten hem kalabalıktan arta-
kalmanın suretini çizen)

Onu ne zaman gördük ki zaten tam olarak

Ne zaman

Gök biziz

Sonlu ve sonsuz tapınağımız bizim.

II

Dalgın kuşlar var üstümüzde, kanatlarını yayarak süzülüyorlar oynak kavisler bırakarak arkalarında
Gagalarından mektup gibi geçiyor boşluk
Ve sessizlik bir yüzük taşı gibi parlıyor, gözlerimizde, dudaklarımızda, yanık sırtlarımızda
Parmaklarımızla konuşuyoruz biz de, işaret daha çarpıcı, tapınır gibiyiz bu yüzden
Çok gerilerde, bilincin ve bilinçaltının da gerisinde, bize hiç verilmeyenin
Boşluk bu
Ölü gövdenin küçük mezarı
Bir çift kiraz ilişirmiş de sanki mermerine
Bazen tek bir kuşu alıp götürüyor götürüyor
Yaldızdan bir sınır taşma bırakıyor (göğün yakamozu bu da)
Aramayı unutuyoruz birden, herhangi bir şeyi, şurda mı, burda mı bakmıyoruz bile
O kadar az, o kadar ortada her şey çünkü
Ve soruyoruz kendimize: bir şey mi aratmak istiyordu bize boşluk
Bilmediğimiz bir şey mi
Bunu bir çocuk yeni kopardığı bir dal parçasını ruhuna batırarak anlatıyor
Anlatmış oluyor belki.

III

Elmas yüklü bir gemi geçiyor kıyıları iterek
Parmağını daha iyi göstermek için çenesine ustaca koyan birinin
parmağı gibi

Kentleri yansıtıyor, yasları sevinçleri yansıtıyor, hepimizi bir bir
Çoğalıyoruz elmastan

Birbirimizden çoğalıyoruz; sonlu ve sonsuz birbirimizden
Bir yaz akşamı gibi, kesilmiş domatesin buğusu gibi, ezilmiş tuğla-
nın asfaltta yayılışı gibi
Günbatımının...

PAS

Duvar diplerinde ve sakınarak
Duvar diplerinde ve alacakaranlıkta
İyi yenmemiş bir kiraz çekirdeği gibi yıprak
Gidip geliyorsa durmadan

Gücenik bir köpeğin bir okul şarkısını anımsattığı gibi
Gidip geliyorsa

Ve çocukluğunun bir düğme kadar delik yerinden bakılırsa

Gözleri bir çağla çekirdeği gibi beyaz ve kocamansa o zaman

Gözleri iki safran ipliği şimdi.

Ve güneş kar topluyorsa bakışlarından

Biz ki utançlı bir kar seyircisi

Sen bak ki o beyaz karın kırmızı

O beyaz karın ürkek

O beyaz karın utanarak geri geldiğini

Seyrediyorsa susarak

Biliyordur tam göğsünün altında yaşar gibi
Biliyordur ki bir eylemdir yerine göre susmak.

Duvar diplerinde ve sakınarak

Bütün paslar kabarıyor bir bir

Ağzın ve dilin ve parmakların pası

Yüreğin ve bilincin

Bak işte, patlamış kentin su boruları da

Duyduğu bir çürük su şırıltısı

Ki hemen geliyor aklına

Bir şarkı ne zaman güzel değildir

Sonu olduğu zaman

Sonu yoktur çünkü güzel şarkıların

Kimse bir şarkıyı sonuna kadar söyleyemez
Nasıl ki ölüm öldürenlerinse
Ve korku korkmuyor görünenlerin
Şarkı tersine

Tut ki kırgın bir menekşeden sapmıştır onun yüreğiye

Hem de bir menekşeyi yeniden icat etmiş gibi

Gererek yapraklarını

Gererek gözkapaklarını

Yumruklarını sıkarak

Ağlamayı unutmak için.

Duvar diplerinde ve sakınaraktan

Bir akşamüstü sırasında

Saygı anlarınıza

Saygımız ki bir kuşun yarası kadar derin.

SAATE BAKMAK

Varsın her şey sonraya kalsın

Sonraya, en sonraya

Sözgelimi iki bin altı yüz kırk bir mil. Bir papatya ne kadar uzağı

görebilirse

O kadar yakın kalplerimiz birbirine
Ölü bir denizi bile bir tartışmaya çevirdik
Kayaları taş devrine göre ölçtük biçtik
Kalemlerimizi kesilmiş çiçek sapları gibi attık
Kapıları açarken birbirimize ağladık
(Ne kadar da çok severmişiz birbirimizi
Sahi ne kadar da çok severmişiz
Yıllarca, yüzyıllarca öpüştük
Sigaralar tuttuk, içkilerin en iyisini sunduk
İstersen bu gece burada kal, dedik
Sağlığımızı sorduk, bir sürü ilaç adları saydık
Sık sık görüşelim, olmaz mı, dedik
İyi bildiğimiz ne varsa yaptık, ayrıldık
Ortada

Her zamanki gibi bir karanfil kaldı.)
Köşedeki tütüncü silaha çevirdi sigaralarını
Ödemesi çok güç sigaralara
Manav yarı anlamlı güldü biz geçerken
Eriklerden, çileklerden, o canım kirazlardan bile utanmadan
Hani o çocukluk küpesi olan kirazlardan
Hani rengi içimize göre değişen: mor, mavi, pembe, sarı
İlk defa merhaba dedi bir balıkçı
Çırparaktan elindeki suyu ölgün bizlere
Sigarası dudağında: merhaba!

Ya peki biz ne dedik, ne dedik
Yoldaki bir taşı şöyle bir kenara koyduk
Yakamıza rastgele bir çiçek ilıştirdik
Su satılan dükkânlara baktık, yüzümüz cam cam ışıdı
Ve leylak kokuları gibi kendi kokumuza uzandık
Köşeyi döndük, bütün köşeleri hızla döndük
Su birikintilerinin ağaçlandığı eski bir sokağın tarihinde

Şöyle yazdı:

Her şey sonraya kaldı.

Ey ayaklarımızın dibindeki yoksul gül
Gölgesi yüreklerimizin

Öfkemiz sevgiye benziyor şimdi, sevgimiz öfkeye
Ve tartışmaya çevirdiğimiz deniz ölüler bırakıyor
Çıplak ölüler

Birbirine kenetlenmiş çöpler halinde.

Bir otobüse biniyoruz, sahiden biniyor muyuz
Söyle, nerde “Göge bakma durakları”, nerde
Birinin elinde gazete ve süt
Gazete mi, evet gazete

Bütün manşetler tutsaklığı ve yenilgiyi çağırıyor
Paramızı veriyoruz, üstünü alıyoruz, bozuk paralar
Cebimizde nikel

Cebimizde sarılmış ölüler halinde.

Her şey bir hızlı adım olmamaya

Ama gün gibi taptaze bir umut gözlerimizde

Saatlerimize bakıyoruz hiç yoktan

Çok uzaklara bakmaktır, diyoruz, durmadan saate bakmak

Yemyeşil bir su takılıyor akrebe, bir çavlan

Yüzü akide gibi parlayan bir gün takılıyor yelkovana

Anılardan anılardan çoktan vazgeçtik

Yaşadığımız bugün nasıl
Güzelliğimiz hangi güzellik.
Biliyor muyuz, hayır, bilmiyoruz da
Acılarımızdan bir yaz kurduk onarıyoruz
Belki bir hazırlık bu başka yazlara
Yakın yazlara, uzak yazlara
Çünkü her şey eskiye kaldı, anılar bile
Her şey, ama her şey eskiye kaldı
Vakit yok bir daha yemyeşil eylül tramvaylarına.

SUÇTUR ÇOCUĞUN OLMAK

Sulanmış caddelere bakıyoruz: bugünün ikindisi
Buğular içinde yüzüyor ağaçlar
Sarı bir kedi yalanıyor uzun uzun
Ayaklarını gererek
Pespembe ayaklarının dibi
Ve güneş ufak ufak damlıyor üstümüze
Güneş ufak ufak damladıkça da

Yeni yıkanmış bir taşlık görünüyor aralık bir kapıdan

Boynunu uzatarak

Yeni yıkanmış her taşlığın sonu: güze bakmak

Biz güzü istemiyoruz, ama yaz dursun

Bir gündüzü eğirelim, diyoruz, eğirilmiş bir gündüzün sonu

Değil mi hayatın iplikleri, dokusu

Ama yaz dursun, öyle bir dursun ki yaz

Çiçekler ağaçlarda kalsın, uçurtmalar göklerde

Haziran temmuz ağustos

Birbirine sokulsun

Ne olur bu böyle olsun

Geçmesin, geçmesin onlarsız bir yaz

Açsın sıcak kollarını özlemlerine

Beklesin dursun.

Özlem ki bir başkasının özlemine tutkunluksa

Bir yerde hep aynı şeyi özlüyoruz

Ayaklarımız karıncalanıyor büsbütün

Büyük ayaklarımız, küçük ayaklarımız, ayaklığını yitirmiş ayakla-
rımız

Kanıyla ölçülüyor besbelli, kendi kanıyla

Kör karanlıkta, bir ayak büyüklüğünde kan

İki ayak büyüklüğünde, üç ayak büyüklüğünde, ayak dizileri ha-
linde

Islak betonların üstünden denizine dökülüyor
Bir çavlan, bir şelale gibi coşarak değil
Usulca sessiz
Kıpkırmızı ve iniltiyle

Demek oluyor ki sarışın bir çocuğun ayaklarıdır deniz
Terlemiş yüzü, ıslanmış saçlarıdır
Ve demek oluyor ki, suçtur bir çocuğun olmak
Suçtur daha başka şeyler gibi
Ve düşün bir de, ya bütün o çocuklar seninse
İster Doğu Beyazıtta karlar içinde büyüsün
İster bir düzlükte Tatvandan Vana doğru
Ve isterse İzmirin تنها bir semtinde
Kim ne derse desin, suçtur çocuğun olmak
Akarsuyunu kendi, denizini kendi yaratan bir çocuğun
Gittikçe kararan o kırmızılıktan
Ki biraz sonra paçaları kıvrık adamların
Çeşme suyuyla yıkayacakları
Su

Sağılmış gibi düşecektir gündüzün saydamlığından
Su

Utanmış gibi kayıp gidecektir
Geceyle gündüzün olmadığı bir zamandan.
Sulanmış ağaçlara bakıyoruz: bugünün ikindisi
Buğular içinde yüzüyor ağaçlar
Saat on haberlerini dinliyoruz
Alıştık, bütün haberleri dinliyoruz zaten
Önümüzdeki bir bardak su bile öyle derin ki
Dalıp dalıp gidiyoruz suya

Bakıyoruz da kocaman bir yıkıntı duvardaki çivi deliği

Ve ellerimiz masa örtüsünün püsküllerinde
Kapı tokmağı, çaydanlık
Divan örtüsündeki leke
Yerlerde kitaplar, gazeteler
Pencere camındaki çatlak
Pencere camından ufak ufak damlayan güneş
Ve en önemlisi konuştuklarımız
Değişen çizgiler yüzümüzdeki
Fincanı tutarken titremesi ellerimizin
Yani hayatın dokusunda ne varsa
Yeniden yaşıyor, yeniden kullanıyoruz sanki.
Özlem ki tutkunluktur bir başkasının özlemine
Dalgalı camın ardında büyüyerekten
Bir çocuk hızla geçiyor bisikletiyle.

İDRİS'LE KONUŞMA

—İdris, sen ne yapıyorsun kuşların yanında

—İdris'le konuşuyorum

Kuşları okuyorum içimde, ağacın kuşlarını

Yeni pişmiş çilek reçeli gibi kaynayan

Dalların üzerinde

Gemilere dadanan kuşları okuyorum bir de

Göklerde bir başına dolaşan

Görkemle

Büyük denizlerdeki yalnız kuşları

Ve okuyorum yıllardır bütün yalnızlıkları

Okuyorum da

Kuş olsun, insan olsun

Yalnızlık sevmesini bilmeyenlerin icadı

İşte

Suları fiyakayla göğüsleyen yelkovan kuşları

Geçiyorlar martıların peşi sıra

Ve küçük bir evin üst katı martı

Duvarlarından sümbüller akan

Sanki çok öpüşmelik kuşlar bunlar, çok sevişmelik

Ve seninle biz iyi ki

Sevmelerin ustasıyız, güzel şaşkınlıkların

Önce yüreklerimizi alıştırmışız buna, sonra kafalarımızı

Ki bu yüzden içimiz hiçbir zaman yoksul değil

Yoksul olmadı.

Bak

Bu kalın kalın ellerimi soruyordun, bu çürük çürük bakan gözleri-
mi

Dokunuyor ellerim gördüğün gibi
Anlıyor dokunduğunu benden önce

Emiyor suyu gözlerimse
Emziriyor güneşi
Ve uçsuz bucaksız bir maviliği yaratıyor onlar
Her gün
Yaratacaklar elbette
Ve sözgelimi ben
Üstünde gökyüzünün
Kum taşıyan mavnalar gibiyim
Kimi zaman kavuniçi, kimi zaman Osmanlı yeşili
Sabahtan akşama seyrederim
Ve derim ki biz
Çok değerli bir yüzük taşının halkasında sıralanmışız
Ana sütü gibi bir aydınlık içinde
Yani şu yeryüzünü bir uçtan bir uca kuşatmışız
Dik tutarak gövdemizi
Umutla
Bazen de yıkılarak kendiliğimizden ya da bir kurşunla
Ve bu hızlı akışa yaşayıp ölmek deriz.
Yaşayıp ölmek, deriz, ne denir daha başka
Denir, çok şeyler denir, biliyorum
Gececektir hayatımıza mutlaka
Çok inandığımız bir şeyin çocukluğu
Sonra gençliği, sonra oturmuşluğu
Sonra hayat hayat gibi olacaktır.
Bakma sen, kuşlar bir uçumluktur ne de olsa
Denizler bir fırtınalık görkemli
Bizse kendimizi insan olarak
Bir tohum gibi dikmişiz sonsuzluğa.

GELİNCİKLER

Gelincikler tek tek göründü mü çayırlarda
İşi iş kasabanın
Su yüzlü çocuğun işi iş
Bir de poyraza döndü mü hava
Başlar masmavi damarlar fişkirmaya yanaklarından
Faytonların turuncu tekerlekleri
Yansır gaz tenekeleriyle çevrili bahçelerde
Asılı çamaşırlardan bir tutam çivit kokusu alıp gider
Gelincikler tek tek göründü mü çayırlarda.
Saat on ikilerde
Postanede mektup yazan adamlara bakar bir semt delisi
Durmadan bakar
Ki o mektuplar nereye giderse gitsin
Öylesine uzundur ki kasaba
Gelinciklerden bükülmüş bir ibrişim gibi
Gidip gelen mektup zarflarıyla tarif edilebilir ancak
İçlerinde kar serpintisi
İçlerinde bozkır
İçlerinde herkesin bir güneyi olan
Ve marangozlar upuzun kayıklar yaparlar bunun için
Kesersiz, çivisiz, elsiz
Sadece ruhlarından
O kayıkları içinde domates doğrananbirakşamüstünde yüzdürürler
Canlanır suya değince hemen
Bordalarındaki nakışlar
Bir derya gülü alıp başını gider.
Yeter ki görünsün gelincikler
Önce tek tek görünsün sonra topluca
Usta bir doğramacı gibi kırmızılar doğrar kasaba
Gelincikler indi mi çayırlardan
Su bardaklarına, berber dükkânlarına girdi mi

Duvarlara sicimle tutturulmuş şişelere

Girdi mi bir kere

—Aynaları boğacak nerdeyse

—Taşlıkları basacak sel gibi

O zaman...

Tam o zaman

Marangozlar mis gibi rakılar içerler kayıklarında

Konuşukça binlerce kayık

Konuşukça binlerce köpük, binlerce kıyı olurlar

Ve nedense bir vapur bizi alıp götürecekmış gibi bakarız birbirimize

Unuturuz sonra alıp başını gitmeyi de

Yeter ki iki dudak arasına konsun gelincikler

İpince bir ıslığa yerleştirilsin

Türküler süzsün tüveyçlerinden

Kahveler eski renklerine boyanır yeniden

Biralar çiğ ışıktaki bile parlak

Yıkanır tertemiz oluncaya kadar yaşamak.

Gerçekte bir sevinç, bir mutluluk yok değildir yüreklerimizde

Sevgiler umutlar yok değildir

Öyleyse neden çabuk küseriz birbirimize

Çabuk öfkeleniriz

Durup durup böyle hüzünlenmemiz neden

Anlamıyoruz da ondan mı yoksa

Bir bütün olduğunu mutluluğun

Umudun bir bütün olduğunu

Seziyor muyuz yalnızca

Baktıkça gelincik tarlalarına uzaktan

Öyle bir arada güzel

Yaşamının lezzetini

Kanımızı tutuşturdukça gün günden

Buğusunu saldıkça

Bir tütün dumanı gibi yaktıkça genzimizi.

DOSTLAR

Fethi Naci 'ye

Geldin mi, iyi

Yollarından yürüyüşler sızdıran sonbahar

Bir tenhalığı eskisinden çok sezmeyi

Bakımsız bahçeler mi olur, büyük ahşap evlerin boş odaları mı
olur

Ne olur

Ey bana sevmeme gücü veren güzellik

Eski bir kadını eski bir park kanepesinde bırakan sonbahar

Aldatılmış bir yüzü yağmur oluklarında

O yüz ki bir denizin tekrar tekrar bittiği

Gece yarısı kokularında

Yosunlu bir kıyıda ancak

Dilinde çakılların ve derinliğin en son tadı

İşte

Bir vakit daha geçti, şimdi ne yapsak

Ne yapsak, bir vakit geldi ve geçti

Ey bana sevmeme gücü veren güzellik

Sonbahar

Sen mi kaldın bir

Yok bir şey yapacak.

Bin dokuz yüz yetmiş bir yazı, ey unutulmayan yaz

Bıraktığın gibi mi kalsak

Bir çiçek milyon kere katılaştı eridi

Açtı dağıldı

Yaşamadı hiç belki

Bir ışık olsun yakmadı

Tuzlu ve ıslak bir ışık

Tankerler geçti kıyılardan gene

Suyu zonklataraktan

Gül koktu saçlarında taşıdıkları benzin

Senin saçlarında

Alnın üstünden kuzular inen bir tepe gibi eğildi
Boynun bir uçurumdan çekiliyormuş gibi gergin

Bitti o yaz, şimdi
Yerleşti çoktan

Bize sevmeme gücü veren güzellik.

Tenha bir meyhanede oturuyorduk sevgilim

İzmirin eski rıhtımında

Bilirsin, severim çok İzmirin eski rıhtımını

Hani bir çeşit kuşları vardır bulanık denizinin

İnsanlar gibi konuşur o kuşlar bazen

Ve unutulmuş diller gibi pek anlaşılmaz ne konuştukları

Millerce yıl öteden bir tenhalığı sözlendirirler

Hatırla

Ne demiştin o gün ben sana

“Her تنها semte kurulmamış bir saat yakıştır”

Benim o bunaltılı günlerimden kalma bir mısra

Ve sense bana Aragon’un

—Parisli şair, yüzü aslan dolu —

Sımsıcak, dipdiri bir mısrağını anlatmıştın

Sesinle ve parmaklarınla

Bardakta duran suyun bir akarsuyu

Nasıl kıskandığını anlatmıştın boyuna

Nasıl mı

Dedim ya, sesinle ve parmaklarınla

Neden olmasın, yeni yakılan bir sigarayla da anlatılabilir şiir

Apansız bir yolculukla da

Bir karpuzu ikiye bölmekle, bir portakalı dilim dilim ayırmakla

Anlatılabilir

Ama bizim memleketimizde şiir

Yazık ki ölümlle anlatılır biraz

Ölümlle anlaşılabilir

Olsun, diyeceksin ne çıkar bundan

Biz hayatı şiirden

Şiiri hayattan özümlemedik mi

Ölüm de girse araya
Sahici aşklar kurmadık mı seninle
Tertemiz, dosdoğru aşklar
İzmirde
İzmirin eski rıhtımında
Unutmak için şimdilik
Kolayca unutulmaz ya
İçimizdeki bin dokuz yüz yetmiş bir yazını.
Yeni bir yüz müydü ne
Kuru bir bozkırı çıkarıp göğsünden
Yeni yazdığı bir şiiri düzeltiyordur Ahmet Oktay
Alnını dayayarak cama
Kalemsiz kağıtsız yazar çünkü Ahmet Oktay
İçinden geldiği gibi
Ve mısra çeker durmadan, hafifçe eğri sırtını doğrultarak
Nemlenir kimi zaman da gözleri
Şiir yürür, şiir sever, şiir içer mi
Şiir mi
Yürür de, sever de, içer de elbet.
Kocaman bir sevgi miydi ne
Dünyanın bütün zamanlarını dolaşan
Bastırıp göğsüne bozkırını
Ey, baksana, diyor, ne biçim kent bu
Geçerek caddelerinden
Dalarak meyhanelerine
Ne biçim kent bu
Bilmiyor ki nice insan kolsuzdur
Sevgisizliğe, bir sevgisizliğe kullanırlar kolu.
Hohlayıp siliyorum iyice
Gözlüğümün camlarını
Göge bakıyorum gözlerimi kısarak
Güneye gidiyor bir leylek sürüsü

Yeni Caminin üstünde
Son bir defa daha süzülerekten
Erimeye yüz tutuyor kentin pembe kapıları
Günbatımı!

Günbatımı! yeni konuşmaya başlayan bir çocuğun diliyle
Kolumu tutuyor Fethi Naci, şu manzaraya bak, diyor
Tam Galata Köprüsünün üstünde
Diyor ya, biz alıştık, yüreklerimize bakıyoruz gene de
Uykusuz gecelerimize bakıyoruz: onurun uykusuzluğu
Susturulmanın

Ve günbatımıyla leylek sürüsü
Hüzünlü bir görüntüyü akıtıyorlar Nacinin yüzüne
Kırılmak ama birlikte
Birlikte, ama kırılmamak
Ve sanki kalplerimiz her yanı dökülen bir otobüste
Öyle

İşte son damlalarını da bırakıyor güneş
Karanlık bastıracak nerdeyse
Tırmanıyoruz Yüksekaldırımı
İyi biliyoruz, sevgimiz de öfkemiz de yalnız bizim olmamalı
Güneş çekiliyor iyice

Ne manzara kalıyor, ne göğün evlerindeki kızartı
Ak bulutlar kara bulutlar
Ötede bir bulut yavrusu
Bilenmeli, diyoruz yeniden
Yeniden başlamalı, yeniden
Dostum, görüyorsun ya işte
Bozuldu bir kere umudun ordusu.
Gelsene, diyordu İzmirdeki sevgilim
Son mektubunda

Kemeraltıdaki kahveleri anlatıyordu
İnce belli çay fincanlarını
Kim bilir, belki de avutmak istiyordu beni
Unutup kendi mahzunluğunu

O kadar çabuk yeşerir ki, diyordu umut
Öyle çabuk çiçeklenir ki
Güçtür çünkü, her şeyden daha güç
Denize, göğe, toprağa karışmış bir kalebentlik
Üstelik biliyorsun da
Öfkeliyiz, öfkeyse sonuçtur er geç
Bir aşk gibi yaşamak gerek öfkeyi
Sevginin ağıtıdır bir bakıma
Ve bir gün de gelebilir ki sevgilim
Kapkara bir davet olabilir kin
Zulmün ve tutsaklığın diyeti olabilir
Sen bunu bilemezsin
Bilsen de şairsin, havalar da soğudu, kendine iyi bak
Ve sakın unutma: sıra öfkenin.
Bin dokuz yüz yetmiş bir yazı
Yok böyle bir sevgilim benim
Ama dayanıklı, ama gözü pek, ama umutla dolu
Olunca böyle bir sevgilim olsun isterdim.
Elimde bir çanta, şurda burda dolaşıyorum
Hep bir yerlere gideceğim sanki
Güvercinler konuyor saçlarıma bileklerime
Uçuşuyorlar
Bir çınar yaprağı düşüyor ayaklarımın dibine
Kupkuru
Elime alıyorum, çiziyorum üstüne kalbimi
Kalbim, diyorum
Yorgunsa da, yaralıysa da, hepinizin aşkına sevgili.

FLAŞ

Hava poyrazladı yağmur yağacak
Yanıp yanıp sönüyor ışıklandırılmış gözlerin

Yukarda

Küle gömülmüş bir elma gibi gökyüzü

Patladı patlayacak

Olanca hışmıyla üstüne kentini.

Sensin

Akıyor ön dişlerin beyaz beyaz yanıma

Her şey rengine göre kanar bilirsin

Tırnakların pembeye boyanmış bir koy gibi

Pespembe kanar

Ve her bir renkte kanayan gözlerin

Çınlatır Eluard'ın mısralarını orada

“İçinde uçtuğum gözlerin

Yolların gidişine

Dünyanın dışında bir anlam verdi.”

Demek oluyor ki bu dünyada olmak öyle derin

Öylesine anlamlı ki insan

Bizse bu anlamın işçilerinden ikisi

Yağmur yağacak.

Yarı karanlık odamız, üstelik soğuk

Isıtıcı bir soğuk bu, değişik

Sensin, bir yüzümde geziniyor şimdi yüzün

Bir elimizdeki kitaplarda

Şiirler okuyoruz bugün

Limanlık bir deniz gibi kıpırtısız önümüzdeki taş masa

Uykuya yatmış gibi bütün balıkları

Gemileri kaptansız tayfasız

Gidip gidip geliyor kimi zaman da

Anayurduna, dağlara

Şiirler okuyoruz bugün.

Yaşlandık da ondan mı
Susarak katlanıyoruz her mutsuzluğa
Saatlendiriyoruz günü
Bölüyoruz dakikalara
Bir hiç oluncaya kadar bölüyoruz onu
Bölüyoruz yani bütün mutsuzluklara
Bir yaprak saniyesi geçiyor usul usul
Penceremizden
Mavi mavi hatmiler parlıyor dışarda
Dışarda, küçük bahçemizde
Ayak izleri gibi gökyüzünün
Hatmiler
Bırakıyoruz bu sessiz uyuma kendimizi
Derken bir mavi damar, bir dudak büküş
İyi anlaşılmayan bir ses sokaktaki
Çırpına çırpına yükselen duman
Bir tutam saçın öne düşüşü
Sanki bir sardunya bir yaz boyu ne kadarcık uzarsa
Kaça alınırsa bir tükenmez kalem
Doluyor içimize öyle
Hayatın birdenbire anlaşılması gibi bir duygu gürültüsü
Yağmur yağacak.
Yaşımı çoktan aştım Orhan Veli'nin
Ölümlerle duruyorsa eğer yaşlanmak
Onun bir sonbahar yağmuruna gömülü ölüsü
Yağdı yağacak
“Ölünce kirlerimizden temizlenir
Ölünce biz de iyi adam oluruz...”
Sade ve ince
Dünyaya uzun parmaklarıyla dokundu dokunacak.

Yorulduğun zaman söyle
Susalım, hiç konuşmayalım istersen
Sussak da, hiç konuşmasak da, sözlerin senin
Açık denizler gibidir zaten elimde
Her zaman, ama her zaman bir kıyıyı sezdiren
Hatırlıyorum da kelimelerini bir bir:
Şairlerin flaşları kalpleridir
Dışarıya da parlamalı biraz
Kaldı ki ben içimde gezinmekten yoruldum
Sensin, iyi anlarsın beni
Gözlerine başka türlü bakıyorum
Ben bütün gözlere başka türlü bakıyorum şimdi
Nemli bir tülbent olup buğulanıyor
Ve yaşlı ve mahzun
Ve devrilmiş bir boya kabı gibi de yoğun
Memleketimin gözleri
Yağmur yağacak.
Öyle bir yağmur ki bu, bilirsin
Dam saçak demeyecek, yağacak
Yağacak bir hışım gibi canevine kentin
Kalplerimiz küle gömülmüş elmalar gibi
Patladı patlayacak
Alacak sonunda kendi rengini.

DALLARDAN YAPRAKLARA

Ağaçlardan sızan sular
Uzakta bir gül olmaya gidiyor
Mutluluk, gülden

Ey benden sızan aşklar
Bu dünyaya kan taşıyorum ben
Ispanaklardan, menekşelerden
En aşırı, ama en aşırı şeylerden
Aşırı duygululuktan bir de

—Mutluluk nedir

Sen bak ki iyi sözler söyledikçe
Dünyaya iyi sözler söyledikçe ben
İyi sözler söylenmiş bir kadın gibi güzelleşiyor dünya

—Mutluluk nedir

Ve bak ki yüzümün şurasına

Sağıma soluma

Önüme arkama bak ki

Ay mı, rüzgâr mı, deniz mi

Koparılmışım topraktan

Hızlandırılmışım sudan

Kokudan renkten hülyalandırılmışım

Bir sap çiçekten uzandırılmışım da göğe

Nemden, küften, pislikten arındırılmış

Duymaktan ve düşünmekten kıvamlandırılmışım işte

—Mutluluk nedir

—Nedir mutluluk
Çam ağacındaki yürek gibi
Köpüklü sakız kokusu gibi
Dallardan yapraklardaki kılcal damarlara giden
Ve damarlardan koskoca bir ormanı öpen
İnsandan insanlığa doğru
Olsun ki usul usul
Mutluluk, bizden.

YOK MU, VAR

Şunu aklında tut iyice
Çilekte var, altın gibi parlayan ferik elmasında var
Güneşte, gümüşte, fildişinde
Tahtada, kömürde, sütte
Suyun ateş olduğu, ateşin su olduğu yerde var
Kızımıza ördüğün yeşil atkıda bile
Beni seven ellerinde var
Bir sabah geçiyordun
“Bir sabah geçiyordun” ne demek
Nasıl, niçin, nereden
Bil ki böyle bir eksiklikte var
Dilini acı yapan tütün kırıntısında
Örneğin bir yolculukta, katran gibi çaylar içtiğin
Kirazlar, bavullar, akasyalar sevdiğin
Her türlü virajlarda
Ağaççileği gibi, ince çekirdekli

Dile, dişe, damağa, yayılan
Akide olan gözlerinde
Gözbebeklerinde yeşim
Yakut olan, zümrüt olan damarlarında
Özlemde günbatımı
Yok mu, var.
Nasıl var hem de
Var içimizde bizi eksiltmeden
Dışarda var
Oranda, orantıda, dengede
Bir hüznün bile sinmemiş plastik çiçeklerde
Gene var
Yüzünü yıkadın mı, iyi
Sildin kuruladın mı
Çıktın mı sokağa

Yalnız su aramaya gidilen yollarda
İnce bir bardak gibi gövdelensin diye susuzluk
Orda var.

Ayakların değsin de suya
Sözelimi herhangi bir haziranda
Haziranın köylü yüzünde
Çizgili mintanında
Denizlere uçan aklında
Değsin de suya ayakların
Sudan üşüyen parmaklarını çekerken
Tam orda

Kapıyı ardımdan kapadığında
Bilmez olur muyum hiç
İçerde kalan yüzünde, telaşlı
Olmaz olur mu, var.

Yalnızlık gibi, ama yalnızlık değil
Bildiğin, çok iyi bildiğin bir şeyin
Uzağında kalmak duygusu belki
İyi ya, var

Hani sayıldığını duyar ya pencereler, tıpkı
Göz görmez, ama bakıldığını duyar ya insan
Hani ardında seni izleyen birisi
Tanımazsın da sezersin birden izlendiğini
Niçin mi

Tam niçin dediğin zaman var.

Bilir miydik, sever miydik, inanır mıydık
O olmasaydı hiç

Ama bugün, şimdilik

Yenik düşmeden hiç de

Var, diyoruz sadece, çünkü var.

MENDİLİMDE KAN SESLERİ

Her yere yetişilir
Hiçbir şeye geç kalınmaz ama
Çocuğum beni bağışla
Ahmet Abi sen de bağışla.

Boynu büyük duruyorsam eğer
İçimden böyle geldiği için değil
Ama hiç değil

Ah güzel Ahmet Abim benim
İnsan yaşadığı yere benzer
O yerin suyuna, o yerin toprağına benzer
Suyunda yüzen balığa
Toprağını iten çiçeğe
Dağlarının, tepelerinin dumanlı eğimine
Konyanın beyaz

Antebin kırmızı düzlüğüne benzer
Göğüne benzer ki gözyaşları mavidir
Denizine benzer ki dalgalıdır bakışları
Evlerine, sokaklarına, köşebaşlarına
Öylesine benzer ki
Ve avlularına

(Bir kuyu halkasıyla sıkıştırılmıştır kalbi)
Ve sözlerine

(Yani bir cep aynası alım-satımına belki)
Ve bir gün birinin bir adres sormasına benzer
Sorarken sorarken üzünçlü bir ev görüntüsüne
Camcının cam kesmesine, dülgerin rende tutmasına
Öyle bir cıgara yakımına, birinin gazoz açmasına
Minibüslerine, gecekondularına
Hasretine, yalanına benzer
Anısı ıssızlıktır
Acısı bilincidir

Bıçağı gözyaşlarıdır kurumakta olan

Gülemiyorsun ya, gülmek
Bir halk gülüyorsa gülmektir
Ne kadar benziyoruz Türkiye'ye Ahmet Abi,
Bir güzel kadeh tutuşun vardı eskiden
Dirseğin iskemleye dayalı
— Bir vakitler gökyüzüne dayalı, derdim ben —
Cıgara paketinde yazılar resimler
Resimler: cezaevleri
Resimler: özlem
Resimler: eskidenberi
Ve bir kaşın yukarı kalkık
Sevmen acele
Dostluğun çabuk
Bakıyorum da şimdi
O kadeh bir küfür gibi duruyor elinde.
Ve zaman dediğimiz nedir ki Ahmet Abi
Biz eskiden seninle
İstasyonları dolaşırdık bir bir
O zamanlar Malatya kokardı istasyonlar
Nazilli kokardı
Ve yağmurdan ıslandıkça Edirne postası
Kıl gibi ince İstanbul yağmurunun altında

Esmer bir kadın sevmiş gibi olurdun sen
Kadının ütülü patiskalardan bir teni
Upuzun boynu
Kirpikleri
Ve sana Ahmet Abi

Uzaktan uzaktan domates peynir keserdi sanki
Sofranı kurardı

Elini bir suya koyar gibi kalbinden akana koyardı
Cezaevlerine düşsen cıgaranı getirirdi
Çocuklar doğururdu

Ve o çocukların dünyayı düzelterek ellerini işlerdi bir dantel gibi

O çocuklar büyüyecek
O çocuklar büyüyecek
O çocuklar...

Bilmezlikten gelme Ahmet Abi
Umudu dürt
Umutsuzluğu yatıştır
Diyeceğim şu ki

Yok olan bir şeylere de benzerdi o zaman trenler

Oysa o kadar kullanışlı ki şimdi
Hayalsiz yaşıyoruz nerdeyse
Çocuklar, kadınlar, erkekler
Trenler tıklım tıklım

Trenler cepheye giden trenler gibi
İşçiler

Almanya yolcusu işçiler
Kadınlar

Kimi yolcu, kimi gurbet bekçisi
Ellerinde bavullar, fileler
Kolonyalar, su şişeleri, paketler
Onlar ki, hepsi

Bir tutsak ağaç gibi yanlış yerlere büyüyenler
Ah güzel Ahmet Abim benim
Gördün mü bak

Dağılmış pazar yerlerine benziyor şimdi istasyonlar
Ve dağılmış pazar yerlerine memleket
Gelmiyor içimizden hüzünlenmek bile
Gelse de

Öyle sürekli değil

Bir caz müziği gibi gelip geçiyor hüzün
O kadar çabuk
O kadar kısa
İşte o kadar.

Ahmet Abi, güzelim, bir mendil niye kanar
Diş değil, tırnak değil, bir mendil niye kanar
Mendilimde kan sesleri.

O MAVİLİK DERDİ

Beni uykudan uyandırır uyandırmaz
Dünyanın bütün huyları yüzünde
Ben bunlardan birini seviyorum en çok
Sana bir nar kesip uzatıyor ya doğa
Tutsam tanelerini
Sevincin gözyaşları derdim buna.

Bir süre bakışıyoruz karşılıklı
Ben uykudan uyanır uyanmaz
Benimle şiir gibidir bu
Tam karşımda ama yazılmamış
Durmada bileniyor aklımda.

Seni unutarak baktığımda bile
Dünyanın her yerlerinden geçiyorsun
Yayılıyorsun kalabalıklara
Yalnız yayılmak mı

Aşkın en büyüğü, en dayanılmazı demeli buna.

Özlenirsin, alabildiğine varsın da
Daha da var oluyorsun gün günden
Olgun bir meyva gibi güleceksin zamanla
Bir kadın da değilsin, bir kişi de değilsin
Bir kuş olsa mavilik derdi buna.

GÜL KOKUYORSUN

Gül kokuyorsun bir de
Amansız, acımasız kokuyorsun
Gittikçe daha keskin kokuyorsun, daha yoğun
Dayanılmaz bir şey oluyorsun, biliyorsun
Hırçın hırçın, pembe pembe
Öfkeli öfkeli gül
Gül kokuyorsun nefes nefese.
Gül kokuyorsun, amansız kokuyorsun
Ve acı ve yiğit ve nasıl gerekiyorsa öyle
Sen koktukça düşümde görüyorum onu
Düşümde, yani her yerde
Yüzü sararmış, titriyor dudakları
Şakakları ter içinde
Tam alnının altında masmavi iki ateş
İki su
İki deniz bazen
Bazen iki damla yaz yağmuru
Mermerini emerek dağlarının
Şiirler söylüyor gene
Ölümünden bu yana yazdığı şiirler
Kızarıktan birtakım şiirlere
Büyük sular büyük gemileri sever çünkü
Ve odur ki büyüklük
Şiir insanın içinden dopdolu bir hayat gibi geçerse
O zaman ölünce de şiirler yazar insan
Ölünce de yazdıklarını okutur elbet
Ve senin böyle amansız
Gül koktuğun gibi
Yaşamının herbir yerinde.

Gül kokuyorsun, amansız kokuyorsun
Bu koku dünyayı tutacak nerdeyse
Gül, gül! diye bağıracak çocuklar bütün
Herkes, hep bir ağızdan: gül!

Ve her şeyin üstüne bir gül işlenecek
Saçların, alınların, göğüslerin üstüne
Yüreklerin üstüne
Bembeyaz kemiklerin
Mezarsız ölümlerin üstüne
Kurumuş gözyaşlarının
Titreyen kirpiklerin üstüne
Kenetlenmiş çenelerin
Ağarmış dudakların
Unutulmuş çığlıkların üstüne
Kederlerin, yasların, sevinçlerin üstüne
Ve her şeyin üstüne bir gül işlenecek.
Bir rüzgâr, bir fırtına gibi esecek gül
Yıllarca esecek belki

Ve ansızın dünyamızı göreceğiz bir sabah
Göreceğiz ki

Biz dünyamızı gerçekten görmemişiz daha
Geceyi, gündüzü, yıldızları
Görmemişiz hiç

Tanışmaya komamışlar bizi güzelim dünyamızla.

Öyleyse dostlar bırakın bu yalnızlıkları
Bu umutsuzlukları bırakın kardeşler
Göreceksiniz nasıl
Güller güller güller dolusu
Nasıl gül kokacağız birlikte
Amansız, acımasız kokacağız
Dayanılmaz kokacağız, nefes nefese.

ÖLÜ KALMIŞ BİRİ YAŞIYOR HER İKİSİ DE

Hatırlanmasıydın sanki
Su üstü düzgünlüğünde bir çakılın
Anısını kaybetmiş bir çakılın
Deniz diplerinde seğirtirkenki.
Şimdi sen öldükten sonraki güzelliğindesin
Sırtın denizi yalayan gemi ipleri gibi
Biçilmiş bir çayırdır yarı kapalı duran gözlerin
Güneşin altında
Hızını süzüyorken asfalt yolun
Bir gidiş de olabilir bu bir bekleyiş de.
Ben doğduğum günkü kadarım
Sense bir ölüm sonrası güzelliğinde
Basarıktan geçeceğiz yeniden
Yeniden yeniden yeniden
Daha öfkeli
Yenikken bıraktığımız ayak izlerimize.

AŞKLAR İÇİNDE

Denizin en az yeri bir köpüğü başlatıyor
Yürüyorum kumların çakılların yanı sıra
Yüreğimde bir sancı keskin bir akasya kokusundan

Avuçlarımda bir yanma
Büyüyen bir ürpertiyim sanki, kayıp gidiyorum üstünde sabahın
Oldu olacak

Eğilip bir taş alıyorum yerden, fırlatıyorum denize
Ufacık bir gülüş gelip geçiyor suyun üzerinden
Bir çocuğun gülüşü gibi

Aşkların, nice aşkların ayrılık günü gibi
Bir sokağın ucunda kaybolup solan
Daha çok solan, aşkların solgunluğu suyun üzerinde
Korularda yoğun bir erguvan sisi.

Hisarlı balıkçı ağlarını ayıklıyor
Ağları pembeden hüzne giden
Dip sularında mercanlar gibi koyulaşan
Kirpiksiz gözleri böyle daha güzel
Çil basmış yüzünü bütün
Parmakları capcanlı, pavuryalar gibi
Merhaba, desem bir kucak balık atacak önüme
Biliyorum atacak

Böyledir memleketimin yoksul halkı
Bir onlarda rastladım bu cömertliğe
İstavritler kıpır kıpır dibinde sandalının

Balık dedin mi, oynamaz gözleri hiçbirinin, tertemiz bir resim gibi
bakarlar insana

Günlerce bakarlar, bıraksan yıllarca bakarlar belki
Gözlerin gibi senin, yıllardır unutamadığım

Ve bu yüzden olacak düşünmedim şimdiye kadar bir balığın ölebi-
leceğini.

Hızır sesleri geliyor yakından, güneşin döndüğünü görüyorum
Çınar yapraklarının arasında yeşil yeşil
Yeşille sarı birlikte dönüyor
Denize düşüyorlar kırıla kırıla
Bir örtü oluyor düşündüğüm her şey denizin ve asfalt yolun üstün-
de

Gözyaşları bir örtü, onurla cesaret bir örtü
Senin upuzun gövden — kapkara saçlarınla —
Daha da uzun şimdi bir örtü olarak
Denizin kıvrımlarında aşka hazırlanıyor
Göğe düğmeler gibi yapışmış kirazların altında
Yıllar var ki unuttuğumu sanırdım bu örtüyü ben
Sevgiyi bilmezdin de ondan, sevişmeyi bilirdin yalnızca
Birtakım sözler de bilirdin, niye saklamalı, en ustalıkla sözlerdi
onlar
Ama bak

Kaybolup giderdi herbiri, karşılaştılar mı bir yerde şiirle
Aslına bakarsan en güzel aldanmaları yaşadık seninle biz
Hatırlıyorum da öyle.

Tepelerde otlar yakmışlar, kuzular dolaşüyor dumanların arasında
Bir kızla bir oğlan geçiyor, birbirlerine iyice sarılmışlar
Kızın ağzında ince bir dal parçası
Dalın ucunda bir tomurcuk, ağzıyla dudaklarıyla beslemiş sanki
onu

Öylesine bilmek istiyorum ki ne konuştuklarını, ama duymaktan
korkuyorum gene de
Söyle, en son nerde görmüştüm seni
Böyle dumanlar vardı gözlerinde, boynunda bir de
Şimdi gene var
Bileklerinde, bileklerinin renginde
Dudaklarında, dudaklarının
Gözlerinin dolar gibi olması renginde ve
Yorgunsan bir kıyı kahvesinde dinlenirkenki

Üşüdüğün, başını omuzuma koyduğun, sonra elele
Bir aşkı yaşamak, bir aşkın bilinmesinden bambaşka değil miydi
Ve bu ikisini ayıran duman, yani bir aşkı bizim yapan
Bu dumanların hepsi gibi varsın şimdi de
Acele etme yoksun belki
Ben her şeyin bir bir yok olmasına o kadar alıştım ki
Ve her şeyin bir bir var olmasına o kadar alışacağım ki
Bilirsin neler için çarpmıyor bir yürek.
Küçüksü çayırını, şantiye yapmışlar
İşçiler beton döküyor, demir eğiyor, zift kaynatıyor
Vakit öğleyi geçti çoktan, yemeklerini yemiş olmalılar
Coca-Cola'ya doğrayıp ekmeklerini
İşçilerimiz, yarını kuracak olan işçilerimiz
Ben görür müyüm bilmem, ama kuracaklar mutlaka
Coşkuyla çakacaklar her çiviye, türkülerle dökecekler betonu
Ve onlar
Onlar, diyorum sadece
Bir yolculukta karşılıklı konuşan adamların
Parmak uçlarındaki sigaralar gibi şaşkın
Bilmeden ne yapacaklarını
Anlayacaklar ne kadar güçsüz
Ne kadar zavallı olduklarını
Vakit öğleyi geçti çoktan.
Bir tanker geçiyor şimdi de tam akıntının ortasından
Baştanbaşa gül rengi
Kimseler görünmüyor içinde
Neden görünmüyor, bilmiyorum
Yolcu uçaklarına, yük kamyonlarına, fabrikalara petrol taşıyor
Tanklara, savaş gemilerine, roketlere de
Yılların, yüzyılların
Bitmeyen vahşetini ateşlemek için
Sanki bu yüzden kimseler görünmüyor ortalıkta, utançlarından

Utancı bilerek yaşamak korkunç

Daha korkuncu da var: utancı bilerekten yaşatmak

Gördük hepsini işte, daha da görüyoruz.

Pembeye dönük bir aydınlık, yağıyor usul usul

Bir poyraz çıktı hafiften, kuzeye çevrildi teknelerin burnu

Ve güneş kaydıkça kayıyor batıya doğru, birazdan kan kırmızı bir
gök buğulanacak

Birazdan kan kırmızı bir akşam yağmuru da dökülebilir

Neler neler olabilir birazdan

Bir uçak geçiyor yıldızdan bir iz bırakarak

İçindeki mutlu yüzleri düşünüyorum

Ben bütün mutlulukları birden düşünüyorum

Bir hüznün basıyor gene, ne kadar istemesem de

Çabuk geçiyor

Nerede okumuştum, hatırlamıyorum şimdi, biri mi anlatmıştı yok-
sa

Mahpusunu kıskanan bir gardiyanı

Ve düşün sevgilim, mahpusunu kıskanan bir gardiyan düşün

Ne kadar acı bunlar

Kıskanıyorlar hepimizi ve kıskanacaklar

Güç iştir çünkü bir tarihi insan gibi yaşamak

Bir hayatı insan gibi tamamlamak güç iştir

Birazdan akşam olacak sevgilim

Bütün heybetiyle akşam olacak

Sevgilim, diyorum, oysa kimsecikler yok yanımda

Bilmiyorum kime sevgilim dediğimi

Bildiğim bir şey varsa

O kadar yeni bir anlamda söylüyorum ki bu kelimeyi

Unutup birden zamanı ve yeri

Onunla bir günü kutluyorum coşarak

Onunla bir günü kutluyoruz sanki.

UZAK YAKINLIK

Soruyordun
İlkyaz işte

Uyanıp bir bahçeyi dinliyoruz
Tenhalık böyle.

Dallar mı kırılmış, sarmaşıklar mı toz içinde
Beklesem hemen gelecek olduğun
Tam öyle olduğun

Oysa hep yanımdasın, seninle her şey yanımda
Kırık dökük de olsa yanımda

Mesela çok sevdiğin bir deniz bile yanımda
O deniz ki aramızda hiç kımlıdamadan
Erkeğini iyi tanıyan bir kadın gibi yorgun.

Yarısı yenmiş bir elmaydık bana sorarsan
İkimizdik, iki kişi değildik
Bakıyorsak birlikte bakıyorduk gözlerimin içine
Birlikte gözlerinin içine bakıyorduk senin
Yanlıştı, doğruydu, hiç bilmiyorum
Sanki bir bakıma ayrılık böyle.

Karşılıklı otursak da ne zaman
Masa örtüsünü ikiye bölen ellerimizdi
Bir tırnak yeşilinden gerisin geriye
Ayak bileklerimizden gerisin geriye
Bütün bunlar gereksiz, bilmiyorum sanma
Gereksiz ama yalnızlık böyle.

Bir hüzün kaç kişinin hüznü olurdu
Çıkarsak toplamak yerine
Her hüzün başka türlü olurdu
Ne yaparsan yap saati kurma
Öyle dağıldık ki hepimiz
Her günün geçmesi yeni bir gerçek oluyor
Seninle her uzaklık gibi böyle.

KURT

Orada, kurtta
Alacakaranlığında kurdun
Düşünüyorum olanları bir bir
Olacakları da.

Bunlarsa, ellerimse, yorgunsa
Duyabildiğim en küçük ikindi
Ve içimde bir avuç kül
Alçaktan bir kuş geçiyor, ölerekten.

Yağmura bakan gözde
Unutulmuş gözyaşım sanki

Günler de öyle uzun, öyle uzun, öyle uzun ki — anlat —
Başımı masasından kaldırmayan adam — gene orada —
Bir geçerken gördüğüm, bir de dönerken.

Parklarda dolaşıyorum, parklarda, gene parklarda

Alacakaranlığında kurdun

Çimenlere basma, çiçek koparma

Herkes kendine göre bir sonbahar arıyor

O mu, o daha çocuk

Sonbahar onun aklında.

Neden hep parklardayım, bilmiyorum

Bilmiyorum, sahiden

İstanbulu bir şair, saçları kum renginde

Kederlere akıyor yüzü

Güneşin dallarla oynamasından revnaklanıp

Yanma düşmüş iki kolu

Şarap içiyor biberli piriñçle

Sirkeye batırılmış dereotu
Sımsıcak bir rüzgâr dolaşıyor sırtında
Sonra nasıl oluyorsa oluyor, birdenbire o
Gölgesi geçiyor kurdun

Kurt

Her yanda bu kurt, her yanda.

Parkın yeşilinden oyduğum
Yemyeşil bir güldür bu da
Bakınca güle, gülün işleyişine bakınca
Söylüyorum, bir giz değildir yarın
Ölümlerden, işkencelerden oyduğum
Terli bir kısrak gibi yanımda.

İçimde bir avuç kül
Kemiklerine dönecek bir gün o da
Sarınacık damarlarına, kanma
İçimde bir avuç kül
O önde, ben arkada.

Ve akıttığı kanda boğulmuş
Kocaman bir kurt ölüsü daha arkada.

Evet evet

Doğrusu bilmiyorum

Dalıp dalıp gidiyorum böyle

Dalıp gidiyorum ve dalgınlığımda bir kent
Bir duvar, bir de sen, duruşunda güz özellikleri
Dostlar, bütün dostlar içerde.

Bir kent mi, bir yüz mü, binlerce yüz mü, bir kent mi
Beyaz mı, daha mı beyaz, o kadar çok mu beyaz
Bütün bunları kendime bir adres gibi sorup
Hüznüme, kalbime, soğuşuma
Gelecekte arta kalan bir mutluyum.

Ben gelecekte korka korka dönen bir mutluyum
Dünyanın bu küçük sesini işit

Bak, bir dalı, bir örtüyü, bir denizi tutan ellerime
Nanelerden, ıtırlardan, ıhlamlardan gelen
Anlayamadığın sevgililik

Var ya

Yani uzaktan yüzünü bile seçemediğin birinin
Adı en sevdiğin şairin adıyla.

Soruyorsun bir de

Gülüyorsun, gül ya, neden gülmeyeceksin
Ağlayacaksan ağla işte
Bir gülüp bir ağlayacakken böyle sen
Soyulmuş bir dilim ayva yetişiyor gözlerime
Kaynamış suda pembeleşirken.

Kederlerde bütün yüzler birleşir
Ve unutma gereklidir

Bir başka bakışında da gökyüzleri vardır, düz
Kuş sürüleri vardır, eğri

Bir sana bir ayak bileklerine bakanların dünyası da vardır ki
İster kıyıları çekine çekine döven sulara benzet
İster ağır ağır yanan yaprak kümelerine

Anlıyor musun

Anlıyorsun elbette

Ne yaparsan yap yürürlüktedir yetinmezlik.

Maviyi soruyordun, gözlerimden yüzüme yayılan maviyi mi

Bir renk değildir mavi huydur bende

Ve benim yetinmezliğimdir

Ve herkesin yetinmezliğidir belki

Denecektir ki bir süre

Ve denenecektir

Bir akşamüstünü düşünmek bir akşamüstünü düşünmekten başka
nedir ki.

Gelecekte utanarak dönen bir sevinçliyim

Ya sizler

Ey sırasını beklemeden gelen akşamüstleri.

YAZ MUTLULUĞU

Sen bir karanfilsin, delisin
İçlisin de, bükersin hemen boynunu
Mendilimin içindeki kirazdır
Mendilin içi kiraz
Bilmem ki, ne desem, yaz mutluluğu.
Nasılız ay ışığındaki dostum
Bütün bir gecenin uykusuzluğu
Bak şimdi her şey bir dengeye uydu
Bir domates, birkaç domates hemen hemen tartıldı
Bir sancı gibi yerleşti şuramıza özgürlük
Kirazlar kirazlar
Gözyaşları günbatımının
Karanfilin kokusu.
Demiştım, evet
Söz haziranın
Şurdan burdan bir vapura binildi
Gümüş kafesinde denizin
Bir sürü kuştan geçildi
Sevgilim, canım mendilim.
Bir karabatak sürüsü dadandı bordamıza
Dadansın iyi
De bana kim bulacak denizin kalbini
Yeşimden oyulmuş ağaçlar
Kıyılarda
Kim bulacak kıyıların kalbini
Hepsini anlat, hepsini.
Anlat ki

Güneşli günler de sıkabilirmiş insanı
Bir rastlantı gibi gelen mutluluklar da
Susarsak susarmışız da, ölçemezmiş kimse derinliğini
Kim bulacak derinliğin kalbini
Sana kızar mıyım hiç
Bana bir gül ver.
Sevgilim, canım mendilim
Mendilim kiraz dolu
Anlatamıyorum galiba
Hüzün değil yaz mutluluğu.

SONRASI KALIR

On kalır benden geriye, dokuzdan önceki on
Dokuz değil on kalır
On çiçek, on güneş, on haziran
On eylül, on haziran
On adam kalır benden, onu da
Bal gibi parlayan, kekik gibi bunalan

On adam kalır.

Ne kalır ne kalır

Tuz gibi susayan, nane gibi yayılan
Dokuzu unutulmuş on yüz mü kalır
Onu da unutulmuş bir şiir belki kalır
On çizik, on çizik, on dudak izi
Bir çay bardağında on dudak izi
Aşklardan sevgilerden
Suya yeni indirilmiş bir kayık gibi
Akıp geçmişsem, gidip gelmişsem
Bir de bu kalır.

Ne kalır benden geriye, benden sonrası kalır
Asıl bu kalır.

On yerde adım geçse geçmese
Dağlardan tepelerden inen bir düzlüktüm, anlaşılır.

Akşam olur bir günden dibe çökerim
Su içer dibe çökerim

İyimser bir duvarcıyım her gün bir tuğla düşürürüm elimden
Bu yüzden gecikirim
Size bu sıkıntı kalır.

Ne kalır

Kahvelerde kalın kalın kayısı vakti
Dişleri kesmeyen en az kayısı vakti
Dişleri hiç kesmeyenden
Gün geçer kendi kalır
Kahvelerde kayısı.

Gezginim, açık denizlerden yanayım
Biraz da Akdenizliyim, bu işte böyle kalır
Akdenizli herkes konuşur duyarlığını
Başka ne kalır

Biz ki bir konuşuruz geriye on şey kalır.
Benim göğüm gövdemin böyle yuvarlak vakti
Kolları açılmış kalır.

Ben buyum, dersin, arkadaş
Sevgilim ben buyum
Yüreğim vurgun, dişlerim altın
Ceketim sol omuzumda
Vakit vakit incelen vakit.

ALAŞIM

Baksan

Ben geldim sanki
Yaz ustalarına kış resmi.

Duysan

Bilmediğin bir sevgiyle mi seveceklerdi seni
Sen

Taşlıklarda sızlanan yaşlık
Sonbaharlara kapanan kapılarda
Unutulmuş ürpertiler gibisin
Toplarsın dalıp dalıp gitmelerini bir daha
Soğuk kış filelerinden ılık kış gazozlarına
Su geçirmez gölgeleri gibi tepelerin.

Ben uzakları iyi bilen bir adamın yakın elleriyim

Çürük bir elmanın pembemsi gerinişinde
Hiçbir göğün gelip gelip götüremediği
Çünkü her şey beyaz bir örtüde görünürde
Bembeyaz bir örtüde birkaç çilek lekesi gibi

Dinliyor musun

Dinlemesen de

Olunca birdenbire oluyor bu

Bütün yıllar bütünleşiyor içimde

Birleşip bütünleşiyor

Anımsayamıyorum tek tek hiçbirini

Zaten

Duymuyorum böyle bir gereksinmeyi de
Bir alışım halinde olup bitenleri
Acılar, ölümler ve bütün sevgisizlikler
Ve ödetilmesi bütün bunların
Sana söylüyorum ey gereksiz kış vakti
Boynumsa bu benim nerdeyse nerde.

Bir yalnızlık üç diş ediyordudaklarımadađđđđđ yerde
Dudaklarım ki kuru
Sakallarım sa hırçın

Portakallar soluk, lokantalar gösterişsiz
Ve orda burda buruk buruk duran birinin
Gövdelerinden

Bu kış öğlesinin ayrıntılı içeriğinde
Uzakları iyi bilen bir adamın yakın elleriyim.

Kızgın bir sarmaşık gibi
Dolaysız ve anlaşılabilir
Özlemliler ve sevgiler

Ey toprağın güneşi, toprağın ıslak güneşi
Döndürdüğünce sen başımı böyle
Takılıp kalıyor öyleyse neden
Gözlerim biliyor musun
Parıltısıyla

Bir bıçaktan hıncını alana kadar.
Yalnızsam böyle yalnızım bana çok azı kaldı
Çevirip göğsüme çoktan
Yalan mı yitirdiğim işaret parmağımı.

YER DEĞİŞTİRİYOR KORKU

Nesini anlatalım
Şurasından burasından bakınca bir yaz bitti
İyice bitti
Giriyor aralık kapılardan bir iki değil
Çınar yaprakları kurumuş
Sesler çıkararaktan çocuk patikleri gibi.
Bakakalmadık baktık
Yeni bağışlanmış bir kızcağzın kiliseden çıkarkenki
Yazıksızlığına özdeş
Geniş caddelerden ara sokaklara
Ara sokaklardan cam kenarlarına
Cam kenarlarından anılara bir dönemeç çizerek
Yıpranmış bir tülbent gibi ıslana kuruya
Açınca gözlerimizi
Kapayınca
Yuvalanmışız da sanki
Terli ve kaygan bir avucun olanaksızlığına
Bir gazete almanın, ütülü bir gömlek giymenin
Ne bileyim işte kararsızlığına
Bir denizle karşılaşmanın, yoğun ve bulanık bir deniz değil
Dalgalı ve engin bir deniz de değil
Tam bize uygun, yani
Acındırmasını bilmeyen, ama
Solgun bir sonsuzun masalarda kalmışına
Sanki.
O kadar bakmışlar ki bir narı yeni koparıp
O narın sessizliğine ve utancına
Nereden bileceklerdi dirilmek elimizdedir

Her zaman elimizdedir
Taşırılmış bir biraysak, eğilmişsek
Öyleyse, eğilmişsek şimdilik
Kabımızdan
İlk defa.

Belki de son defa, nasıl söylemeli
Baksak ki bir sabah güneşle göz aynı şeydir
Ağızla koyaklar aynı şeydir
Dünyada yol almak için
Beklemek yoksullaşmaktır biraz da
Ne de olsa.

Bir balığın ölçüsü değil bizimkisi
Bir kelebeğin kanat çırpıntısı değil
Demirin asite tepkisi gibi
Sorular geliyor artık kahvelerden
Şarkılar yerine
Gazinolardan, yaldızlı porselen tabaklardan
Yansıyan

Kapıların içerdiği kahkahalar buruk
Caddelerden, tarlalardan, fabrikalardan
Yükseliyor homurtular
Yolu kesilmiş bir kamyonun motoru gibi
Ey içinde halk olduğum halk
Bir eriyik gibi olduğumuz birlikte
Bil ki yer değiştiriyor korku, önemlisi bu
Korku

Benim yüz verilmemiş kayıslardan anladığım
Etin, ekmeğin, şekerin dokunulmazlığından anladığım
Bakkal defterlerindeki toplamlardan anladığım
Bir park kanepesinin dibinde
Bir karpuzun başına çökmüş dört delikanlıdan anladığım

Kıpkırmızı anladığım
Kapkara anladığım
Hiddetle anladığım
Hiddetin kine bulanmasından anladığım
Kin nedir, kinden ne anladığım
Yazık ki anladığım
Beyaz donlarını çeke çeke
Kum kömür iskelelerinden mavnalara yürürkenki onların
Zaten onların olan suya
Onların olan her şeye baka baka
Yakasından ayrılmış bir papatya gibi
Balkonundan düşmüş küçük bir düzlük gibi
Demetinden çözülmüş buğday sapları gibi
Ve hayatın hayat olmadığını tanıtlar gibi
Ayrılığın yalnızca bir türlüsünü bilen onlardan
Anlarsam anladığım
Yer değiştiriyor korku.
Nesini anlatalım
Denebilir ki bir birikimdir duygulanmak
Akıl almaz bir yüceliştir
Hayır
Duygulanmak, bize göre
Mutlaka bir harcayıştır
Nasıl ki denize düşmüyorsa artık karpuz kabuğu
Belli ki harcanmıştır
Şurasından burasından bakınca yaz bitti artık
Acıydı
Daha büyük acılara hazırlık.

ÖLÜ MÜ DENİR

Ölü mü denir şimdi onlara
Durmuş kalbleri çoktan
Ölü mü denir şimdi onlara
Kımıldamıyor gözbebekleri
Ölü mü denir peki
En büyük limanlara demirlemiş
En büyük gemiler gibi
Kımıldamıyor gözbebekleri
Ölü mü denir şimdi onlara.

Suratları gergin
Suratları kararlı
Belli ki çok beklemişler
Kabuğundan çıkan bir portakal gibi gelen sabahı
Suratları gergin
Bir savaş alanına benziyor suratları
Dudakları nemli
Son defa kendi etini öpüp
Yani son defa gerçek bir insan etini
Hazla kapanmışlar öyle
Geçirmiyor gövdeleri soğuğu
Geçirmiyor sıcağı da
Ve ikiye ayrılmış bir nehir gibi bacakları
Akıyorlar sonsuza
Ölü mü denir şimdi onlara.
Kimse hüznü olmasın
Sırası değil hüznün daha
Bir gün bir şehrin alanında
Bir mermer yığınının gözlerine

Omuzlarına düşerse bir çınar yaprağı
Hüzünlensin yaşayanlar o zaman
Sırası değil hüznün daha.

Öylesine sıkılmış ki yumrukları
İyice sıkılsın yumruklar

Saklansın diye bir armağan gibi bu katılık

Öylesine sıkılmış ki yumrukları
Kimse hüzünlü olmasın

Kimse hüzünlü olmasın diye
Sırası değil hüznün daha.

Unutulsun bir gövdeye duyulan hasret

Unutulsun bu alışılmış duyarlık

O kadar sade, o kadar kalabalık ki

Unutulmaya değer onların insan gövdeleri

Ve unutulmalı mutlaka

Dolsunlar diye yüreklere

Dolsunlar damarlara.

Ölü mü denir

Ölü mü denir şimdi onlara.